

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος - Νέα εταιρική μορφή - Σήματα - Μεσίτες ακινήτων - Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων αλιείας και άλλες διατάξεις»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Είναι πρόδηλο ότι η δημιουργία ενός περιβάλλοντος, φιλικού στο επιχειρείν και τις νέες και υγιείς επενδύσεις, αποτελεί όρο και προϋπόθεση για την επιβίωση της ελληνικής επιχειρηματικότητας και κατ' επέκταση για την επιβίωση της ελληνικής οικονομίας. Αποτελεί στην ουσία το θεμέλιο λίθο πάνω στον οποίο διαμορφώνεται πάνω σε πιο στέρεες και υγιείς βάσεις ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης. Ένα μοντέλο ανάπτυξης που θα έχει ως βασικά του χαρακτηριστικά την ανταγωνιστικότητα, την εξωστρέφεια, την προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων, την επανεκκίνηση της παραγωγικής δραστηριότητας και την καινοτομία.

Από το νέο επενδυτικό νόμο που δίνει ευκαιρίες στις επιχειρήσεις με το νέο πλαίσιο για τις ιδιωτικές επενδύσεις, έως και τη σύσταση της ΕΤΕΑΝ Α.Ε., οι δράσεις του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, έχουν ως άμεσο στόχο το σεβασμό του επενδυτή και την εγγύηση διαφάνειας σε όλα τα στάδια υποβολής και αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων. Όλες αυτές οι μεταρρυθμίσεις είχαν ως αποτέλεσμα η χώρα μας να παρουσιάσει για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια μια σαφή βελτίωση στους παγκόσμιους δείκτες που μετρούν το επιχειρηματικό περιβάλλον, όπως αναφέρει τόσο η ετήσια έκθεση του ΟΟΣΑ, όσο και η έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Ωστόσο, για την ουσιαστική πάταξη και οριστική εξάλειψη της γραφειοκρατίας που εξέθρεψε για δεκαετίες το πελατειακό κράτος, σε όλο το φάσμα της δημόσιας διοίκησης, απαιτούνται ακόμα πιο γενναία και αποφασιστικά βήματα, αλλά κυρίως συντονισμός και συνεργασία ολόκληρης της δημόσιας διοίκησης, ώστε να διασφαλιστεί και η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεών μας.

Ένα τέτοιο βήμα, μια τέτοια μεγάλη τομή, είναι η πρωτοβουλία για «Μια Ελλάδα Φιλική στις Επιχειρήσεις». Ένας φιλόδοξος σχεδιασμός, ο οποίος έγινε από το ΥΠΑΑΝ σε συνεργασία πάντα με κάθε έναν από τους πολιτικούς προϊσταμένους των δώδεκα κατά περίπτωση συναρμοδίων Υπουργείων.

Το Σχέδιο Δράσης θα υλοποιηθεί εντός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος, 2011-2012, αποδεικνύοντας ότι η Ελλάδα ήδη χαράζει και σκοπεύει να ακολουθήσει τα επόμενα χρόνια ένα δρόμο μεταρρυθμίσεων προς όφελος ενός βιώσιμου και σταθερού επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Η μνημονιακή υποχρέωση καταγραφής των σημαντικότερων εμποδίων στην επιχειρηματική δραστηριότητα έδωσε την ευκαιρία πρώτα να εντοπιστούν και κατόπιν να σχεδιαστεί η άρση των πλέον σημαντικών εμποδίων στην επιχειρηματικότητα. Αυτό επιτεύχθηκε μετά την επαφή με όλους τους συλλογικούς φορείς επιχειρηματικότητας της χώρας, τη διοργάνωση ανοιχτών ημερίδων για επιχειρηματίες, στις οποίες καταγράφηκαν εξαντλητικά τα ζητήματα που τους απασχολούν και τη σχετική έκθεση που συντάξε το IOBE με βάση το υλικό που

συγκεντρώθηκε. Επίσης, σημαντικό παράγοντα αποτέλεσε το γεγονός ότι εκπρόσωποι από όλα τα συναρμόδια υπουργεία δεσμεύτηκαν για την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων μέσα σε ρεαλιστικό και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα.

Είναι προφανές ότι η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα αποτελεί μια συνεχή διαδικασία με πληθώρα μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων, οι οποίες μέλλει να επέλθουν, τόσο σε θεσμικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο πρακτικών διατάξεων πολιτικής.

Ο στόχος είναι να καλυφθεί, μέσα από μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης, το πλήρες φάσμα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (στον πλήρη κύκλο ζωής των επιχειρήσεων), από την σύσταση μιας επιχείρησης, έως το κλείσιμό της ή την εκκαθάριση των περιουσιακών της στοιχείων.

Το Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει 79 δράσεις πολιτικής για την άρση των πλέον σημαντικών εμποδίων στην επιχειρηματικότητα, και βρίσκεται ήδη σε φάση υλοποίησης από το 3ο τρίμηνο του 2011 έως και το τέλος του 2012.

Αναλυτικά οι τομείς του οποίους θα υπάρξουν παρεμβάσεις είναι οι εξής:

- Σύσταση επιχείρησης
- Εγκατάσταση επιχείρησης
- Εργασιακά – Ασφαλιστικά θέματα
- Μεταφορές

α. Εγχώριες μεταφορές

β. Διασυνοριακές μεταφορές (εισαγωγές)

γ. Διασυνοριακές μεταφορές (εξαγωγές)

- Προβλήματα στη λειτουργία των αγορών

- Συνυπαλληλίες με το δημόσιο / ανάληψη κρατικών προμηθειών

- Φορολογία

- ΕΣΠΑ 2007-2013

- Έρευνα / Καινοτομία

- Λύση / Εκκαθάριση επιχείρησης

Το παρόν νομοσχέδιο περιλαμβάνει σειρά διατάξεων για τη βελτίωση της επιχειρηματικότητας. Σκοπός του είναι η ενσωμάτωση των οριζοντίων προβλέψεων του Σχεδίου Δράσης σε ένα ενιαίο νομοθετικό κείμενο και η περαιτέρω διεύρυνση τομέων στους οποίους μπορεί να υπάρξει νομοθετική παρέμβαση για τη διευκόλυνση του επιχειρείν, η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων 12 βασικές δράσεις.

Η πλέον ριζοσπαστική και ρηξικέλευθη ρύθμιση είναι η θεσμοθέτηση ενός νέου εταιρικού τύπου, της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας, που ανατρέπει τα έως τώρα δεδομένα στην επιχειρηματική δράση, η οποία έχει εμπορικό σκοπό και ελάχιστο κεφάλαιο ενός (1) ευρώ και της οποίας η σύσταση θα είναι πιο ευέλικτη και σύγχρονη από αυτήν της ανώνυμης εταιρείας, ενώ θα μπορεί να συσταθεί και ως μονοπρόσωπη.

Το επιχειρηματικό περιβάλλον της Ελλάδας πρέπει να αλλάξει για να προσελκύσει επενδυτές και να προάγει την επιχειρηματικότητα. Οι προτεινόμενες διατάξεις, μαζί με πολλές άλλες που βρίσκονται σε διαδικασία τελικής επεξεργασίας, έρχονται να συμβάλλουν καθοριστικά στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος φιλικότερου προς τις επιχειρήσεις, που θα διευκολύνει την ανάληψη επιχειρηματικών κινδύνων και την επένδυση σε δημιουργία και σε ανάπτυξη επιχειρήσεων. Το ΥΠΑΑΝ θα αναλάβει το συντονισμό, αλλά και το κύριο βάρος της υλοποίησης στην πράξη όλων των παρακάτω διατάξεων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Άρθρο 1
Απλούστευση διαδικασιών αδειοδότησης

Με τις διατάξεις του άρθρου 1 του προτεινόμενου νόμου επιδιώκεται, υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, η απλοποίηση της διαδικασίας της αδειοδότησης των επιχειρήσεων με τη θέσπιση οριζόντιων ρυθμίσεων που ισχύουν κατά τη διαδικασία της αδειοδότησης των επιχειρήσεων που διασφαλίζουν τη διαφάνεια και την επιτάχυνση των διαδικασιών.

Οι διατάξεις περί οριζοντίων ρυθμίσεων εφαρμόζονται στη διαδικασία αδειοδότησεων όλων των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (Μεταποίηση, ΑΠΕ, Τουρισμός, Ορυκτός Πλούτος κλπ). Πιο συγκεκριμένα:

1) Όλες οι αδειοδοτικές αρχές υποχρεούνται, αποκλειστικά για λόγους διαφάνειας, να αναρτούν στο δικτυακό τους τόπο όλες τις άδειες, αποφάσεις, εγκρίσεις κλπ. αναφορικά με την αδειοδοτική διαδικασία. Οι αδειοδοτικές αρχές διασυνδέονται μεταξύ τους μέσω ενιαίου πληροφοριακού συστήματος. Οι αιτήσεις για αδειοδότηση υποβάλλονται ηλεκτρονικά και διακινούνται ομοίως ηλεκτρονικά ανάμεσα στις συναρμόδιες υπηρεσίες.

2) Προς αποφυγή άσκοπων καθυστερήσεων, σε περιπτώσεις τροποποίησης της άδειας λόγω κάποιας μεταβολής της επιχείρησης (αλλαγή επωνυμίας, μεταβίβαση κλπ.), προσκομίζονται μόνο τα δικαιολογητικά, τα οποία αφορούν τη μεταβολή και όχι εκ νέου όλα τα ήδη προσκομισθέντα για την αρχική άδεια δικαιολογητικά.

3) Η βάση δεδομένων του ΓΕΜΗ συνδέεται με τις βάσεις δεδομένων των Αδειοδοτικών Αρχών. Κατ' αυτόν τον τρόπο καταργούνται οι διπλές βάσεις δεδομένων και η πολλαπλή αναζήτηση των ίδιων δικαιολογητικών από τον ενδιαφερόμενο.

4) Οι αδειοδοτούσες αρχές υποχρεούνται να αναρτήσουν στο δικτυακό τους τόπο τον κατάλογο των δικαιολογητικών που απαιτούνται για την έκδοση των αδειών της αρμοδιότητας τους, καθώς και να περιγράψουν λεπτομερώς τη διαδικασία απονομής αυτών. Απαγορεύεται από την αδειοδοτούσα αρχή να ζητάει επιπλέον δικαιολογητικά από αυτά που περιλαμβάνονται στον αναρτημένο από αυτήν κατάλογο στο διαδίκτυο. Οι υπάλληλοι που πράττουν τα αντίθετα δίκωνται πειθαρχικά.

5) Καλούνται όλα τα Υπουργεία να επανεξετάσουν το καθεστώς απονομής αδειών της αρμοδιότητας τους με σκοπό τη σημαντική μείωση, αφενός των απαιτούμενων αδειών και αφετέρου των επιμέρους δικαιολογητικών που απαιτούνται για την έκδοσή τους. Τα σχετικά πορίσματα αποστέλλονται στο ΥΠΙΑΑΝ, το οποίο περαιτέρω οφείλει εντός προθεσμίας να προβεί σε κωδικοποίηση του νομοθετικού καθεστώτος που διέπει τις αδειοδοτήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ι. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ο ν.3894/2010 «Επιτάχυνση και διαφάνεια υλοποίησης στρατηγικών επενδύσεων» (Α΄ 204) εισήγαγε για πρώτη φορά ένα ειδικό, ευέλικτο, διαφανές και αντικειμενικό πλαίσιο κανόνων, διαδικασιών και διοικητικών δομών για την υλοποίηση μεγάλων δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων, σε σύμπνοια με τις περιβαλλοντικές αρχές.

Σήμερα, ένα έτος μετά την ενεργοποίησή του, το πλαίσιο αυτό κανόνων, που ήδη αποτελεί εργαλείο για τη στήριξη της εθνικής οικονομίας, τη δημιουργία ενός νέου εθνικού μοντέλου ανάπτυξης, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τη δημιουργία δομικών προϋποθέσεων στήριξης και αύξησης της απασχόλησης, είναι ώριμο να επεκταθεί, βελτιστοποιώντας τη λειτουργία του και απαντώντας ταυτόχρονα στην ανάγκη προσαρμογής της αναπτυξιακής νομοθεσίας στις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες, όπως έχουν πλέον διαμορφωθεί.

Οι προτεινόμενες αλλαγές στο νόμο γίνονται με δύο στόχους :

Α. Να καταστεί πιο αποτελεσματικός στην λειτουργία του,

Β. Να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής, ώστε να δοθεί ώθηση στις μεγάλες και αναγκαίες επενδύσεις.

Οι σημαντικότερες αλλαγές που εισάγονται, μεταξύ άλλων στον ν. 3894/2010, είναι οι εξής:

1. Μειώνονται τα ποσοτικά όρια των προϋποθέσεων υπαγωγής Στρατηγικών Επενδύσεων και επιδιώκεται η πλήρης αντικειμενικοποίησή τους. Ταυτόχρονα, προστίθενται ευνοϊκότερες διατάξεις για τις βιομηχανικές επενδύσεις.

Συγκεκριμένα, με τις προτεινόμενες διατάξεις επαναπροσδιορίζεται η έννοια της στρατηγικής επένδυσης, διευρύνοντας το πεδίο εφαρμογής του ν.3894/2010, ενώ επιδιώκεται η πλήρης αντικειμενικοποίηση των προϋποθέσεων ένταξης.

α) Ειδικότερα, αναπροσαρμόζονται τα όρια του συνολικού κόστους των επενδύσεων που ορίζονται ως στρατηγικές, και διαμορφώνονται πλέον αντί για 200.000.000 ευρώ σε 100.000.000 ευρώ, ή σε 40.000.000 ευρώ με τη παράλληλη δημιουργία τουλάχιστον 120 θέσεων εργασίας (αντί για 75.000.000 ευρώ και 200 θέσεων εργασίας), ενώ ορίζεται εφεξής ως στρατηγική η επένδυση που δημιουργεί άνω των 150 νέων θέσεων εργασίας (αντί των 250 που προβλέπονται σήμερα).

β) Επιπλέον, εισάγεται ειδική κατηγορία στρατηγικής επένδυσης, στον τομέα της βιομηχανίας, εντός ήδη οργανωμένων υποδοχέων. Στην περίπτωση αυτή, το συνολικό κόστος της επένδυσης πρέπει να είναι άνω των 15.000.000 ευρώ, ποσό που προσιδιάζει στα πραγματικά μεγέθη του κλάδου της βιομηχανίας και απηχεί την κεντρική πολιτική επιλογή για την ενίσχυση της κατασκευής σύγχρονων βιομηχανικών και παραγωγικών υποδομών στη χώρα, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτόν στη δημιουργία αυτόνομης ανάπτυξης.

γ) Θεσπίζεται νέο κριτήριο υπαγωγής για τις επενδύσεις άνω των 3.000.000 ευρώ, οι οποίες προωθούνται

μέσω του χρηματοδοτικού προγράμματος Jessica, εργαλείο χρηματοδότησης επενδυτικών έργων προωθούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που στοχεύει στην υλοποίηση, μέσα από αστικές παρεμβάσεις, αναβάθμισης της ποιότητας ζωής των κατοίκων στις πόλεις. Ο εγγενής περιορισμός του χρηματοδοτικού μηχανισμού JESSICA, είναι ότι το σύνολο των Διαρθρωτικών πόρων, που έχουν δεσμευθεί για την αξιοποίηση του εργαλείου αυτού, οφείλει να απορροφηθεί μέχρι το τέλος του 2015, ενώ σε διαφορετική περίπτωση υπάρχει σοβαρός κίνδυνος απώλειάς τους.

2. Παρέχεται η δυνατότητα στην Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε) να εντάξει στις διαδικασίες στρατηγικών επενδύσεων τελικές επενδυτικές προτάσεις ελάχιστων προδιαγραφών. Οι Δημόσιες Στρατηγικές Επενδύσεις μπορούν, υπό προϋποθέσεις, να αποτελέσουν σημαντικό όχημα ανάπτυξης και ανάδειξης των επενδυτικών δυνατοτήτων της Ελλάδας σε πλήρη μάλιστα αντιδιαστολή με λογικές «εκποίησης». Μέχρι σήμερα δεν έχουν υποβληθεί στη Δ.Ε.Σ.Ε ολοκληρωμένες προτάσεις για Δ.Σ.Ε, γεγονός το οποίο οφείλεται κυρίως στην αδυναμία των φορέων του δημόσιου τομέα (λόγω π.χ. συντρεχουσών αρμοδιοτήτων, έλλειψης τεχνογνωσίας κ.α.) να προχωρήσουν στην διάρθρωση και προετοιμασία ολοκληρωμένων επενδυτικών σχεδίων, τα οποία όχι μόνο θα πληρούν τα κριτήρια υπαγωγής, αλλά θα είναι και σε θέση να κινητοποιήσουν το διεθνές επενδυτικό ενδιαφέρον.

3. Για την καλύτερη αντιμετώπιση δημοσίων στρατηγικών επενδύσεων με αντικείμενο το οποίο παρουσιάζει ιδιαίτερη τεχνική πολυπλοκότητα προστίθεται η διαδικασία του Ανταγωνιστικού Διαλόγου, όπως αυτή προβλέπεται από την κοινωτική νομοθεσία και τις κείμενες διατάξεις. Αποκλειστικό κριτήριο της τελικής επιλογής αποτελεί το συνολικό οικονομικό αντάλλαγμα προς το Ελληνικό Δημόσιο.

4. Ορισμός νέας (πιο σύντομης) ανατρεπτικής προθεσμίας 45 ημερών για την έκδοση της άδειας αντί διμήνου που προβλέπεται σήμερα, σε συνδυασμό με την παροχή στην αρμόδια υπηρεσία αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την παραλαβή του φακέλου μέσα στην οποία μπορεί να ζητήσει εφ' άπαξ τυχόν απαραίτητα επιπλέον στοιχεία για την ολοκλήρωση του.

5. Επιπρόσθετα προσδιορίζεται το ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα το οποίο δημιουργείται με τον ν. 3894/2010 για περιπτώσεις άπρακτης παρέλευσης των ανωτέρω προθεσμιών.

6. Προβλέπονται πλέον δύο τύποι εγγυητικών επιστολών, η εγγυητική επιστολή συμμετοχής, σε ποσοστό 0,5% του κόστους της επένδυσης, η οποία επιστρέφεται στον επενδυτή με το πέρας της αδειοδοτικής διαδικασίας, και η εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης σε ποσοστό 0,75% του συνολικού κόστους της επένδυσης, η οποία επιστρέφεται με την ολοκλήρωση της επένδυσης, αντί μιας εγγυητικής επιστολής έως το 2% της επένδυσης που ισχύει σήμερα και η οποία κατατίθεται με τον πλήρη φάκελο για την αδειοδότηση, μετά την υπαγωγή στις διατάξεις του ν. 3894/2010 από τη ΔΕΣΕ.

Με αυτό τον τρόπο, εξορθολογίζεται η διαδικασία σε σχέση με την εγγυητική επιστολή, που δημιουργούσε πρακτικές δυσχέρειες ανταπόκρισης από πλευράς των τραπεζών, κυρίως λόγω των σημερινών εξαιρετικά δυσχερών συνθηκών λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος, περιορίζοντας χρονικά το κόστος για τον επενδυτή,

χωρίς όμως να διαταράσσεται ή να απειλείται το δημόσιο συμφέρον.

7. Λαμβάνεται μέριμνα για την παροχή όλων των απαραίτητων προϋποθέσεων, ώστε η «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» να αποκτήσει όλα τα απαραίτητα μέσα για την εξυπηρέτηση του αναβαθμισμένου εταιρικού σκοπού.

8. Τίθεται καταληκτική προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων ένταξης στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3894/2010, η 1η Ιανουαρίου 2016.

9. Εισάγεται η Διαδικασία Αδειοδοτικής Προώθησης Ιδιωτικών Επενδύσεων, στη λειτουργία και το σκοπό της εταιρίας «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.», η οποία αναλαμβάνει επιπλέον την ευθύνη λειτουργίας «υπηρεσίας μιας στάσης» (one-stop-shop) για τη διαπεραίωση της αδειοδοτικής διαδικασίας των μη στρατηγικών επενδύσεων.

Ειδικότερα, εισάγεται η Διαδικασία Αδειοδοτικής Προώθησης Ιδιωτικών Επενδύσεων (Δ.Α.Π.Ε), η οποία αποσκοπεί στην παροχή συνδρομής στην αδειοδοτική διαδικασία κάθε επένδυσης, που δεν αποτελεί μεν στρατηγική κατά την έννοια του νόμου, αλλά είναι άνω των δύο εκατομμυρίων (2.000.000) ευρώ και εμπίπτει στις κατηγορίες Α1 και Α2 περιβαλλοντικής όχλησης, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1 του ν. 4014/2011 «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος» (Α' 209).

Για το σκοπό αυτό, συστήνεται στην εταιρία «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» ειδική Μονάδα Αδειοδοτικής Προώθησης Επενδύσεων, η οποία λειτουργεί ως υπηρεσία μια στάσης, λαμβάνοντας εντολή από επενδυτές προκειμένου να προβεί έναντι πάσης δημόσιας αρχής σε όλες τις αναγκαίες νόμιμες ενέργειες για τη διεκπεραίωση των διαδικασιών έκδοσης των αιτηθησόμενων αδειών.

Για την εξυπηρέτηση του νέου αυτού «ΚΕΠ» αδειοδοτήσεων, συστήνεται στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Μητρώο Χειριστών Αδειοδοτικής Προώθησης Επενδύσεων (Μη.Χ.Α.Π.Ε.), στο οποίο θα εγγράφονται μετά από αίτηση, φυσικά πρόσωπα κάτοχοι πτυχίου Α.Ε.Ι. ή Α.Τ.Ε.Ι. με επαρκή εμπειρία στην αδειοδότηση επενδυτικών σχεδίων, τα οποία θα αναλαμβάνουν τη διεκπεραίωση της αδειοδοτικής διαδικασίας για λογαριασμό του ιδιώτη επενδυτή.

Η εισαγωγή της Διαδικασίας Αδειοδοτικής Προώθησης Ιδιωτικών Επενδύσεων αποτελεί ένα σημαντικό βήμα, τόσο για την προσπάθεια τόνωσης της εγχώριας επενδυτικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας, όσο και για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων μεσαίου μεγέθους. Αποτελεί μια νέα λειτουργία στην υπηρεσία του πολίτη-επενδυτή, στην κατεύθυνση της διαμόρφωσης ενός φιλικού γι' αυτόν περιβάλλοντος, καθώς μέσω της ειδικής Μονάδας Αδειοδοτικής Προώθησης Επενδύσεων παρέχεται η δυνατότητα χρήσης «υπηρεσία μια στάσης» στη συντριπτική πλειοψηφία των σημαντικότερων επενδυτικών προτάσεων, εξασφαλίζοντας ασφάλεια και διαφάνεια συναλλαγής, ταυτότητα «συνομιλητή», μέγεθος απολύτως κρίσιμο για την εισερχόμενη επιχειρηματικότητα, χωρίς όμως να επεμβαίνει στους εκ του νόμου προβλεπόμενους χρόνους έκδοσης των αδειών.

Με την εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής προβλέπεται να δοθεί πραγματική αναπτυξιακή ώθηση στην ελληνική

οικονομία με την παροχή ενός σίγουρου επενδυτικού περιβάλλοντος στους περισσότερους δυνητικούς επενδυτές και ειδικά για το κρίσιμο χρονικό διάστημα των επομένων ετών.

Αυτονόητο τελικό στόχο αποτελεί η πλήρης αναδόμηση του επενδυτικού πλαισίου της χώρας, έτσι ώστε όλες οι επενδύσεις στην Ελλάδα να γίνονται γρήγορα χωρίς γραφειοκρατικές αγκυλώσεις και προς όφελος της οικονομίας και της κοινωνίας μας.

B. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 2

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3894/2010 και

Άρθρο 3

Τροποποίηση καταστατικού της εταιρίας
«Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.»

Άρθρο 1 του ν. 3894/2010

Με τις τροποποιήσεις στο εισαγωγικό άρθρο του ν. 3894/2010 «Επιτάχυνση και διαφάνεια υλοποίησης Στρατηγικών Επενδύσεων» (fast track) (Α' 204) διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής του νομικού πλαισίου και μειώνονται τα ποσοτικά όρια των προϋποθέσεων υπαγωγής Στρατηγικών Επενδύσεων στις διατάξεις του νόμου. Ταυτόχρονα, επιδιώκεται η πλήρης αντικειμενικοποίηση των προϋποθέσεων ένταξης μέσω της απαλοιφής των ελασσόνων περιπτώσεων υπαγωγής «γ», «δ», «ε», οι οποίες πλέον και με την προτεινόμενη μείωση των γενικών ορίων δεν κρίνονται απαραίτητες για την ένταξη επενδύσεων μικρότερου μεγέθους.

Συγκεκριμένα, το συνολικό κόστος των επενδύσεων που εντάσσονται στις διατάξεις ν. 3894/2010 πρέπει πλέον να ανέρχεται άνω του ποσού: των 100.000.000 ευρώ (αντί για 200.000.000 ευρώ) ή άνω του ποσού των 40.000.000 ευρώ με τη παράλληλη δημιουργία τουλάχιστον 120 θέσεων εργασίας (αντί για 75.000.000 ευρώ και 200 θέσεων εργασίας) ή να δημιουργούνται άνω των 150 νέων θέσεων εργασίας (αντί για 250 νέων θέσεων).

Επιπλέον, εισάγεται ειδική κατηγορία υπαγωγής όσον αφορά επενδύσεις στον τομέα της βιομηχανίας, εντός ήδη οργανωμένων υποδοχών. Στην περίπτωση αυτή επιλέγεται ως προϋπόθεση το συνολικό κόστος της επένδυσης να είναι πάνω από δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000), ποσό σημαντικά μικρότερο από τις γενικές διατάξεις, το οποίο όμως προσιδιάζει στις πραγματικότητες του κλάδου της βιομηχανίας και απηχεί την κεντρική πολιτική επιλογή της Πολιτείας για την ενίσχυση της προσπάθειας κατασκευής σύγχρονων βιομηχανικών και παραγωγικών υποδομών στη χώρα, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτόν στη δημιουργία αυτόνομης ανάπτυξης και στοχεύοντας ευθέως στο πρόβλημα της «αποβιομηχάνισης» της ελληνικής οικονομίας. Οι κατηγορίες 10-33 αντλούνται από την Στατιστική Ταξινόμηση Κλάδων Οικονομικών Δραστηριοτήτων (ΣΤΑΚΟΔ 2008) της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας την οποία έχει διαδεχτεί η ΕΛ-ΣΤΑΤ. Το σχετικό παράρτημα του νόμου μπορεί να προσαρμόζεται σε μεταγενέστερες στατιστικές ταξινομήσεις ή και να παραλλάσσει από αυτές με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Τέλος, ένα επιπρόσθετο ευνοϊκό κριτήριο υπαγωγής θεσπίζεται για τις επενδύσεις, οι οποίες προωθούνται

μέσω του μηχανισμού JESSICA, ο οποίος συνιστά μέσο χρηματοδότησης επενδυτικών έργων προωθούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που στοχεύει στην υλοποίηση μέσα από αστικές παρεμβάσεις αναβάθμισης της ποιότητας ζωής των κατοίκων στις πόλεις. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της περίπτωσης αυτής και πρόκριμα για την επιλογή της είναι ο εγγενής περιορισμός του χρηματοδοτικού μηχανισμού JESSICA ότι το σύνολο των Διαρθρωτικών πόρων, που έχουν δεσμευθεί για την αξιοποίηση του εργαλείου, οφείλουν να διοχετευθούν επενδυτικά στα έργα μέχρι το τέλος του 2015, ενώ σε διαφορετική περίπτωση υπάρχει σοβαρός κίνδυνος απώλειας τους.

Άρθρο 2 του ν. 3894/2010

Επικαιροποίηση της εκ του νόμου σύνθεσης της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.).

Άρθρο 3 του ν. 3894/2010

Με την προσθήκη της νέας παραγράφου 4 στο Άρθρο 3 του ν. 3894/2010 παρέχεται η δυνατότητα στη Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε) να προχωρήσει σε ένταξη στις διαδικασίες στρατηγικών επενδύσεων τελικών επενδυτικών προτάσεων ελάχιστων προδιαγραφών. Η δυνατότητα αυτή πραγματοποιείται μέσω της «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» στην οποία η Δ.Ε.Σ.Ε αναθέτει τη διάρθρωση των τελικών επενδυτικών προτάσεων, την κατάρτιση ολοκληρωμένων φακέλων επενδυτικών σχεδίων Δημοσίων Στρατηγικών Επενδύσεων και κάθε άλλη αναγκαία ενέργεια.

Με τον τρόπο αυτό παρέχεται στη Δ.Ε.Σ.Ε η δυνατότητα να κάνει χρήση του νομοθετικού πλαισίου των στρατηγικών επενδύσεων ως εργαλείου αξιοποίησης των επενδυτικών δυνατοτήτων που παρέχονται μέσω συνεργασιών του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα, λαμβάνοντας πάντα υπόψη ότι σημείο αναφοράς στο ν.3894/2010, σε σχέση με την προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων σημαντικής έντασης, αποτελούσε η έννοια των Δημοσίων Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Σ.Ε).

Οι Δ.Σ.Ε μπορούν, υπό προϋποθέσεις, να αποτελέσουν σημαντικό όχημα ανάπτυξης και ανάδειξης των επενδυτικών δυνατοτήτων της Ελλάδας σε πλήρη μέγιστα αντιδιαστολή με λογικές «εκποίησης», καθώς ειδικά μέσω της προτεινόμενης διαδικασίας το επενδυτικό σχέδιο καθίσταται ώριμο και αποκτά υπεραξία πριν ο κύριος του απευθυνθεί στην επενδυτική αγορά, ενώ το Δημόσιο έχει διασφαλίσει ήδη τους βασικούς όρους και τις ελάχιστες προδιαγραφές σε σχέση με τις πραγματικές δυνατότητες του έργου.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν υποβληθεί στη Δ.Ε.Σ.Ε ολοκληρωμένες προτάσεις για Δ.Σ.Ε, γεγονός το οποίο οφείλεται κυρίως στην αδυναμία των φορέων του δημοσίου τομέα (λόγω π.χ. συντρεχουσών αρμοδιοτήτων, έλλειψης τεχνογνωσίας κ.α.) να προχωρήσουν στην διάρθρωση και προετοιμασία ολοκληρωμένων επενδυτικών σχεδίων, τα οποία όχι μόνο θα πληρούν τα κριτήρια υπαγωγής, αλλά θα είναι και σε θέση να κινητοποιήσουν το διεθνές επενδυτικό ενδιαφέρον. Το κενό αυτό έρχεται πλέον να καλύψει η «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.», η οποία σε συνεργασία με τον κύριο του έργου προετοιμάζει συγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια, με γνώμονα την ύπαρξη επενδυτικών προοπτικών. Οι εν λόγω επενδύσεις

μέσω της προσεκτικής προετοιμασίας και της υπαγωγής τους στο πλαίσιο των στρατηγικών επενδύσεων αποκτούν προστιθέμενη αξία και μπορούν να αποτελέσουν πόλο προσέλκυσης ιδιαίτερως αυξημένου επενδυτικού ενδιαφέροντος.

Άρθρο 4 του ν. 3894/2010

Με τις προσθήκες του παρόντος σχεδίου νόμου αναβαθμίζεται περαιτέρω ο ρόλος της εταιρίας «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.». Στην αναβάθμιση αυτή υπάρχει μια σημαντική νέα ποσοτική διάσταση, καθώς ο φορέας αναλαμβάνει εκτός από την εξυπηρέτηση μεγαλύτερου αριθμού Στρατηγικών Επενδύσεων και την ευθύνη λειτουργίας μιας «υπηρεσίας μιας στάσης» (one-stop-shop) και για τις μη Στρατηγικές Επενδύσεις. Επιπρόσθετα, λαμβάνει χώρα μια ποιοτική αναβάθμιση, καθώς ο φορέας καλείται στην πραγματικότητα να παρέχει ολοκληρωμένες υπηρεσίες επενδυτικού συμβούλου του ελληνικού δηmosίου και στην κατάρτιση επενδυτικών σχεδίων Δηmosίων Στρατηγικών Επενδύσεων.

Ταυτόχρονα, βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη η εφαρμογή των διαδικασιών αδειοδότησής του ν. 3894/2010 για ήδη ενταγμένες σε αυτόν επενδύσεις, οι οποίες κινούνται ήδη παράλληλα δημιουργώντας με τον τρόπο αυτόν έναν τεράστιο φόρτο εργασίας στην «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.».

Λαμβάνοντας υπόψη ότι παρά τις συνεχείς προσπάθειες η «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» δεν έχει επιτύχει να στελεχωθεί επαρκώς με εξειδικευμένο προσωπικό για την - με ίδια μέσα - αντιμετώπιση των ήδη οξυμένων αναγκών της, ενέχει ο κίνδυνος η εφαρμογή των νέων διατάξεων του ν.3894/2010 – οι οποίες αναμένεται να υπερδιπλασιάσουν το ήδη δυσανάλογο φόρτο εργασίας της «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.»- να αποδειχτεί εξαιρετικά δυσχερής. Για την άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος κρίνεται απαραίτητο να δοθεί η δυνατότητα στην «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» να λειτουργήσει αποκλειστικά με κριτήρια και όρους του ιδιωτικού τομέα και προκρίνεται η εξαίρεση της από τις διατάξεις του δηmosίου.

Οι επιμέρους αλλαγές στις διατάξεις στο Καταστατικό της «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.», όπως προβλέπεται από το πρώτο άρθρο του ν. 2372/1996 (Α΄ 29), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 12 του ν. 3049/2002 (Α΄ 212) και το άρθρο 4 του ν. 3894/2010 αναλογούν κατ' αντιστοιχία στις τροποποιήσεις και αλλαγές που πραγματοποιούνται στο συνολικό νομικό πλαίσιο του ν. 3894/2010.

Άρθρο 5-14 του ν. 3894/2010

Οι αλλαγές σε αυτά τα άρθρα περιορίζονται σε νομοτεχνικές βελτιώσεις και σε επικαιροποίηση των διατάξεων σε σχέση με νομοθετικές αλλαγές στο διάστημα εκ της αρχικής ψήφισης του ν. 3894/2010.

Άρθρο 15 του ν. 3894/2010

Εξορθολογίζεται η διαδικασία σε σχέση με την εγγυητική επιστολή, με γνώμονα ότι η διφυής εγγυητική επιστολή που αρχικά προέβλεπε ο ν. 3894/2010 (ταυτόχρονα συμμετοχής και καλής εκτέλεσης) δημιουργεί βάσιμες δυσκολίες ανταπόκρισης εκ μέρους τραπεζών, βάσει των σημερινών δυσχερών συνθηκών λειτουργίας του

τραπεζικού συστήματος.

Με τη νέα διαδικασία η εγγυητική επιστολή συμμετοχής επιστρέφεται στον επενδυτή με το πέρας της αδειοδοτικής διαδικασίας και την ταυτόχρονη προσκόμιση στην «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.», εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, τράπεζας εγνωσμένου κύρους, με ρήτρα πρώτης ζήτησης, η οποία επιστρέφεται με την ολοκλήρωση της επένδυσης, άλλως καταπίπτει.

Άρθρο 16 του ν. 3894/2010

Υιοθετούνται αλλαγές όσον αφορά το ύψος του ποσού της Διαχειριστικής Αμοιβής Προώθησης και το ύψος των εγγυητικών επιστολών σε αναλογία με τις αλλαγές στα άρθρα 1 και 15 του ν. 3894/ 2010.

Άρθρο 17 του ν. 3894/2010

Υιοθετούνται αλλαγές σε αναλογία με τις αλλαγές στο άρθρο 3 του ν. 3894/2010 και τη δυνατότητα της Διευρυμένης Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε) να εντάξει στις διαδικασίες στρατηγικών επενδύσεων τελικών επενδυτικών προτάσεων ελάχιστων προδιαγραφών.

Άρθρο 18 του ν. 3894/2010

Για την καλύτερη αντιμετώπιση δηmosίων στρατηγικών επενδύσεων με αντικείμενο, το οποίο παρουσιάζει ιδιαίτερη τεχνική πολυπλοκότητα, προστίθεται η διαδικασία του Ανταγωνιστικού Διαλόγου, όπως αυτή προβλέπεται από την κοινοτική νομοθεσία και τις κείμενες διατάξεις. Αποκλειστικό κριτήριο της τελικής επιλογής αποτελεί το συνολικό οικονομικό αντάλλαγμα προς το Ελληνικό Δημόσιο.

Άρθρο 22 του ν. 3894/2010

Βελτιστοποίηση της διαδικασίας χορήγησης αδειών για τις στρατηγικές επενδύσεις με ορισμό νέας ανατρεπτικής προθεσμίας 45 ημερών, σε συνδυασμό όμως με την παροχή στην αρμόδια υπηρεσία αποκλειστικής, κατ' αρχήν, προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την παραλαβή του φακέλου μέσα στην οποία μπορεί να ζητήσει εφ' άπαξ τυχόν απαραίτητα επιπλέον στοιχεία για την ολοκλήρωση του. Επιπρόσθετα, προσδιορίζεται το ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο δημιουργείται με το ν.3 894/2010 για περιπτώσεις άπρακτης παρέλευσης των ανωτέρω προθεσμιών.

Άρθρο 24 του ν. 3894/2010

Νομοτεχνικές βελτιώσεις και επικαιροποίηση των διατάξεων σε σχέση με νομοθετικές αλλαγές στο διάστημα εκ της αρχικής ψήφισης του ν. 3894/2010.

Άρθρο 25 του ν. 3894/2010

Στις μεταβατικές διατάξεις του ν.3894/2010 προστίθεται μια καταληκτική προθεσμία (sunset clause) για την υποβολή αιτήσεων για την ένταξη επενδύσεων στις διατάξεις του νόμου, η οποία ορίζεται στην 1η Ιανουαρίου 2016. Η επιλογή αυτή, αντιστοιχεί με νομοθετικά πρότυπα του εξωτερικού σε σχέση με την εφαρμογή εξαιρετι-

κών νομικών πλαισίων, υπογραμμίζει ότι στην παρούσα συγκυρία ο χρονικός παράγοντας αποτελεί εξίσου σημαντικό μέγεθος και πρόκριμα με τον ποσοτικό, όσον αφορά την οριοθέτηση της έννοιας της στρατηγικής επένδυσης.

Επιπλέον, η εν λόγω προσθήκη δεν αποτελεί απλό αντιστάθμισμα στην διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του ν. 3894/ 2010, αλλά επιβεβαιώνει τη δεδηλωμένη πρόθεση του νομοθέτη για τους όρους λειτουργίας ενός εξαιρετικού νομικού πλαισίου, το οποίο στοχεύει συγκεκριμένα στην αντιμετώπιση της κρίσιμης οικονομικής κατάστασης, στόχος για την επίτευξη του οποίου απαιτείται ταχύτητα, ευελιξία και αποτελεσματικότητα. Από τη πρώτη στιγμή της υιοθέτησης του ν. 3894/2010 και κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης λειτουργίας του είχε καταστεί σαφές ότι η εφαρμογή του νόμου αποσκοπεί στην αποκόμιση χρήσιμων συμπερασμάτων, τα οποία η Πολιτεία οφείλει να αξιοποιήσει κατά τρόπο ώστε να καταστεί αυτός ένας προπομπός για επενδύσεις «μικρότερης εμβέλειας».

Άρθρο 4

Διαδικασία αδειοδοτικής προώθησης ιδιωτικών επενδύσεων και μητρώο χειριστών

Εισάγεται η Διαδικασία Αδειοδοτικής Προώθησης Ιδιωτικών Επενδύσεων (Δ.Α.Π.Ε), η οποία καταρχήν αποσκοπεί στην επιτάχυνση της αδειοδότησης επενδύσεων, οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν.3894/2010, αλλά είναι ύψους άνω των δύο εκατομμυρίων (2.000.000) ευρώ και εμπίπτουν στις κατηγορίες Α1 και Α2 περιβαλλοντικής όχλησης όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1 του ν. 4014/2011. Για το σκοπό αυτόν στην εταιρία «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» συστήνεται ειδική Μονάδα Αδειοδοτικής Προώθησης Επενδύσεων, η οποία λειτουργεί ως υπηρεσία μια στάσης, λαμβάνοντας εντολή από επενδυτές, προκειμένου να προβεί έναντι πάσης δημόσιας αρχής σε όλες τις νόμιμες ενέργειες για τη διεκπεραίωση των διαδικασιών έκδοσης των αιτηθησομένων αδειών.

Επιπλέον, για την εξυπηρέτηση των αναγκών της Δ.Α.Π.Ε του παρόντος νόμου συνιστάται στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Μητρώο Χειριστών Αδειοδοτικής Προώθησης Επενδύσεων (Μη.Χ.Α.Π.Ε.). Στο Μητρώο αυτό εγγράφονται, μετά από αίτηση τους, φυσικά πρόσωπα κάτοχοι πτυχίου Α.Ε.Ι. ή Α.Τ.Ε.Ι. με επαρκή εμπειρία στην αδειοδότηση επενδυτικών σχεδίων.

Η εισαγωγή της Διαδικασίας Αδειοδοτικής Προώθησης Ιδιωτικών Επενδύσεων αποτελεί ένα σημαντικό βήμα, τόσο για την προσπάθεια τόνωσης της εγχώριας επενδυτικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας, όσο και για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων μεσαίου μεγέθους, οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3894/2011. Συνολικά συνδράμει στην κατεύθυνση της διαμόρφωσης ενός φιλικού προς τον επενδυτή περιβάλλοντος, καθώς μέσω της ειδικής Μονάδας Αδειοδοτικής Προώθησης Επενδύσεων παρέχεται η δυνατότητα χρήσης «υπηρεσία μια στάσης» στη συντριπτική πλειοψηφία των σημαντικότερων επενδυτικών προτάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΔΕΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Άρθρα 5 έως 11

Με τις παρούσες διατάξεις, επιταχύνεται και απλοποιείται η διαδικασία εκτέλεσης αρχαιολογικών ερευνών, μέσα από ένα νέο θεσμικό πλαίσιο που αφορά στη διαδικασία αδειοδότησης και εκτέλεσης αρχαιολογικών ερευνών και εργασιών στο πλαίσιο Επενδυτικών Προγραμμάτων. Πλέον, οι ιδιώτες επενδυτές θα ενημερώνονται πλήρως και σαφώς ως προς τα στάδια σχεδιασμού, έγκρισης και εκτέλεσης του εκάστοτε έργου, από πλευράς αρχαιολογικής νομοθεσίας, έτσι ώστε να μπορούν να προσδιορίσουν με τη μέγιστη δυνατή ακρίβεια τον σχετικό προϋπολογισμό και το χρονοδιάγραμμα αυτού.

Αυτό επιτυγχάνεται σε μεγάλο βαθμό με τη θεσμοθέτηση της Έκθεσης Αναλυτικής Αρχαιολογικής Τεκμηρίωσης, η οποία θα συμβάλλει καθοριστικά στην πρόληψη στο μέτρο του δυνατού των όποιων καθυστερήσεων στη φάση υλοποίησής του, αλλά και στην ελαχιστοποίηση του κόστους των αρχαιολογικών ερευνών και εργασιών. Παράλληλα, όμως, εξασφαλίζεται απολύτως η προστασία των μνημείων, των αρχαιολογικών χώρων και των ιστορικών τόπων που βρίσκονται στη ζώνη χωροθέτησης του εκάστοτε έργου.

Στη διευκόλυνση, τη συστηματοποίηση και την επιτάχυνση των αρχαιολογικών ερευνών και εργασιών, καθώς και των εργασιών προστασίας και ανάδειξης των μνημείων στο πλαίσιο κατασκευής Επενδυτικών Προγραμμάτων στοχεύει η θεσμοθέτηση του Μνημονίου Συναντίληψης και Συνεργασίας. Με σκοπό την ακόμα μεγαλύτερη διευκόλυνση εφαρμογής και επιτάχυνσης του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου και πάντοτε με γνώμονα την αποφυγή καθυστερήσεων, αλλά και τη διεξοδικότερη παρακολούθηση των εκτελούμενων εργασιών, θεσμοθετείται η διαδικασία πρόσληψης του αναγκαίου επιστημονικού και εργατοτεχνικού προσωπικού για την εκτέλεση των αρχαιολογικών ερευνών και εργασιών στο πλαίσιο των ανωτέρων προγραμμάτων.

Παράλληλα, ο ορισμός του «Γραφείου Συντονισμού και Παρακολούθησης Αρχαιολογικών Εργασιών στο πλαίσιο Μεγάλων Έργων» ως αρμοδίου, από πλευράς της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΥΠ.ΠΟ.Τ., για τον χειρισμό των θεμάτων που αφορούν σε Επενδυτικά Προγράμματα εξυπηρετεί στην έγκαιρη αντιμετώπιση όλων των ζητημάτων που προκύπτουν, ώστε να τηρείται ο βασικός προγραμματισμός και το χρονοδιάγραμμα του αρχαιολογικού έργου, καθώς και των προβλεπόμενων κατά περίπτωση έργων προστασίας και ανάδειξης μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων.

Επιπλέον, ως προς τη διοικητική διαδικασία που απαιτείται μετά την ολοκλήρωση των αρχαιολογικών εργασιών στο πλαίσιο κατασκευής ενός Επενδυτικού Προγράμματος, αυτή περιγράφεται απλουστευμένη στο μέγιστο δυνατό βαθμό, προς ενημέρωση των ενδιαφερομένων Επενδυτών. Στόχος είναι να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή επίσπευση, αφετέρου να εξασφαλιστεί η συντόμηση όλων των σταδίων της διοικητικής διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΖΩΝΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Άρθρα 12 έως 21

Οι τροπολογίες του Ιδρυτικού Νόμου που προτείνονται για ψήφιση στην Εθνική Αντιπροσωπεία, ανταποκρίνονται στην ανάγκη βελτίωσης, ευελιξίας, εποπτείας και συντονισμού του υπάρχοντος θεσμικού, νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου. Έχουν στόχο την άμεση ενεργοποίηση και υλοποίηση του σκοπού της Ζώνης, τη δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος προσφοράς επιχειρηματικών ευκαιριών, με διασφάλιση διαφάνειας, αποδοτικότητας και προσαρμογής στα δημοσιονομικά δεδομένα της χώρας.

Είναι γνωστό ότι η θέσπιση της ζώνης αποβλέπει στην ουσιαστική συνέργεια και συνεργασία της έρευνας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, ώστε να δημιουργηθεί γνώση και παραγωγή νέων προϊόντων, που συμβάλουν στην παραγωγική διαδικασία και ανάπτυξη επιχειρήσεων. Θα εγκαθίστανται καινοτόμες δραστηριότητες για την παραγωγή ιδεών, με σκοπό την γρήγορη μετάβασή τους στο εργαστήριο και την αγορά, ώστε στους δύσκολους καιρούς της οικονομικής κρίσης να ωφελούνται νέες επιχειρήσεις.

Οι προτεινόμενες τροπολογίες αποσκοπούν στην ταχύτερη υλοποίηση των στόχων της ζώνης και ειδικότερα:

- Γίνεται προσαρμογή και αναγραφή των αρμόδιων εμπλεκόμενων Υπουργείων με τις σημερινές ονομασίες και αρμοδιότητές τους, όπως αυτοί έχουν μειωθεί.

- Οριοθετείται η δραστηριοποίηση της Ζώνης Καινοτομίας Θεσσαλονίκης, με έκδοση κανονιστικής πράξης, όπου καθορίζεται η περιοχή με συντεταγμένες.

- Η εταιρεία εντάσσεται από τον καθαρά ιδιωτικό τομέα, στις ανώνυμες εταιρείες του Δημοσίου, για έλεγχο, ορθολογισμό των δαπανών, προσλήψεων και οικονομικής διαχείρισης.

- Οι συμβάσεις προμηθειών, διέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν περί Επιχειρήσεων του Δημοσίου τομέα. Ως εκ τούτου, υφίσταται πλέον έλεγχος των διαδικασιών και ενισχύεται η αξιοκρατία και η διαφάνεια.

- Περιορίζεται ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, προβλέπεται οργανόγραμμα με ορισμό διευθύνσεων και τμημάτων, ενώ για το προσωπικό προβλέπονται αποσπάσεις-μετατάξεις και πάσης φύσεως προσλήψεις σύμφωνα με τις διατάξεις που αφορούν τις ανώνυμες εταιρείες του Δημοσίου.

- Διασφαλίζεται η διαφάνεια, με ευρύτερη δημοσιότητα των δραστηριοτήτων και δημοσιοποίηση.

- Καθιερώνεται η επιλογή προσώπων, προσαρμοσμένη στη νέα προσέγγιση και προβλέπονται καλύτερες και ισότιμες δυνατότητες επιλογών.

- Καταργείται η 25μελής Επιτροπή Εποπτείας Ανάπτυξης και αντικαθίσταται από μια 15μελή Επιτροπή, με καθαρά συμβουλευτικό και υποστηρικτικό χαρακτήρα, στηριζόμενη στις γνώσεις, την εμπειρία και την φιλοπατρία των μελών της και έχει τη δυνατότητα να καλεί συμβουλευτικά φυσικά και νομικά πρόσωπα από την Ελλάδα και το Εξωτερικό για την επίτευξη των στόχων και την υλοποίηση του έργου της. Η κατάργηση του οργάνου δεν συνεπάγεται και την κατάργηση της δυνατότητας του πολίτη, του επιχειρηματία και των επιστημονικών και επαγγελματικών ενώσεων, να υποβάλουν προς την εταιρεία προτάσεις και ιδέες, είτε στο πλαίσιο διμερών επα-

φών και συναντήσεων, είτε στο πλαίσιο ενημερωτικών – επιστημονικών εκδηλώσεων και διαβουλεύσεων της εταιρείας ή άλλων φορέων.

Με τις εν λόγω προτεινόμενες τροπολογίες επιδιώκεται η οικονομία, ευελιξία και αποτελεσματικότητα των δράσεων της «Ζώνης Καινοτομίας Θεσσαλονίκης».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Ι. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Η εποπτεία αγοράς ρυθμίζεται σήμερα στην εθνική μας νομοθεσία με μία σωρεία υπουργικών αποφάσεων και προεδρικών διαταγμάτων, τα οποία έχουν ενσωματώσει οδηγίες για την ασφαλή διακίνηση επιμέρους βιομηχανικών προϊόντων και υπηρεσιών, π.χ. παιχνίδια, δομικά υλικά, ηλεκτρολογικό υλικό κλπ. Αποτέλεσμα των τόσων κανονιστικών πράξεων είναι οι αποσπασματικές ρυθμίσεις ανά προϊόν και κατ' επέκταση η αδυναμία εξαγωγής ασφαλών συμπερασμάτων από τους ελέγχους που διενεργούνται.

Σκοπός των προτεινόμενων άρθρων 22 έως 33 είναι η σύσταση και η λειτουργία ενός αμερόληπτου, διαφανούς και αποτελεσματικού συστήματος εποπτείας της αγοράς για τον τομέα των βιομηχανικών προϊόντων και των υπηρεσιών ποιότητας, αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας.

Βασικός στόχος κατά την εφαρμογή και τη λειτουργία συστήματος εποπτείας αγοράς είναι η διασφάλιση της ορθής τήρησης των απαιτήσεων της τεχνικής βιομηχανικής νομοθεσίας τόσο στην παραγωγή, όσο και στη διαθεσιμότητα των βιομηχανικών προϊόντων στην ελληνική αγορά. Είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί ότι τα προϊόντα που επωφελούνται από την ελεύθερη κυκλοφορία στην ελληνική επικράτεια πληρούν τις προδιαγραφές που εγγυώνται υψηλό επίπεδο προστασίας δημόσιων συμφερόντων όπως η υγεία, η ασφάλεια του καταναλωτή, του χρήστη και του χώρου εργασίας, καθώς και η προστασία του περιβάλλοντος. Παράλληλα, στοχεύει στην αποτροπή διαθεσιμότητας μη συμμορφούμενων προς τις τεχνικές απαιτήσεις προϊόντων για την προστασία του καταναλωτικού κοινού από ελλιπή, ασαφή, ή παραπλανητική επισήμανση, καθώς και για την τήρηση των κανόνων ισότιμου ανταγωνισμού.

Επίσης, με τον παρόντα νόμο γίνεται και η προσαρμογή της εθνικής μας νομοθεσίας στις διατάξεις του Κανονισμού 765/2008/ΕΚ «Καθορισμός των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων» και του Κανονισμού 764/2008/ΕΚ «Θέσπιση διαδικασιών σχετικά με την εφαρμογή ορισμένων εθνικών τεχνικών κανόνων στα προϊόντα που κυκλοφορούν νομίμως στην αγορά άλλου κράτους μέλους».

Ο Κανονισμός 765/2008, αφορά στα προϊόντα που καλύπτονται από κοινοτική νομοθεσία εναρμόνισης, ενώ ο Κανονισμός 764/2008 αφορά στα προϊόντα που δεν υπόκεινται σε εναρμόνιση σε κοινοτικό επίπεδο. Στους Κανονισμούς προβλέπονται οι ελάχιστες υποχρεώσεις, που πρέπει να τηρούν τα Κράτη-Μέλη για την εποπτεία της ευρωπαϊκής αγοράς στην εθνική τους επικράτεια.

Στο παρόν σχέδιο νόμου ορίζεται η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας ως Εθνική Αρχή Εποπτείας της αγοράς, η οποία επιφορτίζεται με τις κατάλληλες αρμοδιότητες, ώ-

στε να υπάρχει σαφήνεια, διαφάνεια και αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών. Προβλέπονται οι αναγκαίες διοικητικές συνεργασίες μεταξύ των υπηρεσιών του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, θεσμοθετείται η ορθή και αξιόπιστη λειτουργία των ελεγκτικών μηχανισμών της διοίκησης και καθορίζονται οι διοικητικές και οικονομικές κυρώσεις στους παραβάτες και υπότροπους των κανόνων της τεχνικής βιομηχανικής νομοθεσίας.

Ο προβλεπόμενος στο σχέδιο νόμου έλεγχος της αγοράς λειτουργεί στα πλαίσια ενός επιτελικού διοικητικά κράτους το οποίο σχεδιάζει, προγραμματίζει και παρακολουθεί την υλοποίηση των αναγκών ελέγχων οι οποίοι εντάσσονται και πραγματοποιούνται εντός των ετήσιων υποχρεώσεων της χώρας μας στην τήρηση των ευρωπαϊκών κανόνων.

Ως εποπτεία της αγοράς βιομηχανικών προϊόντων νοείται το σύνολο των δραστηριοτήτων που διεξάγονται και των μέτρων που λαμβάνονται από τις δημόσιες αρχές, προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι τα προϊόντα αυτά συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στη σχετική εθνική και κοινοτική νομοθεσία και οι οποίες αφορούν στην υγεία, την ασφάλεια και την προστασία καταναλωτών και χρηστών, αλλά και γενικότερα σε άλλες πτυχές προστασίας του δημοσίου συμφέροντος.

Στις σημερινές συνθήκες της παγκοσμιοποίησης και της ελεύθερης κυκλοφορίας αγαθών και υπηρεσιών η εποπτεία της αγοράς παίζει καθοριστικό ρόλο στην ευταξία της αγοράς, στην προάσπιση των συμφερόντων κατασκευαστών και διανομέων, στην τήρηση των κανόνων υγιούς ανταγωνισμού, αλλά και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας πιστοποιημένων εταιριών παραγωγής και εμπορίας και διαπιστευμένων φορέων που υποστηρίζουν με τις υπηρεσίες τους την απρόσκοπτη διακίνηση των προϊόντων.

II. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 22 Ορισμοί

Στο άρθρο 22 ορίζονται οι ορισμοί του παρόντος κεφαλαίου με παραπομπή στο σχετικό Παράρτημα.

Άρθρο 23 Πεδίο εφαρμογής

Σχετικά με το άρθρο 23 η τεχνική βιομηχανική νομοθεσία αποτελείται από τις Οδηγίες νέας προσέγγισης και τους Εθνικούς κανονισμούς.

Άρθρο 24 Εθνική αρχή για την εποπτεία της αγοράς βιομηχανικών προϊόντων και υπηρεσιών ποιότητας

Σχετικά με το άρθρο 24 η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας είναι αρμόδια για την εφαρμογή των διατάξεων της Βιομηχανικής Νομοθεσίας και σε εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού 765/2008 αποτελεί την Εθνική Αρχή Εποπτείας της Αγοράς για την ελληνική επικράτεια στα βιομηχανικά προϊόντα και στις υπηρεσίες ποιότητας.

Επιπρόσθετα, βάσει της κ.υ.α. 10581/1015/25.5.2005, η ΓΓΒ ορίστηκε ως αρμόδια αρχή σχεδιασμού, οργάνω-

σης και συντονισμού του υφιστάμενου συστήματος εποπτείας της αγοράς.

Στη φυσική εποπτεία αγοράς, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνεται και η λήψη δειγμάτων προς έλεγχο προϊόντων για εργαστηριακές δοκιμές. Οι εργαστηριακές αυτές δοκιμές, ανάλογα με τις απαιτήσεις των σχετικών προτύπων ή/και διαδικασιών ελέγχου θα πρέπει να εκτελούνται από κατάλληλα, διαπιστευμένα στο εκάστοτε πεδίο κατά ISO 17025, εργαστήρια του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα. Σε περίπτωση μη ύπαρξης κατάλληλων εργαστηρίων του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα μπορεί να χρησιμοποιηθούν και διαπιστευμένα εργαστήρια του ιδιωτικού τομέα.

Προκειμένου να μην υπάρχει καθυστέρηση κάθε φορά που απαιτούνται εργαστηριακές δοκιμές, προτείνεται να υπάρχει ετήσιος προγραμματισμός των σχετικών αναγκών και σύναψη συμβάσεων με τους κατάλληλους φορείς.

Για την οργάνωση, υλικοτεχνική και διοικητική, της αρμόδιας υπηρεσίας της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας που αναλαμβάνει το έργο της υποστήριξης και λειτουργίας της εποπτείας της αγοράς θα εκδοθεί σχετικό Προεδρικό Διάταγμα, όπως προβλέπεται στην παρ.3 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 25 Εξουσιοδοτική διάταξη

Με το άρθρο 25, παρέχονται η δυνατότητα ανάθεσης με Υπουργική απόφαση τμήματος του έργου της εποπτείας της αγοράς σε υπηρεσίες ή φορείς δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, μέσω προγραμματικής συμφωνίας στην οποία καθορίζονται επακριβώς τα πεδία ελέγχου, τα χρονοδιαγράμματα ελέγχου, καθώς και οι εργαστηριακές δοκιμές που κρίνονται κατά περίπτωση αναγκαίες για την τεκμηρίωση των διαδικασιών του ελέγχου.

Άρθρο 26 Σύσταση συντονιστικού συμβουλίου εποπτείας αγοράς

Σχετικά με το άρθρο 26, η σύσταση του Συντονιστικού Συμβουλίου Εποπτείας Αγοράς, αποσκοπεί στη συμμετοχή όχι μόνο της ΓΓΒ και άλλων εμπλεκόμενων φορέων, οι οποίοι είναι απαραίτητοι στη λειτουργία του συστήματος, βάσει και του κανονισμού 765/2008/ΕΚ (Τελωνεία, Γενικό Χημείο του Κράτους, ΥΠΟΜΕΔΙ, Γ.Γ. Καταναλωτή - Σημείο Επαφής με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη λειτουργία του Συστήματος ταχείας ενημέρωσης RAPEX για τα μη ασφαλή προϊόντα), αλλά και ιδιωτικών φορέων της αγοράς.

Άρθρο 27 Τήρηση μητρώου ελεγκτών

Σχετικά με το άρθρο 27, οι απαιτούμενες τεχνικές γνώσεις για την επιθεώρηση της συμμόρφωσης προϊόντων καθορίζονται από το αντικείμενο κάθε μίας από τις Ευρωπαϊκές οδηγίες και τους Εθνικούς κανονισμούς και ειδικότερα από το τεχνικό επίπεδο των αντιστοίχων προτύπων και των απαιτούμενων εργαστηριακών δοκιμών. Για την πραγματοποίηση αποτελεσματικών ελέγχων, απαιτείται ύπαρξη ειδικού μητρώου κατάλληλα εκπαιδευ-

μένων ελεγκτών, οι οποίοι θα περάσουν μία διαδικασία πιστοποίησής τους βάσει τεκμηριωμένων διαδικασιών.

Οι Ελεγκτές, θα προέρχονται κυρίως από το εξειδικευμένο προσωπικό της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, των άλλων συναρμόδιων Υπουργείων, των αρμόδιων υπηρεσιών της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, καθώς και από το εξειδικευμένο προσωπικό των εποπτευόμενων φορέων που σχετίζονται με το αντικείμενο του ελέγχου.

Σε εξειδικευμένα αντικείμενα/ γνωστικά πεδία, ελεγκτές μπορεί να είναι και ιδιώτες εμπειρογνώμονες με γνώση, εμπειρία και εξειδίκευση στο αντικείμενο του ελέγχου, οι οποίοι επιλέγονται μετά από αξιολόγηση, εκπαίδευση και πιστοποίηση της τεχνικής επάρκειας και ικανότητάς τους.

Άρθρο 28

Αξιολόγηση της συμμόρφωσης των προϊόντων και εργαστηριακοί έλεγχοι

Σχετικά με το άρθρο 28, οι διαδικασίες για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης πληρούν τα προβλεπόμενα στις σχετικές μελέτες για κάθε οδηγία/ προϊόν, οι οποίες έχουν εκπονηθεί στο πλαίσιο του έργου «ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΑΓΟΡΑΣ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ - Α' ΦΑΣΗ ΤΟΜΕΑΣ ΔΡΑΣΗΣ Γ.Γ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ».

Στις διαδικασίες αυτές καθορίζονται όλα τα στάδια φυσικής εποπτείας (έλεγχος εγγράφων, έλεγχος σημάτων, μακροσκοπικός έλεγχος, λήψη δειγμάτων προς εργαστηριακό έλεγχο, εργαστηριακές δοκιμές).

Όπως αναφέρθηκε, οι εργαστηριακές αυτές δοκιμές, ανάλογα με τις απαιτήσεις των σχετικών προτύπων ή/και διαδικασιών ελέγχου θα πρέπει να εκτελούνται από κατάλληλα, διαπιστευμένα στο εκάστοτε πεδίο κατά ISO 17025, εργαστήρια του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα. Σε περίπτωση μη ύπαρξης κατάλληλων εργαστηρίων του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα μπορεί να χρησιμοποιηθούν και διαπιστευμένα εργαστήρια του ιδιωτικού τομέα εσωτερικού ή της Ευρωπαϊκής ένωσης.

Άρθρο 29

Βιομηχανικά προϊόντα που εισάγονται από τρίτες χώρες

Σχετικά με το άρθρο 29, γίνεται πιστή μεταφορά των απαιτήσεων του κανονισμού 765/08 και συγκεκριμένα των άρθρων 27 έως και 30, σχετικά με τον έλεγχο των προϊόντων που εισέρχονται στην κοινοτική αγορά από τρίτες χώρες. Καθορίζεται η μορφή της συνεργασίας με τις τελωνειακές αρχές και οι προϋποθέσεις αποδέσμευσης ή όχι των εισαγόμενων βιομηχανικών προϊόντων.

Άρθρο 30

Συνεργασία με άλλες δημόσιες υπηρεσίες

Σχετικά με το άρθρο 30, στην Ελληνική Δημοκρατία, διαχρονικά, η παρακολούθηση της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας εναρμόνισης και η αντίστοιχη εποπτεία της αγοράς είχε ανατεθεί σε διαφορετικές Υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης. Η δομή αυτή συνεχίζει να υφίσταται και σήμερα. Συνεπώς είναι αναγκαία η συνεργασία της ΓΓΒ με άλλες δημόσιες Υπηρεσίες για την ευρεία και αποτελεσματική εφαρμογή της εποπτείας της αγοράς.

Άρθρο 31

Υποχρεώσεις οικονομικών φορέων

Σχετικά με το άρθρο 31, καθορίζονται οι υποχρεώσεις των οικονομικών φορέων (κατασκευαστές, εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποι, εισαγωγείς, διανομείς) και προβλέπεται διαδικασία κυρώσεων εις βάρος τους σε περιπτώσεις άρνησης συνεργασίας κατά τη διαδικασία ελέγχου ή άρνησης λήψης των προβλεπόμενων μέτρων διόρθωσης ή περιορισμού της κυκλοφορίας.

Άρθρο 32

Επιβολή κυρώσεων

Σχετικά με το άρθρο 32, σύμφωνα πάλι με τον κανονισμό 765/08, προβλέπονται αφενός μέτρα προσωρινής απαγόρευσης της κυκλοφορίας και διάθεσης στην αγορά και οριστικής απαγόρευσης ή/και απόσυρσης προϊόντων που δεν συμμορφώνονται στις απαιτήσεις της Βιομηχανικής Νομοθεσίας και αφετέρου κυρώσεις στους υπεύθυνους οικονομικούς φορείς.

Η διαδικασία κυρώσεων στους οικονομικούς φορείς, ομογενοποιείται ώστε να μην υπάρχει διαφορετική αντιμετώπιση σε σχέση με το τι προβλέπει η εκάστοτε οδηγία αλλά τα κριτήρια να αφορούν:

- α) τη σοβαρότητα της μη συμμόρφωσης του προϊόντος,
- β) την επικινδυνότητα του προϊόντος
- γ) το βαθμό άρνησης της συνεργασίας με τις αρμόδιες ελεγκτικές υπηρεσίες,
- δ) των επιπτώσεων του προκληθέντος ατυχήματος και
- ε) των υποτροπών που αυτοί παρουσιάζουν στις δραστηριότητές τους.

Άρθρο 33

Εφαρμογή της αμοιβαίας αναγνώρισης και εθνικό σημείο επαφής για τα προϊόντα

Σχετικά με το άρθρο 33, η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, η οποία πηγάζει από τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, είναι ένα από τα μέσα που εξασφαλίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων εντός της εσωτερικής αγοράς. Η αμοιβαία αναγνώριση εφαρμόζεται στα προϊόντα που δεν υπόκεινται στην κοινοτική νομοθεσία εναρμόνισης, ή σε πτυχές των προϊόντων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας αυτής. Σύμφωνα με την αρχή αυτήν, ένα κράτος - μέλος δεν μπορεί να απαγορεύει την πώληση, στην επικράτειά του, προϊόντων που κυκλοφορούν νομίμως στην αγορά άλλου κράτους - μέλους, ακόμη και όταν κατασκευάζονται σύμφωνα με τεχνικούς κανόνες διαφορετικούς από εκείνους που πρέπει να τηρούν τα εγχώρια προϊόντα. Οι μόνες εξαιρέσεις από την αρχή αυτή είναι οι περιορισμοί που δικαιολογούνται με βάση τα αναφερόμενα στο άρθρο 30 της συνθήκης ή με βάση υπερισχύοντες λόγους δημόσιου συμφέροντος και είναι ανάλογοι του επιδιωκόμενου σκοπού.

Όταν δεν υπάρχει εναρμονισμένη νομοθεσία, οι αρμόδιες αρχές των κρατών - μελών μπορούν να δημιουργήσουν παρανόμως εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων μεταξύ των κρατών μελών, εφαρμόζοντας στα προϊόντα που προέρχονται από άλλα κράτη - μέλη όπου και κυκλοφορούν νομίμως, τεχνικούς κανόνες που καθορίζουν απαιτήσεις τις οποίες πρέπει να

πληρούν τα εν λόγω προϊόντα, π.χ. όσον αφορά την ονομασία, τη μορφή, το μέγεθος, το βάρος, τη σύνθεση, την παρουσίαση, την επισήμανση και τη συσκευασία. Η εφαρμογή τέτοιων τεχνικών κανόνων σε προϊόντα που κυκλοφορούν νομίμως σε άλλο κράτος μέλος ενδέχεται να αντίκειται στα άρθρα 28 και 30 της συνθήκης, ακόμη και αν οι εν λόγω τεχνικοί κανόνες ισχύουν αδιακρίτως για όλα τα προϊόντα. Για το λόγο αυτό ο Κανονισμός 764/2008/ΕΚ θέσπισε μια σφικτή διαδικασία για την εφαρμογή τεχνικού κανόνα όσον αφορά στις διοικητικές αποφάσεις που απευθύνονται στους οικονομικούς φορείς.

Με βάση τα οριζόμενα στον Κανονισμό 764/2008/ΕΚ, τα κράτη - μέλη ορίζουν σημεία επαφής για τα προϊόντα στο έδαφός τους και ανακοινώνουν στα άλλα κράτη μέλη και στην Επιτροπή τα λεπτομερή στοιχεία των εν λόγω σημείων επαφής. Επιπλέον ο Κανονισμός ορίζει τα καθήκοντα των σημείων επαφής. Είναι συνεπώς αναγκαία η ρύθμιση θεμάτων που σχετίζονται με το ελληνικό σημείο επαφής για τα βιομηχανικά προϊόντα, η ρύθμιση του εύρους των καθηκόντων του ελληνικού σημείου επαφής, αλλά και των υποχρεώσεων των κατά περίπτωση αρμοδίων ελληνικών αρχών για τα προϊόντα σε σχέση με το σημείο επαφής. Στο πλαίσιο αυτό ορίζεται ότι εθνικό σημείο επαφής για τα βιομηχανικά προϊόντα, με βάση τις απαιτήσεις και την έννοια των διατάξεων του Κανονισμού 764/2008/ΕΚ, είναι η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Το εθνικό σημείο επαφής για τα προϊόντα λειτουργεί και ως εθνικός συντονιστής ενεργειών που αφορούν στο Κανονισμό 764/2008/ΕΚ. Οι κατά περίπτωση ορισθείσες ως συναρμόδιες ελληνικές αρχές για τα προϊόντα, υποχρεούνται, στο πλαίσιο του Κανονισμού 764/2008/ΕΚ, στην παροχή προς το εθνικό σημείο επαφής για τα προϊόντα των αναγκαίων στοιχείων που είναι απαραίτητα για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων του.

Το εθνικό σημείο επαφής για τα προϊόντα τηρεί λεπτομερή στοιχεία επικοινωνίας των κατά περίπτωση αρμοδίων ελληνικών αρχών για τα προϊόντα (στο πλαίσιο του Κανονισμού 764/2008/ΕΚ) και συνεργάζεται μαζί τους.

Τέλος, με το ίδιο άρθρο καταργείται η κ.υ.α. αριθμ. Β 2366/144/26.01.1998 (Β' 59), η οποία είχε ενσωματώσει στο ελληνικό δίκαιο την απόφαση αριθμ. 3052/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13.12.1995 περί διαδικασίας αμοιβαίας πληροφόρησης, σχετικά με τα εθνικά μέτρα παρέκκλισης από την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων. Η τελευταία καταργήθηκε από τον Κανονισμό 764/2008/ΕΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Ι. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, που διέπει το εξωτερικό εμπόριο της χώρας, περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο δύο νομοθετήματα, αφενός το ν.δ. 3999/1959 «περί ελέγχου του εξαγωγικού εμπορίου και άλλων τινών διατάξεων» (Α' 230), και αφετέρου το νόμο 936/1979 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί εξωτερικού εμπορίου διατάξεων, ως και καταργήσεως συναφών διατάξεων» (Α' 144).

Ο νόμος 936/1979 αποτελεί ένα νόμο-πλαίσιο, που κατά κύριο λόγο περιέχει εξουσιοδοτικές διατάξεις, βάσει

των οποίων ο αρμόδιος για την άσκηση του εξωτερικού εμπορίου υπουργός, ήτοι σήμερα ο Υπουργός Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, δύναται, στα πλαίσια άσκησης της κυβερνητικής οικονομικής πολιτικής, να εκδίδει υπουργικές αποφάσεις, πάντοτε με απόλυτο σεβασμό στις δεσμεύσεις για τα θέματα αυτά που απορρέουν για τη χώρα μας από τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου. Με τις αποφάσεις αυτές, δύναται να απαγορεύει, να περιορίζει ή να εξαρτά από την έκδοση προγενέστερης σχετικής άδειας τις εισαγωγές ή τις εξαγωγές, κατά χώρες ή περιοχές, οποιουδήποτε αγαθού, όταν αυτό επιβάλλεται από σχετικές διατάξεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, π.χ. εμπάργκο, από κανονισμούς και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, π.χ. προϊόντα διπλής χρήσης, ή από αποφάσεις άλλων διεθνών οργανισμών, μέλος των οποίων είναι και η χώρα μας, και διακρατικές συμφωνίες, στις οποίες συμμετέχει και η χώρα μας, επομένως και τη δεσμεύουν.

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου επιχειρείται μια κωδικοποίηση των υφισταμένων διατάξεων σε μία ενιαία, σύγχρονη, απλοποιημένη και καταληπτή μορφή, σε ό,τι αφορά τους περιορισμούς στην άσκηση του εξωτερικού εμπορίου, τόσο λόγω των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας μας, όσο και σε περίπτωση κήρυξης της χώρας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα διευκόλυνσης της άσκησης εισαγωγικών και εξαγωγικών δραστηριοτήτων, καθώς, με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, δύναται να επιλύονται προβλήματα με άμεσο στόχο τον καθορισμό διατάξεων στην κατεύθυνση της απλοποίησης, της επιτάχυνσης και της άρσης εμποδίων και τον εν γένει εκσυγχρονισμό των διαδικασιών, που καθορίζουν τον τρόπο πραγματοποίησης των εισαγωγών και εξαγωγών.

Σημαντικό είναι επίσης ότι θεσπίζονται και θεσμοθετούνται δύο νέες, ουσιαστικές και απαραίτητες, για την προώθηση του εξωτερικού εμπορίου, πρακτικές:

(α) Πρώτον, η τήρηση του Γενικού Μητρώου Εξαγωγών, που αποτελεί τη θέσπιση ενός εργαλείου χάραξης εξαγωγικής πολιτικής στην κατεύθυνση της ανάπτυξης της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας, καθώς και την ενοποίηση όλων των σχετικών στατιστικών καταγραφών, ώστε οι εξαγωγείς να μην επιβαρύνονται με την υποχρέωση να υποβάλλουν επανειλημμένα στις εκάστοτε αρμόδιες υπηρεσίες τα απαιτούμενα στοιχεία σχετικά με την εξαγωγική τους δραστηριότητα.

Το Γενικό Μητρώο Εξαγωγών σχεδιάζεται ως υποσύστημα του Ενιαίου Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (Ε.Ο.Π.Σ), με στόχο να παρέχει Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Μιας Στάσης για τη διευκόλυνση και επιτάχυνση των εξαγωγικών δραστηριοτήτων.

(β) Δεύτερον, η καθιέρωση ενός συμβολικού βραβείου εξαγωγικής δραστηριότητας, το οποίο θα λειτουργεί ως ηθική δικαίωση, αλλά και ως κίνητρο για τους εξαγωγείς που επέδειξαν αξιοσημείωτη εξωστρεφή συμπεριφορά το αμέσως προηγούμενο της βράβευσης έτος.

Επισημαίνεται, ότι και από τις δύο ανωτέρω ρυθμίσεις δεν προκαλείται καμία επιβάρυνση στον Κρατικό Προϋπολογισμό. Αντίθετα, καθιερώνεται η επιβολή κυρώσεων για την παραβίαση υποχρεώσεων που απορρέουν από τον προτεινόμενο νόμο, με τη μορφή διοικητικών προ-

στήμων, η είσπραξη των οποίων θα αποτελεί δημόσιο έσοδο.

Επιπλέον, δεδομένου ότι το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο παραμένει ενεργό για πολλές δεκαετίες και με βάση αυτό έχει εκδοθεί μεγάλος αριθμός κανονιστικών πράξεων, κρίνεται σκόπιμο και απολύτως αναγκαίο οι διατάξεις, σχετικά με τον έλεγχο των εισαγόμενων και εξαγόμενων προϊόντων, να εκσυγχρονισθούν, να απλουστευθούν και να κωδικοποιηθούν, παρέχεται δε για το σκοπό αυτό η δυνατότητα έκδοσης σχετικών Προεδρικών Διαταγμάτων.

Επομένως, από το νόμο του 1979 και του 1959, πηγαίνουμε σε ένα νέο, σύγχρονο και λιτό νόμο, ο οποίος βασίζεται στο αξίωμα ότι όποιος είναι έμπορος μπορεί και να εξαγει. Ειδικότερα:

- Θεσμοθετείται το ψηφιακό one stop shop για τους εξαγωγείς, το Single Window
- Μετατρέπεται το Μητρώο Εξαγωγέων σε Μητρώο Εξαγωγών, για να δοθεί έμφαση στο τι εξάγεται και όχι στο ποιος εξαγει, ενώ η ενημέρωση των στοιχείων θα γίνεται αυτόματα
- Καταργείται η υποχρέωση του εξαγωγέα να εγγράφεται σε ειδικό μητρώο στα Επιμελητήρια με επιπλέον κόστος. Πλέον, θα αρκεί η εγγραφή στο ΓΕΜΗ
- Τοποθετείται το cluster των εξαγωγικών συνδέσμων ΠΣΕ-ΣΕΒΕ-ΣΕΚ σε επιτροπή για το Βραβείο Εξαγωγέα, ώστε να αναδειχθούν καλά παραδείγματα εταιριών με εξαγωγική δραστηριότητα.

Επιπλέον, ορίζεται ότι, από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργείται το ν.δ. 3999/1959 «περί ελέγχου του εξαγωγικού εμπορίου και άλλων τινών διατάξεων» (Α' 230), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 936/1979 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περι εξωτερικού εμπορίου διατάξεων, ως και καταργήσεως συναφών διατάξεων», το άρθρο 38 του ν. 2778/1999 «Αμοιβαία Κεφάλαια Ακίνητης Περιουσίας - Εταιρείες Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία και άλλες διατάξεις» (Α' 295) και το άρθρο 25 του ν. 3229/2004 «Εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης, εποπτεία και έλεγχος τυχερών παιχνιδιών, εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και άλλες διατάξεις» (Α' 38).

Τέλος, με την τροποποίηση του άρθρου 39 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν.2960/2001, Α' 265) επιτυγχάνεται η αποσαφήνιση και ο καθορισμός κατά χρονολογική σειρά των απαιτούμενων διαδικασιών για την έκδοση απόφασης από τον Υπουργό Οικονομικών περί σύστασης ελεύθερων ζωνών ή ελεύθερων αποθηκών.

Επιπλέον, με την τροποποίηση αυτή θεσμοθετείται η ηλεκτρονική άντληση του συνόλου των στοιχείων και δικαιολογητικών, τα οποία απαιτούνται για τη σύσταση ελεύθερων ζωνών ή ελεύθερων αποθηκών.

Ιδιαίτερα με τις διατάξεις των νέων παραγράφων 6 και 7 επιτυγχάνεται ο συγκερασμός των διατάξεων της τελωνειακής νομοθεσίας (Εθνικός - Κοινοτικός Τελωνειακός Κώδικας), που επιτρέπουν την εγκατάσταση παραγωγικών – μεταποιητικών επιχειρήσεων στις ελεύθερες ζώνες, προς εκείνες του ν. 3982/2011 «Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων» (Α' 143), ώστε να είναι έτοιμο το θεσμικό πλαίσιο υποδοχής αιτημάτων ιδρύσεως ελεύθερων ζωνών και ελεύθερων αποθηκών στα επιχειρηματικά πάρκα, με ταυτόχρονη δυνατότητα εγκατάστασης και βιομηχανικών παρα-

γωγικών μεταποιητικών επιχειρήσεων μέσα στις ελεύθερες ζώνες των επιχειρηματικών πάρκων αυτών.

II. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 34 Έννοια όρων

Δίνονται για πρώτη φορά στην εσωτερική έννομη τάξη οι ορισμοί των εννοιών του εξωτερικού εμπορίου, καθώς και τόσο της εξαγωγικής όσο και της εισαγωγικής εμπορικής δραστηριότητας.

Άρθρο 35

Άσκηση εισαγωγής και εξαγωγικής δραστηριότητας

Καθιερώνεται ως βασική προϋπόθεση για την άσκηση της εισαγωγικής ή εξαγωγικής δραστηριότητας η εγγραφή κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3419/2005 «Εκσυγχρονισμός της Επιμελητηριακής Νομοθεσίας» (Α' 297), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3853/2010.

Επίσης, στην παρ. 2 προβλέπεται και μεταβατική διάταξη, μέχρι την εγγραφή τους στο ΓΕΜΗ, για όσους είναι ήδη εγγεγραμμένοι στο Ενιαίο Μητρώο Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων, Εφοδίων και Εισροών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3955/2011 (Α' 89) και στα Ειδικά Μητρώα Εξαγωγέων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 936/1979 «περί τροποποίησης και συμπλήρωσης των περι εξωτερικού εμπορίου διατάξεων, ως και καταργήσεως συναφών διατάξεων» (Α' 144).

Άρθρο 36

Ρυθμίσεις στην άσκηση εξωτερικού εμπορίου

Προβλέπεται ρητά η δυνατότητα του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, στο πλαίσιο της οικονομικής και αναπτυξιακής πολιτικής της Κυβέρνησης, να προβαίνει στην έκδοση κανονιστικών διοικητικών πράξεων, είτε για την εκπλήρωση διεθνών υποχρεώσεων της χώρας, που απορρέουν από διεθνείς Συμφωνίες ή από τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλους διεθνείς Οργανισμούς, είτε για λόγους δημοσίου συμφέροντος, που αφορούν στην προστασία των καταναλωτών σε θέματα δημόσιας υγείας και εθνικής ή δημόσιας ασφάλειας, προκειμένου να θέτει περιορισμούς στη διακίνηση και στο εξωτερικό εμπόριο συγκεκριμένης κατηγορίας προϊόντων ή υπηρεσιών, να θέτει όρους για την επιτάχυνση και άρση εμποδίων στη διακίνηση των αγαθών αυτών ή να καθορίζει, με κοινή απόφαση με τον κατά περίπτωση συναρμόδιο Υπουργό, τους όρους και τη διαδικασία ελέγχου της διακίνησης των αγαθών σε περίπτωση κήρυξης της χώρας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Άρθρο 37

Γενικό μητρώο εξαγωγών

Εισάγεται η τήρηση Γενικού Μητρώου Εξαγωγέων από το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, το οποίο θα λειτουργεί αυτόνομα και θα αποτελεί μια ανεξάρτητη βάση δεδομένων, ως ηλεκτρονικό αρ-

χείο, στο οποίο καταγράφονται συγκεκριμένα στατιστικά στοιχεία για την παρακολούθηση της εξέλιξης των εξαγωγών της χώρας, όπως π.χ. το είδος και η ποσότητα των εξαγομένων προϊόντων, οι χώρες προορισμού τους, ο χρόνος πραγματοποίησης των εξαγωγών, τα στοιχεία των εξαγωγών κ.ά. Το επονομαζόμενο ως ΓΕΜΕ θα είναι εξ' αποστάσεως διασυνδεδεμένο με τις βάσεις δεδομένων που τηρούνται στις Ειδικές Υπηρεσίες ΓΕΜΗ των κατά τόπους Επιμελητηρίων, την Κεντρική Υπηρεσία ΓΕΜΗ της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων και το Τμήμα ΓΕΜΗ της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 3419/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το ν. 3853/2010.

Επιπλέον, το Γ.Ε.Μ.Ε θα διασυνδέεται με το αναφερόμενο στο επόμενο άρθρο του σχεδίου νόμου Ενιαίο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ε.Ο.Π.Σ), του οποίου μπορεί να αποτελέσει Υποσύστημα, ενώ με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού, μπορεί να ρυθμίζεται η διασύνδεση του Γ.Ε.Μ.Ε. με τα αρχεία που τηρούνται από Συνδέσμους Εξαγωγέων ή και άλλες Αρχές ή Υπηρεσίες της χώρας, σχετικά με το εξωτερικό εμπόριο.

Τέλος, τα εξαγόμενα από τις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις είδη, όπως αυτά ορίζονται από τις σχετικές ισχύουσες εθνικές και κοινοτικές διατάξεις, θα καταγράφονται στο ΓΕΜΕ, μέσω ειδικών διαδικασιών, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία Εξωτερικών και Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 38

Ηλεκτρονικές υπηρεσίες μιας στάσης για τη διευκόλυνση των εξαγωγών και εισαγωγών (Single Window)

Συνιστάται στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας Ενιαίο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ε.Ο.Π.Σ), για Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Μιας Στάσης, με στόχο τη διευκόλυνση και την επιτάχυνση των διαδικασιών Εξαγωγών και Εισαγωγών – Single Window, αλλά και την έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση των ενδιαφερομένων χρηστών σχετικά με την ισχύουσα νομοθεσία.

Η στοχευμένα αναμενόμενη εξοικονόμηση ανθρωποωρών και κόστους για τους ενδιαφερομένους χρήστες, στο πλαίσιο προαγωγής και βελτιστοποίησης του εξωτερικού εμπορίου, θα εξελίξει και απλοποιήσει τη διαδικασία αδειοδότησης, εφαρμόζοντας τις πρακτικές της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αλλά και την εξυπηρέτηση και ελαχιστοποίηση της εμπλοκής των ενδιαφερομένων χρηστών, τόσο για την έκδοση από τις αρμόδιες υπηρεσίες των συναρμόδιων φορέων των αναγκαίων βεβαιώσεων, πιστοποιητικών, αδειών και άλλων προβλεπομένων από τη νομοθεσία εγγράφων, όσο και για την ηλεκτρονική διεκπεραίωση των διαδικασιών έκδοσης από τις αρμόδιες υπηρεσίες των κατά περίπτωση προβλεπομένων βεβαιώσεων, πιστοποιητικών, αδειών και των λοιπών προβλεπομένων από τη νομοθεσία εγγράφων και την ηλεκτρονική παραλαβή τούτων από τους αιτούντες.

Επιπλέον, το Ε.Ο.Π.Σ. δύναται να συνδέεται, για την επίτευξη πάντα του παραπάνω σκοπού και στο πλαίσιο της διαλειτουργικότητας, και με άλλα πληροφοριακά συστήματα.

Για όλους αυτούς τους σημαντικούς λόγους, η Γενική Γραμματεία του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας αναλαμβάνει την παραγωγική λειτουργία, τη διαχείριση των δεδομένων του συστήματος και την εν γένει εποπτεία της αποτελεσματικής λειτουργίας του Ε.Ο.Π.Σ.

Άρθρο 39

Βραβείο άσκησης εξαγωγικής δραστηριότητας

Για πρώτη φορά, και μετά από απαίτηση του εμπορικού κόσμου επί σειρά ετών, εισάγεται και καθιερώνεται ο θεσμός της απονομής, από την Πολιτεία, βραβείων επιτυχούς άσκησης εξαγωγικών δραστηριοτήτων, σε τρεις, ανά κατηγορία εξαγομένων προϊόντων, εξαγωγείς, οι οποίοι το αμέσως προηγούμενο της βραβεύσεως έτος επέδειξαν αξιοσημείωτη εξαγωγική δραστηριότητα, καινοτόμο επενδυτική και παραγωγική δράση και σεβασμό στα διεθνή συναλλακτικά ήθη.

Η βράβευση παρέχει το δικαίωμα στον βραβευθέντα να αναγράψει σε όλα τα εμπορικά παραστατικά της επιχειρησεώς του ότι έτυχε του κρατικού βραβείου στο συγκεκριμένο κλάδο εξαγωγικής δραστηριότητας το συγκεκριμένο έτος.

Άρθρο 40

Έλεγχος εξαγομένων προϊόντων

Με το παρόν άρθρο δίδεται ρητά η νομοθετική εξουσιοδότηση για την έκδοση σχετικών Προεδρικών Διαταγμάτων, που εκδίδονται μετά από πρόταση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του συναρμόδιου Υπουργού, για τη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στην εξαγωγή και τον ποιοτικό έλεγχο τόσο των γεωργικών προϊόντων ελληνικής παραγωγής, όσο και των εξαγομένων βιομηχανικών και μεταλλευτικών προϊόντων.

Τέλος, με την παρ. 3 του άρθρου 40, ως μεταβατική διάταξη, ορίζεται ότι, μέχρι την έκδοση των κανονιστικών πράξεων του παρόντος άρθρου, διατηρούνται σε ισχύ και εφαρμόζονται οι κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 12 του ν.δ. 3999/1959 «περί ελέγχου του εξαγωγικού εμπορίου και άλλων διατάξεων» (Α' 230), σχετικά με τον ποιοτικό έλεγχο των εξαγομένων ελληνικών προϊόντων.

Άρθρο 41

Ελεύθερες ζώνες και αποθήκες

Με την τροποποίηση του άρθρου 39 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001, Α' 265) επιτυγχάνεται η αποσαφήνιση και ο καθορισμός κατά χρονολογική σειρά των απαιτούμενων διαδικασιών για την έκδοση απόφασης από τον Υπουργό Οικονομικών περί σύστασης ελεύθερων ζωνών ή ελεύθερων αποθηκών. Επιπλέον με την τροποποίηση αυτή θεσμοθετείται η ηλεκτρονική άντληση του συνόλου των στοιχείων και δικαιολογητικών, τα οποία απαιτούνται για τη σύσταση ελεύθερων ζωνών ή ελεύθερων αποθηκών.

Ιδιαίτερα με τις διατάξεις των νέων παραγράφων 6 και 7 επιτυγχάνεται ο συγκερασμός των διατάξεων της τελωνειακής νομοθεσίας (Εθνικός - Κοινοτικός Τελωνειακός Κώδικας), που επιτρέπουν την εγκατάσταση παραγωγικών – μεταποιητικών επιχειρήσεων στις ελεύθερες

ζώνες, προς εκείνες του ν.3982/2011 «Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων» (Α' 143), ώστε να είναι έτοιμο το θεσμικό πλαίσιο υποδοχής αιτημάτων ιδρύσεως ελεύθερων ζωνών και ελεύθερων αποθηκών στα επιχειρηματικά πάρκα, με ταυτόχρονη δυνατότητα εγκατάστασης και βιομηχανικών παραγωγικών μεταποιητικών επιχειρήσεων μέσα στις ελεύθερες ζώνες των επιχειρηματικών πάρκων αυτών.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΝΕΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΜΟΡΦΗ:
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

I. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

A. Η ανάγκη μιας νέας εταιρικής μορφής

Η συντριπτική πλειονότητα των ελληνικών επιχειρήσεων είναι μικρομεσαίες. Για το λόγο αυτό, η ανάγκη μιας εταιρικής μορφής για τη στέγαση της μικρομεσαίας επιχείρησης είναι πάντοτε αισθητή.

Η νομοθετική παραγωγή στο εταιρικό δικαιο εντοπίζεται τώρα και πολλές δεκαετίες στην ανώνυμη εταιρία. Μετά από επανειλημμένες επεμβάσεις στον κ.ν. 2190/1920 (Α' 37) με σκοπό την ενσωμάτωση κοινοτικών οδηγιών, αλλά και την πιο εκτεταμένη αναμόρφωση του νόμου αυτού με το ν. 3604/2007 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (Α' 189), μπορεί να λεχθεί ότι το δικαιο της ανώνυμης εταιρίας βρίσκεται αυτή τη στιγμή σε κάπως ικανοποιητικό επίπεδο. Παράλληλα, νομοπαρασκευαστική επιτροπή του Υπουργείου Δικαιοσύνης έχει ήδη παραδώσει στον Υπουργό Δικαιοσύνης σχέδιο νόμου για τις προσωπικές εταιρίες, με σκοπό να αντικατασταθούν οι παλιές διατάξεις του «Ναπολεόντειου» Εμπορικού Νόμου (Code de Commerce), που ισχύει από την εποχή που η Ελλάδα έγινε ανεξάρτητο κράτος.

Αντίθετα, έχει παραμεληθεί η ενδιάμεση εταιρική μορφή της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης. Ο σχετικός ν.3190/1955 «Περί Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (Α' 91), εξακολουθεί να ισχύει σχεδόν αναλλοίωτος από το 1955 (ισχύει ήδη πάνω από 55 έτη), χωρίς επικαιροποίηση (εκτός από ορισμένες παρεμβάσεις κατά την ενσωμάτωση οδηγιών) και, όπως είναι φυσιολογικό, έχει υποστεί τη φθορά του χρόνου. Η ΕΠΕ, ως ενδιάμεσος εταιρικός τύπος (δηλ. μεταξύ της ανώνυμης εταιρίας και των προσωπικών εταιριών), δεν είναι ιδιαίτερα δημοφιλής στην Ελλάδα. Πράγματι, ενώ σε άλλες χώρες ενδιάμεσοι εταιρικοί τύποι χρησιμοποιούνται σε μεγάλη έκταση, στην Ελλάδα η συχνότητα χρήσης της ΕΠΕ κάθε άλλο παρά ανταποκρίνεται σ' αυτό που θα ευχόταν κανείς. Συχνά οι ενδιαφερόμενοι επιλέγουν την ανώνυμη εταιρία, που καταρχήν προορίζεται για μεγαλύτερες επιχειρήσεις, ενώ θα μπορούσαν να υιοθετήσουν για τη συνεργασία τους μια ενδιάμεση μορφή κεφαλαιουχικής εταιρίας, με περιορισμένη ευθύνη των μελών της. Οι λόγοι, για τους οποίους η μορφή της ΕΠΕ δεν ανταποκρίνεται πια στις σημερινές ανάγκες, είναι πολλοί, πιο γνωστές όμως είναι οι δυσκίνητες ρυθμίσεις του νόμου, η ανάγκη πληθωρικής συμβολαιογραφικής παρέμβασης (εντονότερης από ότι στην ανώνυμη εταιρία), καθώς και η «διπλή» πλειοψηφία (προσώπων και κεφαλαίων) που απαιτείται για τη λήψη των εταιρικών αποφάσεων.

Από την άλλη μεριά οι ευρωπαϊκές νομοθεσίες προχωρούν τα τελευταία χρόνια στην αναμόρφωση του εταιρι-

κού δικαίου για την εξυπηρέτηση της μικρομεσαίας επιχείρησης, που διακρίνονται για την ευελιξία και την απλότητά τους και ανταποκρίνονται περισσότερο στις πρακτικές ανάγκες των επιχειρηματιών. Στην τάση αυτή εγγράφεται και η προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης να εισαγάγει ένα ευρωπαϊκό τύπο «ιδιωτικής» εταιρίας, που θα προορίζεται για τη μικρομεσαία επιχείρηση («Societas Privata Europaea»).

Είναι πρόδηλο ότι ο εκσυγχρονισμός του ελληνικού εταιρικού δικαίου προς την κατεύθυνση αυτή είναι πλέον απαραίτητος. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τρεις κυρίως τρόπους: Είτε με επικαιροποίηση (βελτίωση και απλοποίηση) του ν. 3190/1955, είτε με ενσωμάτωση στην νομοθεσία για την ανώνυμη εταιρία (ν. 2190/1920) ειδικών διατάξεων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις («μικρή α.ε.»), είτε με εισαγωγή νέας εταιρικής μορφής. Σε σχέση με τις επιλογές αυτές μπορούν να λεχθούν με συντομία τα εξής: Ο αναγκαίος εκσυγχρονισμός του δικαίου της ΕΠΕ δεν θα είναι πραγματικός, αν περιορισθεί σε επιμέρους τροποποιήσεις και βελτιώσεις του ν. 3190/1955. Βέβαια, θα μπορούσε να επιλεγεί μια μαζική τροποποίηση του νόμου αυτού, ώστε να καταστεί εφικτός ο επιθυμητός εκσυγχρονισμός, σε μια τέτοια όμως περίπτωση θα κινδύνευαν οι υφιστάμενες ΕΠΕ και οι εταίροι τους από μείζονα μεταβολή του νομικού καθεστώτος που διέπει τις σχέσεις τους και ανατροπή των προσδοκιών τους. Εναλλακτικά, θα μπορούσε να υπάρξει διπλό καθεστώς για τις παλιές και τις νέες επε («ΕΠΕ1», «ΕΠΕ2»), αυτό όμως θα προκαλούσε ρυθμιστική σύγχυση. Από την άλλη μεριά, η ενσωμάτωση στη νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρίες ειδικών ρυθμίσεων για τη μικρομεσαία επιχείρηση μάλλον δεν ανταποκρίνεται στο ζητούμενο, διότι ένα μέρος του δικαίου της ανώνυμης εταιρίας (ιδίως εκείνο που αντιστοιχεί σε κοινοτικές οδηγίες) θα εξακολουθούσε να είναι, ούτως ή άλλως, εφαρμοστέο, ενώ ζητούμενο είναι να υπάρξει απομάκρυνση από τις αυστηρές ρυθμίσεις των οδηγιών. Επομένως η υιοθέτηση νέας εταιρικής μορφής (μια «νέας ΕΠΕ») και η εξυπαρχής ρύθμισή της φαίνεται ότι είναι η πιο ενδεδειγμένη επιλογή. Αυτό βέβαια δεν θα αποκλείει τη δυνατότητα των υφιστάμενων ΕΠΕ να μετατραπούν, αν το επιθυμούν, στη νέα εταιρική μορφή. Ο νέος νόμος θα πρέπει μάλιστα να ενθαρρύνει τη μετατροπή αυτή.

Η νέα εταιρία δεν θα λέγεται «ΕΠΕ» και συνεπώς δεν θα εμπίπτει ευθέως στις «εταιρικές» οδηγίες της ΕΕ, που αφορούν τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης. Μολονότι οι οδηγίες αυτές είναι σημαντικά λιγότερες από εκείνες που εφαρμόζονται στην ανώνυμη εταιρία, θα μπορούσαν να αγνοηθούν. Επιλογή είναι ωστόσο να ακολουθηθούν οι οδηγίες αυτές στο μέγιστο δυνατό βαθμό, ώστε να μην υπάρξει υπόνοια ότι η Ελλάδα εισήγαγε μια νέα εταιρική μορφή με σκοπό να παρακαμφθούν οι διατάξεις των οδηγιών.

B. Η ονομασία της εταιρίας

Για την ονομασία της νέας εταιρικής μορφής κατάλληλος κρίνεται ο τίτλος «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία» («ΙΚΕ»). Ο όρος αυτός έχει το πλεονέκτημα ότι διαφοροποιείται επαρκώς από την «ΕΠΕ», αντιστοιχεί στο διεθνή όρο "private company" και παραπέμπει στη σχεδιαζόμενη από την ΕΕ «Societas Privata Europaea» (ευρωπαϊκή ιδιωτική εταιρία), ενώ ταυτόχρονα τονίζει το χαρακτήρα της νέας εταιρικής μορφής ως κεφαλαιουχικής.

Γ. Η νέα εταιρία ως κεφαλαιουχική εταιρία

Βασική επιλογή είναι ο σχεδιασμός της νέας εταιρίας

ως κεφαλαιουχικής. Αυτό εντάσσει την ΙΚΕ στις κεφαλαιουχικές εταιρίες, εκείνες δηλαδή που από τη μια μεριά διαθέτουν κεφάλαιο, από την άλλη δε περιορισμένη ευθύνη των εταίρων για τα χρέη της εταιρίας.

Θα πρέπει βέβαια να ληφθεί υπόψη ότι ο θεσμός του εταιρικού κεφαλαίου έχει υποστεί τα τελευταία χρόνια κριτική, για το λόγο ότι το ποσό του κεφαλαίου είναι αρκετά χαμηλό (στις ΕΠΕ σήμερα ανέρχεται μόλις σε 4.500 ευρώ), ώστε να μην είναι ρεαλιστική η ελπίδα εξασφάλισης φερεγγυότητας μέσω αυτού. Άλλωστε, και αν ακόμη το κεφάλαιο είναι υψηλό, τίποτε δεν εμποδίζει τη διασπάθιση της εταιρικής περιουσίας και την επέλευση αφερεγγυότητας, απλώς τα μέλη της εταιρίας δεν λαμβάνουν κέρδη. Οι διαπιστώσεις αυτές έχουν διεθνώς «απομυθοποιήσει» το κεφάλαιο και έχουν οδηγήσει στην αναζήτηση εναλλακτικών τρόπων διασφάλισης -σε κάποιον βαθμό βέβαια, διότι πλήρης διασφάλιση δεν μπορεί να επιτευχθεί ποτέ- της εταιρικής φερεγγυότητας.

Με βάση τις εξελίξεις αυτές, στο σχέδιο νόμου προβλέπεται η εισαγωγή της δυνατότητας «κεφαλαίου του 1 ευρώ», χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν θα μπορούν, κατά τη σύσταση της εταιρίας ή και μεταγενέστερα, να ορίσουν οποιοδήποτε υψηλότερο μέγεθος κεφαλαίου. Το «κεφάλαιο του 1 ευρώ» έχει νομοθετηθεί για τις ΕΠΕ σε χώρες όπως η Γερμανία και η Γαλλία, αλλά αποτελεί και χαρακτηριστικό της μελετώμενης *Societas Privata Europaea*.

Το «κεφάλαιο του 1 ευρώ» απλοποιεί τη σύσταση των εταιριών, κάτι που είναι αυτοτελές ζητούμενο, δεν δικαιολογείται όμως μόνο από την απλοποίηση αυτή. Στην πραγματικότητα το νόημα του «κεφαλαίου του 1 ευρώ» είναι από τη μια μεριά να επισημάνει προς τους συναλλασσόμενους ότι δεν πρέπει να επαφίενται στην προστασία «δια του κεφαλαίου» (λίγο διαφέρει το κεφάλαιο του 1 ευρώ από το κεφάλαιο των 4.500 ευρώ) και από την άλλη να δώσει την ευκαιρία στο νομοθέτη να προβλέψει εναλλακτικούς μηχανισμούς προστασίας των δανειστών, δυνητικούς ή και υποχρεωτικούς. Αυτό επιτυγχάνεται σε μεγάλο βαθμό από την θέσπιση «εγγυητικών εισφορών», που είναι μεν εκούσιες, η αγορά όμως μπορεί να αναδείξει την ανάγκη ύπαρξής τους, αν πρόκειται η εταιρία να βρίσκεται στην αγορά.

Δ. Η αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής από το κεφάλαιο

Βασική καινοτομία του σχεδίου είναι η αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής και των μεριδίων από το κεφάλαιο. Ενώ δηλαδή στις κλασικές περιπτώσεις της Α.Ε. και της ΕΠΕ οι μετοχές και τα εταιρικά μερίδια αποτελούν τμήμα του κεφαλαίου και προσδιορίζουν το μέγεθος της συμμετοχής του κάθε εταίρου, ανάλογα με τον αριθμό μεριδίων που κατέχει, στο σχέδιο νόμου τα πράγματα έχουν άλλως. Τα εταιρικά μερίδια ανάγονται όχι αποκλειστικά στο κεφάλαιο, ως μοναδικό παρονομαστή, αλλά σε ένα ευρύτερο παρονομαστή, που αποτελείται από την αξία του συνόλου των εισφορών. Αυτό είναι ίσως το βασικότερο χαρακτηριστικό της προτεινόμενης νέας εταιρικής μορφής: Πράγματι, κατά το σχέδιο νόμου γίνονται δεκτές και άλλες εισφορές (πλην των κεφαλαιακών) και μάλιστα εισφορές που είτε από τη φύση τους δεν μπορούν να παρασταθούν στο ισολογισμό, όπως είναι η εργασία, είτε συνίστανται στην ανάληψη εγγυητικής ευθύνης για τα χρέη της εταιρίας («εγγυητικές» εισφορές, στη Γαλλία καλούνται «capital d'engagement»). Κατά τούτο η εταιρία μπορεί να έχει στοιχεία προσωπικής εταιρίας.

Έτσι, ενώ σε μια Α.Ε. ή μια ΕΠΕ υπάρχει από τη μια μεριά το κεφάλαιο και από την άλλη οι μετοχές ή τα μερίδια, που αποτελούν υποδιαίρεσεις του, εδώ υπάρχει από τη μια μεριά το σύνολο των εισφορών (ορισμένες από τις οποίες απαρτίζουν πράγματι κεφάλαιο, άλλες όμως όχι), και από την άλλη τα μερίδια, που αντιστοιχούν στις εισφορές αυτές. Κάθε εταίρος έχει μερίδια διότι πραγματοποίησε μια εισφορά, είτε η τελευταία απαρτίζει κεφάλαιο είτε όχι. Όλα τα μερίδια είναι ίσα και παρέχουν τα ίδια δικαιώματα.

Η νέα εταιρική μορφή μπορεί να ικανοποιήσει ποικίλες ανάγκες. Αναγνωρίζει κάθε είδους εισφορά, ακόμη και αν πρόκειται για εισφορά εργασίας ή εισφορά «ευθύνης», που ενισχύει την πιστοληπτική ικανότητα της εταιρίας. Αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία ιδίως για επιχειρήσεις χωρίς ανάγκη υψηλής κεφαλαιακής υποδομής (ιδίως επιχειρήσεις υπηρεσιών). Ταυτόχρονα, ανταποκρίνεται στο διαχωρισμό των λειτουργιών των εταιριών μέσα στην εταιρία (εταίροι που εισφέρουν περιουσιακά στοιχεία, που ασχολούνται με την καθημερινή δραστηριότητα, που εισφέρουν φερεγγυότητα κλπ.), καθιστώντας τη νέα εταιρική μορφή κατάλληλη για οικογενειακές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις νέων, μικρές συνεργασίες. Επί πλέον η αποδοχή των ποικίλων εισφορών (κεφαλαιακών και μη) «μετακομίζει» στο εταιρικό δίκαιο συμβατικές ρυθμίσεις που στην Α.Ε. ή την ΕΠΕ δεν θα αποτελούσαν αντικείμενο παρά μόνο εξωεταιρικών συμβάσεων. Απλοποιεί επίσης τις σχέσεις των εταιριών και τη λειτουργία της εταιρίας, διότι όλοι όσοι προβαίνουν σε παροχές προς την εταιρία λογίζονται εταίροι και έχουν τα δικαιώματα του εταίρου (επί των κερδών, να ψηφίζουν κλπ.). Επιπλέον αποφεύγεται η εμμονή στην αποκλειστικότητα των εισφορών που μπορούν να συνθέσουν το κεφάλαιο, όπως έχει συμβεί σε χώρες, όπως η Γαλλία και η Γερμανία, που όπως ελέγχθη επιτρέπουν μεν σήμερα στις ΕΠΕ κεφάλαιο 1 ευρώ, δεν προνοούν όμως για άλλες εναλλακτικές εισφορές εταιρικού δικαίου, που συντελούν στην ενίσχυση της εταιρικής φερεγγυότητας.

Ε. Η ευελιξία της νέας εταιρικής μορφής

Βασικό χαρακτηριστικό της νέας εταιρικής μορφής είναι η ευελιξία της. Ήδη, αναφέρθηκαν οι επιλογές των ενδιαφερομένων, που κινούνται μεταξύ δύο άκρων: Να επιλέξουν ένα ακραιφνώς κεφαλαιουχικό σχήμα, με αποκλειστικά και μόνο κεφαλαιακές εισφορές, από τη μια, ή να διαμορφώσουν ένα σύστημα με έντονα προσωπικά στοιχεία, παροχή εργασίας και ευθύνη για τα χρέη της εταιρίας. Μπορούν συνεπώς τα μέρη, με κατάλληλες καταστατικές διαμορφώσεις, να δημιουργήσουν μια εταιρία που να ομοιάζει σε μέγιστο βαθμό με την ΕΠΕ, όπως ρυθμίζεται από το ν. 3190/1955, ή με μια προσωπική εταιρία, αν κάνουν μεγάλη χρήση των «εγγυητικών» εισφορών, ή ακόμη και με την ανώνυμη εταιρία, αν επιλέξουν άλλες δυνατότητες που παρέχονται από το νόμο. Όριο βέβαια της προσέγγισης με την ανώνυμη εταιρία είναι, όπως ελέγχθη, η αδυναμία έκδοσης μετοχών, με τα χαρακτηριστικά που αυτές έχουν.

Όμως, πολλά άλλα στοιχεία της νέας εταιρίας μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο καταστατικής ρύθμισης και διαμόρφωσης, όπως συμβαίνει με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εταιριών, τον τρόπο διαχείρισης της εταιρίας, τις μεταβολές στην εταιρική σύνθεση κ.ά.

ΣΤ. Ποινικές και διοικητικές κυρώσεις

Στο σχέδιο περιελήφθησαν ελάχιστες ποινικές διατάξεις, βασισμένες στη ρύθμιση του άρθρου 60 του ν. 3190/55, που αφορούν ιδίως παραβάσεις διατάξεων

που αποσκοπούν στην ενημέρωση και προστασία των τρίτων (άρθρο 119). Επίσης δεν προβλέφθηκαν μεν διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμα κ.λπ.), όμως, το άρθρο 17 του ν. 3419/2005 για το ΓΕΜΗ, προβλέπει τέτοιες κυρώσεις για περιπτώσεις παραβάσεων των διατάξεών του.

II. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 43 Βασικά χαρακτηριστικά

Στο άρθρο 43 παρατίθενται τα βασικά χαρακτηριστικά της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας (IKE). Η IKE είναι κεφαλαιουχική, εντάσσεται δηλαδή στις εταιρίες που αφ' ενός διαθέτουν κεφάλαιο αφ' ετέρου περιορισμένη ευθύνη των μελών τους για τα εταιρικά χρέη, με εξαίρεση τους εταίρους με εγγυητικές εισφορές. Είναι επιπλέον εκ του νόμου εμπορική και έχει νομική προσωπικότητα (παράγραφοι 1 και 2). Το ελάχιστο κεφάλαιο της IKE είναι ένα ευρώ (1€), χωρίς ωστόσο να αποκλείεται να οριστεί από τους ενδιαφερόμενους υψηλότερο μέγεθος κεφαλαίου είτε κατά τη σύσταση είτε μεταγενέστερα, με αύξηση κεφαλαίου. Το χαμηλό ύψος κεφαλαίου αποτελεί καινοτομία της νέας εταιρικής μορφής σε σχέση με τους γνωστούς, στην Ελλάδα, τύπους κεφαλαιουχικών εταιριών και ακολουθεί το πρότυπο άλλων ευρωπαϊκών κρατών που έχουν ήδη θεσμοθετήσει τη δημιουργία εταιριών με αντίστοιχο ύψος κεφαλαίου. Άρρηκτα συνδεδεμένη με το προαναφερθέν χαμηλό κεφάλαιο είναι η έτερη βασική καινοτομία που εισάγεται με το πρώτο άρθρο του σχεδίου νόμου και συνίσταται στην αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής και των μεριδίων από το κεφάλαιο. Τα εταιρικά μερίδια ανάγονται όχι αποκλειστικά στο κεφάλαιο, ως μοναδικό παρονομαστή, αλλά σε ένα ευρύτερο παρονομαστή, που αποτελείται από την αξία του συνόλου των εισφορών. Οι εισφορές μπορούν να είναι κεφαλαιακές, να αντιστοιχούν δηλαδή στο γνωστό μας κεφάλαιο, αλλά επίσης εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές, να αντιστοιχούν δηλαδή σε στοιχεία μη υποκείμενα σε αποτίμηση, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κ.ν.2190/20, τα οποία απαντώνται συνήθως σε προσωπικές εταιρίες (παράγραφος 3). Εκτενής παρουσίαση των διαφορετικών ειδών εισφορών γίνεται στα άρθρα 77-79 του σχεδίου νόμου. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 43 ορίζεται ότι η IKE μπορεί να λειτουργήσει και ως μονοπρόσωπη εταιρία και σε αυτήν την περίπτωση, για λόγους ασφάλειας των συναλλασσομένων, το όνομα του μοναδικού εταίρου θα πρέπει να προκύπτει από τη μερίδα της εταιρίας στο Γ.Ε.ΜΗ. Τέλος, η παράγραφος 5 εισάγει άλλη μία καινοτομία της IKE προβλέποντας ότι το καταστατικό και οι τροποποιήσεις αυτού, εφόσον πρόκειται για ιδιωτικά έγγραφα, καθώς και τα πρακτικά, μπορούν να συντάσσονται και σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά τούτο το νομοσχέδιο απομακρύνεται από τον κανόνα ότι τα βιβλία τηρούνται (μόνο) στην ελληνική γλώσσα (βλ. ιδίως άρθρα 41 § 3 και 58α στ. δ' κ.ν. 2190/1920, 2 παρ. 6 ΚΒΣ) και επιδιώκει να βοηθήσει τη λειτουργία της IKE όταν υπάρχουν αλλοδαποί εταίροι ή αλλοδαποί συναλλασσόμενοι με αυτή. Πρόβλεψη από το καταστατικό δεν αξιώνεται. Ρητά ορίζεται ότι αν το έγγραφο καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ, θα εφαρμοσθεί το άρθρο 14 ν. 3419/2005. Η διατύπωση των εγγράφων σε ξέ-

νη γλώσσα δεν μπορεί να ισχύσει κατά τρίτων, αν διαφέρει από την ελληνική διατύπωση.

Άρθρο 44 Επωνυμία

Κατά το σχηματισμό της επωνυμίας της IKE παρέχεται από το νόμο μεγάλη ελευθερία στους ενδιαφερομένους οι οποίοι δύνανται να σχηματίσουν την επωνυμία είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων, είτε από το είδος της ασκούμενης δραστηριότητας είτε να επιλέξουν επωνυμία φανταστική. Επιβάλλεται όμως η υποχρέωση, για λόγους πληροφόρησης των τρίτων συναλλασσομένων, της αναγραφή της μορφής της εταιρίας ως ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας, είτε ολογράφως είτε σε συντομογραφία καθώς και το γεγονός ότι είναι τυχόν μονοπρόσωπη. Τέλος, με την παράγραφο 4 προβλέπεται η δυνατότητα απόδοσης της επωνυμίας σε ξένη γλώσσα, με τρόπο που να διασφαλίζεται η αναγνωρισιμότητά της στο εξωτερικό, ενώ ενδεικτικά ορίζεται ο τρόπος απόδοσης της επωνυμίας στην αγγλική («Private Company»).

Άρθρο 45 Έδρα

Με το άρθρο 45 ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν την έδρα της IKE. Κατά την παράγραφο 1, η IKE έχει την έδρα της στο δήμο που ορίζεται στο καταστατικό. Στην παράγραφο 2 ρητώς αναγνωρίζεται η δυνατότητα μεταφοράς της καταστατικής έδρας σε άλλο κράτος μέλος του ΕΟΧ. Στις γενικές της γραμμές, η ρύθμιση βασίζεται στο άρθρο 8 του Καν. 2157/2001 για την ευρωπαϊκή εταιρία. Όπως επιτρέπει η παράγραφος 14 του παραπάνω άρθρου 8, δίδεται και εδώ η δυνατότητα δημόσιας αρχής να αντιταχθεί στη μεταφορά, αν τούτο επιβάλλεται από λόγους δημόσιου συμφέροντος. Βέβαια το δημόσιο συμφέρον θα πρέπει να υπακούει στις «4 απαιτήσεις» που έχει αναδείξει η κοινοτική νομολογία, δηλ. να πρόκειται για επιτακτικούς λόγους που δικαιολογούν την απαγόρευση, ο περιορισμός (δηλ. εν προκειμένω η απαγόρευση της μεταφοράς) να είναι κατάλληλος, να μην είναι δυσανάλογος, και να μην επάγεται διακρίσεις. Καινοτομία εισάγεται με την παράγραφο 3. Σε αυτήν, κατά παρέκκλιση του άρθρου 10 ΑΚ, προτείνεται η υιοθέτηση του δικαίου της καταστατικής έδρας και εννοείται ότι μια IKE θα διέπεται από το ελληνικό δίκαιο, ως *lex societatis*, ενόσω είναι καταχωρισμένη στο ΓΕΜΗ, ακόμα και αν έχει την πραγματική της έδρα στο εξωτερικό. Έχει συνεπώς τη δυνατότητα να έχει το κέντρο διοίκησής της και να αναπτύσσει την οικονομική της δραστηριότητα (πραγματική έδρα) σε άλλο Κράτος, όπως αυτή η δυνατότητα έχει αναγνωριστεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον χώρο της ΕΕ (αποφάσεις Centros (C-212/97), Uberseering (C-208/2000) και Inspire Art (C-167/2001)). Η παράγραφος 4 ορίζει ότι η IKE μπορεί να ιδρύει δευτερεύουσες εγκαταστάσεις στο εσωτερικό ή την αλλοδαπή.

Άρθρο 46 Διάρκεια

Στο άρθρο 46 ορίζεται ότι η IKE είναι πάντοτε ορισμένου χρόνου, διευκρινίζεται δε ότι αν δεν ορίσθηκε η ακριβής διάρκεια, ισχύει η δωδεκαετία. Παράταση της

διάρκειας είναι δυνατή με απόφαση των εταίρων που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των εταιρικών μεριδίων. Αν η απόφαση για παράταση δεν μνημονεύει το χρόνο, θα ισχύει και πάλι η δωδεκαετία.

Άρθρο 47 Εταιρική διαφάνεια

Με το άρθρο 47 τίθενται κανόνες αυξημένης εταιρικής διαφάνειας για την προστασία τόσο των συναλλασσομένων με την εταιρία, ιδίως των δανειστών της, όσο και των εταίρων. Η παράγραφος 1 ορίζει τις ελάχιστες πληροφορίες που πρέπει να αναγράφονται σε κάθε έντυπο της εταιρίας, ενώ η παράγραφος 2 επιβάλλει την υποχρέωση στην ΙΚΕ να διατηρεί ιστοσελίδα και να αναφέρει σ' αυτήν τις πληροφορίες που συντελούν στην ασφάλεια των συναλλαγών και την προστασία των συναλλασσομένων. Εκτός από τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στην ιστοσελίδα πρέπει να εμφανίζονται και όσα άλλα επιβάλλονται από άλλες διατάξεις του σχεδίου (π.χ. άρθρα 79 παράγραφος 7, 98 παράγραφος 2). Δεν αποκλείεται η ιστοσελίδα να είναι «φιλοξενούμενη», ή και κοινή με άλλες εταιρίες, αν το περιεχόμενο της είναι σαφώς διακριτό ανά εταιρία. Οι αυξημένες υποχρεώσεις διαφάνειας που επιβάλλονται στην ΙΚΕ, όπως η ανάρτηση στην ιστοσελίδα του εταιρικού κεφαλαίου, του συνολικού ποσού των εγγυητικών εισφορών, καθώς και των στοιχείων των εταίρων και του αριθμού και του είδους των μεριδίων που αυτοί κατέχουν συνδέονται με την ιδιαίτερη φύση της ΙΚΕ. Η ύπαρξη τριών ειδών εταιρικών μεριδίων, που συνδέονται και με μη κεφαλαιακές εισφορές, δημιουργούν την ανάγκη πληροφόρησης των ενδιαφερομένων σχετικά με τα πρόσωπα που μετέχουν στην εταιρία και το είδος των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν. Ακριβώς αυτή η διασφάλιση των τρίτων αξιολογείται ως υπέρτερης αξίας σε σχέση με το δικαίωμα των εταίρων να διατηρήσουν την ανωνυμία τους. Με βάση αυτές τις παραδοχές η δημοσίευση απλών δεδομένων των εταίρων στην ιστοσελίδα της εταιρίας δεν εμπίπτει στο πεδίο του ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από των επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τέλος, προβλέπεται στην παράγραφο 3 ότι, για όσο καιρό η εταιρία δεν διαθέτει ιστοσελίδα, η πληροφόρηση κάθε ενδιαφερομένου για τα κατά το νόμο αναρτητέα σ' αυτήν στοιχεία, εξασφαλίζεται με αποστολή των εν λόγω στοιχείων σε όποιον τα ζητήσει. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η παράβαση των διατάξεων του άρθρου 47 επισύρει ποινική συνέπεια (άρθρο 119).

Άρθρο 48 Επίλυση διαφορών

Το άρθρο 48 αναφέρεται στην επίλυση των εταιρικών διαφορών με κύριο γνώμονα την ταχεία και ασφαλή επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν κατά το βίο της εταιρίας. Η παράγραφος 1 αναφέρεται σε υποθέσεις που κατά το νομοσχέδιο υπάγονται σε «δικαστήριο» και αναφέρει ότι οι υποθέσεις αυτές άγονται ενώπιον του ειρηνοδικείου με την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Η επιλογή της διαδικασίας αυτής οφείλεται στην επιθυμία γρήγορης εκδίκασης – γρηγορότερη από την τακτική διαδικασία – παράλληλα όμως αποφυγή δικαστικής κρίσης με πιθανολόγηση, όπως θα συνέβαινε με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Γι' αυτό το λόγο η διαδικα-

σία της εκούσιας δικαιοδοσίας έχει επιλεγεί από το νομοθέτη και σε άλλες περιπτώσεις ενδοεταιρικών διαφορών (βλ. ενδεικτικά άρθρα 4 παρ. 4, 40 παρ.1, 49γ παρ. 2 του κ.ν. 2190/20). Με την τακτική διαδικασία όμως εκδικάζονται οι υποθέσεις όταν ο νόμος κάνει λόγο για «αγωγή» ή πρόκειται για ζητήματα ευθύνης ή για υποθέσεις με τρίτους, π.χ. για την αγωγή της εταιρίας κατά το άρθρο 65 παράγραφος 3, την καταδίκη του διαχειριστή σε αποζημίωση της εταιρίας (άρθρο 67), την αξίωση της εταιρίας για αποζημίωση λόγω μη καταβολής εξωκεφαλαιακής εισφοράς (άρθρο 78 παράγραφος 3), την αγωγή των τρίτων δανειστών της εταιρίας κατά του εταίρου με εγγυητική εισφορά (άρθρο 79), την αγωγή για αποζημίωση σε περίπτωση μη δίκαιης σχέσης ανταλλαγής σε περίπτωση συγχώνευσης (άρθρο 115) κ.λπ. Επιπρόσθετα, το σχέδιο ενθαρρύνει την υπαγωγή των υποθέσεων σε διαιτησία και διαμεσολάβηση (παράγραφοι 2 και 3).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Άρθρο 49 Η ιδρυτική εταιρία και

Άρθρο 50 Περιεχόμενο του καταστατικού

Τα άρθρα 49 και 50 περιέχουν ρυθμίσεις σχετικές με την ίδρυση και το καταστατικό της ΙΚΕ. Στο άρθρο 49 διευκρινίζεται ότι η ΙΚΕ συνιστάται με ιδιωτικό έγγραφο, εκτός αν ο τύπος του συμβολαιογραφικού εγγράφου προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου ή λόγω εισφοράς στην εταιρία περιουσιακών στοιχείων, για τη μεταβίβαση των οποίων απαιτείται ο τύπος αυτός (π.χ. ΑΚ 369) ή, τέλος, αν τα μέρη επιλέγουν να τηρήσουν τον τύπο αυτό. Περαιτέρω, στο άρθρο 50 καθορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο του καταστατικού της ΙΚΕ και προβλέπεται ρητά ότι ειδικότερες συμφωνίες που περιέχονται στο καταστατικό και δεν προσκρούουν στο νόμο αποτελούν τμήμα της διαμόρφωσης των εταιρικών σχέσεων και συνεπώς είναι εταιρικές και όχι εξωεταιρικές.

Άρθρο 51 Διαδικασία σύστασης

Για τη σύστασή της η ΙΚΕ ακολουθεί τη διαδικασία της Υπηρεσίας Μίας Στάσης (Υ.Μ.Σ.) που εισήγαγε ο ν. 3853/2010 «Απλοποίηση διαδικασιών σύστασης προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιριών και άλλες διατάξεις» (Α΄ 90) και μπορεί να ιδρυθεί σε μία μέρα. Ο νόμος προχωρά ένα βήμα πιο πέρα και ρητά επιτρέπει την ίδρυση της εταιρίας, ακόμη και αν για την επιδίωξη του σκοπού της απαιτείται αδειοδότηση. Το νομικό πρόσωπο μπορεί να συσταθεί, να λάβει ΑΦΜ και να λειτουργήσει. Ενός όμως η άδεια δεν έχει χορηγηθεί, η λειτουργία του θα πρέπει να περιορίζεται σε άλλες πράξεις (προπαρασκευαστικές εργασίες) και όχι εκείνες για τις οποίες απαιτείται η άδεια.

Άρθρο 52 Δημοσιότητα Γ.Ε.Μ.Η.

Το άρθρο 52 υπάγει την ΙΚΕ, ως προς την υποχρέωση και τα αποτελέσματα εγγραφής, στο πεδίο εφαρμογής

των διατάξεων του ν. 3419/2005 για το Γενικό Εμπορικό Μητρώο. Ειδική προσαρμογή του υφιστάμενου νομικού πλαισίου (ν. 3419/2005 και ν. 3853/2010) στην νέα εταιρική μορφή γίνεται με τα άρθρα 117 και 118.

Άρθρο 53 Κήρυξη ακυρότητας της εταιρίας

Το άρθρο 53 αφορά την κήρυξη ακυρότητας της εταιρίας. Στην πρώτη παράγραφο παρατίθενται περιοριστικά οι λόγοι κήρυξης ακυρότητας της εταιρίας, κατ' αντιστοιχία με τα προβλεπόμενα στην πρώτη εταιρική οδηγία (68/151/ΕΟΚ της 9ης Μαρτίου 1968, σήμερα 2009/101/ΕΚ της 16 Σεπτεμβρίου 2009) οι οποίοι, για λόγους ασφάλειας δικαίου, δύνανται να προβληθούν εντός σύντομης προθεσμίας ενός έτους από την εγγραφή της ΙΚΕ στο Γ.Ε.ΜΗ. (πλην του λόγου της περίπτωσης γ). Προβλέπεται, ωστόσο, στην παράγραφο 4 η δυνατότητα θεραπείας ορισμένων λόγων ακυρότητας και, τέλος, με την παράγραφο 5 δίνεται η δυνατότητα άσκησης τριτακοπής κατά της απόφασης κήρυξης της ακυρότητας. Τα στοιχεία που μπορεί να οδηγήσουν σε ακυρότητα της εταιρίας κατά το άρθρο αυτό αποτελούν αντικείμενο του ελέγχου νομιμότητας που διενεργεί η Υπηρεσία Μιας Στάσης κατά τη σύσταση της ΙΚΕ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 5Α του ν. 3853/2010 που προστίθεται με το άρθρο 117 του παρόντος νομοσχεδίου. Η κήρυξη της εταιρίας άκυρης αποτελεί κατ' αποτέλεσμα λόγο λύσης της και για το λόγο αυτό το δικαστήριο θέτει την εταιρία υπό εκκαθάριση και διορίζει εκκαθαριστή (παράγραφος 3).

Άρθρο 54 Ευθύνη ιδρυτών

Στο άρθρο 54 καθορίζεται η ευθύνη των ιδρυτών της ΙΚΕ που συναλλάχθηκαν με τρίτους κατά τα ισχύοντα στην Α.Ε. (άρθρο 7δ του κ.ν. 2190/20) και την ΕΠΕ (παράγραφος β' του άρθρου 9 του ν. 3190/55).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Άρθρο 55 Ένας ή περισσότεροι διαχειριστές

Με το άρθρο 55 ορίζεται ότι η διαχείριση της εταιρίας μπορεί να ασκείται από ένα ή περισσότερα άτομα, τους διαχειριστές, που αποτελούν όργανο της εταιρίας.

Άρθρο 56 Διαχείριση εκ του νόμου

Το άρθρο 56 ορίζει τον τρόπο άσκησης της διαχείρισης ελλείψει καταστατικής πρόβλεψης. Ακολουθώντας τη ρύθμιση της ε.π.ε., η παράγραφος 1 ορίζει, ότι η διαχείριση ασκείται συλλογικά από όλους τους εταίρους (ή ενδεχομένως από το μοναδικό εταίρο). Το εδάφιο β' σχετικά με τη διενέργεια πράξεων διαχείρισης από έναν εταίρο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, αντιστοιχεί στη ρύθμιση του άρθρου 751 ΑΚ.

Άρθρα 57 έως 62

Τα άρθρα 57 έως 62 ρυθμίζουν την «καταστατική» διαχείριση, παρέχοντας στους εταίρους πολλαπλές εναλλακτικές δυνατότητες για τη διαμόρφωση του σχήματος διαχείρισης και εκπροσώπησης που τους εξυπηρετεί περισσότερο. Έτσι η διαχείριση μπορεί να ασκείται από ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα, εταίρους ή μη, για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, που ορίζονται και ανακαλούνται με απόφαση των εταίρων που εκπροσωπούν την πλειοψηφία των εταιρικών μεριδίων, εκτός αν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά. Ελλείψει διαφορετικής καταστατικής πρόβλεψης, επί περισσότερων διαχειριστών ισχύει η συλλογική διαχείριση, εκτός από τις περιπτώσεις διενέργειας επείγουσών πράξεων διαχείρισης από την παράλειψη των οποίων απειλείται σοβαρή ζημία της εταιρίας. Δυνατός είναι επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 60, ο διορισμός και η ανάκληση διαχειριστή από εταίρο, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη του καταστατικού. Δεν αποκλείεται ο έχων το δικαίωμα εταίρος να διορίζει ακόμη και την πλειοψηφία των διαχειριστών. Σε κάθε περίπτωση που ελλείπει διαχειριστής διοριζόμενος από εταίρο, η διαχείριση ασκείται νομίμως από τους λοιπούς διαχειριστές. Εννοείται ότι όλοι οι διαχειριστές (και οι οριζόμενοι από συγκεκριμένο εταίρο) έχουν υποχρέωση πίστης απέναντι στην εταιρία, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 65. Ανάκληση διαχειριστή που ασκεί καταστατική διαχείριση μπορεί να γίνει και με δικαστική απόφαση, για σπουδαίο λόγο, μετά από αίτηση εταίρων που κατέχουν το 1/10 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (άρθρο 61). Σε περίπτωση διαχειριστή που ασκεί νόμιμη διαχείριση (όπου δηλαδή τη διαχείριση ασκούν οι εταίροι) δεν υπάρχει δυνατότητα δικαστικής ανάκλησης, είναι όμως δυνατός ο αποκλεισμός του ως εταίρου κατά το άρθρο 93. Σε περίπτωση ανάκλησης, η διαχείριση ασκείται από τους λοιπούς διαχειριστές και, εάν δεν υπάρχουν άλλοι διαχειριστές και ενόσω οι εταίροι δεν προβαίνουν σε διορισμό νέων, εφαρμόζεται η νόμιμη διαχείριση. Η νόμιμη διαχείριση εφαρμόζεται επίσης, σύμφωνα με την πρόβλεψη του άρθρου 62, σε περίπτωση έλλειψης διαχειριστή, και εφόσον το καταστατικό δεν περιέχει σχετική ρύθμιση. Το σχέδιο νόμου δεν εξετάζει το ζήτημα ανικανότητων για ανάληψη της διαχείρισης, θεωρώντας ότι είναι ασφαλέστερο το ζήτημα αυτό να ρυθμισθεί ενιαία με την ευκαιρία της καθιέρωσης του ευρωπαϊκού εμπορικού μητρώου.

Άρθρο 63 Δημοσιότητα

Κάθε αλλαγή του προσώπου του ή των διαχειριστών υποβάλλεται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ., ενώ η μη τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας δεν αντιτάσσεται στους καλόπιστους τρίτους.

Άρθρο 64 Εξουσίες διαχειριστή - Αμοιβή διαχειριστή

Το άρθρο 64 οριοθετεί, στην παράγραφο 1, τη διαχειριστική και εκπροσωπευτική εξουσία του διαχειριστή η οποία εκτείνεται στη διοίκηση της εταιρίας, τη διαχείριση της περιουσίας της και σε κάθε πράξη που εξυπηρετεί

την επιδίωξη του σκοπού της εταιρίας. Στην παράγραφο 2 επαναλαμβάνεται ρύθμιση αντίστοιχη με εκείνη του άρθρου 22 παράγραφοι 1 και 2 του κ.ν.2190/20, σύμφωνα με την οποία ο περιορισμός της εκπροσωπευτικής εξουσίας των διαχειριστών που προκύπτουν είτε από το καταστατικό είτε από απόφαση των εταίρων δεν αντιστασεται στους τρίτους, ακόμα και αν έχει υποβληθεί σε διατυπώσεις δημοσιότητας. Ακόμα δε και όταν η δραστηριότητα της εταιρίας, κατά τη διενέργεια της οποίας εκπροσωπήθηκε από το διαχειριστή και με την οποία δεσμεύτηκαν τρίτοι, βρίσκεται εκτός εταιρικού σκοπού, η εταιρία δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι δεσμεύτηκε έναντι του τρίτου. Αρκεί βέβαια ο τρίτος να μην γνώριζε τον εταιρικό σκοπό ή να μην όφειλε να τον γνωρίζει, λαμβανομένων υπόψη και των συγκεκριμένων περιστάσεων. Κατ' αναλογία ωστόσο προς όσα γίνονται δεκτά στο πλαίσιο ερμηνείας του κ.ν. 2190/20, θα πρέπει να θεωρηθεί και για την ΙΚΕ ότι η προστασία του τρίτου δεν φθάνει μέχρι το σημείο να δεσμεύεται η εταιρία και για ενέργειες οι οποίες κατά το νόμο ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των εταίρων (παράγραφος 2 του άρθρου 68). Η παράγραφος 3 παρέχει τη δυνατότητα, εφόσον υπάρχει σχετική καταστατική πρόβλεψη, ο διαχειριστής να αναθέτει την άσκηση ορισμένων εξουσιών σε εταίρους ή τρίτους. Τέλος, για την αμοιβή του διαχειριστή το σχέδιο (παράγραφος 4) επαναλαμβάνει τον κανόνα του άρθρου 754 παράγραφος 2 ΑΚ, ώστε καταρχήν ο διαχειριστής να μη δικαιούται αμοιβής. Όμως, οι εταίροι, είτε διά του καταστατικού είτε με χωριστή απόφασή τους, μπορούν να προβλέψουν αμοιβή. Εξάλλου, πρέπει να τονισθεί ότι η παροχή υπηρεσιών διαχείρισης μπορεί να αποτελεί αντικείμενο εξωκεφαλαιακής εισφοράς (παράγραφος 1 του άρθρου 78), στην περίπτωση δε αυτή ζήτημα αμοιβής δεν θα τίθεται.

Άρθρο 65 Υποχρέωση πίσσεως

Στο άρθρο 65 θεσπίζεται υποχρέωση πίσσεως του διαχειριστή προς την εταιρία και καθορίζονται ενδεικτικά οι διάφορες εκφάνσεις της (παράγραφος 1), ενώ παράλληλα προβλέπεται η δυνατότητα εξειδίκευσης της εν λόγω υποχρέωσης με καταστατική πρόβλεψη (παράγραφος 2). Ο νόμος δεν παίρνει θέση στο ζήτημα της υποχρέωσης πίσσεως των εταίρων, θέμα για το οποίο υπάρχει έντονη συζήτηση που βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Παράβαση της υποχρέωσης πίσσεως γεννά ευθύνη του διαχειριστή σύμφωνα με το άρθρο 67. Ειδικά σε περίπτωση που ο διαχειριστής διενεργεί πράξεις για λογαριασμό του ίδιου ή τρίτων, που ανάγονται στο σκοπό της εταιρίας ή είναι εταίρος προσωπικής εταιρίας, ΕΠΕ ή ΙΚΕ, που επιδιώκει τον ίδιο σκοπό, χωρίς απόφαση των εταίρων που το επιτρέπει, η εταιρία δικαιούται να απαιτήσει, αντί αποζημίωσης, προκειμένου μεν για πράξεις που έγιναν για λογαριασμό του ίδιου του διαχειριστή, να θεωρηθεί ότι οι πράξεις αυτές διενεργήθηκαν για λογαριασμό της εταιρίας, προκειμένου δε για πράξεις που έγιναν για λογαριασμό άλλου, να δοθεί στην εταιρία η αμοιβή για τη μεσολάβηση ή να εκχωρηθεί σ' αυτήν η σχετική απαίτηση (παράγραφος 3). Η σχετική πρόβλεψη είναι αντίστοιχη με τη ρύθμιση του άρθρου 23 του κ.ν.2190/20.

Άρθρο 66 Τήρηση βιβλίων

Με το άρθρο 66 επιβάλλεται στην ΙΚΕ η υποχρέωση τήρησης βιβλίου εταίρων και ενιαίου βιβλίου πρακτικών αποφάσεων των εταίρων και αποφάσεων της διαχείρισης. Στο ενιαίο βιβλίο πρακτικών καταχωρίζονται οι αποφάσεις των εταίρων (και του μοναδικού εταίρου), σε συνέλευση ή μη, καθώς και αποφάσεις μη τρέχουσας διαχείρισης που λαμβάνονται από τυχόν περισσότερους διαχειριστές ή που, ανεξάρτητα από τον αριθμό των διαχειριστών, είναι καταχωριστέες στο Γ.Ε.ΜΗ., όπως π.χ. πράξεις του διαχειριστή που επιφέρουν τροποποίηση του καταστατικού, ιδιαίτερα αύξηση ή μείωση κεφαλαίου (βλ. π.χ. άρθρα 77 παράγραφος 4, 82 παράγραφος 1, 87, 92 παράγραφος 3). Εξάλλου για αποτροπή δολιοτήτων (π.χ. προχρονολογούμενων αποφάσεων), ορίζεται ότι το βάρος απόδειξης της χρονολογίας των αποφάσεων που λαμβάνονται από τους εταίρους ή του διαχειριστή φέρει η εταιρία (παράγραφος 2). Συνεπώς η εταιρία, αν κρίνει ότι μπορεί να υπάρξουν αμφισβητήσεις, θα πρέπει να προνοεί, ώστε να έχει εξασφαλίσει τέτοια απόδειξη, π.χ. να μεριμνά ώστε το πρακτικό να αποκτά βεβαία χρονολογία. Εννοείται ότι με τους ίδιους όρους πρέπει να καταγράφονται, μετά τη λύση της εταιρίας, και οι αποφάσεις των εκκαθαριστών.

Άρθρο 67 Ευθύνη διαχειριστή

Το ζήτημα της ευθύνης του διαχειριστή απέναντι στην εταιρία ρυθμίζεται σε αυτό το άρθρο με βάση αντίστοιχες διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 και του ν. 3190/1955. Η ευθύνη θεμελιώνεται είτε σε παράβαση του νόμου, του καταστατικού ή των αποφάσεων των εταίρων, είτε σε διαχειριστικό πταίσμα. Το τελευταίο αφορά διαχείριση που υπήρξε πλημμελής (άστοχη, ιδιοτελής κ.λπ.) και για το λόγο αυτό ζημιογόνα. Ως προς αυτήν ισχύει ο κανόνας της επιχειρηματικής κρίσης (business judgment rule), αλλά και απαλλαγή, αν η πράξη του διαχειριστή στηρίχθηκε σε σύννομη απόφαση των εταίρων (παράγραφος 1). Απαλλαγή του διαχειριστή παρεχόμενη μετά την έκριση των οικονομικών καταστάσεων θα καλύπτει μόνο τα διαχειριστικά πταίσματα, μπορούν όμως οι εταίροι με ομόφωνη απόφασή τους να χορηγήσουν ολική απαλλαγή (παράγραφος 2). Βέβαια, η απαλλαγή αυτή θα αφορά μόνο τις αστικές αξιώσεις της εταιρίας, ενώ η τυχόν παράβαση του νόμου θα εξακολουθεί να εκθέτει το διαχειριστή σε ποινικές ή διοικητικές κυρώσεις ή αξιώσεις αποζημίωσης τρίτων. Η αγωγή της εταιρίας κατά του διαχειριστή για αστικές αξιώσεις της υπόκειται σε τριετή παραγραφή (παράγραφος 3), θα ασκείται δε καταρχήν από την ίδια εταιρία. Όμως, η παράγραφος 4 δίνει δικαίωμα άσκησης αγωγής και στους εταίρους και τους τρίτους. Εννοείται ότι τα πρόσωπα αυτά θα ασκούν την αγωγή για λογαριασμό της εταιρίας και το αίτημα της αγωγής θα είναι η καταβολή αποζημίωσης κατευθείαν στην εταιρία. Το ζήτημα της ευθύνης του διαχειριστή απέναντι σε τρίτους θα κρίνεται με βάση τις γενικές διατάξεις (ΑΚ 914, 919, 281), αλλά και με βάση το άρθρο 98 του Πτωχευτικού Κώδικα, η ισχύς του οποίου εφεξής θα εκτείνεται και στην ΙΚΕ (άρθρο 116 παρ. 3 του νομοσχεδίου).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ – Η ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Άρθρο 68
Αρμοδιότητα εταιρών

Το άρθρο 68 αφορά τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι εταίροι. Με την παράγραφο 1 αναγνωρίζεται η εξουσία των εταιρών να αποφασίζουν «για κάθε εταιρική υπόθεση», και συνεπώς ακόμα και για θέματα που καταρχήν ανήκουν σε ζητήματα διαχείρισης. Στην τελευταία περίπτωση, ο διαχειριστής που ενήργησε με βάση σύννομη απόφαση των εταιρών δεν θα φέρει ευθύνη απέναντι στην εταιρία, ενώ η εταιρία θα δεσμεύεται σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 64 παρ. 2. Εννοείται ότι οι εταίροι μπορούν να υπεισέλθουν σε θέματα διαχείρισης, όχι όμως και εκπροσώπησης της εταιρίας. Στην παράγραφο 2 καθορίζονται τα θέματα που εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των εταιρών. Ιδιαίτερης μνείας χρήζει η περίπτωση (α) της παραγράφου αυτής. Η περίπτωση (α) αναφέρεται στις τροποποιήσεις του καταστατικού με εξαίρεση εκείνες που μπορούν να γίνουν με πράξη του διαχειριστή. Πρόκειται για περιπτώσεις που, είτε ο νόμος (βλ. π.χ. άρθρα 77 παράγραφος 5, 82 παράγραφος 1, 87, 90 παράγραφος 3, 92 παράγραφος 4, 93 τελευταίο εδάφιο) είτε το καταστατικό (άρθρο 68 παράγραφος 3) προβλέπουν τη σχετική δυνατότητα. Πρέπει να σημειωθεί ότι αν η δυνατότητα δεν παρέχεται με το αρχικό καταστατικό, η σχετική τροποποίηση του καταστατικού γίνεται καταρχήν με ομόφωνη απόφαση των εταιρών σύμφωνα με την παράγραφο 3 και δεν μπορεί να υπερβαίνει τη τριετία. Πρόκειται για μια σειρά από δικλίδες ασφαλείας που δικαιολογούνται από την εξαιρετική φύση της εν λόγω εξουσίας του διαχειριστή να ασκεί αρμοδιότητες που κατ' αρχήν ανήκουν στη συνέλευση των εταιρών. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι κάθε αύξηση ή μείωση κεφαλαίου αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού, ακόμη και αν γίνεται από το διαχειριστή.

Άρθρο 69
Συνέλευση των εταιρών

Για την ενίσχυση της ευελιξίας της ΙΚΕ παρέχεται από το νόμο η δυνατότητα λήψης αποφάσεων των εταιρών τόσο εντός όσο (υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 73) και εκτός συνέλευσης. Το άρθρο 69 αναφέρεται στην καταρχήν λήψη αποφάσεων των εταιρών σε συνέλευση (παράγραφος 1) και κάνει ιδιαίτερη μνεία στην «τακτική» συνέλευση (παράγραφος 2).

Άρθρο 70
Σύγκληση

Ο τρόπος σύγκλησης της συνέλευσης των εταιρών περιγράφεται στο άρθρο 70 και είναι σύμφωνος με την ευελιξία, την απλοποίηση και τη μείωση κόστους των διαδικασιών που χαρακτηρίζουν την ΙΚΕ. Η συνέλευση συγκαλείται από το διαχειριστή 8 ημέρες πριν από την πραγματοποίησή της, με πρόσκληση που αναφέρει τα στοιχεία της παραγράφου 3. Οι εταίροι ενημερώνονται με κάθε πρόσφορο μέσο, συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η ειδοποίηση με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ακολουθεί την πορεία απλοποίησης της λει-

τουργίας των κεφαλαιουχικών εταιριών, που είναι ήδη αισθητή και στο ν. 3604/2007 «Περί ανωνύμων εταιριών» (Α΄ 189) για την Α.Ε. (άρθρο 26 παράγραφος 2α), αλλά, σε αντίθεση με την αντίστοιχη ρύθμιση της Α.Ε., δεν πρόκειται για δυνατότητα που μπορεί να προβλέπεται στο καταστατικό αλλά ορίζεται ρητά στο νόμο. Δικαίωμα αίτησης σύγκλησης της συνέλευσης παρέχεται στη μειοψηφία των εταιρών. Σε περίπτωση που ο διαχειριστής δεν προβεί στη σύγκληση, αναγνωρίζεται στους αιτούντες εταίρους το δικαίωμα να συγκαλούν μόνοι τους τη συνέλευση. Απεμπλέκεται έτσι η διαδικασία από τη χρονοβόρο προσφυγή στο δικαστήριο (όπως κατά τα άρθρα 39 § 1 κ.ν. 2190/1920 και 11 ν. 3190/1955) προκειμένου αυτό να διατάξει τη σύγκληση της συνέλευσης. Εξάλλου, η πραγματοποίηση αυτόκλητης «καθολικής» συνέλευσης είναι δυνατή σύμφωνα με την πρόβλεψη της παραγράφου 4.

Άρθρο 71
Τόπος συνέλευσης

Η συνέλευση μπορεί να συνέρχεται οπουδήποτε αναφέρει το καταστατικό, είτε στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό, ελλείψει δε τέτοιας πρόβλεψης, στην έδρα της εταιρίας ή σε άλλο τόπο, εφόσον συναινούν οι εταίροι. Με την παράγραφο 2 ορίζεται ότι, με πρόβλεψη του καταστατικού, η συνέλευση μπορεί να λαμβάνει χώρα και με τηλεδιάσκεψη. Συνέλευση με τηλεδιάσκεψη πραγματοποιείται, ακόμα και σε περίπτωση απουσίας σχετικής καταστατικής πρόβλεψης, εφόσον το αξιώνει εταίρος που κατοικεί σε άλλη χώρα από αυτήν που λαμβάνει χώρα η συνέλευση ή αν υπάρχει άλλος σπουδαίος λόγος (π.χ. ασθένεια). Εννοείται ότι ο διαχειριστής και οι εταίροι θα οφείλουν, είτε με το καταστατικό, είτε και κατά περίπτωση, να μεριμνούν για τη γνησιότητα των βουλήσεων που εκφέρονται μέσω τηλεδιάσκεψης.

Άρθρο 72
Συμμετοχή στη συνέλευση - Διεξαγωγή της συνέλευσης και λήψη αποφάσεων

Το άρθρο 72 αναφέρεται στη συμμετοχή και τη διεξαγωγή της συνέλευσης. Δικαίωμα συμμετοχής στη συνέλευση έχουν όλοι οι εταίροι, είτε αυτοπροσώπως είτε δια αντιπροσώπου. Δικαίωμα ψήφου έχουν υποχρεωτικά όλα τα μερίδια, με μόνο περιορισμό τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 (καταστατική διάταξη για μέγιστο αριθμό ψήφων των εταιρών) και την αδυναμία άσκησης από εταίρο του δικαιώματος ψήφου σε ορισμένες περιπτώσεις (παράγραφος 3). Η συνέλευση των εταιρών αποφασίζει πλειοψηφικά, με απλή ή αυξημένη πλειοψηφία. Απαρτία δεν απαιτείται. Έτσι εγκαταλείπεται το διπλό σύστημα πλειοψηφίας (μεριδίων και εταιρών), που ισχύει στην επε, προβλέπεται όμως η δυνατότητα υιοθέτησής του με το καταστατικό, αν το επιθυμούν οι εταίροι (παράγραφος 6). Εννοείται ότι επιφυλάσσονται οι περιπτώσεις όπου κατά ρητή διάταξη του νόμου, για τη λήψη απόφασης απαιτείται ομοφωνία (άρθρα 45 παράγραφος 2, 48 παράγραφος 2, 60 παράγραφος 2, 67 παράγραφος 2, 68 παράγραφος 3, 72 παράγραφος 6, 89 παράγραφος 1, 105 παράγραφοι 5 και 7). Οι αποφάσεις της συνέλευσης καταχωρίζονται σε πρακτικό (παράγραφος 7).

Άρθρο 73

Αποφάσεις των εταίρων χωρίς συνέλευση

Στο άρθρο 73 αποτυπώνεται ο τρόπος λήψης αποφάσεων των εταίρων χωρίς συνέλευση. Τούτο είναι δυνατό εφόσον υπάρχει ομοφωνία ή εφόσον οι εταίροι συμφωνούν να αποτυπωθεί πλειοψηφική απόφασή τους σε έγγραφο, χωρίς συνέλευση. Ο τρόπος αυτός αποτύπωσης των αποφάσεων αντιστοιχεί στα πρακτικά που είναι γνωστά ως «πρακτικά διά περιφοράς» (βλ. για τις Α.Ε. άρθρο 32 παράγραφος 3 του κ.ν. 2190/1920). Η συμφωνία των εταίρων θα πρέπει να είναι έγγραφη, δεν αποκλείεται όμως και ηλεκτρονική διαβίβαση της συμφωνίας. Εννοείται ότι σε περίπτωση e-mail κλπ. το καταστατικό ή οι εταίροι θα πρέπει να λαμβάνουν πρόνοια για την εξασφάλιση της προέλευσης των δηλώσεων.

Άρθρο 74

Ελαττωματικές αποφάσεις των εταίρων

Στο άρθρο 74 παρουσιάζονται οι ελαττωματικές αποφάσεις των εταίρων. Το νομοσχέδιο υιοθετεί σε βασικές γραμμές τη ρύθμιση των ελαττωματικών αποφάσεων της ανώνυμης εταιρίας (άρθρο 35α και 35β κ.ν. 2190/1902). Έτσι, η παράγραφος 1 αναφέρεται στις ακυρώσιμες αποφάσεις που λαμβάνονται σε συνέλευση και αφορά διαδικαστικές παραβάσεις. Στις παραβάσεις αυτές ανήκουν και οι περιπτώσεις αποφάσεων τις οποίες έλαβε η συνέλευση που δεν είχε νόμιμα συσταθεί ή συγκροτηθεί. Επιλέγεται όμως να θεωρούνται ακυρώσιμες και οι αποφάσεις της συνέλευσης που ενέχουν παράβαση της ΑΚ 281. Νομιμοποιούμενοι να ζητήσουν την ακύρωση είναι κάθε εταίρος που δεν παρέστη στη συνέλευση ή αντιτάχθηκε στην απόφαση και ο διαχειριστής. Η σχετική αίτηση πρέπει να υποβληθεί στο δικαστήριο εντός 4 μηνών από την καταχώριση της απόφασης στο βιβλίο πρακτικών. Εννοείται ότι το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει προσωρινή διαταγή κατά τον ΚΠολΔ διατάσσοντας τα αναγκαία κάθε φορά ασφαλιστικά μέτρα μέχρι να κριθεί το αίτημα ακύρωσης της απόφασης της συνέλευσης. Η παράγραφος 2 αναφέρεται στις άκυρες αποφάσεις των εταίρων που λαμβάνονται σε συνέλευση και αφορά παραβάσεις διατάξεων νόμου ή καταστατικών προβλέψεων. Η ακυρότητα πρέπει να ανηκωρισθεί με απόφαση που εκδίδεται ύστερα από αίτηση καθενός που έχει έννομο συμφέρον υποβαλλόμενη εντός 6 μηνών από την καταχώριση της απόφασης στο βιβλίο πρακτικών. Τέλος, η παράγραφος 3 αφορά την ακυρότητα αποφάσεων των εταίρων που λαμβάνονται εκτός συνέλευσης, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 73 (είναι η αντιστοιχη περίπτωση των διαδικαστικών παραβάσεων για τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε συνέλευση) ή που είναι αντίθετες στο νόμο ή το καταστατικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΜΕΡΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΤΑΙΡΩΝ

Άρθρο 75

Εταιρικά μερίδια

Το άρθρο 75 αφορά τα εταιρικά μερίδια της ΙΚΕ. Η παράγραφος 1 θέτει την αρχή σύμφωνα με την οποία η συμμετοχή στην ΙΚΕ προϋποθέτει την κατοχή μεριδίων. Τα μερίδια δεν είναι μετοχές και δεν έχουν συνεπώς τα

χαρακτηριστικά αυτών. Στην παράγραφο 2 προβλέπεται ότι ο αρχικός αριθμός μεριδίων κάθε εταίρου ορίζεται στο καταστατικό και δύναται να αυξομειώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του σχεδίου νόμου. Περιπτώσεις αύξομείωσης των μεριδίων κατά την παράγραφο 2 είναι η αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου, η ανάληψη νέων εξωκεφαλαιακών ή εγγυητικών εισφορών των εταίρων, η μεταβίβαση μεριδίων, η έξοδος εταίρου, η είσοδος νέου εταίρου, η εξαγορά των υποχρεώσεων από εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά ή η εξαγορά των μεριδίων, σύμφωνα με τις διατάξεις του σχεδίου. Στην παράγραφο 3 ορίζεται ότι όλα τα μερίδια, ανεξαρτήτως του είδους της εισφοράς που εκπροσωπούν, έχουν την ίδια ονομαστική αξία που δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός (1) ευρώ. Στην παράγραφο 4 καθορίζονται τα δικαιώματα που μπορούν να συσταθούν επί μεριδίων. Τα μερίδια μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κοινωνίας σε περίπτωση, παραδείγματος χάριν, κληρονομικής διαδοχής. Είναι επίσης δυνατό να συσταθεί επί αυτών επικαρπία ή ενέχυρο. Ειδικά σε περίπτωση που τα παραπάνω δικαιώματα αφορούν μερίδια που αντιπροσωπεύουν εξωκεφαλαιακή ή εγγυητικές εισφορές, διευκρινίζεται ότι οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από τα μερίδια αυτά θα συνεχίσουν να βαρύνουν αποκλειστικά τον ψιλό κύριο και τον ενεχυραστή, αντίστοιχα. Ο δικαιούμενος στην άσκηση του δικαιώματος ψήφου των εν λόγω μεριδίων ορίζεται από το καταστατικό και, ελλείψει σχετικής πρόβλεψης, σύμφωνα με τα άρθρα 1177 και 1245 του ΑΚ. Τέλος, η παράγραφος 5 διευκρινίζει τον τρόπο εκπροσώπησης απέναντι στην εταιρία των συνδικαιούχων ενός μεριδίου.

Άρθρο 76

Είδη εισφορών

Με τα άρθρα 76 και επ. εισάγεται η βασική καινοτομία της ΙΚΕ που είναι η αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής και των μεριδίων από το κεφάλαιο. Ενώ δηλαδή στις κλασικές περιπτώσεις της Α.Ε. και της ΕΠΕ οι μετοχές και τα εταιρικά μερίδια αποτελούν τμήμα του κεφαλαίου και προσδιορίζουν το μέγεθος της συμμετοχής καθενός, ανάλογα με τον αριθμό μεριδίων που κατέχει, στο σχέδιο νόμου τα πράγματα έχουν άλλως. Τα εταιρικά μερίδια ανάγονται όχι αποκλειστικά στο κεφάλαιο, ως μοναδικό παρονομαστή, αλλά σε ένα ευρύτερο παρονομαστή, που αποτελείται από την αξία του συνόλου των εισφορών. Αυτό είναι ίσως το βασικότερο χαρακτηριστικό της προτεινόμενης νέας εταιρικής μορφής.

Οι εισφορές μπορούν να είναι κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές. Κάθε εταίρος έχει μερίδια διότι πραγματοποίησε μια εισφορά, είτε η τελευταία απαρτίζει κεφάλαιο είτε όχι. Κάθε μερίδιο αντιστοιχεί υποχρεωτικά σε ένα είδος εισφοράς (παράγραφος 2). Έτσι π.χ. ένας εταίρος που εισφέρει κεφάλαιο θα αποκτήσει αποκλειστικά μερίδια που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακή εισφορά ενώ, αν αναλάβει την υποχρέωση να παρέχει και λογιστικές υπηρεσίες στην εταιρία, και συμφωνείται αυτό να αποτελεί εισφορά, θα λάβει και μερίδια που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακή εισφορά. Ο αριθμός μεριδίων κάθε εταίρου είναι υποχρεωτικά ανάλογος προς την αξία της εισφοράς του (παράγραφος 3).

Εννοείται πως δεν απαιτείται να εμφανίζονται σε μια ΙΚΕ και τα τρία είδη εισφορών ή στην ίδια αναλογία. Οι εταίροι μπορούν να επιλέξουν ένα ακραιφνώς κεφαλαιουχικό σχήμα, με αποκλειστικά και μόνο κεφαλαιακές ει-

σφορές, από τη μια, ή να διαμορφώσουν ένα σύστημα με έντονα προσωπικά στοιχεία, παροχή εργασίας και ευθύνη για τα χρέη της εταιρίας. Σε κάθε περίπτωση όμως θα πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένα εταιρικό μερίδι με κεφαλαιακή εισφορά.

Άρθρο 77 Κεφαλαιακές εισφορές

Στο άρθρο αυτό αναλύονται οι κεφαλαιακές εισφορές, που αντιστοιχούν στο κεφάλαιο της εταιρίας. Αυτές συνίστανται είτε σε εισφορά μετρητών είτε σε εισφορά σε είδος, υπό την προϋπόθεση ότι το εισφερόμενο είναι δεκτικό αποτίμησης, κατά την έννοια του άρθρου 8 παράγραφος 5 του κ.ν. 2190/1920. Η αποτίμηση των εν λόγω εισφορών γίνεται, κατ' αρχήν, σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 9α του κ.ν.2190/20 (παράγραφος 2). Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη το κόστος της διαδικασίας των εν λόγω άρθρων, ο νόμος απαλλάσσει από την υποχρέωση αποτίμησης τους εταίρους, εάν, κατά το καταστατικό ή την απόφαση που αυξάνει το κεφάλαιο, η αξία του εισφερόμενου στοιχείου δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες ευρώ (5.000 €). Σε περίπτωση, επομένως, εισφοράς της οποίας η αξία δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες ευρώ (5.000 €), αυτή θα αποτιμάται στην αξία την οποία δηλώνουν τα μέρη στο καταστατικό ή την απόφαση αύξησης κεφαλαίου. Το γεγονός ότι οι κεφαλαιακές εισφορές αντιπροσωπεύουν το κεφάλαιο της εταιρίας σε συνδυασμό με την απαίτηση του νόμου η ΙΚΕ να διαθέτει ελάχιστο κεφάλαιο, έστω και αν αυτό είναι ένα (1) ευρώ, συνεπάγεται ότι θα πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένα μερίδιο που να εκπροσωπεί κεφαλαιακή εισφορά (παράγραφος 3). Με το ίδιο σκεπτικό, η αύξηση ή μείωση του αριθμού των κεφαλαιακών μεριδίων μπορούν να γίνουν μόνο με αύξηση ή μείωση κεφαλαίου και αντίστοιχη τροποποίηση του καταστατικού (παράγραφος 4). Κανόνας ανάλογος με το άρθρο 10 κ.ν. 2190/1920 δεν έχει προβλεφθεί, κατ' αποτέλεσμα, ωστόσο, όμοιος κανόνας θα υπάρχει με βάση τα άρθρα 81 και 100 παράγραφος 6 (απαγόρευση επιστροφής εισφορών). Επιπλέον, ορίζεται ότι το κεφάλαιο θα πρέπει να καταβληθεί ολοσχερώς κατά τη σύσταση ή την αύξηση κεφαλαίου και η καταβολή του να βεβαιωθεί με απόφαση του διαχειριστή που καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ. Αποκλείεται κατ' αυτόν τον τρόπο η δυνατότητα τμηματικής καταβολής κεφαλαίου, σε περίπτωση τόσο εισφορών σε είδος όσο και εισφορών σε μετρητά. «Μη εξοφλημένα» μερίδια που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακή εισφορά δεν νοούνται, διότι ο διαχειριστής θα πρέπει να λάβει πρόνοια να τα ακυρώσει αμέσως και να προβεί μόνος του σε μείωση του κεφαλαίου (παράγραφος 5). 4). Τέλος, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι στην ΙΚΕ θα υπάρχει πάντα τουλάχιστον ένα μερίδιο αντιστοιχούν σε κεφαλαιακή εισφορά, προβλέπεται ότι σε περίπτωση που, λόγω ακύρωσης μεριδίων, δεν υπάρχουν πια τέτοια μερίδια, η εταιρία οφείλει να εξασφαλίσει, είτε μέσω εξαγοράς μεριδίου, από εταίρο ή τρίτο, πριν την ακύρωσή του, είτε μέσω αύξησης κεφαλαίου εντός μηνός από την ακύρωση, την ύπαρξη ενός, έστω, μεριδίου κεφαλαιακής εισφοράς, άλλως παρέχεται δικαίωμα σε καθένα που έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει τη λύση της εταιρίας (παράγραφος 5). Σημειώνεται ότι οι περιπτώσεις ακύρωσης μεριδίων δεν περιορίζονται στην έξοδο (άρθρο 92)

και τον αποκλεισμό (άρθρο 93), αλλά περιλαμβάνουν, ενδεικτικά, και τις περιπτώσεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου (μη καταβολή κεφαλαίου) καθώς και του άρθρου 87 (ίδιες μετοχές).

Άρθρο 78 Εξωκεφαλαιακές εισφορές

Το άρθρο 78 ρυθμίζει τις εξωκεφαλαιακές εισφορές, οι οποίες συνίστανται σε παροχές, που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς, γιατί από τη φύση τους δεν μπορούν να παρασταθούν στον ισολογισμό, όπως απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών. Πρόκειται για εισφορές που συναντώνται σε προσωπικές εταιρίες. Η εκτέλεση των εν λόγω παροχών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού, στο οποίο καθορίζεται και η αξία αυτών (παράγραφοι 1 και 2). Η παράγραφος 3 ρυθμίζει την περίπτωση που ο εταίρος που έχει αναλάβει εξωκεφαλαιακή εισφορά δεν προβαίνει στη δέουσα παροχή της. Σε μια τέτοια περίπτωση ορίζεται ότι η εταιρία μπορεί είτε να ζητήσει εκπλήρωση είτε να ζητήσει την ακύρωση των μεριδίων που αντιστοιχούν στην εισφορά αυτή, ενώ περαιτέρω αποζημίωσή της για τη ζημία που υπέστη από την αποχώρηση του εταίρου δεν αποκλείεται. Η παράγραφος 4 αντιμετωπίζει το πρόβλημα που δημιουργείται σε περίπτωση ακύρωσης εταιρικών μεριδίων λόγω εξόδου εταίρου (άρθρο 92) ή αποκλεισμού του (άρθρο 93) ή αναγκαστικής εκποίησης των μεριδίων του (άρθρο 88). Σε τέτοιες περιπτώσεις η παροχή που αποτελεί το αντικείμενο της εισφοράς δεν θα μπορεί να αξιωθεί από την εταιρία, αφού αυτός που υποσχέθηκε την εισφορά αυτή δεν θα είναι πια εταίρος. Επομένως το πρόβλημα αντιμετωπίζεται με επιβολή υποχρέωσης στον αποχωρούντα, τον αποκλειόμενο ή εκκείνον του οποίου εκποιούνται αναγκαστικά τα μερίδια να αποδώσει στην εταιρία ποσό ίσο με την αξία της μη καταβληθείσας παροχής, όπως έχει αποτιμηθεί από τα μέρη.

Άρθρο 79 Εγγυητικές εισφορές

Με το άρθρο 79 ρυθμίζονται οι εγγυητικές εισφορές, η πρόβλεψη των οποίων συντελεί στη φερεγγυότητα της εταιρίας. Ο εταίρος αναλαμβάνει ευθύνη καταβολής των χρεών της εταιρίας μέχρι το ποσό της εισφοράς του. Η ευθύνη αυτή υφίσταται απέναντι σε όλους και όχι ορισμένους μόνο δανειστές. Η ανάληψη της ευθύνης θα πρέπει να είναι σοβαρή και αυτό τονίζεται με τη διάταξη που ορίζει ότι ο εταίρος αυτός «θα πρέπει να είναι σε θέση κατά πάντα χρόνο» να την καταβάλει (παράγραφος 1). Εννοείται ότι η παροχή εγγύησης ή άλλης ασφάλειας στους πιστωτές από εταίρους ή τρίτους κατά τις κοινές διατάξεις δεν αποκλείεται. Η αξία των εγγυητικών εισφορών καθορίζεται στο καταστατικό και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του ποσού για το οποίο ο εταίρος έχει αναλάβει ευθύνη καταβολής (παράγραφος 2). Έτσι, επί παραδείγματι, αν συμφωνείται ανάληψη ευθύνης για 100.000 €, η αξία της εισφοράς, η οποία θα αποτελέσει και τη βάση προσδιορισμού των εταιρικών μεριδίων που θα λάβει ο παρέχων την εισφορά, θα ορίζεται από τους

εταίρους, δεν θα μπορεί όμως να υπερβαίνει τις 75.000 €. Ο θεσμός των εγγυητικών εισφορών λειτουργεί ως εναλλακτικός μηχανισμός προστασίας των εταιρικών δανειστών, στο μέτρο που οι τελευταίοι δύνανται να στραφούν άμεσα και πρωτογενώς κατά του εταίρου. Η ευθύνη επομένως του εταίρου με εγγυητική εισφορά – παρά τον όρο που χρησιμοποιείται – είναι ευθύνη πρωτοφειλέτη και όχι εγγυητή. Επομένως, ο εταίρος με εγγυητική εισφορά που ενάγεται από δανειστή θα μπορεί να προβάλει τις ενστάσεις που θεμελιώνονται στο πρόσωπό του καθώς και τις ενστάσεις που έχει κατά του δανειστή η ίδια η εταιρία, όχι όμως και άλλες, όπως π.χ. τις ενστάσεις που θα είχε ένας εγγυητής όπως την ένσταση διζήσεως (παράγραφος 3). Επιπλέον, ο εταίρος με εγγυητική εισφορά που ικανοποίησε εταιρικό δανειστή δεν έχει δικαίωμα αναγωγής κατά της εταιρίας (παράγραφος 5). Η μη καταβολή στους τρίτους του ποσού των εγγυητικών εισφορών αποτελεί διαφορά μεταξύ εταίρου και τρίτων και η εταιρία δεν παρεμβαίνει. Σε περίπτωση πτώχευσης του εταίρου που έχει παράσχει εγγυητική εισφορά, οι πιστωτές της εταιρίας θα μπορούν να αναγγελοθούν στην πτώχευση και να καταταθούν όλοι μαζί *pro rata* με μέγιστο ποσό ικανοποίησης το ποσό της εισφοράς (παράγραφος 4). Επομένως, οι πιστωτές της εταιρίας ως σύνολο (υποομάδα στην πτώχευση του εταίρου εντός της ομάδας των ανέγγυων πιστωτών) λαμβάνουν ό,τι πτωχευτικό μέρισμα θα λάμβανε ένας κοινός πτωχευτικός πιστωτής του εταίρου, του οποίου η αξίωση θα ήταν ίση με το άθροισμα των αξιώσεών τους ή με το ορισμένο στο καταστατικό ποσό της ευθύνης του (όποιο από τα δύο είναι μικρότερο). Για την κατανομή αυτού του αθροιστικού μερίσματος λαμβάνονται υπόψη μεταξύ των πιστωτών της εταιρίας (και όχι έναντι των ατομικών πιστωτών του εταίρου) τα προβλεπόμενα στο άρθρο 154 του Πτωχευτικού Κώδικα προνόμια που αυτοί (ενδεχομένως) έχουν καταρχήν έναντι της εταιρίας. Επιπλέον, αντίστοιχα προς τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο 4 του προηγούμενου άρθρου, γίνεται πρόβλεψη για τις περιπτώσεις ακύρωσης μεριδίων εγγυητικών εισφορών λόγω εξόδου ή αποκλεισμού του εταίρου ή αναγκαστικής εκποίησης των μεριδίων του. Σε αυτήν την περίπτωση, ο εταίρος με εγγυητική εισφορά που δεν έχει καταβάλει πλήρως το ποσό της ευθύνης του που απορρέει από αυτήν, συνεχίζει να ευθύνεται έναντι των εταιρικών δανειστών επί μία τριετία για τα χρέη που γεννήθηκαν πριν την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. των γεγονότων που σηματοδότησαν το τέλος της ιδιότητάς του ως εταίρου. Σκοπείται έτσι η προστασία των εταιρικών δανειστών που συναλλάχθηκαν με την εταιρία αποβλέποντας στην εγγυητική εισφορά του αποχωρούντος εταίρου. Τέλος, η παράγραφος 7, αναγνωρίζοντας τη σημασία που αναμένεται να έχει η ύπαρξη και η ταυτότητα των εταίρων με εγγυητικές εισφορές για τη συναλλακτική ζωή της εταιρίας, υποχρεώνει το διαχειριστή να μεριμνά ώστε το ΓΕΜΗ και η ιστοσελίδα της εταιρίας να εμφανίζουν κατά πάντα χρόνο το ύψος και τη σύνθεση των εγγυητικών εισφορών. Θα πρέπει δηλαδή να φροντίζει να επικαιροποιεί το σχετικό πίνακα μετά από κάθε μεταβολή (π.χ. ανάληψη νέας εγγυητικής εισφοράς, εξαγορά της σύμφωνα με το άρθρο 82, καταβολή εταιρικού χρέους από εταίρο με εγγυητική εισφορά, κλπ.). Σημειώνεται ότι ως «μεταβολή» κατά την παράγραφο 7 νοείται και η καταβολή χρέους της εταιρίας εκ μέρους του εταίρου με εγγυητική εισφορά.

Άρθρο 80

Λογιστική παρακολούθηση των εισφορών

Το άρθρο 80 ορίζει ότι ο τρόπος λογιστικής παρακολούθησης των εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών θα καθοριστεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Εννοείται ότι για τις κεφαλαιακές εισφορές ακολουθούνται οι προβλέψεις του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.

Άρθρο 81

Επιστροφή εισφορών

Το άρθρο 81 διατυπώνει το γνωστό κανόνα ότι δεν είναι επιτρεπτή η επιστροφή των εισφορών πριν από τη λύση της εταιρίας. Ειδικά η επιστροφή των κεφαλαιακών εισφορών επιτρέπεται αποκλειστικά και μόνο με τη διαδικασία της μείωσης κεφαλαίου, ενώ των λοιπών εισφορών έχει το νόημα ότι δεν χωρεί ούτε παροχή αμοιβής για τις παρεχόμενες υπηρεσίες, ούτε κάλυψη για την περίπτωση καταβολής χρέους της εταιρίας, ενώ δεν είναι επιτρεπτή ούτε η απαλλαγή από τις υποχρεώσεις που οι εταίροι ανέλαβαν.

Άρθρο 82

Εξαγορά υποχρεώσεων από εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές

Αν και, σύμφωνα με το άρθρο 81, η επιστροφή των εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών δεν είναι δυνατή, επιτρέπεται η εξαγορά των υποχρεώσεων που πηγάζουν από αυτές κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 82, ως δικλείδα απεμπλοκής των εταιρών από μια υποχρέωση που ανέλαβαν αλλά δεν μπορούν να τηρούν στο διηνεκές. Η εξαγορά των υποχρεώσεων καθίσταται δυνατή με τη μετατροπή των εν λόγω μεριδίων σε μερίδια κεφαλαιακής εισφοράς και την καταβολή από τον εταίρο στην εταιρία, για μεν την εξωκεφαλαιακή εισφορά, ποσού ίσο με την αξία της εισφοράς του, όπως ορίσθηκε στο καταστατικό, για δε την εγγυητική εισφορά, του πλήρους ποσού της ευθύνης του (άρα όχι απλώς του 75%, στο οποίο μπορεί να έχει αποτιμηθεί η εισφορά αυτή). Σε περίπτωση που οι υποχρεώσεις αυτές έχουν εν μέρει εκπληρωθεί, το καταβλητέο ποσό ορίζεται από την εταιρία αναλογικά. Λόγω της έκδοσης νέων μεριδίων κεφαλαιακών εισφορών, η εξαγορά κατά το παρόν άρθρο συνιστά αύξηση κεφαλαίου κατά το καταβλητέο ποσό και διενεργείται από το διαχειριστή, χωρίς να υπάρχει δικαίωμα προτίμησης των λοιπών εταίρων. Σε περίπτωση αμφισβήτησης του καταβλητέου ποσού ή αν η εταιρία δεν προβαίνει σε προσδιορισμό του ποσού, το δικαστήριο κρίνει μετά από αίτημα του εταίρου, σύμφωνα με το άρθρο 371 ΑΚ. Εάν το δικαίωμα εξαγοράς ασκηθεί άκαιρα και χωρίς σπουδαίο λόγο που να δικαιολογεί την εξαγορά, δεν αποκλείεται να γεννάται ευθύνη του εξαγοράζοντος εταίρου για τυχόν ζημία που προκαλεί στην εταιρία, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 387 ΑΚ, λαμβανομένου δε υπόψη και του άρθρου 281 ΑΚ. Τέλος, περιορισμός τίθεται για την εξαγορά υποχρεώσεων από εγγυητικές εισφορές όταν ο εταίρος έχει ήδη εναχθεί από δανειστή της εταιρίας για καταβολή εταιρικού χρέους. Περαιτέρω χρονι-

κοί περιορισμοί για την εξαγορά υποχρεώσεων από εγγυητικές εισφορές δύνανται να τεθούν από το καταστατικό.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΜΕΡΙΔΙΩΝ
ΑΛΛΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ**

**Άρθρο 83
Ελευθερία μεταβίβασης**

Το άρθρο 83 θέτει την αρχή της ελεύθερης μεταβίβασης των μεριδίων, εν ζωή ή αιτία θανάτου, ως απόρροια του κεφαλαιουχικού χαρακτήρα της ΙΚΕ. Περιορισμοί τίθενται από το νόμο σε περίπτωση μη ολοσχερώς καταβεβλημένης εξωκεφαλαιακής ή εγγυητικής εισφοράς. Στις περιπτώσεις αυτές η μεταβίβαση είναι δυνατή μόνο αν προηγηθεί η διαδικασία εξαγοράς του άρθρου 82.

**Άρθρο 84
Μεταβίβαση εν ζωή**

Με το άρθρο 84 ρυθμίζεται η μεταβίβαση μεριδίων εν ζωή. Η μεταβίβαση γίνεται εγγράφως, με ιδιωτικό έγγραφο, και παράγει αποτελέσματα έναντι της εταιρίας και των εταίρων από την κοινοποίηση σε αυτήν της μεταβίβασης, η οποία μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Η μεταβίβαση καταχωρείται στο βιβλίο εταίρων, από την καταχώρισή της δε παράγει αποτελέσματα και έναντι των τρίτων. Με το καταστατικό μπορούν να εισάγονται περιορισμοί ή ακόμα και να αποκλείεται η μεταβίβαση εν ζωή, καθώς και να προβλέπεται δικαίωμα προτίμησης των λοιπών εταίρων ή άλλες δυνατότητες.

**Άρθρο 85
Μεταβίβαση αιτία θανάτου**

Με το άρθρο 85 ρυθμίζεται η μεταβίβαση μεριδίων αιτία θανάτου. Μετά τον έλεγχο του κληρονομικού δικαιώματος (π.χ. με προσκόμιση διαθήκης ή κληρονομητηρίου), ο διαχειριστής ενημερώνει το βιβλίο εταίρων για την αλλαγή στο πρόσωπο του δικαιούχου των μεριδίων (παράγραφος 1). Όπως και στην περίπτωση μεταβίβασης εν ζωή, το καταστατικό μπορεί να προβλέψει την εξαγορά των μεριδίων από πρόσωπο που θα υποδείξει, εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, η εταιρία ή το δικαίωμα προτίμησης των εταίρων στην εξαγορά (παράγραφος 2). Σε σχέση με τις εξωκεφαλαιακές και τις εγγυητικές εισφορές, το σχέδιο νόμου εκκινεί από τη σκέψη ότι οι κληρονόμοι μπορεί να είναι σε θέση να εκτελέσουν τις υποχρεώσεις που συνδέονται με τις εισφορές αυτές, και μάλιστα όχι μόνο τις εγγυητικές, αλλά και τις εξωκεφαλαιακές. Πράγματι, μπορεί να είναι δυνατή η συνέχιση υπηρεσιών προς την εταιρία από τους κληρονόμους, ή έστω ένα εξ αυτών. Συνεπώς αν δεν ορίζεται τίποτε άλλο, ο κληρονόμος θα υπεισέλθει στη θέση του αποβιώσαντος εταίρου και θα έχει τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες που απορρέουν από τα μερίδια που κληρονόμησε. Για περιπτώσεις όμως που οι υπηρεσίες συνδέονται με το πρόσωπο του εταίρου (π.χ. υπηρεσίες παροχής εξειδικευμένων συμβουλών) ή για το ενδεχόμενο αποδοχής της κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής (οπότε η αξία της εγγυητικής εισφοράς κινδυνεύει να απομειω-

θει), σκόπιμη θα είναι καταστατική πρόβλεψη εξαγοράς κατά την παράγραφο 2, οπότε η εταιρία θα μπορεί να αντικαταστήσει τον αποβιώσαντα εταίρο με άλλο πρόσωπο, που θα μπορεί να παράσχει τις αναγκαίες υπηρεσίες ή να ευθύνεται για χρέη της εταιρίας. Σε κάθε περίπτωση ισχύει αυτοτελώς και η ρύθμιση της παραγράφου 2 του άρθρου 92.

**Άρθρο 86
Δικαίωμα προαίρεσης**

Το άρθρο 86 δίνει τη δυνατότητα σύναψης συμφωνίας των εταίρων, μεταξύ τους ή με τρίτους, για την παροχή δικαιώματος προαίρεσης αγοράς (call option) ή πώλησης μεριδίων (put option). Στο παραπάνω πλαίσιο νόμιμες θα είναι και ρήτρες υποχρέωσης (drag along) ή δικαιώματος (tag along) της μειοψηφίας να πωλήσει μαζί με την πλειοψηφία.

**Άρθρο 87
Ίδια μερίδια**

Με το εν λόγω άρθρο ορίζεται ότι η ΙΚΕ δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να αποκτήσει ίδια μερίδια, άμεσα ή έμμεσα, και γίνεται ειδική πρόβλεψη για την περίπτωση που ΙΚΕ απορροφά άλλη εταιρία, η οποία κατέχει μερίδιά της. Πρέπει να σημειωθεί ότι η παρά το μη επιτρεπτό απόκτηση μεριδίων από την εταιρία δεν είναι άκυρη, αλλά τα μερίδια ακυρώνονται αυτοδικαίως. Ο διαχειριστής οφείλει να καταχωρίσει στο ΓΕΜΗ την επελθούσα μείωση του αριθμού των εταιρικών μεριδίων καθώς και της μείωσης κεφαλαίου, αν πρόκειται περί μεριδίων που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακή εισφορά.

**Άρθρο 88
Κατάσχεση εταιρικών μεριδίων**

Το άρθρο 88 αναφέρεται στην κατάσχεση και αναγκαστική εκποίηση των εταιρικών μεριδίων. Η υπεγγυότητα των μεριδίων για τα ατομικά χρέη του εταίρου υπάρχει ακόμη και αν η μεταβίβαση υπόκειται σε περιορισμούς κατά το άρθρο 84 παρ. 2. Η εκποίηση γίνεται με βάση την κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων (ΚΠολΔ 1022 επ.). Παρέχεται η δυνατότητα στην εταιρία και τους άλλους εταίρους να ζητήσουν την εξαγορά των μεριδίων αντί πλήρους τιμήματος, που προσδιορίζει το δικαστήριο. Σε περίπτωση αναγκαστικής εκποίησης μεριδίων που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά ισχύουν και οι διατάξεις των άρθρων 78 παρ. 4 και 79 παρ. 6. Σε περίπτωση πτώχευσης του εταίρου τα μερίδιά του αποτελούν μέρος της πτωχευτικής του περιουσίας και εκποιούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 146 του Πτωχευτικού Κώδικα. Η εταιρία όμως μπορεί να ζητήσει την εξαγορά των μεριδίων από εταίρους ή τρίτους. Η ρύθμιση αυτή θα πρέπει να ισχύσει αναλογικά και για περιπτώσεις εκποίησης των μεριδίων στο πλαίσιο άλλων συλλογικών διαδικασιών, όπως της διαδικασίας εξυγίανσης (άρθρα 99 επ. του Πτωχευτικού Κώδικα) ή του ν. 3869/2010 «Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και άλλες διατάξεις» (Α' 130) για την υπερχρέωση φυσικών προσώπων. Στην περίπτωση πτώχευσης του εταίρου με εγγυητική εισφορά ισχύει και η διάταξη του άρθρου 79 παρ. 4.

Άρθρο 89
Είσοδος νέου εταίρου - Νέες εισφορές
από υπάρχοντες εταίρου

Το άρθρο 89 ρυθμίζει την είσοδο νέου εταίρου ή την ανάληψη νέων εισφορών από υπάρχοντες εταίρους, με εξαίρεση τις περιπτώσεις αύξησης κεφαλαίου. Δεδομένου ότι σε αυτές τις περιπτώσεις επέρχεται αλλαγή στο ποσοστό συμμετοχής όλων των εταίρων, απαιτείται ομόφωνη απόφαση αυτών. Εάν η απόφαση δεν μπορεί να ληφθεί λόγω αντιρρήσεων εταίρου ή εταίρων, των οποίων μειώνονται τα ποσοστά, το δικαστήριο μπορεί, μετά από αίτηση της εταιρίας, να επιτρέψει την είσοδο του εταίρου, αν συντρέχει σπουδαίος λόγος, που επιβάλλεται από το συμφέρον της εταιρίας. Θα πρόκειται για υποκατάσταση της ψήφου του εταίρου (πρβλ. όμοια ρύθμιση εις άρθρο 106γ ΠτΚ, όπως προστέθηκε με το ν. 4013/2011).

Άρθρο 90
Αύξηση κεφαλαίου

Στο άρθρο αυτό περιέχονται οι διατάξεις για την αύξηση κεφαλαίου. Η αύξηση κεφαλαίου συντελείται με νέες εισφορές και γίνεται με την έκδοση νέων μεριδίων κεφαλαιακών εισφορών (παράγραφος 1). Εφόσον η αύξηση δεν συντελείται με εισφορά σε είδος, δικαίωμα προτίμησης στην ανάληψη των νέων μεριδίων έχουν, καταρχήν, όλοι οι εταίροι κατά το λόγο συμμετοχής τους στην εταιρία. Συνεπώς, μπορούν να συμμετέχουν στην αύξηση και εταίροι οι οποίοι κατείχαν μέχρι τότε μερίδια μόνο εξωκεφαλαιακής ή εγγυητικής εισφοράς. Είναι ωστόσο δυνατός, με καταστατική πρόβλεψη, ο περιορισμός του δικαιώματος προτίμησης μόνο στους εταίρους με κεφαλαιακές εισφορές. Κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης είναι δυνατή με απόφαση των εταίρων που λαμβάνεται με ποσοστό 2/3 του συνολικού αριθμού των μεριδίων. Υποκατάσταση της ψήφου με δικαστική απόφαση κατά το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 89 χωρεί και σε αυτήν την περίπτωση. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τη ρύθμιση της παραγράφου 4 του άρθρου 77, το νέο κεφάλαιο οφείλει να καταβληθεί ολοσχερώς και η καταβολή του διαπιστώνεται με πράξη του διαχειριστή που δημοσιεύεται στο Γ.Ε.ΜΗ. Σε περίπτωση μη ολοσχερούς καταβολής, ο διαχειριστής προβαίνει με πράξη του σε αντίστοιχη μείωση του κεφαλαίου και ακύρωση των σχετικών μεριδίων. Τέλος, δίδεται η δυνατότητα καταστατικής πρόβλεψης «αυτόματης» αύξησης κεφαλαίου (παράγραφος 3, «εγκεκριμένο κεφάλαιο») που επιτρέπει τον προγραμματισμό της εταιρίας και μπορεί επίσης να υποκαταστήσει τη μη προβλεπόμενη τμηματική καταβολή του κεφαλαίου.

Άρθρο 91
Μείωση κεφαλαίου

Με το άρθρο 91 ρυθμίζεται η μείωση κεφαλαίου. Η μείωση κεφαλαίου αποφασίζεται από τους εταίρους με αυξημένη πλειοψηφία, επειδή όμως μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αποβολή εταίρου με απόφαση μιας πλειοψηφίας εταίρων με εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές, παρέχεται στο καταστατικό η δυνατότητα να εξαρτά την απόφαση από τη συναίνεση των εταίρων με

κεφαλαιουχικές εισφορές ή από πλειοψηφική απόφαση τούτων. Η μείωση κεφαλαίου γίνεται με ακύρωση μεριδίων που εκπροσωπούν κεφαλαιακές εισφορές και με τήρηση της αρχής της ισότητας μεταξύ των εταίρων με τέτοια μερίδια (παράγραφος 1). Για τη διατήρηση του κεφαλαιουχικού χαρακτήρα της ΙΚΕ δεν επιτρέπεται η μείωση να οδηγήσει σε μηδενισμό του κεφαλαίου μέσω της ακύρωσης όλων των μεριδίων που εκπροσωπούν κεφαλαιακές εισφορές (βλ. και άρθρο 77 παρ. 5). Το τυχόν αποδεσμευόμενο ενεργητικό μπορεί να αποδοθεί στους εταίρους με μερίδια που αντιστοιχούν σε κεφαλαιουχικές εισφορές ανάλογα με τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων που κατέχουν και μόνο αν οι εταιρικοί δανειστές δεν προβάλουν αντιρρήσεις. Επί των αντιρρήσεων των δανειστών αποφαινεται το δικαστήριο.

Άρθρο 92
Έξοδος εταίρου

Στο εν λόγω άρθρο περιέχονται διατάξεις για την έξοδο του εταίρου (πρβλ. άρθρο 33 ν. 3190/1955). Κατ' αρχάς, αναγνωρίζεται η δυνατότητα κάθε εταίρου να εξέλθει της εταιρίας για σπουδαίο λόγο με απόφαση του δικαστηρίου που εκδίδεται μετά από αίτησή του (παράγραφος 1). Περαιτέρω το καταστατικό δύναται να διαμορφώνει το δικαίωμα των εταίρων να εξέλθουν της εταιρίας υπό ορισμένες προϋποθέσεις, καθώς επίσης και να προβλέπει έξοδο του εταίρου με εξωκεφαλαιακή εισφορά με δήλωση της εταιρίας, αν αυτός ο εταίρος έχει περιέλθει σε αδυναμία εκπλήρωσης της παροχής του. Σε κάθε περίπτωση, ο εξερχόμενος εταίρος δικαιούται να λάβει την αξία των μεριδίων του, ενώ επιφυλάσσεται η ενδεχόμενη αξίωση της εταιρίας για αποζημίωση κατά το άρθρο 78 παράγραφος 4. Καταστατική πρόβλεψη για εξαγορά των μεριδίων του απερχόμενου εταίρου από πρόσωπο που θα υποδεικνύεται από την εταιρία ή για δικαίωμα προτίμησης των λοιπών εταίρων είναι επίσης δυνατή. Η έξοδος εταίρου συνοδεύεται από ακύρωση των μεριδίων του ενώ η πρόβλεψη επακόλουθης μείωσης του κεφαλαίου «αν συντρέχει περίπτωση» αναφέρεται στην περίπτωση όπου αποκλείεται εταίρος με κεφαλαιουχικές εισφορές.

Άρθρο 93
Αποκλεισμός εταίρου

Αποκλεισμός εταίρου από την ΙΚΕ είναι δυνατός, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, για σπουδαίο λόγο (πρβλ. άρθρα 771 ΑΚ και 33 ν. 3190/1955). Η σχετική απόφαση λαμβάνεται από το δικαστήριο, μετά από αίτηση κάθε διαχειριστή ή εταίρου, αν υπήρξε περι αυτού απόφαση των εταίρων που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των εταιρικών μεριδίων και με απόδοση στον αποκλειόμενο της αξίας των μεριδίων του. Λήψη ασφαλιστικών μέτρων, ώστε να ανασταλεί προσωρινά το δικαίωμα ψήφου του υπό αποκλεισμό μετόχου είναι δυνατή. Με την απόφαση που διατάσσει τον αποκλεισμό μπορεί να διατάσσεται από το δικαστήριο και η απόκτηση των μεριδίων του από πρόσωπα που υποδεικνύει η εταιρία, εφόσον υπάρχει σχετική καταστατική πρόβλεψη. Σε αντίθετη περίπτωση, η εταιρία συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών εταίρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Άρθρο 94
Δικαιώματα και υποχρεώσεις εταίριων

Στο άρθρο αυτό περιγράφονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εταίρων. Ορίζεται καταρχάς ότι, ελλείψει αντίθετης καταστατικής πρόβλεψης, τα εταιρικά μερίδια παρέχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις, ανεξαρτήτως του είδους εισφοράς στην οποία αντιστοιχούν. Παροχή νέων δικαιωμάτων ή επιβολή νέων υποχρεώσεων μπορεί να γίνει μόνο με ομόφωνη απόφαση των εταίρων ή με τη συναίνεση του εταίρου τον οποίο αφορά η υποχρέωση. Εκτενώς αναλύεται το δικαίωμα πληροφόρησης των εταίρων γενικά (παράγραφος 2) καθώς και ειδικά, πριν από την συνέλευση, για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης (παράγραφος 3). Σε σχέση με το γενικό δικαίωμα πληροφόρησης της παραγράφου 2 προβλέπεται η δυνατότητα της εταιρίας να αρνηθεί την πληροφόρηση για συγκεκριμένους λόγους καθώς και η δυνατότητα να προσδιορισθεί χρονικά, με καταστατική πρόβλεψη, η άσκηση του σχετικού δικαιώματος, κατ' αναλογία με την σχετική πρόβλεψη του ν. 3190/1955, όπου το δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί ανά τρίμηνο. Εννοείται ότι και χωρίς καταστατική πρόβλεψη που να περιορίζει το δικαίωμα, τα αιτήματα πληροφοριών θα ελέγχονται με τις παραμέτρους της ΑΚ 281. Τέλος, στην παράγραφο 4 θεσπίζεται το δικαίωμα εταίρων με ποσοστό τουλάχιστον 1/10 των μεριδίων να απευθύνονται στο δικαστήριο για τον ορισμό ανεξάρτητου ελεγκτή για την διερεύνηση παραβάσεων του νόμου ή του καταστατικού εφόσον περί αυτού υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες.

Άρθρο 95
Συμβάσεις εταιρίας με εταίρους ή το διαχειριστή

Στο άρθρο 95 καθορίζονται οι προϋποθέσεις και οι διατυπώσεις για τη σύναψη συμβάσεων της εταιρίας με τους εταίρους ή τον διαχειριστή. Οι σχετικές συμβάσεις πρέπει, αφενός, να καταγράφονται στο βιβλίο και, αφετέρου, να ανακοινώνονται εντός μηνός στους λοιπούς εταίρους με ευθύνη του διαχειριστή. Η καταγραφή στο βιβλίο αποτελεί προϋπόθεση του κύρους της σύμβασης, όταν η εταιρία είναι μονοπρόσωπη, με εξαίρεση τις τρέχουσες πράξεις. Παρέχεται επίσης η δυνατότητα, με καταστατική πρόβλεψη, όλες ή ορισμένες συμβάσεις να υποβάλλονται σε έγκριση των εταίρων, ενώ απαγορεύεται η εκτέλεση συμβάσεων που ματαιώνουν, εν όλω ή εν μέρει, την ικανοποίηση των λοιπών δανειστών της εταιρίας. Με τον όρο «λοιπών δανειστών» εννοούνται οι άλλοι, πλην των κατά την παράγραφο 1 συμβαλλόμενων, δανειστές. Επίσης ορίζεται ρητά ότι μπορεί να συμφωνηθεί η διαχείριση της περιουσίας της εταιρίας από εταίρους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄
ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΕΡΔΩΝ – ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 96
Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις

Στο άρθρο 96 ορίζεται το περιεχόμενο των ετησίων οι-

κονομικών καταστάσεων της εταιρίας σε συμφωνία με ό,τι προβλέπεται για τις κεφαλαιουχικές εταιρίες κατ' επιταγή της 4ης Εταιρικής Οδηγίας 78/660/ΕΟΚ.

Άρθρο 97
Απογραφή

Στο άρθρο αυτό θεσπίζεται η υποχρέωση του διαχειριστή για την σύνταξη απογραφής στο τέλος της χρήσης, που αποτελεί την βάση για την κατάρτιση των ετησίων οικονομικών καταστάσεων.

Άρθρο 98
Τρόπος κατάρτισης και δημοσίευσης καταστάσεων

Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ορίζεται ο τρόπος σύνταξης των ετησίων οικονομικών καταστάσεων κατ' εφαρμογή όσων προβλέπονται για τις Α.Ε. και Ε.Π.Ε. Επιπλέον, με την παράγραφο 2 ορίζεται ότι η δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων της ΙΚΕ πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του Γ.Ε.ΜΗ. και της ιστοσελίδας της εταιρίας.

Άρθρο 99
Έλεγχος

Με το άρθρο 99 ορίζονται τα του ελέγχου των ετησίων οικονομικών καταστάσεων της ΙΚΕ, με παραπομπή σε όσα ισχύουν για τις Α.Ε., δηλαδή υποχρεωτικός έλεγχος από ορκωτούς ελεγκτές μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η ΙΚΕ υπερβαίνει τα κριτήρια της παραγράφου 6 του άρθρου 42α κ.ν. 2190/1920. Οι ελεγκτές ορίζονται από τους εταίρους και ο διορισμός τους καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ.

Άρθρο 100
Έγκριση των καταστάσεων από τους εταίρους και διανομή κερδών

Το άρθρο 100 αφορά την έγκριση των ετησίων οικονομικών καταστάσεων και τη διανομή κερδών στους εταίρους. Αναγκαίος, ελλείψει ελάχιστου κεφαλαίου, μηχανισμός προστασίας των πιστωτών είναι η καθιέρωση, με την παράγραφο 2, τακτικού αποθεματικού, υπολογιζόμενου ως ποσοστού επί των κερδών, όπως προβλέπεται αντίστοιχα στην παρ. 5α ΙΙΙ GmbHG για γερμανική Unternehmergesellschaft (εκεί 1/4 του κέρδους της χρήσης). Η διανομή κερδών στους εταίρους έπεται της δημιουργίας αποθεματικού και μπορεί να διαμορφωθεί με καταστατική πρόβλεψη (παράγραφοι 3 και 4). Κέρδη που διανεμήθηκαν κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου οφείλουν να επιστραφούν στην εταιρία και αυτό ανεξάρτητα από την καλή ή κακή πίστη των εταίρων ως προς το σύννομο της διανομής, αφού αντικειμενικός στόχος είναι η αποκατάσταση της φερεγγυότητας της εταιρίας. Η δε αξίωση επιστροφής μπορεί να ασκηθεί και πλαγιαστικά εκ μέρους των εταιρικών πιστωτών (παράγραφος 5). Προς αποφυγή καταστρατήγησης της παραπάνω απαγόρευσης, π.χ. μέσω δυσανάλογων αμοιβών που μειώνουν το λογιστικό κέρδος, η παράγραφος 6 επεκτείνει την υποχρέωση επιστροφής των κερδών και σε περιπτώσεις κεκρυμμένης καταβολής κερδών (π.χ. με υπερβολικές αμοιβές και ανταλλάγματα προς τους εταίρους στο πλαίσιο συμβάσεων τους με την εταιρία) ή έμμεσης επιστροφής εισφορών.

Άρθρο 101
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις

Στο άρθρο αυτό ορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες η ΙΚΕ υποχρεούται στη σύνταξη ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, καθώς και ο τρόπος κατάρτισης αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄
ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Άρθρο 102
Εταιρία σε κατάσταση επαπειλούμενης αδυναμίας εκπλήρωσης

Το άρθρο 102 εισάγει την υποχρέωση του διαχειριστή, αν η εταιρία βρίσκεται σε κατάσταση επαπειλούμενης αδυναμίας εκπλήρωσης των οφειλών της, να συγκαλέσει τη συνέλευση των εταίρων προκειμένου αυτή να αποφασίσει τη λήψη των κατάλληλων μέτρων.

Άρθρο 103
Λόγοι λύσης

Στο άρθρο 103 προσδιορίζονται οι λόγοι για τους οποίους μπορεί να λυθεί η ΙΚΕ. Εκτός από τους ρητά αναγραφόμενους λόγους λύσης, το νομοσχέδιο αναφέρεται και σε «άλλες περιπτώσεις που προβλέπει ο παρών νόμος ή το καταστατικό». Άλλες περιπτώσεις που προβλέπονται στο νόμο είναι η ακύρωση της εταιρίας με βάση το άρθρο 53, καθώς και το ενδεχόμενο δικαστικής λύσης αν η εταιρία βρεθεί χωρίς κεφαλαιουχικά μερίδια (άρθρο 77 παρ. 5). Επισημαίνεται ότι ο νόμος δεν προβλέπει τη λύση της εταιρίας με καταγγελία ενός από τους εταίρους ούτε με δικαστική απόφαση για σπουδαίο λόγο, πλην της περίπτωσης της παραγράφου 5 του άρθρου 77 (ανυπαρξία μεριδίου κεφαλαιακής εισφοράς). Τέτοιες προβλέψεις μπορούν να περιληφθούν ωστόσο στο καταστατικό, κατ'εφαρμογήν της περίπτωσης (δ) της παραγράφου 1. Η λύση της εταιρίας καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ. Ανάλογα με το λόγο λύσης, η καταχώριση έχει συστατικό ή δηλωτικό αποτέλεσμα: Κατά το άρθρο 15 παράγραφος 1 του ν. 3419/2005 συστατικό αποτέλεσμα έχει η λύση «μετά από απόφαση των εταίρων». Αν η εταιρία λυθεί διότι παρήλθε η διάρκεια της καταχώριση στο ΓΕΜΗ δεν απαιτείται, ενώ όταν πτωχεύσει χρειάζεται μεν η καταχώριση, είναι όμως απλώς δηλωτική, χωρίς εφαρμογή του άρθρου 15 παρ. 3 του ν. 3419/2005.

Άρθρο 104
Εκκαθάριση και εκκαθαριστής

Στο άρθρο 104 περιγράφεται η διαδικασία εκκαθάρισης που ακολουθεί τη λύση της εταιρίας, εφόσον η λύση δεν οφείλεται στην κήρυξη πτώχευσης. Μέχρι να ολοκληρωθεί η εκκαθάριση η εταιρία εξακολουθεί να υπάρχει, ωστόσο, για λόγους πληροφόρησης των συναλλασσομένων, οφείλει να συμπεριλάβει στην επωνυμία της τις λέξεις «υπό εκκαθάριση». Η εξουσία των οργάνων της εταιρίας περιορίζεται και η εκκαθάριση, αν δεν έχει προβλεφθεί σχετικά στο καταστατικό ή αν δεν ελήφθη διαφορετική απόφαση από τους εταίρους, διενεργείται από τον διαχειριστή. Οι σχετικές διατάξεις για τον δια-

χειριστή εφαρμόζονται ανάλογα και για τον εκκαθαριστή.

Άρθρο 105
Εργασίες εκκαθάρισης

Στο άρθρο 105 καθορίζονται οι υποχρεώσεις του εκκαθαριστή, καθώς και των εταίρων κατά το διάστημα που η εταιρία βρίσκεται σε εκκαθάριση. Ο εκκαθαριστής οφείλει να απογράψει την εταιρική περιουσία, να καταρτίσει τις οικονομικές καταστάσεις τέλους χρήσης και να προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για τη ρευστοποίηση της εταιρικής περιουσίας, την εξόφληση των χρεών και την είσπραξη των απαιτήσεων. Οι εταίροι με εξωκεφαλαιακές εισφορές συνεχίζουν κατά το στάδιο αυτό να παρέχουν τις υπηρεσίες τους, στο μέτρο που αυτό είναι απαραίτητο για τη διεκπεραίωση των εργασιών της εκκαθάρισης. Ορίζεται ρητά ότι οι εταίροι με εγγυητικές εισφορές συνεχίζουν να είναι υπόχρεοι για τρία χρόνια μετά τη λύση της εταιρίας για την καταβολή των χρεών αυτής. Μια άλλη δυνατότητα είναι ο εταίρος να εξαγοράσει τις σχετικές υποχρεώσεις του πριν από τη μετατροπή σύμφωνα με το άρθρο 82, ώστε τη στιγμή της μετατροπής να υπάρχουν μόνο μερίδια κεφαλαιουχικών εισφορών. Για την επιτάχυνση της διαδικασίας το άρθρο 49 παράγραφος 6 του κ.ν. 2190/20 εφαρμόζεται αναλόγως στην εκκαθάριση της ΙΚΕ. Μετά το πέρας της εκκαθάρισης και την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων λήξης της εκκαθάρισης ο εκκαθαριστής διανέμει στους εταίρους το προϊόν αυτής κατ' αναλογία των μεριδίων τους, εκτός εάν το καταστατικό έχει προβλέψει προτίμηση των εταίρων με μερίδια που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές εισφορές. Αυτούσια διανομή της περιουσίας της εταιρίας είναι επίσης δυνατή εφόσον υπάρχει συμφωνία όλων των εταίρων. Τέλος, δίδεται η δυνατότητα αναβίωσης της εταιρίας με ομόφωνη απόφαση των εταίρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄
ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ - ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ

Στα άρθρα 106 -115 περιέχονται ρυθμίσεις για τους εταιρικούς μετασχηματισμούς της ΙΚΕ. Ρυθμίζονται ζητήματα μετατροπής και συγχώνευσης, όχι όμως και διάσπασης, αφού λόγω του αναμενόμενου μικρού μεγέθους της ΙΚΕ δεν κρίθηκε απαραίτητη η ρύθμιση του θεσμού αυτού (δεν υπάρχει ούτε στις επε).

Άρθρο 106
Μετατροπή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας σε άλλη εταιρική μορφή

Το άρθρο αυτό ρυθμίζει κατά τρόπο ενιαίο τη μετατροπή μιας ΙΚΕ σε εταιρία άλλης μορφής. Προς τούτο διαγράφονται δύο στάδια: Αφενός μεν ορίζεται ότι η απόφαση για τη μετατροπή λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία. Όμως αν εταίρος πρόκειται να ευθύνεται για τα χρέη της εταιρίας (π.χ. ως ομόρρυθμος εταίρος) απαιτείται να συναινέσει στη μετατροπή. Σε ένα δεύτερο στάδιο η μετατροπή υλοποιείται με βάση τις διατάξεις για την σύσταση της νέας εταιρικής μορφής. Έτσι π.χ. αν ΙΚΕ πρόκειται να μετατραπεί σε ανώνυμη εταιρία, η μεν απόφαση περί μετατροπής θα ληφθεί με αυξημένη πλειο-

οψηφία των 2/3 των εταιρικών μεριδίων, στη συνέχεια δε θα πρέπει να καταρτισθεί συμβολαιογραφικό έγγραφο που θα περιέχει το καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας, ενώ θα πρέπει να έχει προηγηθεί εκτίμηση του ενεργητικού και του παθητικού με βάση το άρθρο 9 κ.ν. 2190/1920. Εννοείται ότι δεν απαιτείται να γίνουν δύο ενέργειες (απόφαση των εταίρων – κατάρτιση του συμβολαιογραφικού εγγράφου), αλλά θα είναι δυνατή η ολοκλήρωση της διαδικασίας σε ένα βήμα (ενώπιον του συμβολαιογράφου). Κατά τα λοιπά επέρχονται τα συνήθη αποτελέσματα της μετατροπής: Η εταιρία συνεχίζεται χωρίς διακοπή της νομικής προσωπικότητας. Υπάρχουν όμως ειδικές ρυθμίσεις για την περίπτωση που στην εκ μετατροπής ΙΚΕ υπήρχαν εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές. Λόγω του ότι το δίκαιο της ανώνυμης εταιρίας και το δίκαιο της ΕΠΕ δεν προβλέπουν θεσμό αντίστοιχο με τις εισφορές αυτές, είναι ανάγκη να ρυθμισθούν οι σχετικές υποχρεώσεις. Οι μεν εξωκεφαλαιακές εισφορές πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο συμβατικού διακανονισμού των εταίρων που έχουν μερίδια τέτοιων εισφορών και της εταιρίας και να γίνει σχετική μνεία στην απόφαση μετατροπής. Οι δε εταίροι με εγγυητικές εισφορές θα ευθύνονται και μετά τη μετατροπή και για 3 έτη για τα χρέη της εταιρίας που γεννήθηκαν μέχρι την καταχώριση της μετατροπής στο ΓΕΜΗ.

Άρθρο 107 Μετατροπή άλλης εταιρικής μορφής σε ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία

Το άρθρο 107 περιγράφει με ενιαίο τρόπο τη διαδικασία μετατροπής υφιστάμενης εταιρίας άλλης μορφής σε ΙΚΕ. Προκειμένου να ληφθεί η σχετική απόφαση, απαιτείται να ακολουθηθούν όσα προβλέπονται για την λύση της προς μετατροπή εταιρίας. Έτσι π.χ. για τη μετατροπή ΕΠΕ σε ΙΚΕ θα πρέπει να ληφθεί απόφαση από τη συνέλευση των εταίρων με την πλειοψηφία του άρθρου 44 παρ. 1 του ν. 3190/1955. Αν όμως από την μετατροπή ορισμένοι εταίροι πρόκειται να αναλάβουν υποχρεώσεις από εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές, θα πρέπει να συμφωνούν. Για την υλοποίηση της μετατροπής θα πρέπει να ακολουθείται η διαδικασία ίδρυσης της ΙΚΕ (άρθρο 51). Ορίζεται ρητά ότι η νομική προσωπικότητα συνεχίζεται με την εταιρική μορφή της ΙΚΕ. Τα αποτελέσματα της μετατροπής δεν επέρχονται αμέσως με την καταχώρισή της στο ΓΕΜΗ, αλλά εξαρτώνται από την έκβαση της διαδικασίας προστασίας των δανειστών, που εισάγεται με την παρ. 3. Επειδή δηλ. οι δανειστές μπορεί να θεωρούν ότι βλάπτονται από τη μετατροπή (π.χ. δεν θα έχουν πλέον την ασφάλεια ενός υψηλού κεφαλαίου, που είχε η μετατρεπόμενη εταιρία, ή της προσωπικής και απεριόριστης ευθύνης των ομόρρυθμων εταίρων, αν μετατρέπεται ο.ε. σε α.ε.), ο νόμος τους επιτρέπει να προβάλουν αντιρρήσεις στη μετατροπή εντός ενός μηνός από την καταχώρισή της στο ΓΕΜΗ. Και αν μεν δεν προβληθούν αντιρρήσεις, η εταιρία προβαίνει σε σχετική καταχώριση στο ΓΕΜΗ, και από τότε θεωρείται ότι η μετατροπή έχει λάβει χώρα. Αν όμως προβληθούν αντιρρήσεις, το ζήτημα φέρεται στο δικαστήριο, το οποίο κρίνει αν οι αντιρρήσεις είναι δικαιολογημένες. Στην περίπτωση αυτή, η μετατροπή συντελείται με την καταχώριση στο ΓΕΜΗ της απόφασης του δικαστηρίου που απορρίπτει τις αντιρρήσεις ή (αν ασκήθηκε ανακοπή ερημοδικίας κατά της απόφασης) που απορρίπτει την ανακοπή.

Η παράγραφος 5 διατυπώνεται κατά το πρότυπο του άρθρου 67 παράγραφος 2 κ.ν. 2190/1920, που αφορά μετατροπή ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης εταιρίας σε ανώνυμη εταιρία.

Άρθρο 108 Συγχώνευση μεταξύ ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιριών

Το σχέδιο νόμου δεν επεκτείνεται σε ρύθμιση συγχώνευσεων μεταξύ ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας και εταιρίας άλλης μορφής, καθώς κρίθηκε ότι το ζήτημα της συγχώνευσης μεταξύ εταιριών διαφορετικών μορφών θα πρέπει να ρυθμιστεί στο πλαίσιο μιας ευρύτερης ενιαίας νομοθεσίας μετασχηματισμού των εταιριών. Και με το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο όμως είναι εφικτή μια τέτοια συγχώνευση, μέσω μετατροπής της μιας εταιρικής μορφής σε άλλη και της συγχώνευση πλέον των ομοειδών εταιριών. Επίσης το σχέδιο νόμου ρυθμίζει ενιαία τη συγχώνευση με απορρόφηση και εκείνη με δημιουργία νέας εταιρίας. Και στις δύο περιπτώσεις η νέα εταιρία ή η απορροφώσα καλείται «συγχωνεύουσα».

Άρθρο 109 Σχέδιο συγχώνευσης

Στο άρθρο 109 ρυθμίζεται η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί από τους διαχειριστές των ΙΚΕ που συμμετέχουν στην συγχώνευση. Ειδικότερα, πρέπει να καταρτίσουν σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης με το περιεχόμενο της παραγράφου 2, στην οποία θα πρέπει να ρυθμίζεται και η σχέση ανταλλαγής των μεριδίων ώστε να είναι δίκαιη και λογική. Στη συγχώνευση συμμετέχουν όλα τα μερίδια και ανταλλάσσονται υποχρεωτικά με μερίδια ίδιου είδους. Το σχέδιο συγχώνευσης θα πρέπει να καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ.

Άρθρο 110 Προστασία των δανειστών

Στο άρθρο 110 θεσπίζονται οι απαραίτητες για την προστασία των εταιρικών δανειστών διατάξεις και η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί ούτως ώστε, αφενός, να εκφραστούν οι τυχόν αντιρρήσεις των πιστωτών στη συγχώνευση και, αφετέρου, να επιτραπεί, παρά τις αντιρρήσεις, η συγχώνευση με δικαστική απόφαση, εφόσον συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις. Όπως διευκρινίζεται και στην παράγραφο 1 του άρθρου 112, η ολοκλήρωση της διαδικασίας του παρόντος άρθρου αποτελεί προϋπόθεση για την πραγματοποίηση της συγχώνευσης.

Άρθρο 111 Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων εταιριών

Το άρθρο 111 προβλέπει τον τρόπο εκτίμησης των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων εταιριών. Η εκτίμηση γίνεται σύμφωνα με τα οικεία άρθρα του κ.ν. 2190/20. Θεσπίζεται η δυνατότητα σύνταξης ενιαίας έκθεσης ή παράλειψης συνολικά της εκτίμησης, εφόσον συναινούν στο τελευταίο όλοι οι εταίροι των εταιριών που συμμετέχουν στην συγχώνευση.

Άρθρο 112

Έγκριση της συγχώνευσης από τους εταίρους -
Καταχώριση της απόφασης συγχώνευσης

Στο εν λόγω άρθρο διατυπώνονται οι προϋποθέσεις και οι διαδικασίες για την ολοκλήρωση της συγχώνευσης. Σε αντίθεση προς τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 που απαιτούν τόσο συμβολαιογραφικό έγγραφο όσο και απόφαση διοικητικής αρχής, για τη συγχώνευση ΙΚΕ αρκεί σχετική απόφαση των εταίρων και καταχώρισή της, για κάθε συμμετέχουσα εταιρία, στο Γ.Ε.ΜΗ. Προϋπόθεση για την λήψη των σχετικών αποφάσεων είναι να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία προστασίας των πιστωτών, κάτι που επιβεβαιώνεται με την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. υπεύθυνης δήλωσης των διαχειριστών των εταιριών. Τέλος, προβλέπεται διάστημα κατά το οποίο η εταιρία θέτει στην διάθεση κάθε εταίρου τα απαραίτητα στοιχεία που του είναι χρήσιμα για να διαμορφώσει άποψη για την προτεινόμενη συγχώνευση, σε περίπτωση που η σχετική απόφαση θα ληφθεί από την συνέλευση των εταίρων.

Άρθρο 113

Αποτελέσματα της συγχώνευσης

Στο άρθρο 113 ορίζονται τα αποτελέσματα της συγχώνευσης, τα οποία παράγονται από την καταχώριση των αποφάσεων των εταίρων των συγχωνευόμενων εταιριών στο Γ.Ε.ΜΗ. Σε αντίθεση με το δίκαιο της α.ε. (άρθρο 74 παρ. 1 κ.ν. 2190/1920) και της επε (άρθρο 55 ν. 3190/1955), δεν απαιτείται σύμβαση συγχώνευσης, όπως δεν απαιτείται κατά την οδηγία για τις συγχωνεύσεις (78/855/ΕΟΚ), την οδηγία για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις (2005/56/ΕΚ) και τον Κανονισμό για την ευρωπαϊκή εταιρία (ΕΚ/2157/2001). Συνεπώς, δεν θα απαιτείται ούτε συμβολαιογραφικό έγγραφο για τη συγχώνευση, ακόμη και αν μια ή περισσότερες από τις συγχωνευόμενες εταιρίες είναι ιδιοκτήτρια ακινήτου. Θα πρέπει όμως να γίνει σημείωση της συγχώνευσης στο βιβλίο μεταγραφών ή το κτηματολόγιο. Το ίδιο ισχύει και για τη δημοσιότητα στην οποία υποβάλλονται άλλα δικαιώματα. Επιπλέον, προκειμένου να μην υπάρξουν αμφισβητήσεις ορίζεται ρητά ότι οι διοικητικές άδειες που είχαν εκδοθεί υπέρ συγχωνευόμενης εταιρίας μεταβιβάζονται στη συγχωνεύουσα εταιρία.

Άρθρο 114

Ακυρωσία και ακυρότητα της συγχώνευσης

Στο άρθρο 114 ρυθμίζονται θέματα ακυρωσίας και ακυρότητας της συγχώνευσης. Ειδικότερα, ακυρώσιμη είναι η συγχώνευση αν διαπιστώνονται παραβάσεις κατά τη λήψη απόφασης της συνέλευσης των εταίρων ή παραβιάζεται η ΑΚ 281, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 74 ή αν δεν τηρήθηκε η διαδικασία των άρθρων 109-112. Άκυρη είναι αν η συνέλευση αποφάσισε κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου ή του καταστατικού (παράγραφος 2 του άρθρου 74) ή αν οι εταίροι αποφάσισαν εκτός συνέλευσης, χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 73 ή αντίθετα στο νόμο ή στο καταστατικό (παράγραφος 3 του άρθρου 74). Η διαδικασία κήρυξης ή αναγνώρισης της ακυρότητας ορίζεται στις παραγράφους 2 και 3 αντίστοιχα του άρθρου 114. Η σχετική δικαστική απόφαση καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ. Εφαρμογής τυγχάνει και η παράγραφος 4γ του

άρθρου 11 του ν. 3419/2005 «Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και Εκσυγχρονισμός της Επιμελητηριακής Νομοθεσίας» (Α΄ 297).

Άρθρο 115

Μη δίκαιη και λογική σχέση ανταλλαγής

Στο άρθρο 115, που μιμείται το άρθρο 77α κ.ν. 2190/1920, ορίζεται ρητά ότι η μη δίκαιη και λογική σχέση ανταλλαγής των μεριδίων δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο ακύρωσης της συγχώνευσης αλλά μόνο λόγο για την επιδίωξη αποζημίωσης εκ μέρους του εταίρου ή των εταίρων που ζημιώθηκαν. Προβλέπεται δε αντιστροφή του βάρους απόδειξης καθώς το δίκαιο και λογικό χαρακτηριστήρα της σχέσης ανταλλαγής καλείται να αποδείξει η συγχωνεύουσα εταιρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ
ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

Άρθρο 116

Προσαρμογή στις γενικές διατάξεις

Στο παρόν άρθρο θεσπίζονται οι απαραίτητες διατάξεις για την ενσωμάτωση της νέας εταιρικής μορφής στο ελληνικό δίκαιο. Έτσι, ορίζεται ότι οι διατάξεις που αφορούν γενικά τις κεφαλαιουχικές εταιρίες επεκτείνονται και στην ΙΚΕ εκτός αν συνάγεται κάτι διαφορετικό είτε από τον νόμο είτε από τη φύση της ΙΚΕ, διευκρινίζεται ότι όπου η νομοθεσία αναφέρεται σε ποσοστά κεφαλαίου, για την ΙΚΕ νοούνται τα ποσοστά επί του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων και όχι μόνο επί του κεφαλαίου, ενώ επιτρέπεται πλέον για τις περιπτώσεις όπου η νομοθεσία για την άσκηση δραστηριότητας απαιτεί την νομική μορφή της ΕΠΕ, οι σχετικές δραστηριότητες ή επαγγέλματα να ασκούνται και από ΙΚΕ. Τέλος, τροποποιούνται διατάξεις ειδικότερων νόμων. Οι παραπάνω διατάξεις δεν είναι εφικτό να έχουν το προσόν της πληρότητας. Με τελολογική και συστηματική ερμηνεία θα είναι δυνατή η επέκταση και άλλων ρυθμίσεων στη νέα εταιρική μορφή.

Άρθρο 117

Προσαρμογή στο ν. 3853/2010 και

Άρθρο 118

Προσαρμογή στο ΓΕΜΗ

Με τις διατάξεις των άρθρων 117 και 118 πραγματοποιούνται οι απαραίτητες τροποποιήσεις και προσθήκες στα κείμενα των ν. 3853/2010 (Α΄ 90) και 3419/2005 (Α΄ 297), αντίστοιχα, κατά τρόπο ώστε να συμπεριληφθούν σε αυτά οι αναγκαίες προβλέψεις για την ΙΚΕ.

Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 117 προβλέπεται η ένταξη της ΙΚΕ στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3853/2010, ώστε να πραγματοποιείται η σύσταση αυτής μέσω των Υπηρεσιών Μίας Στάσης, ενώ προσδιορίζεται η επέκταση της αρμοδιότητας των ήδη υφιστάμενων Υπηρεσιών Μίας Στάσης και επί συστάσεως ΙΚΕ.

Προς το σκοπό αυτό, προστίθεται στο ν. 3853/2010 άρθρο 5Α, στο οποίο περιγράφεται η διαδικασία ενώπιον της Υπηρεσίας Μίας Στάσης και τα απαιτούμενα για τη σύσταση της ΙΚΕ δικαιολογητικά, καθώς και η επιστροφή

των καταβληθησομένων ποσών στην περίπτωση που η σύσταση ακυρωθεί. Επιπλέον, με τη διάταξη της παραγράφου 2 του προστιθέμενου άρθρου 5Α διευκρινίζεται η έκταση του ελέγχου που διενεργείται από την Υπηρεσία Μιας Στάσης κατά τη σύσταση της ΙΚΕ. Πρόκειται για έλεγχο πληρότητας και νομιμότητας των υποβαλλόμενων εγγράφων. Ειδικά όμως σε σχέση με τη νομιμότητα, προκύπτει από το κείμενο του νόμου ότι δεν θα ελέγχονται παρά εκείνα μόνο τα ελαττώματα που, αν τυχόν δεν εντοπισθούν, θα μπορούν στη συνέχεια να οδηγήσουν σε ακύρωση της εταιρίας σύμφωνα με το άρθρο 53 (περίπτωση (α) της παρ. 2 του νέου άρθρου 5Α). Εννοείται ότι και αυτά θα ελέγχονται μόνο στο μέτρο που προκύπτουν από τα ίδια τα υποβαλλόμενα στην ΥΜΣ έγγραφα. Έτσι π.χ. η Υπηρεσία Μιας Στάσης δεν θα ελέγχει (και δεν θα μπορεί να ελέγχει) άλλα στοιχεία, όπως π.χ. αν όλοι οι υπογράφοντες έχουν τεθεί υπό πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση. Από την άλλη μεριά, παράνομος δεν θα είναι ο εταιρικός σκοπός για μόνο το λόγο ότι η εταιρία απαιτεί αδειοδότηση, διότι η άδεια θα μπορεί να ζητηθεί και να ληφθεί και μετά τη σύσταση (αυτό ρητά ορίζεται στο άρθρο 51). Σημειώνεται ότι το νέο άρθρο 5Α αποτελεί ειδική διάταξη όσον αφορά το διενεργούμενο, αποκλειστικά από την Υπηρεσία Μιας Στάσης, έλεγχο κατά τη σύσταση της ΙΚΕ, αποκλειόμενης της παράλληλης εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 3419/2005. Για το λόγο αυτό, στο άρθρο 118 τροποποιείται η παρ. 8 του άρθρου 7 του εν λόγω νόμου, ώστε να αποκλείεται και ρητά η σύσταση της ΙΚΕ από τον έλεγχο της αρμόδιας υπηρεσίας Γ.Ε.ΜΗ. Ωστόσο, η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 3419/2005 εφαρμόζεται για τις λοιπές καταχωρίσεις άλλων στοιχείων κατά τη διάρκεια ζωής της ΙΚΕ.

Τέλος, και κατά παρέκκλιση του άρθρου 9 του ν. 3853/2010, ορίζεται ρητά ότι κατά τη σύνταξη και υπογραφή συμβολαιογραφικών εγγράφων σύστασης ΙΚΕ ή τροποποιήσεων του καταστατικού της δεν απαιτείται παράσταση δικηγόρου, ανεξαρτήτως του ύψους του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου. Η ρύθμιση αυτή επιβάλλεται προκειμένου να ενισχυθεί η ευελιξία και το χαμηλό κόστος σύστασης της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας.

Περαιτέρω, δυνάμει του άρθρου 118 εντάσσεται ρητά η ΙΚΕ στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3419/2005, μέσω της προσθήκης της στη λίστα των υπόχρεων σε εγγραφή στο Γ.Ε.ΜΗ. προσώπων και περιγράφεται η έκταση του ελέγχου που διενεργεί η κατά περίπτωση αρμόδια Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ κατά την καταχώριση των πράξεων της ΙΚΕ στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

Τα έννομα αποτελέσματα των καταχωρίσεων των νομικών γεγονότων, δηλώσεων, εγγράφων και λοιπών στοιχείων της ΙΚΕ στο Γ.Ε.ΜΗ. επέρχονται από την ημέρα καταχώρισής τους σε αυτό, ενώ η απαραίτητη δημοσιότητα πραγματοποιείται από τη δημοσίευσή τους στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ., στον ειδικό υποκατάλογο που τιτλοφορείται «Δελτίο Εμπορικής Δημοσιότητας/Τεύχος Κεφαλαιουχικών Εταιριών» σε ειδικό τμήμα του οποίου δημοσιεύονται επίσης και οι πράξεις επικοινωνίας της εταιρείας με τους μετόχους της όπως προσκλήσεις, ανακοινώσεις κ.λπ. Η δημοσιότητα είναι συστατική ή δηλωτική κατά τις διακρίσεις του άρθρου 15 ν. 3419/2005.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄ ΠΟΙΝΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 119 Ποινικές διατάξεις

Με το παρόν άρθρο εισάγονται ελάχιστες ποινικές διατάξεις στο πρότυπο του άρθρου 60 του ν.3190/55. Πρόκειται για κυρώσεις που αφορούν την εταιρική διαφάνεια (άρθρα 47 και 79 παρ. 7), την τακτική τήρηση των πρακτικών (παρ. 1 του άρθρου 66), την αναπροσαρμογή του κεφαλαίου με πράξη του διαχειριστή, καθώς και ζητήματα οικονομικών καταστάσεων, καθώς έχουν επιπτώσεις στους τρίτους συναλλασσόμενους με την εταιρία. Εννοείται ότι οι παραβάσεις που έχουν σχέση με καταχωρίσεις στο Γ.Ε.ΜΗ. τιμωρούνται με τα διοικητικά πρόστιμα του ν. 3419/2005 (άρθρο 17).

Άρθρο 120 Διευκόλυνση μετατροπής υφιστάμενων εταιριών περιορισμένης ευθύνης σε ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία - Έναρξη σύστασης Ι.Κ.Ε.

Με το εν λόγω άρθρο, το σχέδιο νόμου επιδιώκει την ενθάρρυνση των υφιστάμενων ΕΠΕ να μετατραπούν σε ΙΚΕ. Προς αυτό το σκοπό, προβλέπεται ότι η απόφαση μετατροπής μπορεί να ληφθεί, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του νόμου και του καταστατικού (δηλ. καταρχήν με πλειοψηφία $\frac{3}{4}$ κεφαλαίου και εταιρών), είτε με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων του όλου αριθμού των εταιρών, που εκπροσωπούν τα δύο τρίτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου, είτε με πλειοψηφία τουλάχιστον των τριών τετάρτων του όλου εταιρικού κεφαλαίου. Εταιρίες άλλου τύπου πλην ΕΠΕ μπορούν να μετατραπούν σε ΙΚΕ κατά τη γενική διάταξη του άρθρου 107.

Επιπλέον ορίζεται ότι οι Υ.Μ.Σ. δεν θα δέχονται αιτήσεις για σύσταση Ι.Κ.Ε. παρά μόνο μετά την πάροδο προθεσμίας δύο μηνών, προκειμένου να δοθεί ο απαραίτητος χρόνος προσαρμογής του πληροφοριακού συστήματος του Γ.Ε.ΜΗ., ώστε να φιλοξενεί τα στοιχεία της νέας μορφής εταιρίας. Εννοείται όμως ότι οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να προβαίνουν εν τω μεταξύ σε όλες τις προπαρασκευαστικές ενέργειες, περιλαμβανομένης της υπογραφής του εγγράφου σύστασης της εταιρίας, καθώς και σε προϊδρυτικές συναλλαγές κατά το άρθρο 53.

ΜΕΡΟΣ Γ΄ ΣΗΜΑΤΑ

Ι. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Με τις διατάξεις του Μέρους Γ΄ του προτεινόμενου νομοσχεδίου, εκσυγχρονίζεται η νομοθεσία περί εμπορικών σημάτων, βάσει και των τάσεων και πορισμάτων της νεότερης εθνικής και κοινοτικής νομολογίας, και καταργείται ο ισχύων νόμος 2239/1994, στον οποίο ενσωματώθηκε η οδηγία 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1988 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, ήδη αντικατασταθείσα με την οδηγία 2008/95/ΕΚ της 22ας Οκτωβρίου 2008.

Με την αναμόρφωση της νομοθεσίας περί σημάτων έχουν ασχοληθεί τρεις επιτροπές και συγκεκριμένα, η

πρώτη υπό την προεδρία του καθηγητού κ. Φορτσάκη, η οποία παρέδωσε το 2005 ολοκληρωμένη πρόταση. Η δεύτερη επιτροπή, η οποία συστήθηκε το 2008 υπό την προεδρία του καθηγητού κ. Ν. Ρόκα, παρέδωσε κείμενο σχεδίου νόμου στο οποίο βασίστηκε η τρίτη επιτροπή υπό την προεδρία του κ. Μαρίνη, παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Τα πορίσματα των τριών ανωτέρω επιτροπών αποτέλεσαν τη βάση για τη δημιουργία του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, που έθεσε ως βασικό στόχο αφενός τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό του δικαίου των σημάτων και αφετέρου την επιτάχυνση της διαδικασίας κατάθεσης και καταχώρισης του σήματος. Ως προς τον πρώτο άξονα, το παρόν νομοθετικό κείμενο ενσωματώνει την οδηγία 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στον τομέα του δικαίου των σημάτων καθώς και τις ρυθμίσεις που αφορούν την προστασία των διεθνών σημάτων, μετά την κύρωση από την Ελλάδα του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης για τη διεθνή καταχώριση των σημάτων με το ν. 2783/2000 (Α' 1). Αν και οι διατάξεις αυτές είχαν μεταφερθεί στο ελληνικό δίκαιο με την υπουργική απόφαση Κ4-307/2.1.2001 «για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου σχετικά με τη Συμφωνία της Μαδρίτης που αφορά τη διεθνή -καταχώριση σημάτων», κρίθηκε σκόπιμο, αφενός οι σχετικές διατάξεις να ενσωματωθούν στο νέο νόμο και αφετέρου να τύχουν περαιτέρω επεξεργασίας και βελτιώσεων. Κρίθηκε ότι ήταν προτιμότερο οι διάσπαρτες διατάξεις για τα διεθνή σήματα που περιέχονταν σε επί μέρους διατάξεις για το εθνικό σήμα, να συγκεντρωθούν σε ειδικό κεφάλαιο που να αφορά αποκλειστικά τα διεθνή σήματα. Επιπλέον, ελήφθη υπόψη και ο κωδικοποιημένος Κανονισμός για το κοινοτικό σήμα 207/2009/ΕΚ. Κυρίως, εισάγεται η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής της δήλωσης καταχώρισης σήματος και η ηλεκτρονική τήρηση του βιβλίου σημάτων. Ορισμένες διατάξεις του ν. 2239/1994 «Περί σημάτων» (Α' 152) καταργήθηκαν, οι περισσότερες από τις οποίες είχαν μεταφερθεί από τον καταργηθέντα α.ν. 1998/1939 «Περί σημάτων» (Α' 553), και απηχούσαν το πριν την εναρμόνιση του ελληνικού δικαίου των σημάτων προς την οδηγία 89/104/ΕΟΚ καθεστώσ. Εισήχθησαν αρκετές νέες διατάξεις, ορισμένες από τις οποίες αποτελούσαν διατάξεις της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ που δεν είχαν μεταφερθεί όμως στο ελληνικό δίκαιο. Μεταβλήθηκε, επίσης, η σειρά αρκετών διατάξεων, καθόσον δεν τελούσαν, ως είχαν, σε συστηματική συνοχή.

Κρίθηκε ότι είναι προτιμότερη η ψήφιση νέου νόμου και όχι η τροποποίηση του ν. 2239/1994. Και τούτο, αφενός διότι οι προτεινόμενες αλλαγές είναι ευρείας κλίμακας, αφετέρου διότι έγινε ευρεία αναδιάταξη των διατάξεων, καθώς και κατάργηση άλλων, ώστε κατά σημαντικό μέρος να εκλείπει το προσόν της διατήρησης της γνώριμης αριθμησης. Επιπλέον, η ενσωμάτωση στο κείμενο του νόμου της οδηγίας 2004/48/ΕΚ για την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, λόγω της έκτασής της, θα δημιουργούσε δυσκολίες ένταξής της στο κεφάλαιο για την προστασία του σήματος.

Ο δεύτερος άξονας της αναμόρφωσης του θεσμικού πλαισίου αφορά την επιτάχυνση της διαδικασίας κατάθεσης και κατοχύρωσης του σήματος εμπορευμάτων και υπηρεσιών και την ουσιαστική ενίσχυση του διενεργού-

μενου ελέγχου προς όφελος των καταθετών και του κοινού. Προς αυτήν την κατεύθυνση εισάγεται ένα πλέγμα ρυθμίσεων οι κυριότερες από τις οποίες αφορούν την υποχρέωση και ηλεκτρονικής κατάθεσης της δήλωσης και του σήματος, τη δυνατότητα ηλεκτρονικής εξ αποστάσεως κατάθεσης καθώς και την εισαγωγή του καινοτόμου, για τα ελληνικά δεδομένα, θεσμού του εξεταστή, ως αποκλειστικού οργάνου ελέγχου σε πρώτο βαθμό. Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων (ΔΕΣ) διατηρείται ως δευτεροβάθμιο όργανο διοικητικού ελέγχου για την εξέταση προσφυγών και ανακοπών. Το προτεινόμενο σύστημα υιοθετεί το πρότυπο εξέτασης του κοινοτικού σήματος και αναμένεται να έχει πολλαπλές θετικές συνέπειες στη διαδικασία εξέτασης και καταχώρισης του σήματος. Ειδικότερα, ο χρόνος ολοκλήρωσης της διαδικασίας αναμένεται να μειωθεί στο 1/3 του απαιτούμενου με το ισχύον νομικό πλαίσιο τόσο λόγω της ταχείας εξέτασης από μονομελές όργανο όσο και λόγω της μείωσης του φόρτου εργασίας της ΔΕΣ. Περαιτέρω συνέπεια της αναβάθμισης του ρόλου της ΔΕΣ και της επικέντρωσης του έργου της σε έλεγχο σημάτων που παρουσιάζουν αυξημένο βαθμό δυσκολίας προσδοκάται ότι θα είναι η ενίσχυση της αξιοπιστίας της και, κατ' επέκταση, η μείωση του αριθμού προσφυγών ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών δικαστηρίων και η ελάφρυνση του φόρτου εργασίας των τελευταίων.

Οι σημαντικές αλλαγές που προτείνονται όσον αφορά τη διαδικασία εξέτασης της αίτησης σήματος δεν δύναται να υλοποιηθούν επιτυχώς χωρίς την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και την επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού της αρμόδιας Διεύθυνσης της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου. Για το λόγο αυτό προβλέπεται ότι η προτεινόμενη νέα διαδικασία θα τεθεί σε εφαρμογή 6 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του νόμου ώστε να υπάρξει ικανός χρόνος προετοιμασίας. Ειδικότερα, κατά τη μεταβατική αυτή περίοδο, θα ολοκληρωθεί η δημιουργία βάσεως δεδομένων που θα επιτρέπει στους εξεταστές τον ασφαλή και εύκολο έλεγχο των, σχετικών κυρίως, λόγων απαραδέκτου, θα ψηφιοποιηθεί το σύνολο του υφιστάμενου αρχείου σημάτων και θα εξοικειωθούν οι εξεταστές με τη διαδικασία ελέγχου μέσα από ειδικά σεμινάρια που θα οργανωθούν σε συνεργασία με το Κοινοτικό Γραφείο Σημάτων (ΟΗΙΜ).

II. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 121

Σημεία από τα οποία είναι δυνατόν να συνιστάται ένα σήμα

Η διάταξη, χωρίς να μεταβάλλεται το ουσιαστικό της περιεχόμενο, έχει λεκτικά βελτιωθεί και συντημηθεί.

Άρθρο 122

Κτήση δικαιώματος

Όπως και με το ισχύον καθεστώς, προβλέπεται ότι το δικαίωμα για αποκλειστική χρήση του σήματος αποκτάται με την καταχώρισή του.

Άρθρο 123
Απόλυτοι λόγοι अपαράδεκτου

Στο άρθρο αυτό αναπτύσσονται οι απόλυτοι λόγοι απαράδεκτου, η συνδρομή των οποίων εξετάζεται από το μονομελές όργανο ελέγχου (εξεταστής). Επαναλαμβάνονται, κατ' αρχάς, οι προβλέψεις του ν. 2239/94 ενώ προστίθεται λόγος απόλυτου απαράδεκτου σχετιζόμενος με τις γεωγραφικές ενδείξεις και προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης των οινοπνευματωδών και γεωργικών προϊόντων κατ' αναλογία με τη διάταξη του αρ. 7 παρ. 1 περ. ι' και ια' του Κανονισμού 207/2009 ΕΚ για το κοινοτικό σήμα και εναρμόνιση με τη Συμφωνία TRIPS.

Άρθρο 124
Σχετικοί λόγοι απαράδεκτου

Το άρθρο 124 αναφέρεται στους σχετικούς λόγους απαράδεκτου, των οποίων ο προέλεγχος από τον εξεταστή της Δ/σης Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας διατηρείται. Ωστόσο, η ουσιώδης διαφορά των σχετικών από τους απόλυτους λόγους απαράδεκτου είναι εμφανής σε μια σειρά από διατάξεις από τις οποίες συνάγεται ότι ο εθνικός και κοινοτικός νομοθέτης αντιμετωπίζουν κατά βάση την ομοιότητα σημάτων ως υπόθεση των ενδιαφερομένων και όχι ως υπόθεση που αφορά ευρύτερα συμφέροντα, όπως συμβαίνει στα απόλυτα απαράδεκτα (βλ. παράγραφο 4 αυτού του άρθρου καθώς και το άρθρο 127).

Σχετικά με τον κίνδυνο σύγχυσης ισχύουν οι ίδιες παρατηρήσεις που αναφέρονται παρακάτω στην ανάλυση της διάταξης του άρθρου 125 παρ. 3 περίπτωση β'. Περαιτέρω, οι έννοιες της παραποίησης και της απομίμησης σήματος που προβλέπονται και στην παράγραφο 3 του άρθρου 125 (περιπτώσεις α' και β' αντίστοιχα) συνιστούν νομολογιακά παγιωμένες περιπτώσεις λόγων σχετικού απαράδεκτου λόγω προϋπαρχόντων δηλώσεων σημάτων (αρ. 124 παρ. 1α και β) ή άλλων δικαιωμάτων (αρ. 124 παρ. 3 α' και β'). Ειδική αναφορά γίνεται και στο λεγόμενο «σήμα φήμης» (παράγραφος 1 περίπτωση γ') για το οποίο διευκρινίζεται, σύμφωνα και με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), ότι συνιστά λόγο σχετικού απαράδεκτου ακόμα και αν το προς κατοχύρωση σήμα προορίζεται να διακρίνει προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν ομοιάζουν με αυτά που διακρίνει το προγενέστερο σήμα φήμης.

Η παράγραφος 4 διαφοροποιείται ελαφρώς ως προς τις ισχύουσες προϋποθέσεις έγγραφης συναίνεσης του δικαιούχου προγενέστερου σήματος για τη χρήση ομοίου ή ταυτόσημου σήματος από τρίτο. Έτσι, η έγγραφη συναίνεση μπορεί να δοθεί όχι μόνο στην υπηρεσία σημάτων, όπως προέβλεπε το ισχύον δίκαιο, αλλά σε οποιοδήποτε στάδιο εξέτασης της αίτησης (ενώπιον του εξεταστή, της ΔΕΣ ή του Διοικητικού Πρωτοδικείου ή Εφετείου). Επίσης, η άρνηση αποδοχής της συναίνεσης περιορίζεται στον κίνδυνο παραπλάνησης του κοινού, ιδίως ως προς την ποιότητα των προϊόντων ή των υπηρεσιών και δεν γίνεται μνεία στην αντίθεση στο δημόσιο συμφέρον, όπως προέβλεπε ο ν. 2239/1994, δεδομένου ότι το «δημόσιο συμφέρον» εντοπίζεται εν προκειμένω στον κίνδυνο παραπλάνησης.

Τέλος, σημειώνεται ότι καταργείται η διάταξη της παραγράφου 5 του αντίστοιχου άρθρου του ν. 2239/1994 με την οποία επαναλαμβάνονταν το άρθρο 4 του α.ν.

1998/1939 που ρύθμιζε το ζήτημα των σημάτων που αποτελούνται από το όνομα του καταθέτη, προβλέποντας ότι ο νεότερος καταθέτης που θέλει να καταθέσει ως σήμα το όνομά του, παρότι το ίδιο όνομα έχει κατατεθεί προηγουμένως από άλλον προς διάκριση των ίδιων προϊόντων, πρέπει να προσθέσει κάποιο διακριτικό σημείο. Παρόμοια διάταξη δεν απαντάται σε άλλες γνωστές νομοθεσίες ή σε κοινοτικά κείμενα. Λόγος της κατάργησης είναι ότι, και η περίπτωση αυτή, πρέπει να κρίνεται, όπως οι άλλες περιπτώσεις συγκρούσεως σημάτων, με βάση δηλαδή τη διάταξη του άρθρου 124 παρ. 1 περίπτ. β' του προτεινόμενου νόμου, η οποία θέτει ως προϋπόθεση για τη συνύπαρξη σημάτων που ομοιάζουν μεταξύ τους τη δημιουργία ή μη κινδύνου σύγχυσης. Ελήφθη επίσης υπόψη ότι οι διατάξεις της οδηγίας για την προστασία των σημάτων είναι πλήρους εναρμόνισης (βλ. αριθμ. 10 αιτιολογικής έκθεσης οδηγίας 2008/95/ΕΚ) και ως εκ τούτου δεν μπορεί να παρέχεται διαφοροποιημένη προστασία στα εθνικά δίκαια των κρατών μελών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ – ΕΚΤΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 125
Περιεχόμενο του δικαιώματος

Στο άρθρο 125 περιγράφεται η προστασία που παρέχεται στον δικαιούχο του σήματος. Η παράγραφος 3 η οποία αναφέρεται στις αρνητικές εξουσίες του δικαιούχου, εναρμονίστηκε προς τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 5 της οδηγίας 2000/95/ΕΚ, καθόσον αντίστοιχη διάταξη του άρθρ. 26 παρ. 1 εδ. 1 του ν. 2239/1994 έκανε αναφορά αποκλειστικά στις έννοιες της παραποίησης και της απομίμησης και όχι στις νέες έννοιες που εισήχθησαν με την οδηγία, δηλαδή την έννοια της ταυτότητας, της ομοιότητας και του κινδύνου σύγχυσης. Οι έννοιες της παραποίησης και της απομίμησης παρέμειναν και στο νέο νόμο, καθόσον η νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων είναι εξοικειωμένη με αυτές, έχουν όμως πλέον επεξηγηματικό χαρακτήρα. Έτσι, η εισαγόμενη διάταξη έρχεται σε αντιστοιχία προς την παράγραφο 1 του άρθρου 124. Προστέθηκε, επίσης, νέα παράγραφος 4, αντίστοιχη της οποίας δεν προβλέπεται στην οδηγία, αλλά που θεωρήθηκε χρήσιμη, διότι επεκτείνει την παρεχόμενη στο δικαιούχο του σήματος προστασία στις τρεις προβλεπόμενες στη διάταξη περιπτώσεις.

Σχετικά με τον κίνδυνο σύγχυσης πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι σύμφωνα με την πάγια κοινοτική νομολογία, για να κριθεί, αν υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης, λαμβάνεται υπόψη ο προσεκτικός και ενημερωμένος καταναλωτής (π.χ. ΔΕΕ απόφαση της 20.3.2003, υπόθ. C-291/00). Η ελληνική νομολογία των πολιτικών ιδίως δικαστηρίων δεν έχει εναρμονιστεί στο σημείο αυτό προς την κοινοτική νομολογία, όπως θα έπρεπε, διότι αναφέρεται ακόμα στο μέσο, άπειρο, επιπόλαιο και μετρίων γενώσεων, παρατηρητικότητα και προσοχής καταναλωτή.

Τέλος, η διάταξη του άρθρου 19 του ν. 2239/94, η οποία υπήρχε και στον α.ν. 1998/1939 και επέβαλλε τη χρήση του σήματος να γίνεται μόνο στα ίδια προϊόντα και τις ίδιες υπηρεσίες του δικαιούχου, καταργήθηκε, διότι δεν συμβιβάζεται με την αρχή της απεξάρτησης του σήματος από την επιχείρηση, η οποία ακολουθείται στο ελληνικό δίκαιο.

Άρθρο 126
Περιορισμός προστασίας

Με το παρόν άρθρο τίθενται περιορισμοί στην παρεχόμενη στο δικαιούχο του σήματος προστασία. Ειδικής μνείας χρήζει το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ν. 2239/1994 («η χρήση πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη... και πάντως όχι εν είδει σήματος»), το οποίο τροποποιήθηκε με τη νέα διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 ως εξής: «η χρήση πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη που ισχύουν στη βιομηχανία ή στο εμπόριο». Η διαφοροποίηση έγκειται στο ότι η απαγόρευση της «εν είδει σήματος» χρήσης αποτελεί, σύμφωνα με τη νέα διατύπωση, την κυριότερη περίπτωση αθέμιτης χρήσης, ενώ, κατά τη διατύπωση της καταργούμενης διάταξης μπορούσε να εκληφθεί ότι πρόκειται για προϋπόθεση που ισχύει παράλληλα προς την αθέμιτη χρήση. Πράγματι, σύμφωνα και με τη νομολογία του ΔΕΚ (απόφαση της 10.4.2008, υπόθεση C-102/07), η από τρίτο χρήση ξένου σήματος είναι αθέμιτη, όταν ο τρίτος παρουσιάζει το προϊόν του ως απομίμηση ή αντίγραφο του προϊόντος που φέρει σήμα, του οποίου δεν είναι δικαιούχος. Να σημειωθεί ότι η προϋπόθεση της μη εν είδει σήματος χρήσης, η οποία μεταφέρθηκε από το προίσχυσαν δίκαιο (άρθρο 18 α.ν. 1998/1939), δεν περιέχεται στο αντίστοιχο άρθρο 6 της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ.

Άρθρο 127
Απώλεια δικαιώματος λόγω ανοχής

Οι ρυθμίσεις που εισάγει το εν λόγω άρθρο είναι νέες. Η παράγραφος 1 αναφέρεται στην αποδυνάμωση του δικαιώματος του προγενέστερου σηματούχου ή του δικαιούχου άλλου προγενέστερου δικαιώματος να απαγορεύσει τη χρήση μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 παρ. 1 και 2 της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ (και τώρα της κωδικοποιητικής οδηγίας 2008/95/ΕΚ). Η παρ. 2 αναφέρεται στην αντίστροφη περίπτωση και διευκρινίζει ότι στην περίπτωση της παραγράφου 1, ο δικαιούχος του μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος δεν μπορεί να απαγορεύσει τη χρήση του προγενέστερου σήματος ή άλλου δικαιώματος, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 παρ. 3 της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ (και τώρα της κωδικοποιητικής οδηγίας 2008/95/ΕΚ).. Οι ρυθμίσεις του άρθρου 9 της οδηγίας μόνο μερικώς είχαν μεταφερθεί στο ισχύον ελληνικό δίκαιο των σημάτων και συγκεκριμένα μόνο όσον αφορά την αποδυνάμωση του δικαιώματος του προγενέστερου σηματούχου ή του δικαιούχου άλλου προγενέστερου δικαιώματος να ζητήσει τη διαγραφή του μεταγενέστερου σήματος (άρθρο 17 παρ. 2 στοιχ. β' του ισχύοντος ν. 2239/1994), όχι όμως και όσον αφορά την αποδυνάμωση του δικαιώματος των ως άνω προσώπων να απαγορεύσουν τη χρήση μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος. Με την προσθήκη των ρυθμίσεων του άρθρου 127 επέρχεται πλήρης συμμόρφωση της ελληνικής νομοθεσίας περί σημάτων προς τις διατάξεις του άρθρου 9 της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ (και τώρα της κωδικοποιητικής οδηγίας 2008/95/ΕΚ).

Άρθρο 128
Ανάλωση του δικαιώματος

Το προτεινόμενο άρθρο αποτελεί το τελευταίο μιας σειράς διατάξεων (126, 127, 128) που περιχαρακώνουν τα όρια προστασίας του δικαιούχου του σήματος. Προβλέπει ότι ο δικαιούχος δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να απαγορεύει τη χρήση του σήματος για προϊόντα που έχουν διατεθεί με το σήμα αυτό στον ΕΟΧ, από τον ίδιο ή με τη συγκατάθεσή του, εκτός αν συντρέχουν οι περιπτώσεις της παραγράφου 2.

Άρθρο 129
Δήλωση μη διεκδίκησης και δήλωση περιορισμού

Προβλέπεται ότι ο καταθέτης μπορεί, οποτεδήποτε και ανεξαρτήτως εκκρεμοδικίας, να προβεί σε δήλωση μη διεκδίκησης δικαιωμάτων σε ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία του σήματος, ενώ αντιθέτως υπό το καθεστώς του ν. 2239/1994 τούτο μπορούσε να γίνει μέχρι και της ενώπιον του διοικητικό εφετείο συζητήσεως

Άρθρο 130
Διάρρηση της δήλωσης κατάθεσης
ή της καταχώρισης σήματος

Εισάγεται νέος θεσμός με τον οποίο διευκολύνεται η διαδικασία καταχώρισης σήματος στις περιπτώσεις που πλήττεται ένα σήμα για ορισμένα από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που διακρίνει και όχι για όλα. Η απαγόρευση αλληλοεπικάλυψης των προϊόντων ή υπηρεσιών δήλωσης διάρρησης αφενός και εκείνων που παραμένουν σε αρχική ή τμηματική δήλωση ή καταχώριση αφετέρου, αποσκοπεί στην αποφυγή του κινδύνου συγχύσεως ως προς την προέλευση των προϊόντων ή υπηρεσιών, αλλά και την αποφυγή καταστρατήγησης των διατάξεων σχετικού και απολύτου απαραδέκτου των άρθρων 123 και 124.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΤΟ ΣΗΜΑ ΩΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟ ΑΓΑΘΟ

Άρθρο 131
Μεταβίβαση

Με την παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου επιβεβαιώνεται η απεξάρτηση του σήματος από την επιχείρηση, επιλογή που, άλλωστε, ακολουθούσε και η αντίστοιχη παράγραφος 1 του άρθρου 22 του ν. 2239/94. Η απεξάρτηση του σήματος από την επιχείρηση έχει ως συνέπεια και ότι είναι δυνατή η αυτοτελής σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων επί του σήματος. Η παράγραφος 2 του άρθρου 22 του ν. 2239/1994 απαλείφθηκε ως αυτονόητη.

Οι καινοτομίες που εισάγονται με τη διάταξη του άρθρου 131 είναι οι εξής: α) επιτρέπεται, εκτός του σήματος και η μεταβίβαση του δικαιώματος προσδοκίας σε κατατεθέν αλλά μη ακόμα καταχωρισθέν σήμα, γεγονός που έχει σημασία για την προτεραιότητα (παρ. 1), β) σε αντίθεση προς το μέχρι σήμερα ισχύον δίκαιο, επιτρέπεται η μερική μεταβίβαση σήματος ή της δήλωσης σήματος, εφόσον δε δημιουργείται παραπλάνηση του κοινού,

ιδίως ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση του προϊόντος ή της υπηρεσίας (παρ. 2).

Στην παράγραφο 4 προβλέπεται έγγραφος τύπος για τη συμφωνία μεταβίβασης, ο οποίος όμως δεν είναι συστατικός. Επίσης, η προβλεπόμενη στην ίδια διάταξη καταχώριση της συμφωνίας για τη μεταβίβαση σήματος στο βιβλίο σημάτων δεν έχει συστατικό χαρακτήρα αλλά επιτελεί νομιμοποιητική λειτουργία του αποκτώντος έναντι των τρίτων και των αρμόδιων αρχών.

Η νέα παράγραφος 6 ρυθμίζει την περίπτωση, κατά την οποία ο καταθέτης μεταγενέστερης δήλωσης που προσκρούει σε προγενέστερο σήμα αποκτά το σήμα αυτό μέχρι και την ενώπιον του διοικητικό εφετείο συζήτηση, με συνέπεια να αίρεται ο λόγος που κώλυε την καταχώριση της δήλωσης.

Άρθρο 132 Άδεια χρήσης

Οι σημαντικότερες μεταβολές που επέρχονται με τη διάταξη του άρθρου 132 στο θεσμό της παραχώρησης άδειας χρήσης σήματος είναι οι εξής:

1. Καταργείται ο θεσμός της παράλληλης άδειας χρήσης σήματος που προβλέπονταν στην παράγραφο 1 του άρθρου 16 του ν. 2239/1994, κατά μεταφορά από το προϊσχύσαν δικαιο, ένας θεσμός που δεν απαντάται σε άλλα γνωστά δίκαια και η χρήση του οποίου ήταν σπάνια, αλλά και δημιουργούσε προβλήματα ένταξης στο σύστημα δικαίου. Αντ' αυτού προβλέπεται η παραχώρηση άδειας χρήσης με απόλυτη («εμπράγματο») ενέργεια, δυνάμει της οποίας ο αδειούχος μπορεί να στραφεί εξ ιδίου δικαιώματος κατά τρίτων προσβολών.

2. Καθορίζονται οι προϋποθέσεις για την παροχή άδειας χρήσης σήματος και το δυνατό της περιεχόμενο (παράγραφος 1).

3. Νέα είναι η παράγραφος 2 με την οποία μεταφέρεται στο εθνικό δίκαιο η παράγραφος 2 του άρθρου 8 της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ και νυν της οδηγίας 2008/95/ΕΚ. Η διάταξη παρέχει στο δικαιούχο του σήματος τη δυνατότητα να στραφεί κατά του αδειούχου σε περίπτωση που ο αδειούχος παραβιάζει τους σ' αυτήν αναφερόμενους όρους. Η σημασία της διάταξης έγκειται στο ότι, πέραν από τις ενοχικοί δικαίου συνέπειες, οι αναφερόμενες πράξεις του αδειούχου συνιστούν συγχρόνως προσβολή του σήματος του παραχωρήσαντος την άδεια.

4. Προβλέπεται στην παράγραφο 4 ότι ο αποκλειστικός αδειούχος μπορεί να ασκήσει και αυτοτελώς τις κατά τρίτου προσβολές αξιώσεις, εφόσον ο δικαιούχος αδρανή να τις ασκήσει, παρότι ειδοποιήθηκε για την προσβολή, ενώ στην επόμενη παράγραφο 5 παρέχεται δικαίωμα παρέμβασης στον αδειούχο στη δίκη μεταξύ του δικαιούχου και του τρίτου προσβολέα, με αίτημα την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη.

Άρθρο 133

Εμπράγματα δικαιώματα - Αναγκαστική εκτέλεση - Πτωχευτική διαδικασία

Το παρόν άρθρο είναι απόρροια του περιουσιακού χαρακτήρα του δικαιώματος στο σήμα και διαφοροποιείται αισθητά από τις ρυθμίσεις του ν. 2239/1994. Κατ' αρχάς καταργείται η ρύθμιση του άρθρου 24 του ν. 2239/94, που ήταν κατάλοιπο του α.ν. 1998/1939. Πράγματι, συνέπεια της με το άρθρο 22 του ν. 2239/1994 καθιέρωσης της αρ-

χής της ελεύθερης μεταβίβασης του σήματος, η οποία επαναλαμβάνεται στο νέο νόμο, είναι και ότι το σήμα μπορεί να είναι αντικείμενο μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης και αυτοτελούς εκποίησης του από το σύνδικο της πτώχευσης. Καταργήθηκε, επίσης, η διάταξη της παρ. 4 άρθρ. 24, σύμφωνα με την οποία δε χωρεί κατάσχεση και εκποίηση εν πτωχεύσει σήματος που αποτελείται από το όνομα του δικαιούχου. Πράγματι, εφόσον ο δικαιούχος χρησιμοποιήσει το όνομά του ως σήμα, τούτο σημαίνει ότι αποδέχεται την εμπορευματοποίηση του ονόματός του. Θα ήταν εξαιρετικά δυσμενές για τους δανειστές του δικαιούχου να μην μπορούν να επιληφθούν σήματος που αποτελείται από όνομα, το οποίο ενδεχομένως να αποτελεί και το κυριότερο περιουσιακό στοιχείο του οφειλέτη δικαιούχου. Κατά τα λοιπά, το άρθρο 133 έχει, κυρίως, διευκρινιστικό χαρακτήρα, καθώς οι επιμέρους διαδικασίες καλύπτονται από τις γενικές διατάξεις του Αστικού, Πτωχευτικού και του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η χρησιμότητά του έγκειται στη διαφάνεια του επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση καθώς διευκρινίζεται ότι τα δικαιώματα που αποκτώνται επί του σήματος κατά την παράγραφο 1 εγγράφονται στο Βιβλίο σημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ

Άρθρο 134 Δήλωση κατάθεσης σήματος

Η δήλωση για την κατάθεση σήματος κατατίθεται στην αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, που καλείται στο εξής Υπηρεσία Σημάτων.

Άρθρο 135

Προϋποθέσεις για χορήγηση ημερομηνίας κατάθεσης

Στο παρόν άρθρο απαριθμούνται τα ελάχιστα στοιχεία που πρέπει να περιέχει η δήλωση κατάθεσης σήματος προκειμένου να λάβει αριθμό πρωτοκόλλου και, συνεπώς, ημερομηνία κατάθεσης. Όπως αναλυτικά περιγράφεται κατωτέρω στο άρθρο 138, η έλλειψη κάποιου από αυτά τα στοιχεία και η μη εμπρόθεσμη συμπλήρωσή τους συνεπάγεται την αδυναμία της Υπηρεσίας σημάτων να χορηγήσει ημερομηνία κατάθεσης. Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο μείωσης των γραφειοκρατικών διαδικασιών, πλέον υποβάλλεται ένα μόνο αντίγραφο δήλωσης.

Άρθρο 136

Λοιπές τυπικές προϋποθέσεις της δήλωσης κατάθεσης

Στο άρθρο 136 απαριθμούνται οι λοιπές τυπικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί η δήλωση κατάθεσης. Καινοτομία εισάγεται με την κατάργηση της υποχρεωτικής υποβολής της δήλωσης από πληρεξούσιο δικηγόρο. Ο καταθέτης μπορεί πλέον να επιλέξει να καταθέσει τη δήλωση αυτοπροσώπως, με αντιπρόσωπο ή με εξουσιοδοτημένο προς τούτο δικηγόρο. Περαιτέρω, εισάγεται εκ του νόμου η υποχρέωση υποβολής της αίτησης και της απεικόνισης του σήματος και σε ηλεκτρονική μορφή, προς το σκοπό επιτάχυνσης και διευκόλυνσης δημιουργίας ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων σημάτων, προς την εξυπηρέτηση του κοινού. Επιπλέον, προβλέπεται στο νόμο η δυνατότητα υποβολής της δήλωσης κατάθεσης εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τους ει-

δικότερους όρους, προϋποθέσεις και τεχνικές λεπτομέρειες που θα καθοριστούν με απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών. Σε αυτήν την περίπτωση η κατάθεση της δήλωσης θα πιστοποιείται με ηλεκτρονική απόδειξη που θα αποστέλλει στον καταθέτη η Υπηρεσία Σημάτων και η χορήγηση ημερομηνίας κατάθεσης θα διενεργείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 138.

Άρθρο 137 Εξέταση της δήλωσης

Μετά την κατάθεσή της, και με την επιφύλαξη του άρθρου 138, η δήλωση κατάθεσης λαμβάνει αριθμό πρωτοκόλλου, ημερομηνία και ώρα κατάθεσης, καταχωρείται στο βιβλίο σημάτων και αναρτάται στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου. Σύμφωνα με τη γενική αρχή του άρθρου 241ΑΚ, από την επόμενη της ημερομηνίας κατάθεσης εκκινούνται οι προθεσμίες εξέτασης του άρθρου 139. Επίσης, προβλέπεται η δημιουργία καρτέλας σήματος στην οποία θα καταγράφονται όλες οι πληροφορίες και οι νομικές πράξεις που αφορούν το σήμα, κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2.

Άρθρο 138 Εξέταση των τυπικών προϋποθέσεων

Το πρώτο στάδιο ελέγχου της δήλωσης κατάθεσης αφορά την πληρότητα των τυπικών προϋποθέσεων των άρθρων 135 και 136. Εφόσον ελλείπει κάποια από τις προϋποθέσεις των παραπάνω άρθρων, ο καταθέτης (ή ο διορισμένος από αυτόν πληρεξούσιος δικηγόρος) καλείται από την Υπηρεσία, εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μηνός να συμπληρώσει ή να διορθώσει την αίτησή του. Χρονικός περιορισμός για τις ενέργειες του καταθέτη δεν τίθεται αλλά σημειώνεται ότι η ημερομηνία κατάθεσης δίδεται μόνο με την συμπλήρωση, κατά τα ανωτέρω, της αίτησης. Εφόσον οι ελλείψεις δεν συμπληρωθούν, η ακολουθητέα διαδικασία διαφοροποιείται ανάλογα με το αν πρόκειται για στοιχεία του άρθρου 135 ή του άρθρου 136. Στην πρώτη περίπτωση, θεωρείται ότι η δήλωση δεν αποτελεί αίτηση για την καταχώριση σήματος και δεν εξετάζεται ως τέτοια. Συνάγεται εξ αυτού ότι δεν χωρεί προσφυγή του άρθρου 144 κατά αυτής της απόφασης μη εξέτασης (παρ. 3). Στην περίπτωση μη θεραπευσιμων ελλείψεων στοιχείων του άρθρου 136, εκδίδεται από την Υπηρεσία απορριπτική απόφαση που κοινοποιείται στον καταθέτη (παρ. 4). Κατά της απόφασης αυτής χωρεί προσφυγή κατά το άρθρο 144 επ..

Άρθρο 139 Εξέταση των λόγων απαραδέκτου

Στο εν λόγω άρθρο περιγράφεται η διαδικασία εξέτασης των λόγων απαραδέκτου. Οι απόλυτοι και σχετικοί λόγοι απαραδέκτου εξετάζονται ταυτόχρονα από το μονομελές διοικητικό όργανο (εξεταστή). Εφόσον διαπιστωθεί ότι συντρέχει κάποιος από τους λόγους απαραδέκτου του άρθρου 123 ή των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 124, καλείται ο καταθέτης να εκφράσει τις απόψεις του με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας σημάτων, διάλογος με τον καταθέτη προκειμένου να αρθεί το κώλυμα καταχώρισης. Ο καταθέτης μπορεί είτε να ανακαλέσει τη δήλωσή του είτε να περιορίσει την έκταση προστασίας του σήματος είτε να υποβάλει απλώς τις παρατηρήσεις

του σχετικά με τις ενστάσεις που διατυπώνει ο εξεταστής. Μέσω της παραπάνω διαδικασίας, που εισάγεται για πρώτη φορά στο ελληνικό δίκαιο, επιτυγχάνεται η ουσιαστική εξέταση τυχόν κωλυμάτων καταχώρισης σε πρώιμο στάδιο, με ακρόαση του καταθέτη και, τελικά, η άρση κάποιων από αυτά. Η δήλωση κατάθεσης απορρίπτεται ως απαράδεκτη για τους ακόλουθους λόγους α) δεν υπάρξει απάντηση του καταθέτη μέσα στην ταχθείσα από την Υπηρεσία προθεσμία του ενός μήνα, β) δεν ανακληθεί η δήλωση ή δεν περιοριστεί η έκταση προστασίας του σήματος ώστε να καθίσταται αυτό παραδεκτό ή δεν κριθούν παραδεκτές και βάσιμες οι παρατηρήσεις που υποβάλλει ο καταθέτης.

Τόσο η απόφαση που κάνει δεκτή την αίτηση καταχώρισης (παρ. 1 και 3) όσο και η απορριπτική απόφαση (παρ. 4) δημοσιεύονται στο διαδικτυακό τόπο της ΓΓΕ.

Άρθρο 140 Ανακοπή

Στα άρθρα 140 επ. περιγράφονται οι όροι και προϋποθέσεις άσκησης ανακοπής κατά απόφασης του εξεταστή που κάνει δεκτή την αίτηση καταχώρισης του σήματος. Η τρίμηνη προθεσμία για την άσκησή της που προβλεπόταν στο ν. 2239/94 διατηρείται και άρχεται από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης των παραγράφων 1 ή 3 του άρθρου 139 στο διαδικτυακό τόπο της ΓΓΕ. Δικαίωμα τριτανακοπής παρέχεται και στις ενώσεις καταναλωτών του ν. 2251/1994 «Προστασία των καταναλωτών» (Α' 191), όπως εκάστοτε ισχύει, αλλά μόνο για τους λόγους απαραδέκτου του άρθρου 123. Η ρύθμιση αυτή κρίνεται σκόπιμη υπό το φως των σύγχρονων τάσεων του δικαίου προστασίας του καταναλωτή. Στην παράγραφο 4 διευκρινίζεται ότι η ανακοπή ασκείται με δικόγραφο που κατατίθεται ενώπιον της εκδούσας την απόφαση Υπηρεσίας σημάτων και εκδικάζεται από τη ΔΕΣ που λειτουργεί, σύμφωνα με το νέο νόμο, ως δευτεροβάθμιο όργανο εξέτασης. Η ανακοπή θεωρείται ασκηθείσα μόνο μετά την καταβολή του σχετικού τέλους.

Άρθρο 141 Στοιχεία της ανακοπής

Στο άρθρο 141 ορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο του δικογράφου της ανακοπής. Εκτός από την απόδειξη καταβολής του σχετικού τέλους, που αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού του ενδίκου βοηθήματος, το δικόγραφο πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία προσδιορισμού του σήματος κατά του οποίου στρέφεται, τους λόγους επί των οποίων στηρίζεται καθώς και τα προϊόντα ή υπηρεσίες κατά των οποίων στρέφεται η ανακοπή.

Άρθρο 142 Εξέταση της ανακοπής

Η Υπηρεσία Σημάτων ενημερώνει άμεσα τον καταθέτη για την εμπρόθεσμη άσκηση ανακοπής. Η ενημέρωση μπορεί να γίνει με κάθε πρόσφορο μέσο με το οποίο αποδεικνύεται παραλαβή από τον καταθέτη της σχετικής ενημέρωσης (δικαστικός επιμελητής, ταχυδρομείο, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο).

Ο καταθέτης έχει δικαίωμα να προβάλει πρόσθετους λόγους επί της ανακοπής έως δεκαπέντε μέρες πριν τη συνεδρίαση της Δ.Ε.Σ που θα την εξετάσει.

Ως απαράδεκτη απορρίπτεται η ανακοπή αν α) ασκήθηκε εκπρόθεσμα, γ) δεν αποδειχθεί η ύπαρξη και η ισχύς του προγενέστερου σήματος ή δικαιώματος επί των οποίων στηρίζεται και δ) ο ανακόπτων δεν αποδεικνύει τη χρήση του σήματός του κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 143.

Η ανακοπή γίνεται δεκτή και η δήλωση απορρίπτεται, εν όλω ή εν μέρει, αν από την εξέταση προκύψει ότι η καταχώριση δεν μπορεί να γίνει δεκτή για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών που το σήμα προορίζεται να διακρίνει.

Άρθρο 143 Απόδειξη χρήσης

Πρόκειται για νέα ρύθμιση που απαντάται και στον Κανονισμό 40/94 του Συμβουλίου για το κοινοτικό σήμα (άρθρο 43 παράγραφος 2).

Άρθρο 144 Προσφυγή ενώπιον της διοικητικής επιτροπής σημάτων

Προσφυγή ενώπιον της ΔΕΣ δύναται να ασκηθεί αποκλειστικά κατά απορριπτικών αποφάσεων του εξεταστή μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την ημέρα κοινοποίησης στον καταθέτη της απόφασης. Η άσκηση της σημειώνεται στην καρτέλα του σήματος. Άσκηση κύριας ή πρόσθετης παρέμβασης είναι δυνατή από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον εντός εξήντα ημερών από την καταχώριση της προσφυγής στην καρτέλα του σήματος.

Άρθρο 145 Διοικητική Επιτροπή Σημάτων

Στο άρθρο 145 ρυθμίζεται η σύνθεση της ΔΕΣ. Η ΔΕΣ αποτελείται από τρία μέλη, όπως ίσχυε και υπό το καθεστώς του ν. 2239/1994, που είναι ανεξάρτητα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Στο πλαίσιο ωστόσο αναβάθμισης της λειτουργίας και του ρόλου της, τροποποιείται η στελέχωσή της προκειμένου να αποκτήσει αυξημένα εχέγγυα ορθής νομικής κρίσης. Έτσι πλέον τουλάχιστον δύο από τα μέλη της οφείλουν να έχουν νομική κατάρτιση: ο Πρόεδρος, που είναι πάρεδρος του ΝΣΚ, καθώς και το ένα από τα δύο μέλη, που πρέπει να είναι δικηγόρος με προηγούμενη τριετή απασχόληση στον τομέα του δικαίου σημάτων. Το τρίτο μέλος είναι υπάλληλος της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, με προηγούμενη απασχόληση στον τομέα των σημάτων. Προς διασφάλιση της αμερόληπτης κρίσης του οργάνου, προβλέπεται ρητά στο νόμο ότι τα μέλη του δεν επιτρέπεται να έχουν συμμετάσχει στη λήψη αποφάσεων της Υπηρεσίας σημάτων. Ακόμη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ακεραιότητά τους στη λήψη των αποφάσεων, εισάγεται διάταξη περί απόλυτης ανεξαρτησίας τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 146 Προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων

Στο προτεινόμενο άρθρο ρυθμίζεται η διαδικασία προσφυγής ενώπιον των Διοικητικών δικαστηρίων. Προσφυγή χωρεί κατά των αποφάσεων της ΔΕΣ, που εκδίδονται κατόπιν άσκησης ανακοπής ή προσφυγής, και όχι κατά

των αποφάσεων του μονομελούς οργάνου (εξεταστή). Η άσκηση της προσφυγής έχει ανασταλτικό χαρακτήρα. Ειδική πρόβλεψη γίνεται στην παράγραφο 3 όπου εισάγεται, με ποινή απαραδέκτου της συζήτησης, η υποχρέωση του προσφεύγοντος να καλέσει για άσκηση παρέμβασης αυτούς που έχουν καταστεί διάδικοι ενώπιον της ΔΕΣ καθώς και τους δικαιούχους προγενέστερων σημάτων τα οποία αποτέλεσαν κώλυμα αποδοχής του επίδικου σήματος.

Άρθρο 147 Καταχώριση - Μητρώο σημάτων

Στο μητρώο σημάτων, το οποίο μπορεί να τηρείται και σε ηλεκτρονική μορφή καταχωρούνται όλες οι αποφάσεις που αφορούν το σήμα (αποφάσεις του εξεταστή, της ΔΕΣ και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων), οι αιτήσεις ενώπιον του εξεταστή και της ΔΕΣ, τα ένδικα βοηθήματα καθώς και όλες οι νομικές μεταβολές του σήματος και του δικαιώματος επί του σήματος. Οι ως άνω πράξεις αναρτώνται και στο διαδικτυακό τόπο της ΓΓΕ, στην ηλεκτρονική καρτέλα του σήματος. Όταν το σήμα γίνει δεκτό με αμετάκλητη απόφαση, σημειώνεται στο μητρώο σημάτων και στην ηλεκτρονική καρτέλα η λέξη «καταχωρίσθηκε» με τις τυχόν μεταβολές ως προς τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες στα οποία αναφέρεται το σήμα. Σημειώνεται ότι για την καταχώριση του σήματος απαιτείται απόφαση του εξεταστή ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, ή αμετάκλητη απόφαση των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων. Ο δικαιολογητικός λόγος της νέας ρύθμισης είναι η ανταπόκριση του δικαίου των σημάτων στις συνεχώς επιταχυνόμενες συνθήκες της αγοράς. Η πράξη καταχώρισης χρονολογείται και υπογράφεται αρμοδίως. Το σήμα που έγινε δεκτό θεωρείται ότι καταχωρίσθηκε από την ημέρα υποβολής της δήλωσης.

Άρθρο 148 Διάρκεια της προστασίας - Ανανέωση

Το άρθρο 148 ορίζει τη διάρκεια προστασίας του σήματος καθώς και τους όρους και προϋποθέσεις ανανέωσης αυτής. Υπενθυμίζεται ότι υπό το καθεστώς του προτεινόμενου σχεδίου η ημερομηνία κατάθεσης χορηγείται με τις προϋποθέσεις του άρθρου 138. Επίσης, στην παράγραφο 4 προβλέπεται ότι η διαγραφή του σήματος από το βιβλίο σημάτων λόγω μη εμπρόθεσμης προσκόμισης του αποδεικτικού καταβολής των τελών ισχύει με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος σχεδίου. Τέλος, σημειώνεται ότι κάθε αμφισβήτηση σχετικά με τα θέματα του παρόντος άρθρου επιλύεται από τη ΔΕΣ.

Άρθρο 149 Επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση

Πρόκειται για νέο θεσμό. Ειδικότερα, αν ο καταθέτης ή δικαιούχος σήματος ή οποιοσδήποτε άλλος διάδικος δεν τηρήσει μια προθεσμία σε διαδικασία ενώπιον της Υπηρεσίας σημάτων ή της ΔΕΣ (ιδίως για ανανέωση ή αίτηση διαγραφής) εξαιτίας ανωτέρας βίας, τυχηρού ή άλλου σπουδαίου λόγου, μπορεί να ζητήσει την επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση, εφόσον απώλεσε δικαίωμα ή ένδικο βοήθημα. Ο εν λόγω θεσμός δεν εφαρμόζεται στις προθεσμίες άσκησης τριτανακοπής, παρέμβασης στη ΔΕΣ και ενδίκων βοηθημάτων ενώπιον

διοικητικών δικαστηρίων καθώς και στην προθεσμία διεκδίκησης διεθνούς προτεραιότητας. Η αίτηση υποβάλλεται ενώπιον της ΔΕΣ εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την παύση του κωλύματος και σε κάθε περίπτωση εντός ενός (1) έτους από τη λήξη της προθεσμίας που δεν τηρήθηκε. Σε όλες τις ανωτέρω προθεσμίες δεν προσμετράται η εξάμηνη προθεσμία χάριτος. Η απόφαση της ΔΕΣ δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Ο αιτών που πέτυχε την αποκατάσταση δεν μπορεί να την επικαλεσθεί έναντι τρίτων που τυχόν απέκτησαν καλόπιστα δικαίωμα κατά το διάστημα που μεσολάβησε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΣΗΜΑΤΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Οι διατάξεις των άρθρων 150 - 158 εναρμονίζουν το ελληνικό δίκαιο των σημάτων προς την οδηγία 2004/48/ΕΚ, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Βασικός στόχος του κοινοτικού νομοθέτη ήταν να παράσχει δραστική και αποτελεσματική προστασία στα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, χωρίς δεσμεύσεις από τα διακαικά συστήματα των κρατών μελών. Γι' αυτό και οι διατάξεις της οδηγίας εισάγουν καινοφανείς για το ελληνικό- δικονομικό και ουσιαστικό- δίκαιο ρυθμίσεις, χωρίς, εντούτοις, να το εκτοπίζουν.

Σχετικά με τις βασικές κατευθύνσεις της οδηγίας μπορούν να παρατηρηθούν τα εξής: Κάθε αίτημα πληροφόρησης ή κάθε διορθωτικό μέτρο λαμβάνεται υπόψη μόνο κατόπιν αιτήσεως του δικαιούχου και όχι αυτεπαγγέλτως (βλ. άρθρα 6 παρ. 1 και 2, 7 παρ. 1, 8 παρ. 1, 9 παρ. 3, 10 παρ. 1, 11, 13 παρ. 1, 15 οδηγίας). Ομοίως τα μέσα αμύνης του εναγόμενου/καθού προϋποθέτουν σχετική αίτησή του (βλ. άρθρα 7 παρ. 1, 3 και 4, 9 παρ. 4 και 5, άρθρο 12 οδηγίας). Η ερμηνεία των άρθρων 150 επ., στο μέτρο που παρέχουν διακριτική ευχέρεια στο κρίνον δικαστήριο, κινείται μεταξύ της αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης προστασίας και της αρχής της αναλογικότητας, η οποία αποτυπώνεται ιδιαίτερα στο άρθρο 155 του νόμου. Δεν θίγεται η αρχή της ελεύθερης εκτίμησης των αποδείξεων, χωρίς τούτο να αποκλείει, ότι θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη «τα ειδικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης περίπτωσης, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών χαρακτηριστικών κάθε δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας..» (αιτιολ. σκέψη 17 οδηγίας).

Προς επίτευξη του ήδη προαναφερθέντος στόχου της αποτελεσματικής προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, η οδηγία, όπως και τα εναρμονισθέντα προς αυτή άρθρα 150 επ. του νόμου, επεμβαίνει δραστικά στα ατομικά δικαιώματα του προσβολέα. Έτσι, περιορίζεται το δικαίωμα ακρόασης στην πολιτική δίκη με αντικείμενο την προσωρινή δικαστική προστασία, καθόσον επιτρέπεται η λήψη ασφαλιστικών μέτρων χωρίς προηγούμενη κλήση του καθού (ex parte διαδικασία) (βλ. άρθρα 9 παρ. 4 και 7 παρ. 1 της οδηγίας). Εν ειδή «δικτύου ασφαλείας» υπάρχει μια πλειάδα μηχανισμών (check and balances) που θέτουν ελέγχους και σταθμίσεις αλλά και μέτρα αποκατάστασης. Η προστασία των δικαιωμάτων του προσβαλλόμενου, πέραν της αποτελεσματικής προστασίας της προσβαλλόμενης ιδιοκτησίας (δικαίωμα επί του σήματος), αποτελεί αναμφίβολα μία ερμηνευτική παράμετρο, η οποία θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τη στάθμιση συμφερόντων, υπό το φως και της αρχής της

αναλογικότητας. Η απαγόρευση καταχρηστικής άσκησης δικαιωμάτων αποτελεί επίσης δυνατότητα που προβλέπει το ισχύον δίκαιο, η οποία και συμπλέκεται κατά περιεχόμενο με την αρχή της αναλογικότητας.

Η έννοια της προσβολής ή της επικείμενης προσβολής είναι προαπαιτούμενο της εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 151 επ. του νόμου. Το ζήτημα της προσβολής, όπως και η κτήση και τα όρια του δικαιώματος, ρυθμίζονται από το εθνικό δίκαιο κάθε κράτους μέλους.

Άρθρο 150 Αξιώσεις επί προσβολής

Βασικό μέτρο προστασίας επί προσβολής σήματος είναι η αξίωση άρσης της προσβολής και παράλειψης τέλεσής της στο μέλλον. Εκφάνσεις της αξίωσης προσβολής είναι, μεταξύ άλλων, η προβλεπόμενη στη διάταξη απόσυρση ή οριστική απομάκρυνση από το εμπόριο, καθώς και η καταστροφή των εμπορευμάτων που κρίθηκε ότι προσβάλλουν το δικαίωμα στο σήμα. Το περιεχόμενο της αξίωσης αυτής διευρύνεται, κατά την οδηγία και το νόμο και στα «υλικά και τα εργαλεία που κυρίως χρησίμευσαν στη δημιουργία ή την κατασκευή των εν λόγω προσβαλλόντων εμπορευμάτων». Τα «διορθωτικά μέτρα» στρέφονται μόνο κατά του προσβολέα. Η αξίωση απόσυρσης αφορά και περιπτώσεις, όπου ο προσβολέας δεν έχει πλέον τον έλεγχο των εμπορευμάτων, όπως όταν αυτά έχουν π.χ. πωληθεί, η δε άσκησή της προϋποθέτει δήλωση του προσβολέα προς τα κανάλια διανομής να του επιστρέψουν τα εμπορεύματα. Αντίθετα, στην οριστική απομάκρυνση από το εμπόριο, δηλ. από τα κανάλια διανομής, ο προσβολέας εξακολουθεί να έχει τα εμπορεύματα στον έλεγχό του.

Η δεύτερη αξίωση που παρέχεται στο δικαιούχο είναι η αξίωση αποζημίωσης, μια αξίωση που, να μεν προβλεπόταν και στο παλαιό δίκαιο, που όμως η χρησιμότητά της ήταν μικρή έως μηδαμινή, λόγω δυσχερειών κατά την απόδειξη. Το πρόβλημα αυτό αντιμετωπίζεται ήδη. Σύμφωνα με τη νέα ρύθμιση η αποζημίωση υπολογίζεται με δύο τρόπους. Σύμφωνα με τον πρώτο που αφορά το συγκεκριμένο υπολογισμό της ζημίας δε λαμβάνεται υπόψη μόνο η ζημία του δικαιούχου, προσέγγιση που θα εντασσόταν πλήρως στην κρατούσα αποκαταστατική λειτουργία της αποζημιώσεως, αλλά επαυξητικά μπορεί, μεταξύ άλλων, να ληφθεί υπόψη και το κέρδος που αποκόμισε ο προσβολέας (παρ. 7). Η αποζημίωση μπορεί, κατά δεύτερο λόγο, να υπολογισθεί και με βάση το ποσό, το οποίο θα είχε καταβάλει ο προσβολέας, αν είχε ζητήσει την άδεια χρήσης από το δικαιούχο (παρ. 6). Πρόκειται για «κατ' αποκοπή» προσδιορισμό βάσει στοιχείων, όπως το ελάχιστο ύψος των δικαιωμάτων ή λοιπών αμοιβών που θα οφείλονταν, αν ο παραβάτης είχε ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιεί το προσβληθέν δικαίωμα. Ο αφηρημένος αυτός τρόπος υπολογισμού της ζημίας προσανατολίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια: Ποιο θα ήταν το αντάλλαγμα (royalties) που οι μέσοι συναλλασσόμενοι στον τομέα αυτής της δραστηριότητας θα συμφωνούσαν ως αντίτιμο χρήσης, αν είχαν έρθει σε διαπραγματεύσεις.

Εφαρμόζεται κυρίως εκεί, όπου ο δικαιούχος, ανεξαρτήτως λόγου, δεν ήταν διατεθειμένος, γενικά ή ειδικά στον προσβολέα, να παραχωρήσει άδεια χρήσης.

Πέραν τούτων, προβλέπεται ότι, σε περίπτωση έλλειψης υπαιτιότητας του υπόχρεου, ο δικαιούχος μπορεί να

αξιώσει είτε το ποσό κατά το οποίο ο υπόχρεος ωφελήθηκε από την εκμετάλλευση του σήματος χωρίς τη συγκατάθεσή του είτε την απόδοση του κέρδους που ο υπόχρεος αποκόμισε από την εκμετάλλευση αυτή (παρ. 8). Η δυννητική αυτή διάταξη της οδηγίας μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο για να αυξηθεί ακόμα περισσότερο η προστασία. Τέλος, προς εξασφάλιση της καταβολής της αποζημίωσης, παρέχονται τα αναφερόμενα ασφαλιστικά μέτρα.

Άρθρο 151 Απόδειξη

Η διάταξη αυτή μεταφέρει στο ελληνικό δίκαιο το άρθρο 6 της οδηγίας (αποδεικτικά στοιχεία) και το άρθρο 8 της οδηγίας (δικαίωμα ενημέρωσης). Η προσκόμιση ή παροχή των στοιχείων γίνεται με τήρηση της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών, πράγμα που επαφίεται στο κρίνον δικαστήριο, το οποίο εν προκειμένω διαθέτει μεγάλη διακριτική ευχέρεια.

Οι παράγραφοι 1-3 αφορούν τη συγκέντρωση στοιχείων σε σχέση με τη συγκεκριμένη μορφή, ένταση και έκταση της προσβολής. Το αίτημα να προσκομισθούν αποδεικτικά στοιχεία που βρίσκονται στην κατοχή του υποτιθέμενου προσβολέα ασκείται μόνο στο πλαίσιο εκκρεμούς διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων ή τακτικής αγωγής που έχει ζητήσει ή ασκήσει ο δικαιούχος. Δεν είναι δυνατή διαταγή του δικαστηρίου να προσκομίσει ο αντίδικος αποδεικτικά στοιχεία, χωρίς προηγούμενη ακρόασή του. Τα αιτούμενα στοιχεία ενδέχεται να αφορούν στην προέλευση και το δίκτυο διανομής των εμπορευμάτων, αλλά και σε κάθε στοιχείο που συνεχεται με την προσβολή, λ.χ. επιστολή από την οποία συνάγεται δόλος του προσβολέα. Ο δικαιούχος δεν μπορεί να ζητήσει να προσκομισθούν τραπεζικά, χρηματοοικονομικά ή άλλα εμπορικά έγγραφα, παρά μόνο εφόσον συντρέχει προσβολή σε εμπορική κλίμακα (παρ. 2).

Επειδή στην κατά την οδηγία αξίωση πληροφόρησης, αν και στρέφεται κατά του υποτιθέμενου προσβολέα, υπόχρεος προς παροχή των πληροφοριών μπορεί να είναι και «τρίτο» πρόσωπο, το δικαστήριο διατάσσει την παροχή των πληροφοριών, μόνο εφόσον το τρίτο αυτό πρόσωπο βρέθηκε να κατέχει παράνομα τα εμπορεύματα σε εμπορική κλίμακα, ή να χρησιμοποιεί τις παράνομες υπηρεσίες σε εμπορική κλίμακα, ή διαπιστώθηκε ότι παρείχε, σε εμπορική κλίμακα, υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες για την προσβολή σήματος, ή ευλόγως υποδείχθηκε από πρόσωπο των τριών προηγούμενων περιπτώσεων ως ενεργά εμπλεκόμενο στην παραγωγή, κατασκευή ή διανομή των εμπορευμάτων ή στην παροχή των υπηρεσιών που παράγονται ή προσφέρονται σε εμπορική κλίμακα. Η προϋπόθεση της ενεργού συμμετοχής του τρίτου ή τέταρτου προσώπου στην αλυσίδα παραγωγής και διανομής/προσφοράς των προσβαλλόντων εμπορευμάτων ή υπηρεσιών κρίθηκε αναγκαία προκειμένου να μην υπάρξει υπερβολική διεύρυνση του δικαιώματος πληροφόρησης και να αποφευχθούν καταχρηστικές συμπεριφορές. Η παρ. 9 θωρακίζει με αστικές κυρώσεις την εκ δόλου ή βαρείας αμελείας παροχή ανακριβών πληροφοριών, εφόσον ο δικαιούχος υπέστη εκ του λόγου αυτού ζημία.

Άρθρο 152 Δικαστικά έξοδα

Το άρθρο 148 προσαρμόζει στο ελληνικό δίκαιο το άρθρο 14 της οδηγίας 2004/48/EK.

Άρθρο 153 Ασφαλιστικά μέτρα

Η κεντρικής σημασίας διάταξη του άρθρου 153 μεταφέρει το άρθρο 9 της οδηγίας (προσωρινά και συντηρητικά μέτρα), με την πρόβλεψη εξαιρετικά δραστικών μέτρων προστασίας. Προκειμένου να εμποδισθεί η είσοδος ή η κυκλοφορία στο δίκτυο διανομής εμπορευμάτων με το προσβάλλον διακριτικό γνώρισμα, παρέχεται στον δικαιούχο η δυνατότητα να ζητήσει συντηρητική κατάσχεση ή προσωρινή απόδοση των εμπορευμάτων αυτών (παρ. 2). Με την επόμενη, καινοτόμο διάταξη της παρ. 3, σκοπείται η εξασφάλιση της καταβολής αποζημίωσης ειπί προσβολής σήματος. Επί προσβολών, οι οποίες: α) διαπράττονται σε εμπορική κλίμακα, β) θέτουν σε κίνδυνο την καταβολή της αποζημίωσης που έχει ζητήσει ο δικαιούχος με τακτική αγωγή και γ) προσκομίζονται ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία ότι το σήμα προσβάλλεται ή επίκειται η προσβολή του, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη συντηρητική κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων του καθού. Η προβλεπόμενη δυνατότητα δέσμευσης των τραπεζικών λογαριασμών και των λοιπών τραπεζικών στοιχείων του προσβολέα είναι καινοφανής για την ελληνική έννομη τάξη, μπορεί δε να χορηγηθεί και χωρίς προηγούμενη ακρόαση του καθού. Γενικότερα προσωρινή διαταγή και ασφαλιστικά μέτρα με αιτήμα την αξίωση παράλειψης, άρσης της προσβολής και ειδικών εκφάνσεων τους, όπως είναι η αξίωση συντηρητικής κατάσχεσης, η προσωρινή απόδοση των εμπορευμάτων με το προσβάλλον διακριτικό γνώρισμα, προκειμένου να εμποδισθεί η είσοδος ή η κυκλοφορία τους στο δίκτυο εμπορικής διανομής, μπορεί να διαταχθούν χωρίς προηγούμενη κλήση του καθού (άρθρο 9 παρ. 4 οδηγίας). Ως αντίβαρο στην επέμβαση του δικαιώματος προγενέστερης ακρόασης λειτουργούν τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 151 παράγραφοι 4 έως 7. Προβλέπεται, τέλος, ότι ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να ζητήσει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων και κατά των ενδιαμέσων, οι υπηρεσίες των οποίων χρησιμοποιούνται από τρίτο για την προσβολή του σήματος.

Άρθρο 154 Μέτρα προστασίας των αποδεκτικών στοιχείων

Η διάταξη αυτή εναρμονίζει το ελληνικό δίκαιο προς το άρθρο 7 της οδηγίας. Εισάγει και στο δίκαιο των σημάτων, καινοτομίες που είναι ήδη γνωστές στο ν. 2121/1993 (Α' 25) για την πνευματική ιδιοκτησία. Σκοπός της διάταξης είναι η διασφάλιση των αποδεικτικών στοιχείων, τα οποία αποδεικνύουν την προσβολή ή την επικείμενη προσβολή του δικαιώματος, με τη συντηρητική κατάσχεση των παράνομων προϊόντων που κατέχονται από τον καθού και ενδεχομένως των υλικών και εργαλείων που αποτελούν μέσο τέλεσης ή προϊόν ή απόδειξη

της προσβολής. Για να είναι αποτελεσματική η προστασία των αποδεικτικών στοιχείων προβλέπεται ότι τα μέτρα αυτά μπορούν να διαταχθούν και χωρίς κλήτευση του καθού. Η αίτηση προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων ασκείται πριν την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ή την έγερση της αγωγής, χωρίς να αποκλείεται να μπορεί να ασκηθεί και στο πλαίσιο εκκρεμούσης διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων ή αγωγής. Κατά κανόνα όμως τούτο αντενδείκνυται, δεδομένου ότι η αξία της διατάξεως, όπως και του άρθρου 64 παρ. 5 του ν. 2121/1993 «Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα» (Α' 25), έγκειται στον αιφνιδιασμό του προσβολέα. Απαιτείται πάντοτε σχετική αίτηση του δικαιούχου, ο οποίος προσκόμισε ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών του περί προσβολής ή επικείμενης προσβολής του δικαιώματός του. Μπορεί, εξάλλου, το δικαστήριο κατά την κρίση του και λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας να διατάξει, αντί της συντηρητικής κατάσχεσης, την αναλυτική απογραφή των ανωτέρω αντικειμένων, τη φωτογράφησή τους ή και τη λήψη δειγμάτων. Η αίτηση προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων δεν μπορεί να στραφεί και κατά τρίτου εκτός του προσβολέα. Οι παράγραφοι 4-7 εισάγουν ρυθμίσεις, οι οποίες αποτελούν ex post αντίβαρο για τα μέτρα που ελήφθησαν χωρίς να ακουσθεί προηγουμένως ο προσβολέας. Υλοποιούν την αρχή της αναλογικότητας.

Άρθρο 155 Αναλογικότητα

Οι ρυθμίσεις, οι κυρώσεις και τα μέτρα του παρόντος κεφαλαίου τελούν υπό την αρχή της αναλογικότητας. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται αυτεπαγγέλτως από το κρίνον δικαστήριο. Επεμβαίνει όμως στη συγκεκριμένη μόνο περίπτωση και ως εξαίρεση, όπως φαίνεται ιδιαίτερα στην υποχρέωση πληροφόρησης. Και τούτο, διότι ο κοινοτικός νομοθέτης, κατά τη στάθμιση συμφερόντων, σαφώς προέταξε τα συμφέροντα του δικαιούχου, έχοντας ως βασικό στόχο την αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης προστασίας. Η εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας λαμβάνει υπόψη τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης περίπτωσης, τη διαμόρφωση του προσβαλλόμενου δικαιώματος και το βαθμό υπαιτιότητας, όπως έμμεσα συνάγεται από την αιτιολογική σκέψη 17 της οδηγίας. Σύμφωνα, επίσης, με το άρθρο 10 παρ. 3 της οδηγίας: «κατά την εξέταση λήψεως διορθωτικών μέτρων λαμβάνονται υπόψη η ανάγκη αναλογίας μεταξύ της σοβαρότητας της προσβολής και των μέσων αποκατάστασης, καθώς και τα συμφέροντα τρίτων».

Άρθρο 156 Ποινικές διατάξεις

Με το άρθρο 156 αναμορφώνονται οι ποινικές κυρώσεις επί προσβολής σήματος και προσαρμόζονται προς τη νέα διατύπωση του νόμου σχετικά με την αστική προστασία. Μεταξύ άλλων προβλέπεται ποινική προστασία του σήματος φήμης, ενώ επιβάλλονται αυξημένες ποινές σε περίπτωση προσβολής σήματος με ίδιο διακριτικό γνώρισμα και ταυτότητα ή ομοιότητα προϊόντων, εφό-

σον συντρέχει εκμετάλλευση σε εμπορική κλίμακα ή κατ'επάγγελμα εκμετάλλευση. Η απόπειρα τέλεσης των πράξεων του άρθρου τιμωρείται με μειωμένη ποινή.

Άρθρο 157 Δημοσίευση αποφάσεων

Η αντίστοιχη διάταξη του άρθρ. 30 του ν. 2239/1994 τροποποιήθηκε, με βάση το άρθρο 15 της οδηγίας 2004/48/EK. Δημοσιεύονται τελεσιδικές αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων και αποφάσεις αστικών δικαστηρίων, με σκοπό την ενημέρωση του συναλλακτικού κοινού σχετικά με την απόφαση. Το δικαστήριο έχει ευχέρεια επιλογής ως προς τον τρόπο πληροφόρησης, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας. Επιπλέον, καταργήθηκε η διάταξη του άρθρου 31 του ν. 2239/1994 σχετικά με την αφαίρεση κατασχεθέντων σημάτων και καταστροφή προϊόντων, καθόσον έχουν πλέον εφαρμογή οι νέες διατάξεις, με τις οποίες προσαρμόστηκε η ελληνική νομοθεσία προς την οδηγία 2004/48/EK.

Άρθρο 158 Αρμοδιότητα πολιτικών δικαστηρίων

Προβλέπεται ότι ήδη οι τελεσιδικές αποφάσεις των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων είναι υποχρεωτικές για τα πολιτικά δικαστήρια και κάθε άλλη αρχή, χωρίς να πρέπει να έχουν καταστεί αμετάκλητες, όπως προέβλεπε ο ν. 2239/1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ, ΕΚΠΤΩΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ, ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ

Άρθρο 159 Απόσβεση του δικαιώματος

Η μεταφορά αυτή της διάταξης από το ν. 2239/1994 κρίθηκε σκόπιμη, ιδίως από συστηματικής πλευράς. Πράγματι, η παραμονή της δήλωσης παραίτησης του δικαιούχου στη διάταξη για τη διαγραφή (όπως δηλ. προβλέπονταν στο ήδη καταργούμενο άρθρο 17 παρ. 10 του ν. 2239/1994), αφενός μπορεί να δημιουργήσει σύγχυση του θεσμού της διαγραφής (ως λόγου απώλειας του δικαιώματος στο σήμα) με την πράξη διαγραφής από το βιβλίο σημάτων, αφετέρου παραβλέπει τον ουσιαστικό λόγο απώλειας του δικαιώματος στο σήμα στην περίπτωση αυτή, ο οποίος είναι η δήλωση παραίτησης του δικαιούχου και όχι η πράξη διαγραφής. Η προβλεπόμενη διαγραφή από το βιβλίο σημάτων έχει δηλωτικό χαρακτήρα.

Αντίθετα, δεν κρίθηκε αναγκαίο να τεθεί διάταξη αντίστοιχη του άρθρου 23 του ν. 2239/1994, σύμφωνα με την έννοια της οποίας το δικαίωμα στο σήμα αποσβήνεται μετά την περάτωση της εκκαθάρισης του νομικού προσώπου, καθόσον η απόσβεση του δικαιώματος στο σήμα -όπως άλλωστε και η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος - δεν έχει αυτόνομη σημασία, αλλά είναι απόρροια της περάτωσης της εκκαθάρισης του νομικού προσώπου (και, στις ανώνυμες εταιρίες, διαγραφής τους από το μητρώο ανωνύμων εταιριών). Γι' αυτό και το άρθρο 23 του ν. 2239/1994 απαλείφθηκε.

Τέλος, προστέθηκε νέα παράγραφος 3 για την προστασία των κατόχων αδειών χρήσης.

Άρθρα 160 και 61
Λόγοι έκπτωσης και ακυρότητας

Αρκετές τροποποιήσεις εισήχθησαν στο δίκαιο της διαγραφής του σήματος λόγω έκπτωσης ή ακυρότητας. Ειδικότερα:

1. Κατ' αρχήν, εισήχθη διάκριση της διαγραφής του σήματος λόγω έκπτωσης (άρθρο 160) και λόγω ακυρότητας (άρθρο 161).

2. Απαλείφθηκε η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν. 2239/1994, σύμφωνα με την οποία η επί πενταετία παύση λειτουργίας επιχείρησης είναι λόγος διαγραφής του σήματος, διότι, μετά την εναρμόνιση του ελληνικού δικαίου με την οδηγία 89/104/ΕΟΚ, η ύπαρξη επιχείρησης δεν είναι πλέον αναγκαία για την υπόσταση του σήματος. Αντίστοιχη απάλειψη έγινε στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του ν. 2239/1994.

3. Τα αποτελέσματα της διαγραφής λόγω έκπτωσης ή ακυρότητας αρχίζουν από την τελεσιδικία της σχετικής απόφασης (παράγραφος 5 των άρθρων 160 και 161). Ειδικά στην περίπτωση διαγραφής λόγω ακυρότητας, μπορεί να ζητηθεί αποζημίωση για τη χρήση του σήματος για τον πριν τη διαγραφή του χρόνο, εφόσον η διαγραφή έχει ζητηθεί λόγω κακόπιστης κατάθεσης (παράγραφος 6 του άρθρου 161).

4. Η απόφαση, με την οποία διατάσσεται η διαγραφή, γνωστοποιείται στην υπηρεσία σημάτων, η οποία προβαίνει σε σχετική ενημέρωση στο βιβλίο σημάτων, ενώ με την τελεσιδικία της απόφασης για τη διαγραφή το σήμα διαγράφεται από το βιβλίο σημάτων (παράγραφος 6 των άρθρων 160 και 161). 2. Στο άρθρο 161 προστέθηκε η παράγραφος 3, σύμφωνα με την οποία το σήμα δε διαγράφεται, εφόσον, πρόκειται μεν για σήμα που δεν έπρεπε να είχε γίνει δεκτό, αλλά που κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης διαγραφής είχε εκλείψει ο λόγος απαραδέκτου, επειδή το σήμα απέκτησε επιγενόμενη διακριτική ικανότητα.

5. Προστέθηκε νέα παράγραφος 4 στο άρθρο 161, σύμφωνα με την οποία σε αίτηση διαγραφής υπόκειται και εθνικό σήμα, για το οποίο έχει γίνει δεκτή από το Γραφείο Εναρμόνισης στην Εσωτερική Αγορά αίτηση αρχαιότητας, ακόμα και αν έχει προηγηθεί παραιτήση από αυτό ή μη ανανέωση της προστασίας του.

Άρθρο 162

Διαδικασία διαγραφής λόγω έκπτωσης ή ακυρότητας

Αρμόδια για τη διαγραφή του σήματος λόγω έκπτωσης ή ακυρότητας είναι η ΔΕΣ, η οποία επιλαμβάνεται μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον (παράγραφος 1) καθώς και τα επιμελητήρια και οι ενώσεις καταναλωτών ή μέλη τους στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παρ. 2 (βλ. και άρθρ. 17 παρ. 5 του ν. 2239/1994). Διαφοροποιήσεις εισάγονται σε σχέση με τις ρυθμίσεις του ν. 2239/1994 σε δύο σημεία. Αφενός προβλέπεται πλέον (στην παρ. 3) ότι δεν μπορεί να ζητηθεί διαγραφή εκείνος, ο οποίος είχε προβάλει κατά τη διαδικασία καταχώρισης έναν από τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 124 του προτεινόμενου νόμου

(σχετικοί λόγοι απαραδέκτου), εφόσον αυτοί κρίθηκαν κατ' αντιδικία με το δικαιούχο του σήματος από τη ΔΕΣ ή από τα διοικητικά δικαστήρια σημάτων. Αφετέρου, με την παράγραφο 4 εισάγονται αποκλίνουσες ρυθμίσεις από εκείνες της παραγράφου 6 του άρθρου 17 του ν. 2239/1994. Πλέον προβλέπεται, ότι η μεν αίτηση διαγραφής για τα अपαράδεκτα του άρθρου 123 (απόλυτοι λόγοι) μπορεί να ασκηθεί χωρίς χρονικό περιορισμό, ενώ για εκείνα του άρθρου 124 (σχετικοί λόγοι) τάσσεται προθεσμία πέντε ετών από την καταχώριση του σήματος, εκτός αν το σήμα έχει κατατεθεί κακόπιστα. Η παράγραφος 5 αναφέρεται στην αποδυνάμωση του δικαιώματος του προγενέστερου σηματούχου ή του δικαιούχου άλλου προγενέστερου δικαιώματος να ζητήσει τη διαγραφή του μεταγενέστερου σήματος και αντιστοιχεί στη διάταξη του άρθρου 17 παρ.2 στοιχ. β' του ισχύοντος ν. 2239/1994. Η βελτιωμένη διατύπωση (σε συνδυασμό με τις νεοεισαγόμενες ρυθμίσεις του άρθρου 127) αποδίδει καλύτερα τις σχετικές ρυθμίσεις του άρθρου 9 παρ. 1 και 2 της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ (και τώρα της κωδικοποιητικής οδηγίας 2008/95/ΕΚ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'
ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ

Άρθρο 162
Προϋποθέσεις προστασίας

Οι ρυθμίσεις για τα συλλογικά σήματα εκσυγχρονίζονται κατά το πρότυπο του Κανονισμού 207/2009 (βλ. αρ. 66) και εισάγονται ορισμένες νέες ρυθμίσεις, οι εξής:

1. Η λειτουργία των συλλογικών σημάτων δεν περιορίζεται μόνο στη διάκριση της προέλευσης των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών των μελών της ένωσης από ορισμένη επιχείρηση, αλλά μπορεί να διακρίνει και τη γεωγραφική προέλευση των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών, καθώς και το είδος, την ποιότητα ή άλλες ιδιότητές τους (παρ. 1).

2. Στην παράγραφο 2 προστέθηκε νέο εδάφιο β', με το οποίο εξασφαλίζεται ότι, επί συλλογικού σήματος που αποτελείται από γεωγραφική ένδειξη, κάθε πρόσωπο, του οποίου τα εμπορεύματα ή οι υπηρεσίες προέρχονται από την ίδια γεωγραφική περιοχή και πληροί τις προϋποθέσεις χρήσης του συλλογικού σήματος, έχει αξίωση να γίνει μέλος του νομικού προσώπου-φορέα του συλλογικού σήματος και να κάνει χρήση αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'
ΔΙΕΘΝΗ ΣΗΜΑΤΑ

Άρθρο 164
Κύρωση πρωτοκόλλου Μαδρίτης

Στο πρώτο τμήμα του κεφαλαίου Η' γίνεται αναφορά στην κύρωση από την Ελλάδα του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης για τη διεθνή καταχώριση σημάτων και διατυπώνεται ο κανόνας, ότι οι διατάξεις του παρόντος νόμου που αφορούν στα εθνικά σήματα, εφαρμόζονται και στα διεθνή σήματα, εκτός εάν στο παρόν κεφάλαιο Η' περιέχεται αποκλίνουσα ρύθμιση που υπερισχύει. Δίνονται επίσης νομοθετικοί ορισμοί, που ενώ προέρχονται από την ορολογία του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης, διαπερνούν και την ελληνική έννομη τάξη.

Άρθρο 165
Ορισμοί

Το παρόν άρθρο δίδει τους απαραίτητους ορισμούς για την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν τα διεθνή σήματα.

Άρθρα 166 έως και 170
Αίτηση διεθνούς καταχώρισης -
Ημερομηνία διεθνούς καταχώρισης -
Πληρωμή τελών

Τα εν λόγω άρθρα του κεφαλαίου Η' ρυθμίζουν εκείνες τις διεθνείς καταθέσεις σημάτων, των οποίων ο δικαιούχος έχει πραγματική και μόνιμη βιομηχανική ή εμπορική εγκατάσταση ή κατοικία στην Ελλάδα ή ελληνική υπηκοότητα και η βασική κατάθεση ή βασική καταχώριση έγινε στην Υπηρεσία σημάτων του άρθρου 134. Δεν απαιτείται υποχρεωτικά έδρα, αλλά αρκεί εγκατάσταση μέσω υποκαταστήματος, γραφείου αντιπροσωπείας ή εγκατάσταση με φορολογική έδρα. Στα άρθρα του τμήματος αυτού εξειδικεύονται η γλώσσα, τα απαιτούμενα έγγραφα, τα τέλη και η αρμοδιότητα για την παραλαβή της διεθνούς αίτησης, ενώ η χορηγούμενη ημερομηνία διεθνούς καταχώρισης τελεί υπό την προϋπόθεση της εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών παραλαβής της διεθνούς αίτησης από το Διεθνές Γραφείο.

Άρθρα 171 και 172
Προστασία διεθνούς σήματος στην ελληνική
επικράτεια - Ένδικα βοηθήματα

Το τμήμα του κεφαλαίου αυτού περιλαμβάνει τις διατάξεις που αφορούν στα διεθνή σήματα που δε βασίζονται σε ελληνικό σήμα, αλλά σε σήμα που δηλώθηκε σε αλλοδαπή πολιτεία και διεκδικούν επέκταση προστασίας στην ελληνική επικράτεια.

Με το άρθρο 171 προβλέπεται η υποχρέωση της Υπηρεσίας σημάτων να συντάσσει στο ειδικό έντυπο του παραρτήματος VI του παρόντος νόμου τη δήλωση διεθνούς σήματος, σύμφωνα με το διαβιβαζόμενο σε αυτήν αίτημα επέκτασης της προστασίας του στην ελληνική επικράτεια. Με την παράγραφο 3 του άρθρου 172, η υπηρεσία του άρθρου 134 υποχρεούται να κοινοποιεί στο Διεθνές Γραφείο προσωρινή άρνηση, σύμφωνα με τον Κανόνα 17 του Εκτελεστικού Κανονισμού του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης, εντός ενός μηνός από την παραλαβή της δήλωσης επέκτασης, προκειμένου ο διεθνής καταθέτης να λάβει έγκαιρα γνώση τυχόν αντιρρήσεων σχετικού και απολύτου απαραδέκτου (άρθρα 123 και 124) του αυτεπάγγελτου υπηρεσιακού ελέγχου.

Σε περίπτωση έγερσης παρέμβασης ή τριτανakoπής κατά διεθνούς σήματος προβλέπεται η υποχρέωση της Υπηρεσίας σημάτων να κοινοποιήσει προσωρινή άρνηση στο Διεθνές Γραφείο, ενημερώνοντας έτσι, μέσω αυτού τον διεθνή καταθέτη, ώστε να δυναθεί να υποστηρίξει τη διεθνή καταχώριση για την οποία ζητείται επέκταση προστασίας της στην Ελλάδα. Η εν λόγω κοινοποίηση έχει ιδιαίτερη σημασία, τόσο για τον επισπεύδοντα το ένδικο βοήθημα, όσο και για τον διεθνή καταθέτη, ιδίως λόγω της έδρας του τελευταίου που per definitionem ευρίσκεται εκτός της ελληνικής επικράτειας.

Άρθρο 173
Διαδικασία μετατροπής διεθνούς σήματος σε εθνικό

Το εν λόγω άρθρο περιλαμβάνει ρυθμίσεις για τη μετατροπή διεθνούς σήματος σε ελληνικό. Το μέτρο της μετατροπής διεθνούς καταχώρισης σε εθνική αίτηση καταχώρισης του ίδιου σήματος προβλέπεται ευθέως από το άρθρο 9πεντάκις του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης για τη διεθνή καταχώριση σημάτων που κυρώθηκε από την Ελλάδα με το ν. 2783/2000 «Κύρωση του Πρωτοκόλλου σχετικού με τη Συμφωνία της Μαδρίτης που αφορά τη διεθνή καταχώριση σημάτων» (Α' 1) και τέθηκε σε ισχύ την 10.8.2000.

Κρίθηκε απαραίτητο, σε ιδιαίτερο άρθρο του νέου νόμου, αφενός μεν να αποσαφηνισθούν οι προϋποθέσεις υποβολής της αίτησης μετατροπής και να προβλεφθούν τα δικαιολογητικά που θα τη συνοδεύουν, αφετέρου δε να ορισθεί κατά περίπτωση και ανάλογα με το στάδιο που βρίσκεται το διεθνές σήμα που προκύπτει από αυτή, η διαδικασία που θα ακολουθηθεί για το παραδεκτό αυτής.

Άρθρο 174
Διαδικασία διαγραφής διεθνούς σήματος

Το άρθρο 174 προβλέπει εκείνες τις ρυθμίσεις περί διαγραφής σήματος που λόγω της ιδιότητάς του ως επέκταση διεθνούς σήματος, αποκλίνουν από τις ρυθμίσεις του νόμου. Με τη ρητή πρόβλεψη της υποχρεωτικής ενημέρωσης του Διεθνούς Γραφείου από την Υπηρεσία σημάτων περί της τελεσίδικης διαγραφής διεθνούς σήματος, ως προς την επέκτασή του στην ελληνική επικράτεια, παρέχεται πολύτιμη υπηρεσία επικαιροποίησης του Διεθνούς Μητρώου Σημάτων του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΗΜΑ

Άρθρο 175
Προστασία

Ο δικαιούχος κοινοτικού σήματος απολαμβάνει την ίδια έννομη προστασία που προβλέπεται για το εθνικό σήμα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 176
Μετατροπή κοινοτικού σήματος σε εθνικό

Στα άρθρα 112 έως 114 του Κανονισμού 207/2009 που κωδικοποίησε τον τροποποιημένο Κανονισμό 40/94 για το κοινοτικό σήμα, αναφέρονται περιοριστικά οι περιπτώσεις που επιτρέπεται να ζητηθεί η μετατροπή αίτησης κοινοτικού σήματος ή καταχωρισμένου κοινοτικού σήματος σε εθνικό, καθώς και η προθεσμία υποβολής της σχετικής αίτησης στο Γραφείο Εναρμόνισης στην Εσωτερική Αγορά (ΓΕΕΑ). Ο έλεγχος του τυπικά παραδεκτού της αίτησης μετατροπής υπάγεται στις αρμοδιότητες του ανωτέρω Γραφείου (ΓΕΕΑ). Η κρίση για το κατ' ουσία παραδεκτό του σήματος που προκύπτει από τη μετατροπή, σύμφωνα με τη νεότερη διάταξη του άρθρου 114 παρ. 1 του Κανονισμού 207/2009, εναπόκειται στην

κεντρική υπηρεσία βιομηχανικής ιδιοκτησίας κάθε κράτους μέλους.

Με το καταργηθέν π.δ. 353/98 «Συμπλήρωση διατάξεων του ν. 2239/1994 «Περί σημάτων» (Α΄ 235) και κατ' επιταγή της παλαιάς διάταξης του άρθρου 110 παρ. 1 του αρχικού Κανονισμού 40/94 για το κοινοτικό σήμα, που όριζε την κεντρική υπηρεσία βιομηχανικής ιδιοκτησίας κάθε κράτους μέλους, αρμόδια για να ελέγξει τόσο το τυπικά, όσο και το κατ' ουσία παραδεκτό της αίτησης μετατροπής, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 134 του παρόντος σχεδίου νόμου, που ορίζει ότι για την παραδοχή της δηλώσεως καταχωρίσεως σήματος αποφασίζει υπάλληλος – εξεταστής της Δ/σης Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας της ΓΓΕ, ανατίθεται η παραδοχή της αίτησης μετατροπής στο παραπάνω μονομελές όργανο της Υπηρεσίας Σημάτων.

Ήδη σήμερα, κατ' επιταγή του άρθρου 114 παρ. 1, σε συνδυασμό με την παρ. 3 του Κανονισμού 207/2009, προστίθεται το παρόν νέο άρθρο στο νόμο που ρυθμίζει τον τρόπο κατάθεσης των σημάτων που προκύπτουν από μετατροπή κοινοτικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι ΣΗΜΑΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΤΑΘΕΤΩΝ

Άρθρο 177 Προστασία

Η δυνατότητα διεκδίκησης διεθνούς προτεραιότητας σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση των Παρισίων (παρ. 1), η αρχή της αμοιβαιότητας (παρ. 2) και της εδαφικότητας (παρ. 3) προβλέπονται για τα αλλοδαπά σήματα, αναδιατυπωμένες σε σχέση με το ν. 2239/1994, όπως άλλωστε ισχύουν και στο πλαίσιο του κοινοτικού και του διεθνούς δικαίου των σημάτων. Η προσφυγή των άρθρων 144 (κατά αποφάσεων του εξεταστή) και 146 (κατά αποφάσεων της ΔΕΣ) επί αλλοδαπών σημάτων ασκείται εντός προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄ ΕΙΔΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρα 178 και 179 Δημοσιεύσεις και τέλη

Ρυθμίζονται οι δημοσιεύσεις και τα τέλη των διαδικασιών που προβλέπονται στο νόμο.

Άρθρο 180 Ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών

Εισάγεται η ταξινόμηση των προϊόντων και υπηρεσιών της διεθνούς Συμφωνίας της Νίκαιας, όπως εκάστοτε ισχύει.

Άρθρο 181 Εξουσιοδοτική διάταξη

Παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση στον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για κανονιστική ρύθμιση ειδικών θεμάτων του παρόντος σχεδίου νόμου.

Άρθρα 182 και 183 Μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις

Στα άρθρα 182 και 183 περιλαμβάνονται οι μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις που αφορούν τα κεφάλαια Α' έως και ΙΑ' του τρίτου Μέρους του σχεδίου νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄ ΣΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ι. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Η πλειονότητα των καταναλωτών προσδίδει ιδιαίτερη αξία στην επισήμανση της χώρας καταγωγής των προϊόντων ενώ πολλοί παραγωγικοί φορείς έχουν γνωστοποιήσει ότι η παροχή αυτής της πληροφορίας θα βελτιώσει σημαντικά την επικοινωνία παραγωγών και καταναλωτών. Με το υπό ψήφιση σχέδιο νόμου δημιουργείται εθνικό «σήμα ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών», το οποίο θα φέρουν, προαιρετικά, ως επισήμανση, τα προϊόντα που παράγονται και μεταποιούνται στην Ελλάδα και συμμορφώνονται συστηματικά με προδιαγραφές, οι οποίες θα εκπονηθούν από αρμόδιους φορείς. Σκοπός του σήματος είναι, η εδραίωση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών, ώστε να γνωρίζουν την προέλευση των προϊόντων και να προβαίνουν σε ενημερωμένες επιλογές. Περαιτέρω, αποφεύγονται τα φαινόμενα παραπλάνησης μέσω παράνομων «ελληνοποιήσεων» και επιτυγχάνεται, η προστασία των συμφερόντων των παραγωγών από απομιμήσεις και αθέμιτο ανταγωνισμό. Το Ελληνικό Σήμα επιδιώκεται να αποτελέσει ελκυστικό εργαλείο επικοινωνίας και μάρκετινγκ για τις επιχειρήσεις.

Προκειμένου να δημιουργηθεί το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο με την με αρ. πρωτ. Α2-802/13.4.2010 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, συγκροτήθηκε στην Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Ειδική Ομάδα Εργασίας, η οποία μετά από περίπου 20 συνεδριάσεις αντάλλαξε απόψεις και πρότεινε το παρόν σχέδιο νόμου το οποίο προβλέπει τα ακόλουθα:

ΙΙ. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 184 Σήμα ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών

Με το άρθρο 184 θεσπίζεται σήμα διάκρισης της προέλευσης των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών. Το σήμα θα καταχωρισθεί από την Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, στον Διεθνή Οργανισμό Διανοητικής Ιδιοκτησίας, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 6-τρεις της Διεθνούς Συμβάσεως περί Προστασίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ν. 213/1975, Α΄ 258) και σε όποιον άλλο φορέα θεωρηθεί αναγκαίο. Για το λεκτικό περιεχόμενο και την τυχόν διαγωνιστική διαδικασία για τον σχεδιασμό του σήματος προβλέπεται η έκδοση σχετικής Υπουργικής Αποφάσεως. Η απονομή του σήματος είναι προαιρετική.

Άρθρο 185
Επιτροπή ελληνικού σήματος - Συγκρότηση -
Σύνθεση - Λειτουργία

Με το άρθρο 185 συνιστάται Επιτροπή Ελληνικού Σήματος (ΕΕΣ), που έχει αποφασιστική αρμοδιότητα, ως προς την θέσπιση και τον συντονισμό των διαδικασιών με τις οποίες θα απονέμεται το Ελληνικό Σήμα. Στην παρ. 2 ορίζεται η σύνθεση της Επιτροπής από αρμόδιους κρατικούς αλλά και ιδιωτικούς φορείς. Στις παρ. 3, 4, 5 και 6 ορίζονται οι προϋποθέσεις ορισμού μελών, τα προσόντα και ο τρόπος ανάκλησης των μελών καθώς και η διάρκεια της θητείας τους. Στις παρ. 7 έως 12 προβλέπονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις λειτουργίας της ΕΕΣ, η συχνότητα συνεδριάσεων, η διαδικασία αποφάσεων, η δικαστική και εξώδικη εκπροσώπηση, η δυνατότητα να αναζητούνται πληροφορίες από άλλους φορείς, να συγκροτούνται υποεπιτροπές και να εκδίδεται κανονισμός εσωτερικής λειτουργίας.

Άρθρο 186
Αρμοδιότητες της Ε.Ε.Σ.

Στο άρθρο 186 προβλέπονται οι αρμοδιότητες της Ε.Ε.Σ. Ειδικότερα, η ΕΕΣ έχει αποφασιστική αρμοδιότητα, μετά από δημόσια διαβούλευση να ορίζει τα προϊόντα και τις υπηρεσίες για τις οποίες απονέμεται το Ελληνικό Σήμα καθώς και τις διαδικασίες και προϋποθέσεις απονομής. Περαιτέρω ορίζει τους φορείς που απονέμουν το Σήμα και τις προδιαγραφές που πρέπει να τηρούν, ελέγχουν την ορθή εφαρμογή των Κανονισμών Απονομής. Προβλέπεται επίσης ότι η ΕΕΣ εξετάζει ενστάσεις σε περιπτώσεις διαφωνιών ή επιβολής κυρώσεων και εποπτεύει το Ηλεκτρονικό Μητρώο Ελληνικών Προϊόντων Υπηρεσιών.

Άρθρο 187
Κανονισμοί απονομής ελληνικού σήματος

Στο άρθρο 187 προβλέπεται η έκδοση με υπουργική απόφαση των Κανονισμών Απονομής Ελληνικού Σήματος και ορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενό τους, μετά από πρόταση της ΕΕΣ. Για να αποκτήσει μια επιχείρηση το δικαίωμα χρήσης του Ελληνικού Σήματος, οφείλει πέραν των γενικών απαιτήσεων της τήρησης της εθνικής και της κοινοτικής νομοθεσίας, να συμμορφώνεται με το σύστημα που θεσπίζουν οι Κανονισμοί, που ουσιαστικά αποτελούν προαιρετικό σύστημα πρόσθετης επισήμανσης. Για το λόγο αυτό, οι διαδικασίες και οι προδιαγραφές σε κάθε Κανονισμό ποικίλουν ανάλογα με τον υπό ρύθμιση κλάδο (προϊόντων ή υπηρεσιών) και, όπου ενδείκνυται, είναι δυνατόν να εισαχθούν ειδικότεροι (αυστηρότεροι ή ελαστικότεροι) κανόνες, που θα τηρούνται από όλους τους εμπλεκόμενους στην παραγωγική διαδικασία. Το πλαίσιο των προδιαγραφών αυτών, θα καθορίζεται, κάθε φορά, βάσει επιστημονικών κριτηρίων, λαμβάνοντας υπ' όψιν και τις απόψεις των αρμοδίων φορέων. Επιδιώκεται, το σύστημα απονομής να είναι ανοικτό σε όλους τους ενδιαφερομένους, να χαρακτηρίζεται από διαφάνεια και να εγγυάται την πλήρη ιχνηλασιμότητα των προϊόντων. Επίσης, πρέπει να είναι αποδεκτό από όλους πρόκειται να το εφαρμόσουν. Για το λόγο αυτό, προβλέπεται προηγούμενη δημόσια διαβούλευση για τους Κανονισμούς.

Άρθρο 188
Κριτήρια απονομής του σήματος

Στο άρθρο 188 ορίζονται τα κριτήρια απονομής του Ελληνικού Σήματος για τρεις ευρείες κατηγορίες προϊόντων: α) τα φυσικά προϊόντα, β) τα μεταποιημένα φυσικά προϊόντα και γ) τα λοιπά (βιομηχανικά - βιοτεχνικά) προϊόντα. Κύριο κριτήριο για την πρώτη κατηγορία είναι η προέλευση (παραγωγή, εκτροφή, συγκομιδή) από την Ελλάδα. Για την δεύτερη, σημαντικό κριτήριο είναι η προέλευση της βασικής πρώτης ύλης από την Ελλάδα ενώ για την τρίτη κατηγορία καθοριστικός παράγοντας είναι η εγχώρια προστιθέμενη αξία με επιμέτρηση του κόστους παραγωγής. Ωστόσο, ο νόμος προβλέπει και εξαιρέσεις όταν οι πρώτες ύλες δεν υπάρχουν στην Ελλάδα, για παραδοσιακά προϊόντα λόγω τρόπου παρασκευής και επεξεργασίας και σε περιπτώσεις ελλείψεων πρώτων υλών λόγω εκτάκτων συνθηκών.

Άρθρο 189
Υποχρεώσεις του φορέα απονομής του σήματος

Στο άρθρο 189 προβλέπονται οι υποχρεώσεις των φορέων απονομής του Ελληνικού Σήματος. Ειδικότερα, στους ανωτέρω Κανονισμούς θα περιλαμβάνονται οι προδιαγραφές και οι πιστοποιήσεις, που απαιτούνται προκειμένου ένας φορέας να αναλάβει το έργο της απονομής του Ελληνικού Σήματος. Για την διευκόλυνση των επιχειρήσεων προβλέπεται ότι ανά κατηγορίες προϊόντων ή υπηρεσιών το έργο δύναται να ανατεθεί σ' ένα μόνο φορέα ανά την επικράτεια ή ανά νομό. Η ΕΕΣ διατηρεί την δυνατότητα να ελέγχει τους φορείς και σε περίπτωση που δεν πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις να προβαίνει σε αντικατάστασή τους.

Άρθρο 190
Ηλεκτρονικό μητρώο προϊόντων - υπηρεσιών

Προβλέπεται ότι στην Διεύθυνση Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου τηρείται ηλεκτρονικό Μητρώο Ελληνικών Προϊόντων - Υπηρεσιών, με σκοπό τη δημοσιοποίηση της απονομής / χορήγησης του Ελληνικού Σήματος. Ουσιαστικά, η χρήση του Ελληνικού Σήματος επιτρέπεται μόνο από τις καταχωρισμένες στο Μητρώο επιχειρήσεις, για όσο διάστημα ισχύει η καταχώριση και μόνο για το προϊόν/να - υπηρεσίες, τα οποία καλύπτει η καταχώριση. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα των φορέων να ενημερώνουν απ' ευθείας το Μητρώο.

Άρθρο 191
Απονομή του δικαιώματος χρήσης
του ελληνικού σήματος

Κατά τα ανωτέρω το δικαίωμα χρήσης του σήματος παραχωρείται με την καταχώριση του δικαιούχου στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Ελληνικών Προϊόντων - Υπηρεσιών. Προβλέπεται ρητά ότι ο δικαιούχος μπορεί α) να επιθέσει το σήμα στα προϊόντα και τις συσκευασίες, β) να χαρακτηρίζει υπηρεσίες και γ) να το χρησιμοποιεί για την προβολή και προώθηση των ανωτέρω προϊόντων και υπηρεσιών.

Άρθρο 192
Διαδικασία απονομής ελληνικού σήματος

Στο άρθρο 192 περιγράφεται αναλυτικώς η διαδικασία απονομής του Ελληνικού Σήματος και το περιεχόμενο της σχετικής αιτήσεως των ενδιαφερομένων. Πέραν των στοιχείων ταυτοποίησης, ο αιτών θα δηλώνει υπεύθυνα ότι το προϊόν ή η υπηρεσία πληροί τις προδιαγραφές των Κανονισμών, αλλά και όλες τις προδιαγραφές που επιτάσσει η κείμενη ελληνική και κοινοτική νομοθεσία. Προβλέπεται επίσης υποχρέωση των αιτούντων να διευκολύνουν τυχόν εργαστηριακούς ελέγχους ή επιτόπιους ελέγχους στις εγκαταστάσεις τους, να προσκομίζουν τιμολόγια για τον έλεγχο εισροών - εκροών και να ανταποκρίνονται στα αιτήματα των φορέων απονομής. Το δικαίωμα χρήσης του Ελληνικού Σήματος απονέμεται για τρία (3) έτη με δικαίωμα υποβολής αιτήματος ανανέωσης δύο μήνες πριν την λήξη της τριετίας.

Άρθρο 193
Διαγραφή δικαιούχου από το ηλεκτρονικό μητρώο

Με δεδομένο ότι η καταχώριση στο Ηλεκτρονικό Μητρώο σηματοδοτεί την ιδιότητα του δικαιούχου χρήσης του σήματος προβλέπονται συγκεκριμένες περιπτώσεις διαγραφής, όπως σε περίπτωση πτωχεύσεως, καταδίκης του δικαιούχου για συγκεκριμένα αδικήματα, η διακοπή της δραστηριότητας του δικαιούχου κλπ.

Άρθρο 194
Κυρώσεις - Ανάκληση του δικαιώματος χρήσης
ελληνικού σήματος

Προβλέπονται οι κυρώσεις της έγγραφης σύστασης και της προσωρινής ή οριστικής ανάκλησης του δικαιώματος χρήσης του σήματος, όταν το προϊόν ή η υπηρεσία δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές και τις προϋποθέσεις των Κανονισμών ή όταν ο δικαιούχος προβαίνει σε αντικανονική ή παραπλανητική χρήση ή παρέχει προς τον φορέα απονομής παραπλανητικές ή ψευδείς πληροφορίες.

Άρθρο 195
Ενστάσεις

Προβλέπεται διαδικασία ενστάσεων ενώπιον της ΕΕΣ κατά των αποφάσεων των φορέων που αφορούν την απονομή, διαγραφή και μεταβίβαση του σήματος καθώς και την επιβολή κυρώσεων. Περαιτέρω, σε περίπτωση ενστάσεων ή αποφάσεων των φορέων με τις οποίες διατάσσεται η παύση της χρήσης του σήματος, ο Πρόεδρος της ΕΕΣ δύναται να διατάξει την προσωρινή δέσμευση προϊόντων, την απαγόρευση πώλησης ή διακίνησης προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών και να μπορεί να ενημερώσει σχετικά το καταναλωτικό κοινό.

Άρθρο 196
Δημοσίευση αποφάσεων

Προβλέπεται η υποχρεωτική ανάρτηση των πράξεων της ΕΕΣ στην ιστοσελίδα της, ή, εφόσον δεν διαθέτει, στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Ι. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Εκσυγχρονίζεται η νομοθεσία για τους μεσίτες ακινήτων δίνοντας το μεγαλύτερο βάρος στη σύμβαση μεσιτείας, ώστε να μειωθεί το ποσοστό των διαφορών που προκύπτουν από την εφαρμογή της και να εξαλειφθούν κακόβουλες πρακτικές που έχουν οδηγήσει στην παγίωση της δυσπιστίας των καταναλωτών απέναντι στους μεσίτες- εντολοδόχους τους.

Από την πρώτη προσπάθεια ρύθμισης του πλαισίου άσκησης του μεσιτικού επαγγέλματος με το ν. 308/1976 «Περί μεσιτών αστικών συμβάσεων» (Α΄ 101), αλλά και εκείνη του π.δ. 248/1993 «Περί Μεσιτών Αστικών Συμβάσεων» (Α΄ 108) αναμφίβολα η αγορά των ακινήτων έχει διέλθει σημαντικών αλλαγών, που καθόρισαν σε μεγάλο βαθμό τη λήψη πρωτοβουλίας για αντίστοιχη τροποποίηση και εξυγχρονισμό της νομοθεσίας.

Η ύπαρξη κενού ανάμεσα σε θεωρία και πράξη, την οποία κατά περίπτωση καλούνταν να καλύψει η δικαστηριακή νομολογία, ταλανίζει τόσο τον ίδιο τον κλάδο των μεσιτών όσο και τους εντολείς αυτών, τους καταναλωτές.

Είναι συνεπώς επιτακτική η ανάγκη για ουσιαστική ρύθμιση των ζητημάτων που προκύπτουν από τη σύναψη της σύμβασης μεσιτείας, καθώς οι γκριζες ζώνες της μεσιτικής δραστηριότητας έχουν οδηγήσει σε αβεβαιότητα και δυσπιστία εκατέρωθεν των συμβαλλομένων, που φαίνεται να προσπαθούν με ποικίλους τρόπους να προστατευτούν από κακόπιστες πρακτικές, ώστε να μην αναγκαστούν να καταφύγουν στη δικαιοσύνη προκειμένου να προσταστούν τα συμφέροντά τους.

Μια καταρχήν προσέγγιση της σημερινής εικόνας του μεσιτικού επαγγέλματος στην Ελλάδα καταδεικνύει την ελαστικότητα των απαιτήσεων για τυπικά προσόντα, την απουσία ρύθμισης των όρων των μεσιτικών συμβάσεων, την έλλειψη ελέγχου συνδρομής των προϋποθέσεων άσκησης του επαγγέλματος και τη συνακόλουθη επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης αυτών.

Στην πράξη απαντώνται είτε περιπτώσεις μεσιτών οι οποίοι έπαψαν να πληρούν τις προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος, είτε περιπτώσεις εκείνων οι οποίοι πληρούν μεν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που έθετε ο νόμος, αλλά οι υπηρεσίες που προσφέρουν απέχουν μακράν από το επιθυμητό επίπεδο που επιδιώκει να θέσει το παρόν σχέδιο νόμου.

Εκτός από τα ανωτέρω, το κείμενο ενσωματώνει τις βασικές διατάξεις της Οδηγίας 2006/123/ ΕΚ σχετικά με την απελευθέρωση των υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά, προβλέποντας τη δυνατότητα διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών μεσιτείας για τους υπηκόους των λοιπών κρατών μελών, οι οποίοι εξαιρούνται της υποχρέωσης εγγραφής στο Επιμελητήριο.

Εξάλλου, στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε, ενσωματώθηκαν αρκετές από τις προτάσεις όσων έλαβαν μέρος σε αυτήν, όπως εκπροσώπων των μεσιτών, των ιδιοκτητών ακινήτων, των καταναλωτών αλλά και δικηγόρων και μηχανικών, οι οποίοι στην καθημερινή τους πρακτική έρχονται αντιμέτωποι με τα ρυθμιζόμενα ζητήματα και είναι σε θέση να προσφέρουν το απαύγασμα της πολυετούς τους πείρας.

Όσα διαλαμβάνονται στο παρόν σχέδιο αφορούν στη θεσμοθέτηση ενός πιο συγκεκριμένου πλαισίου που πε-

ριγράφει σε αδρές γραμμές την έννοια του μεσίτη αστικών συμβάσεων σχετικών με ακίνητα, αλλά εισάγει και νέους θεσμούς όπως το θεσμό του δόκιμου μεσίτη, ο οποίος υποβοηθά τον πρώτο στην άσκηση των πράξεων μεσιτείας. Παράλληλα, θέτει τις προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος από φυσικά και νομικά πρόσωπα, τον τύπο και το ελάχιστο περιεχόμενο της σύμβασης μεσιτείας αλλά και τις διαφορετικές μορφές που μπορεί αυτή να λάβει. Προβλέπεται ακόμη η σύσταση πειθαρχικού συμβουλίου, και η στοιχειοθέτηση ποινικής ευθύνης των ενεργούντων πράξεις μεσιτείας χωρίς την πλήρωση των απαραίτητων προσόντων που θέτει ο νόμος.

Τίθενται τέλος μεταβατικές διατάξεις, σύμφωνα με τις οποίες οι εν ενεργεία μεσίτες διατηρούν αυτήν τους την ιδιότητα, καλούμενοι, ωστόσο, να πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος ως προς τον τύπο της μεσιτικής σύμβασης, τις υποχρεώσεις τους απέναντι στους εντολείς τους και υποκείμενοι στον έλεγχο του πειθαρχικού συμβουλίου.

II. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 197 Έννοια όρων

Δίνεται στην παρ. 1 ο ορισμός του μεσίτη κατά τρόπο ώστε να γίνεται ενδεικτική απαρίθμηση των υπηρεσιών που είναι συναφείς με την αγορά των ακινήτων και τις οποίες δύναται αυτός να παρέχει και όχι περιοριστικό αυτών.

Στην παρ. 2 θεσμοθετείται η έννοια του δόκιμου μεσίτη ως προσώπου το οποίο κατά τη μαθητεία του υποβοηθά το μεσίτη στην άσκηση των μεσιτικών του εργασιών. Ο δόκιμος μεσίτης οφείλει να πληροί συγκεκριμένες προϋποθέσεις που περιγράφονται στο άρθρο 198 του σχεδίου.

Στην παρ. 3 περιγράφονται οι προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος από νομικά πρόσωπα.

Άρθρο 198 Προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος

Άρθρο 199 Μητρώο δοκιμών μεσιτών ακινήτων

Τίθενται οι προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος από μεσίτες και δόκιμους μεσίτες. Βασικό άξονα στο σχεδιασμό των προϋποθέσεων αυτών αποτέλεσαν οι διατάξεις της Κοινοτικής οδηγίας 2006/123/EK σχετικά με την απελευθέρωση των υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά, η οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το ν. 3844/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και άλλες διατάξεις» (Α' 63), αλλά και του ν. 3919/2011 «Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων» (Α' 32) για την απελευθέρωση των επαγγελμάτων.

Σε εφαρμογή των επιταγών των ανωτέρω νομοθετημάτων, οι προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος τόσο του μεσίτη όσο και του δόκιμου μεσίτη καθιστούν την πρόσβαση στο επάγγελμα εύκολη για ένα μεγάλο ποσο-

στό υποψηφίων. Παράλληλα, θεσπίζεται η εγγραφή του μεσίτη στο ΓΕΜΗ από την αρμόδια Υπηρεσία ΓΕΜΗ του οικείου Επιμελητηρίου στο οποίο εγγράφεται ο μεσίτης και ο δόκιμος μεσίτης προκειμένου να είναι σε θέση να εξασκήσουν το επάγγελμα, αλλά και η εξαίρεση από αυτή την υποχρέωση για τους μεσίτες οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος και λειτουργούν στο πλαίσιο διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, όπως περιγράφεται στην Οδηγία 2006/ 123/EK.

Προβλέπεται τέλος υποχρέωση των μεσιτών για περιοδική επικαιροποίηση της συνδρομής των προϋποθέσεων άσκησης του επαγγέλματος ανά τριετία, ώστε να διασφαλιστεί η παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών από αυτούς προς το καταναλωτικό κοινό.

Άρθρο 200 Σύμβαση μεσιτείας

Θεσμοθετείται ο υποχρεωτικός έγγραφος τύπος της μεσιτείας, κατά τρόπο ώστε να κατοχυρώνεται η ασφάλεια και η αξιοπιστία των συναλλαγών, κατοχύρωση η οποία δεν εξασφαλίζεται από το ισχύον καθεστώς. Σύμφωνα με το παρόν άρθρο, η σύμβαση πρέπει να περιέχει κατ' ελάχιστο τα στοιχεία των συμβαλλομένων μερών, το ΑΦΜ και τον αριθμό ΓΕΜΗ του μεσίτη, ή, εάν πρόκειται για μεσίτη που παρέχει διασυνοριακά τις υπηρεσίες του, το φορέα στον οποίο είναι εγγεγραμμένος αυτός στο κράτος μέλος όπου ασκεί το επάγγελμα. Απαραίτητο στοιχείο ακόμη της σύμβασης μεσιτείας είναι ο προσδιορισμός του ποσού ή ποσοστού της μεσιτικής αμοιβής, ο καθορισμός του ύψους της οποίας δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε θεσμοθετημένο περιορισμό ή όριο. Περαιτέρω, προβλέπεται ορισμένη διάρκεια της σύμβασης για λόγους ασφάλειας των συναλλαγών, με δικαίωμα παράτασης αυτής ή και υπογραφής νέας σύμβασης. Επίσης, προδιαγράφονται οι προϋποθέσεις της ανάθεσης αποκλειστικής εντολής σε μεσίτη, η οποία υποχρεωτικά είναι ορισμένης διάρκειας και δε μπορεί να υπερβεί την καθορισμένη στο παρόν σχέδιο. Περαιτέρω, προς διασφάλιση τόσο του μεσιτικού εντολέα όσο και του ίδιου του μεσίτη, γίνεται πρόβλεψη της πολλαπλής υπόδειξης εντολής από περισσότερους μεσίτες, κατά την οποία δικαίωμα για αξίωση της συμφωνηθείσας αμοιβής έχει μόνο ο μεσίτης εκείνος που χρονικά προηγήθηκε στην υπόδειξη της ευκαιρίας, εκτός αντίθετης περίπτωσης όπου ενδεχομένως υπάρξει αδυναμία απόδειξης αυτής της χρονικής προτεραιότητας. Τέλος, προβλέπονται οι όροι της διπλής εντολής καθώς και η περίπτωση της υπογραφής της τελικής σύμβασης για ακίνητο διαφορετικό από εκείνο του περιγραφέντος στη σύμβαση μεσιτείας.

Άρθρο 201 Υποχρεώσεις των μεσιτών ακινήτων

Στο άρθρο 201 περιγράφονται οι υποχρεώσεις των μεσιτών για εκ των προτέρων ενημέρωση των εντολέων τους για νομικά ή πραγματικά ελαττώματα του ακινήτου και για προστασία του επαγγελματικού απορρήτου.

Άρθρο 202 Ποινικές κυρώσεις

Θεσπίζονται για πρώτη φορά ποινικές κυρώσεις για

τους ενεργούντες πράξεις μεσιτείας οι οποίοι δεν πληρούν τις απαιτούμενες σύμφωνα με το παρόν σχέδιο προϋποθέσεις.

Άρθρο 203

Πειθαρχικό συμβούλιο - Πειθαρχικές ποινές

Το άρθρο 203 θεσπίζει τη σύσταση πειθαρχικού συμβουλίου και λεπτομέρειες για τη συγκρότησή του.

Άρθρο 204

Τελικές και μεταβατικές διατάξεις

Τέλος, προβλέπονται μεταβατικές διατάξεις που αφορούν στην άσκηση της δραστηριότητας από τους εν ενεργεία, κατά την ψήφιση του νόμου, μεσίτες, και συγκεκριμένα προβλέπεται η διατήρηση της ιδιότητάς τους άνευ άλλης υποχρέωσης. Παράλληλα, επιβάλλεται η συμμόρφωση με τις διατάξεις των άρθρων του νόμου ώστε να διασφαλιστεί η ενιαία πρακτική.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑΣ

Η υιοθέτηση μέτρων με αναπτυξιακό χαρακτήρα, ιδίως στους τομείς εκείνους όπου παραδοσιακά η χώρα μας έχει συγκριτικό πλεονέκτημα, όπως ο τουρισμός και η ναυτιλία, αποτελούν προτεραιότητα για την αντιμετώπιση της τρέχουσας οικονομικής κρίσης και την σταδιακή αναθέρμανση της οικονομίας.

Σε αυτό το πλαίσιο, το οικείο μέρος περιλαμβάνει διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα θαλασσιού τουρισμού, όπως η πλήρης άρση του καμποταζ στην κρουαζιέρα, με την κατάργηση των περιορισμών που προέβλεπε το προηγούμενο καθεστώς, με στόχο την προσέλκυση πλοίων με ξένη σημαία στα ελληνικά ύδατα καθώς και η βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για τις συμβάσεις ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας στις θαλάσσιες ενδομεταφορές. Επίσης, περιλαμβάνονται θέματα βελτίωσης των λιμενικών υποδομών και της νομοθεσίας περί λιμένων έργων καθώς και θέματα αλιευτικής πολιτικής.

Τέλος, περιλαμβάνονται θέματα βελτίωσης της λειτουργίας των φορέων που υπάγονται διοικητικά στον τομέα της ναυτιλίας.

Ειδικότερα:

Άρθρο 205

Εθνικό πρόγραμμα συλλογής αλιευτικών δεδομένων

Με το άρθρο αυτό προβλέπεται η ανάθεση της ευθύνης υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Συλλογής Αλιευτικών Δεδομένων (Ε.Π.Σ.Α.Δ.) από το 2012 και εφεξής στο Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας (ΙΝΑΛΕ). Το Ε.Π.Σ.Α.Δ είναι ένα ιδιαίτερα απαιτητικό αυτοτελές πρόγραμμα, η υλοποίηση του οποίου αποτελεί υποχρέωση της χώρας, ενώ θα πρέπει να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για τη διαμόρφωση πολιτικών της διοίκησης. Τα αποτελέσματα εφαρμογής του Προγράμματος, απαιτούνται για την εκπλήρωση και άλλων υποχρεώσεων της Χώρας μας, τόσο προς την Ε.Ε (ετήσια έκθεση στόλου, σχέδια διαχείρισης, κλπ) όσο και προς τους διεθνείς οργανισμούς (GFCM, ICCAT, κλπ).

Προβλέπεται επίσης ότι για την εκτέλεση υποχρεούνται σε σύμπραξη ΙΝΑΛΕ και ΕΛΚΕΘΕ, καθώς η χώρα μας ήδη από το 2003 υλοποιεί μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Αλιείας της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλίας του ΥΠΑΑΝ το εν λόγω πρόγραμμα δια των ερευνητικών Ιδρυμάτων της Χώρας, ΙΝΑΛΕ (Ινστιτούτο «Δήμητρα») και ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε, η διαδικασία που θα ακολουθείται ανά έτος για την κάλυψη των δαπανών, την υποβολή των στοιχείων που θα συλλεχθούν και τα αιτήματα επιστροφής από την ΕΕ για τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την υλοποίηση του, ενώ υπάρχει και εξουσιοδοτική διάταξη για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής του άρθρου.

Άρθρο 206

Σύσταση υπηρεσιών ελέγχου

Με το άρθρο αυτό προβλέπεται η σύσταση Ειδικής Αποκεντρωμένης Υπηρεσίας στον Αερολιμένα Αθηνών «Σταθμού Ελέγχου Αλιευτικών Προϊόντων», που υπάγεται στην Γενική Διεύθυνση Αλιείας της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για την διενέργεια ελέγχων, επιθεωρήσεων επί των εισαγόμενων αλιευτικών προϊόντων από τρίτες χώρες. Η σύσταση της εν λόγω υπηρεσίας κρίνεται άμεσης προτεραιότητας δεδομένου ότι αποτελεί σημείο εισόδου μεγάλου όγκου νωπών αλιευτικών προϊόντων από τρίτες χώρες.

Επίσης παρέχεται η δυνατότητα σύστασης με προεδρικά διατάγματα και άλλων Ειδικών Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών «Σταθμών Ελέγχου Αλιευτικών Προϊόντων», εφόσον παραστεί ανάγκη στο μέλλον.

Η οργάνωση, διάρθρωση, στελέχωση των ως άνω Υπηρεσιών καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια προβλέπεται ότι θα ρυθμιστεί με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Άρθρο 207

Τροποποίηση διατάξεων για την επιτροπή σχεδιασμού και ανάπτυξης λιμένων (ν. 2932/2001)

Τροποποιείται το άρθρο 19 του ν. 2932/2001 «Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στις θαλάσσιες ενδομεταφορές Σύσταση Γενικής Γραμματείας Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής - Μετατροπή Λιμενικών Ταμείων σε Ανώνυμες Εταιρείες και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 145), και ειδικότερα, με την παρ. 1 της προτεινόμενης διάταξης προκειμένου να εναρμονιστεί η διαδικασία αδειοδότησης λιμενικών έργων μέσω της ΕΣΑΛ με το νομικό πλαίσιο του ν. 4014/2011 (Α' 209). Προβλέπεται η παροχή σύμφωνης γνώμης από την ΕΣΑΛ μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας του Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων, ενώ σε περίπτωση που ο φορέας επιλέξει την παράλειψη του σταδίου αυτού, η σύμφωνη γνώμη της ΕΣΑΛ παρέχεται στα πλαίσια της υποβολής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων. Παράλληλα, θεσπίζεται και η αποκλειστική γνωμοδότηση της ΕΣΑΛ μέσα στα πλαίσια του ΠΠΠΑ, ενώ διατηρείται η πρόβλεψη της υποκατάστασης των συναρμοδίων φορέων κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (Α' 285). Τέλος, ε-

πειδή η Επιτροπή είναι διυπουργικό όργανο για τη συγκρότηση και συνεδρίαση του οποίου πρέπει να ακολουθούνται οι προβλεπόμενες διαδικασίες, προβλέπεται ο ενδεικτικός χαρακτήρας των προθεσμιών που τίθενται από το ν. 4014/2011, προκειμένου για την παροχή ή μη της σύμφωνης γνώμης της ΕΣΑΛ.

Με το άρθρο αυτό θεσπίζεται η απαίτηση δημοσίευσης των αποφάσεων της Επιτροπής Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επειδή δεν προβλεπόταν στις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 2932/2001 «Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στις θαλάσσιες ενδομεταφορές Σύσταση Γενικής Γραμματείας Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής - Μετατροπή Λιμενικών Ταμείων σε Ανώνυμες Εταιρείες και άλλες διατάξεις» (Α' 145). Η ρύθμιση κρίνεται αναγκαία προκειμένου να υπάρχει ασφάλεια δικαίου ως προς την εφαρμογή των αποφάσεων της επιτροπής, λόγω της ευρείας φύσεώς τους που σε πολλές περιπτώσεις άπτεται θεμάτων γενικότερου ενδιαφέροντος.

Για τους ίδιους λόγους προτείνεται με την παράγραφο 3 του άρθρου η παροχή νομοθετικής εξουσιοδότησης στον αρμόδιο Υπουργό για την κύρωση και δημοσίευση των ήδη εκδοθεισών κανονιστικών αποφάσεων. Προκειμένου να μην απαιτείται η εκ νέου κύρωση με Υπουργική απόφαση των επιμέρους τροποποιήσεων των αποφάσεων που κυρώνονται με την διαδικασία της προτεινόμενης παρ. 2, προτείνεται με την παρ. 3 η θέσπιση διαδικασίας τροποποίησής τους με απλή απόφαση της Επιτροπής που θα δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Με την προτεινόμενη διάταξη, στην παρ. 4 συμπληρώνεται η παράγραφος 9 του άρθρου εικοστού πρώτου του ν. 2932/2001 «Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στις θαλάσσιες ενδομεταφορές Σύσταση Γενικής Γραμματείας Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής - Μετατροπή Λιμενικών Ταμείων σε Ανώνυμες Εταιρείες και άλλες διατάξεις» (Α' 145). Στο κείμενο του άρθρου ως είχε δεν γινόταν καμία αναφορά σχετικά με τις διαδικασίες που αφορούν επισκευές – τρέχουσες συντηρήσεις έργων αφού ολοκληρωθεί η φάση κατασκευής, και οι οποίες δεν τροποποιούν τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά και τη μορφολογία των υφιστάμενων κατασκευών. Εξ αυτού δημιουργείται σημαντικό πρόβλημα.

Στα πλαίσια των προαναφερθέντων συμπεριλαμβάνονται επισκευές – επεμβάσεις τοπικού χαρακτήρα φθορών και βλαβών που προκαλούνται από τη συνήθη χρήση αλλά και έκτακτες καταστάσεις όπως π.χ. φθορές λόγω χρόνου, υποσκαφές (σηπλαιώσεις), βλάβες από πρόσκρουση πλοίων στις εγκαταστάσεις, θεομηνίες κ.λ.π., που ανάγονται στις αυτονόητες υποχρεώσεις του κατά περίπτωση Φορέα Διοίκησης και Εκμετάλλευσης των λιμενικών εγκαταστάσεων. Ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά αναφέρονται συνήθεις περιπτώσεις που αντιμετωπίζονται σε καθημερινή βάση και συνδέονται άρρηκτα με την άρση άμεσου και επικείμενου κινδύνου για τους πολίτες και την ασφάλεια των θαλασσίων μεταφορών:

Πλήρωση υποκαθίων σε υφιστάμενα κρηπιδώματα και προβλήτες, που προκαλούνται από προπέλες πλοίων κατά τη συνήθη διαδικασία – χρήση των εγκαταστάσεων, αλλά και από συνήθη ή ακραία καιρικά φαινόμενα. Πλήρωση οπών και καθιζήσεων οδοστρωμάτων ανωδομών ή αντικατάσταση ασφαλτικού στη χερσαία ζώνη λιμένα, συνεπεία της διέλευσης βαρέων οχημάτων – φορτίων και εντατικής χρήσης από το διακινούμενο επιβατικό κοινό, φαινόμενο απόλυτα συνηθισμένο λόγω της γειννία-

σης των λιμενικών εγκαταστάσεων με τη θάλασσα. Επισκευές ζημιών επί κρηπιδωμάτων η προβλητών που προκαλούνται από προσκρούσεις πλοίων κατά τη διάρκεια παραβολής. Αντικατάσταση βλαβέντος εξοπλισμού (δεστών, προσκρουστήρων, κ.λ.π.). Επισκευές και αντικατάσταση φανών εισόδου στους λιμένες (φάρων), σε συνεργασία με την Υπηρεσία Φάρων του Πολεμικού Ναυτικού. Επισκευές-αποκατάσταση τοπικών αστοχιών της θωράκισης προστασίας εξωτερικών λιμενικών έργων (βραχισμός) που προκαλούνται συνηθέστατα από ακραίες καιρικές συνθήκες, είναι αποδεκτές στα πλαίσια σχεδιασμού του έργου, και πρέπει να αντιμετωπίζονται άμεσα προκειμένου να αποφευχθούν γενικότερες αστοχίες, και που ανάγονται ουσιαστικά στη διαδικασία συντήρησής τους. Εργασίες περιοδικής συντήρησης που είναι απαραίτητο να εκτελούνται συνεχώς και σε κυκλική βάση. Εργασίες συντήρησης εγκαταστάσεων από εύλογη φθορά προκαλούμενη κατά τη συνήθη χρήση αλλά και φυσιολογική φθορά λόγω δικαιολογημένης αχρηστίας, των λιμενικών εγκαταστάσεων, των κτιρίων αλλά και των ηλεκτρομηχανολογικών δικτύων (πυρόσβεσης, ηλεκτροδότησης, φωτισμού, υδροδότησης, κ.λ.π.). Επισκευές πάσης φύσεως στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις που προκαλούνται από θεομηνίες και ακραία / έντονα καιρικά φαινόμενα, φυσικές καταστροφές, πρόσκρουση πλοίων και λοιπά ατυχηματικά γεγονότα. Λοιπές εργασίες επισκευής και συντήρησης που υλοποιούνται από το φορέα διαχείρισης του λιμένα, και αποσκοπούν στο δημόσιο συμφέρον και τη δημόσια ασφάλεια, καθώς και την εξυπηρέτηση όλων των χρηστών του λιμένα.

Οι προαναφερθείσες επισκευαστικές παρεμβάσεις έχουν κατά κανόνα κατεπείγοντα χαρακτήρα, που στοχεύει αποκλειστικά στην άρση της επικινδυνότητας, το Δημόσιο συμφέρον, την αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών καθώς και τη διατήρηση - βελτίωση των συνθηκών ασφαλείας σε υφιστάμενους λιμένες και δε σχετίζονται με επιχειρηματική – κερδοσκοπική δραστηριότητα. Τονίζεται ότι οι λιμενικές εγκαταστάσεις αποτελούν μεγάλα, υψηλού κόστους και δύσκολα στην κατασκευή τους έργα, τα οποία λειτουργούν σε ένα εξαιρετικά αντίξοο και έντονα διαβρωτικό περιβάλλον, με αποτέλεσμα η συνεχής συντήρησή τους να αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία τους.

Από τα ανωτέρω, προκύπτει σαφώς ότι οι εργασίες και ο εξοπλισμός που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος δεν δημιουργούν αλλά ούτε και επεκτείνουν υφιστάμενο λιμένα ή τις λιμενικές εγκαταστάσεις, ενώ σε καμία περίπτωση δεν προκαλούν μεταβολή των γεωμετρικών χαρακτηριστικών του λιμένα και των λιμενικών εγκαταστάσεων. Αντίθετα η ταχεία υλοποίησή τους σχετίζεται άμεσα με την προστασία των υφιστάμενων λιμενικών έργων, τον περιορισμό του κόστους από μεγέθυνση ζημιών εφόσον επισκευασθούν σε αρχικό στάδιο, τη δημόσια ασφάλεια, το δημόσιο συμφέρον, τη συνολική εύρυθμη και απρόσκοπτη λειτουργία των λιμένων, τη διαρκή εξυπηρέτηση των χρηστών καθώς και την ασφάλεια χρηστών και εργαζόμενων, ανάγεται δε στην υποχρέωση των φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης, στους οποίους το Δημόσιο έχει παραχωρήσει την ευθύνη λειτουργίας. Το ότι πρόκειται για επισκευές – συντηρήσεις καταδεικνύεται και από το χρηματικό όριο που τίθεται με τον Νόμο, το οποίο είναι ανεπαρκέστατο για την οποιαδήποτε, έστω και μικρής κλίμακας, επέκταση λιμένα ή λιμενικής εγκατάστασης. Από

την μέχρι σήμερα εμπειρία των εμπλεκόμενων φορέων διαπιστώνονται δυσχέρειες στην ακολουθητέα διαδικασία, με κυριότερη την καθυστέρηση στην υλοποίηση των έργων.

Άρθρα 208 και 209

Συμπλήρωση διατάξεων για έργα ΟΛΠ (ν. 2688/1999)

Στο κείμενο των άρθρων ως είχαν δεν γινόταν καμία αναφορά σχετικά με τις διαδικασίες που αφορούν επισκευές – τρέχουσες συντηρήσεις έργων αφού ολοκληρωθεί η φάση κατασκευής, και οι οποίες δεν τροποποιούν τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά και τη μορφολογία των υφιστάμενων κατασκευών. Εξ αυτού δημιουργείται σημαντικό πρόβλημα.

Στα πλαίσια των προαναφερθέντων συμπεριλαμβάνονται επισκευές – επεμβάσεις τοπικού χαρακτήρα φθορών και βλαβών που προκαλούνται από τη συνήθη χρήση αλλά και έκτακτες καταστάσεις όπως π.χ. φθορές λόγω χρόνου, υποσκαφές (σπηλαιώσεις), βλάβες από πρόσκρουση πλοίων στις εγκαταστάσεις, θεομηνίες κ.λ.π., που ανάγονται στις αυτονόητες υποχρεώσεις του κατά περίπτωση Φορέα Διοίκησης και Εκμετάλλευσης των λιμενικών εγκαταστάσεων. Ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά αναφέρονται συνθήκες περιπτώσεις που αντιμετωπίζονται σε καθημερινή βάση και συνδέονται άρρηκτα με την άρση άμεσου και επικείμενου κινδύνου για τους πολίτες και την ασφάλεια των θαλασσίων μεταφορών:

Πλήρωση υποσκαφών σε υφιστάμενα κρηπιδώματα και προβλήτες, που προκαλούνται από προπέλες πλοίων κατά τη συνήθη διαδικασία – χρήση των εγκαταστάσεων, αλλά και από συνήθη ή ακραία καιρικά φαινόμενα. Πλήρωση οπών και καθιζήσεων οδοστρωμάτων ανωδομών ή αντικατάσταση ασφαλιστικού στη χερσαία ζώνη λιμένα, συνεπεία της διέλευσης βαρέων οχημάτων – φορτίων και εντατικής χρήσης από το διακινούμενο επιβατικό κοινό, φαινόμενο απόλυτα συνηθισμένο λόγω της γειτνίασης των λιμενικών εγκαταστάσεων με τη θάλασσα. Επισκευές ζημιών επί κρηπιδωμάτων η προβλητών που προκαλούνται από προσκρούσεις πλοίων κατά τη διάρκεια παραβολής. Αντικατάσταση βλαβέντος εξοπλισμού (δέστρων, προσκρουστήρων, κ.λ.π.). Επισκευές και αντικατάσταση φανών εισόδου στους λιμένες (φάρω), σε συνεργασία με την Υπηρεσία Φάρων του Πολεμικού Ναυτικού. Επισκευές-αποκατάσταση τοπικών αστοχιών της θωράκισης προστασίας εξωτερικών λιμενικών έργων (βραχισμός) που προκαλούνται συνηθέστατα από ακραίες καιρικές συνθήκες, είναι αποδεκτές στα πλαίσια σχεδιασμού του έργου, και πρέπει να αντιμετωπίζονται άμεσα προκειμένου να αποφευχθούν γενικότερες αστοχίες, και που ανάγονται ουσιαστικά στη διαδικασία συντήρησής τους. Εργασίες περιοδικής συντήρησης που είναι απαραίτητο να εκτελούνται συνεχώς και σε κυκλική βάση. Εργασίες συντήρησης εγκαταστάσεων από εύλογη φθορά προκαλούμενη κατά τη συνήθη χρήση αλλά και φυσιολογική φθορά λόγω δικαιολογημένης αχρηστίας, των λιμενικών εγκαταστάσεων, των κτιρίων αλλά και των ηλεκτρομηχανολογικών δικτύων (πυρόσβεσης, ηλεκτροδότησης, φωτισμού, υδροδότησης, κ.λ.π.). Επισκευές πάσης φύσεως στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις που προκαλούνται από θεομηνίες και ακραία / έντονα καιρικά φαινόμενα, φυσικές καταστροφές, πρόσκρουση πλοίων και λοιπά ατυχηματικά γεγονότα. Λοιπές εργασίες επισκευής και συντήρησης που υλοποιούνται από το φορέα

διαχείρισης του λιμένα, και αποσκοπούν στο δημόσιο συμφέρον και τη δημόσια ασφάλεια, καθώς και την εξυπηρέτηση όλων των χρηστών του λιμένα.

Οι προαναφερθείσες επισκευαστικές επεμβάσεις έχουν κατά κανόνα κατεπείγοντα χαρακτήρα, που στοχεύει αποκλειστικά στην άρση της επικινδυνότητας, το Δημόσιο συμφέρον, την αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών καθώς και τη διατήρηση - βελτίωση των συνηθικών ασφαλείας σε υφιστάμενους λιμένες και δε σχετίζονται με επιχειρηματική – κερδοσκοπική δραστηριότητα. Τονίζεται ότι οι λιμενικές εγκαταστάσεις αποτελούν μεγάλα, υψηλού κόστους και δύσκολα στην κατασκευή τους έργα, τα οποία λειτουργούν σε ένα εξαιρετικά αντίξοο και έντονα διαβρωτικό περιβάλλον, με αποτέλεσμα η συνεχής συντήρησή τους να αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία τους.

Από τα ανωτέρω, προκύπτει σαφώς ότι οι εργασίες και ο εξοπλισμός που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος δεν δημιουργούν αλλά ούτε και επεκτείνουν υφιστάμενο λιμένα ή τις λιμενικές εγκαταστάσεις, ενώ σε καμία περίπτωση δεν προκαλούν μεταβολή των γεωμετρικών χαρακτηριστικών του λιμένα και των λιμενικών εγκαταστάσεων. Αντίθετα η ταχεία υλοποίησή τους σχετίζεται άμεσα με την προστασία των υφιστάμενων λιμενικών έργων, τον περιορισμό του κόστους από μεγέθυνση ζημιών εφόσον επισκευασθούν σε αρχικό στάδιο, τη δημόσια ασφάλεια, το δημόσιο συμφέρον, τη συνολική εύρυθμη και απρόσκοπτη λειτουργία των λιμένων, τη διαρκή εξυπηρέτηση των χρηστών καθώς και την ασφάλεια χρηστών και εργαζόμενων, ανάγεται δε στην υποχρέωση των φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης, στους οποίους το Δημόσιο έχει παραχωρήσει την ευθύνη λειτουργίας. Το ότι πρόκειται για επισκευές – συντηρήσεις καταδεικνύεται και από το χρηματικό όριο που τίθεται με τον Νόμο, το οποίο είναι ανεπαρκέστατο για την οποιαδήποτε, έστω και μικρής κλίμακας, επέκταση λιμένα ή λιμενικής εγκατάστασης. Από την μέχρι σήμερα εμπειρία των εμπλεκόμενων φορέων διαπιστώνονται δυσχέρειες στην ακολουθητέα διαδικασία, με κυριότερη την καθυστέρηση στην υλοποίηση των έργων.

Άρθρο 210

Συμπλήρωση διατάξεων για τα λιμενικά έργα (ν. 2971/2001)

Με το άρθρο αυτό τροποποιείται το άρθρο 18 του ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (Α' 285). Στο αρχικό άρθρο 18 του ν. 2971/2001 δεν γίνεται καμία αναφορά σχετικά με τις διαδικασίες που αφορούν επισκευές – τρέχουσες συντηρήσεις έργων αφού ολοκληρωθεί η φάση κατασκευής, και οι οποίες δεν τροποποιούν τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά και τη μορφολογία των υφιστάμενων κατασκευών. Εξ αυτού δημιουργείται σημαντικό πρόβλημα.

Στα πλαίσια των προαναφερθέντων συμπεριλαμβάνονται επισκευές – επεμβάσεις τοπικού χαρακτήρα φθορών και βλαβών που προκαλούνται από τη συνήθη χρήση αλλά και έκτακτες καταστάσεις όπως π.χ. φθορές λόγω χρόνου, υποσκαφές (σπηλαιώσεις), βλάβες από πρόσκρουση πλοίων στις εγκαταστάσεις, θεομηνίες κ.λ.π., που ανάγονται στις αυτονόητες υποχρεώσεις του κατά περίπτωση Φορέα Διοίκησης και Εκμετάλλευσης των λιμενικών εγκαταστάσεων. Ενδεικτικά αλλά όχι περιορι-

στικά αναφέρονται συνθήκες περιπτώσεις που αντιμετωπίζονται σε καθημερινή βάση και συνδέονται άρρηκτα με την άρση άμεσου και επικείμενου κινδύνου για τους πολίτες και την ασφάλεια των θαλασσίων μεταφορών:

Πλήρωση υποσκαφών σε υφιστάμενα κρηπιδώματα και προβλήτες, που προκαλούνται από προπέλες πλοίων κατά τη συνήθη διαδικασία – χρήση των εγκαταστάσεων, αλλά και από συνήθη ή ακραία καιρικά φαινόμενα. Πλήρωση οπών και καθιζήσεων οδοστρωμάτων ανωδομών ή αντικατάσταση ασφαλτικού στη χερσαία ζώνη λιμένα, συνεπεία της διέλευσης βαρέων οχημάτων – φορτίων και εντατικής χρήσης από το διακινούμενο επιβατικό κοινό, φαινόμενο απόλυτα συνηθισμένο λόγω της γειτνίασης των λιμενικών εγκαταστάσεων με τη θάλασσα. Επισκευές ζημιών επί κρηπιδωμάτων η προβλητών που προκαλούνται από προσκρούσεις πλοίων κατά τη διάρκεια παραβολής. Αντικατάσταση βλαβέντος εξοπλισμού (δεστρών, προσκρουστήρων, κ.λ.π.). Επισκευές και αντικατάσταση φανών εισόδου στους λιμένες (φάρων), σε συνεργασία με την Υπηρεσία Φάρων του Πολεμικού Ναυτικού. Επισκευές-αποκατάσταση τοπικών αστοχιών της θωράκισης προστασίας εξωτερικών λιμενικών έργων (βραχισμός) που προκαλούνται συνηθέστατα από ακραίες καιρικές συνθήκες, είναι αποδεκτές στα πλαίσια σχεδιασμού του έργου, και πρέπει να αντιμετωπίζονται άμεσα προκειμένου να αποφευχθούν γενικότερες αστοχίες, και που ανάγονται ουσιαστικά στη διαδικασία συντήρησής τους. Εργασίες περιοδικής συντήρησης που είναι απαραίτητο να εκτελούνται συνεχώς και σε κυκλική βάση. Εργασίες συντήρησης εγκαταστάσεων από εύλογη φθορά προκαλούμενη κατά τη συνήθη χρήση αλλά και φυσιολογική φθορά λόγω δικαιολογημένης αχρηστίας, των λιμενικών εγκαταστάσεων, των κτιρίων αλλά και των ηλεκτρομηχανολογικών δικτύων (πυρόσβεσης, ηλεκτροδότησης, φωτισμού, υδροδότησης, κ.λ.π.). Επισκευές πάσης φύσεως στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις που προκαλούνται από θεομηνίες και ακραία / έντονα καιρικά φαινόμενα, φυσικές καταστροφές, πρόσκρουση πλοίων και λοιπά ατυχηματικά γεγονότα. Λοιπές εργασίες επισκευής και συντήρησης που υλοποιούνται από το φορέα διαχείρισης του λιμένα, και αποσκοπούν στο δημόσιο συμφέρον και τη δημόσια ασφάλεια, καθώς και την εξυπηρέτηση όλων των χρηστών του λιμένα.

Οι προαναφερθείσες επισκευαστικές επεμβάσεις έχουν κατά κανόνα κατεπείγοντα χαρακτήρα, που στοχεύει αποκλειστικά στην άρση της επικινδυνότητας, το Δημόσιο συμφέρον, την αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών, καθώς και τη διατήρηση - βελτίωση των συνθηκών ασφαλείας σε υφιστάμενους λιμένες και δε σχετίζονται με επιχειρηματική – κερδοσκοπική δραστηριότητα. Τονίζεται ότι οι λιμενικές εγκαταστάσεις αποτελούν μεγάλα, υψηλού κόστους και δύσκολα στην κατασκευή τους έργα, τα οποία λειτουργούν σε ένα εξαιρετικά αντίξοο και έντονα διαβρωτικό περιβάλλον, με αποτέλεσμα η συνεχής συντήρησή τους να αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία τους.

Από τα ανωτέρω, προκύπτει σαφώς ότι οι εργασίες και ο εξοπλισμός που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος δεν δημιουργούν αλλά ούτε και επεκτείνουν υφιστάμενο λιμένα ή τις λιμενικές εγκαταστάσεις, ενώ σε καμία περίπτωση δεν προκαλούν μεταβολή των γεωμετρικών χαρακτηριστικών του λιμένα και των λιμενικών εγκαταστάσεων. Αντίθετα η ταχεία υλοποίησή τους σχετίζεται άμεσα με την προστασία των

υφιστάμενων λιμενικών έργων, τον περιορισμό του κόστους από μεγέθυνση ζημιών εφόσον επισκευασθούν σε αρχικό στάδιο, τη δημόσια ασφάλεια, το δημόσιο συμφέρον, τη συνολική εύρυθμη και απρόσκοπτη λειτουργία των λιμένων, τη διαρκή εξυπηρέτηση των χρηστών καθώς και την ασφάλεια χρηστών και εργαζόμενων, ανάγεται δε στην υποχρέωση των φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης, στους οποίους το Δημόσιο έχει παραχωρήσει την ευθύνη λειτουργίας. Το ότι πρόκειται για επισκευές – συντηρήσεις καταδεικνύεται και από το χρηματικό όριο που τίθεται με τον Νόμο, το οποίο είναι ανεπαρκέστατο για την οποιαδήποτε, έστω και μικρής κλίμακας, επέκταση λιμένα ή λιμενικής εγκατάστασης.

Από την μέχρι σήμερα εμπειρία των εμπλεκόμενων φορέων διαπιστώνονται δυσχέρειες στην ακολουθητέα διαδικασία, λόγω του ότι αδειοδότηση των επεμβάσεων αυτών γίνεται με βάση το άρθρο 18 του Ν.2971/01, όπως ισχύει σήμερα, με αποτέλεσμα να προκαλείται αφενός μεγάλη καθυστέρηση στην υλοποίηση των έργων, έως και 2 ετών, και αφετέρου αύξηση της γραφειοκρατίας καθώς για την εκτέλεση τους απαιτείται σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού καθώς και του ΥΠ.Α.Α.Ν., και στη συνέχεια έκδοση απόφασης από την οικεία Περιφέρεια όπως και έκδοση αστυνομικής φύσεως άδεια της οικείας Λιμενικής Αρχής. Υπενθυμίζεται ότι η γνωμοδότηση των προαναφερθέντων Υπηρεσιών, έχει ήδη δοθεί κατά την αρχική κατασκευή των λιμένων, και ως εκ τούτου η εκ νέου γνωμοδότηση προκειμένου να εκτελεστούν επισκευές και επεμβάσεις τοπικού χαρακτήρα σε αυτά δεν έχει ουσιαστική έννοια.

Πέραν του βασικού εξοπλισμού, για τον οποίο απαιτείται αδειοδότηση σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 285), σε ένα σύγχρονο λιμάνι απαιτούνται για την εξυπηρέτηση των διακινούμενων επιβατών και εργαζομένων σε αυτό, στοιχειώδεις διευκολύνσεις όπως ψύκτες, σκιάδια, χημικές τουαλέτες, Α.Τ.Μ. Τραπεζών, μηχανήματα αυτόματης έκδοσης εισιτηρίων, εξοπλισμός και σήμανση για τη διακίνηση πεζών και οχημάτων κ.λ.π. καθώς και εγκατάσταση συστημάτων ασφαλείας με στόχο οι λιμένες και οι λιμενικές εγκαταστάσεις να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του Διεθνούς Κώδικα περί ασφαλείας πλοίων και λιμενικών εγκαταστάσεων ISPS (International Ship and Port Facility Security), και του ν. 3622/2007 «Ενίσχυση της ασφαλείας πλοίων, λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμένων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 281) σκοπός του οποίου είναι ο σχεδιασμός σε εθνικό επίπεδο των αρμοδιοτήτων και δράσεων καθώς και ο συντονισμός αυτών για τη διασφάλιση της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 725/2004 και της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2005/65 για τη βελτίωση της ασφαλείας των πλοίων, των λιμενικών εγκαταστάσεων και των λιμένων από σκόπιμες παράνομες ενέργειες, και να καλύπτουν τις απαιτήσεις των μελετών Σχεδίου Ασφάλειας Λιμενικής Εγκατάστασης (Σ.Α.Λ.Ε.) που έχουν εκπονηθεί με βάση τη μελέτη Αξιολόγησης Λιμενικών Εγκαταστάσεων (Α.Λ.Ε.). Στο θέμα επίσης της ασφαλείας των λιμένων εντάσσεται και ο προβλεπόμενος για τοποθέτηση σε αυτούς εξοπλισμός στα πλαίσια του της εφαρμογής της Συνθήκης Schengen και διαφόρων συστημάτων ασφαλείας (π.χ. C4I). Επισημαίνεται ότι η εγκατάσταση του εξοπλισμού που απαιτείται για την εφαρμογή του κώδικα ISPS, της συνθήκης Schengen και των συστημάτων ασφαλείας στο

πλαίσιο εξασφάλισης κρατικής ασφάλειας συνεπάγεται ήσσονος σημασίας παρεμβάσεις όπως κινητές περιφράξεις, διέλευση ηλεκτροφόρων καλωδίων, δημιουργία φυλακίων ελέγχου, τοποθέτηση καμερών παρακολούθησης επί στύλων, προστατευτικές μπάρες κλπ επί των ήδη υπαρχόντων έργων των οποίων σε καμία περίπτωση δεν τροποποιούνται ή αλλοιώνονται τα υφιστάμενα γεωμετρικά χαρακτηριστικά αυτών και δεν παρακωλύεται η λειτουργία τους.

Οι επεμβάσεις που απαιτούνται για την υλοποίηση των προαναφερθέντων είναι μικρής κλίμακας και πολύ συχνά απαιτούνται τροποποιήσεις προσωρινού χαρακτήρα. Εξ αυτού κρίνεται απαραίτητη η αδειοδότηση τους με ταχύρυθμες διαδικασίες

Άρθρο 211

Τοποθέτηση προστατευτικών δικτύων

Με το άρθρο 240 ρυθμίζεται η αδειοδότηση τοποθέτησης πλωτών φραγμάτων για την αντιμετώπιση της ρύπανσης. Τα προστατευτικά δίκτυα (πλωτά φράγματα) είναι μια επιπλέον εύκαμπτη κατασκευή που στερεώνεται με άγκυρες μικρού βάρους στον πυθμένα, χωρίς μόνιμη πάκτωση και η οποία μπορεί εύκολα να αφαιρεθεί και να αποθηκευτεί, καθιστώντας την ιδανική για εποχιακή χρήση (κατά τους θερινούς μήνες). Η τοποθέτηση τους δεν επιφέρει μεταβολές η αλλοιώσεις στον θαλάσσιο χώρο στον οποίο τοποθετούνται, η δε παρουσία τους είναι διακριτική και δεν αλλοιώνει τον οπτικό ορίζοντα. Χρησιμοποιούνται για την προστασία των ακτών και των λουομένων από θαλάσσια ρύπανση (επιπλέοντα απορρίμματα, κ.λ.π.) σε θαλάσσιες λουτρικές εγκαταστάσεις.

Άρθρο 212

Τροποποίηση του άρθρου 13 του β.δ. 14/1939

Με το άρθρο 211 τροποποιείται η περίπτωση (ε) της παρ. 2 του άρθρου 13 του Β.Δ. 14/1939 «περί Κωδικοποίησης των περί λιμενικών ταμείων κειμένων διατάξεων (Α΄ 24).

Βάσει της ανωτέρω διάταξης παρέχεται ευχέρεια στα Λιμενικά Ταμεία να εκτελούν έργα ή προμήθειες χαμηλού κόστους, με την απλοποιημένη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 13 του β.δ. 14/1939, διευκολύνοντας και απλοποιώντας το έργο τους και καθιστώντας πιο αποτελεσματική τη λειτουργία τους. Καθώς δεν είχαν αναμορφωθεί τα ανωτέρω χρηματικά όρια από το 1969, η εν λόγω διάταξη είχε καταστεί στην ουσία ανεφάρμοστη, αναγκάζοντας τα Λιμενικά Ταμεία να αναμένουν την έγκριση των πράξεων των Λιμενικών Επιτροπών πριν προβούν στην εκτέλεση μίας εργασίας ή προμήθειας, ακόμα και για στοιχειώδεις ανάγκες συντήρησης λιμενικών υποδομών και λειτουργίας των γραφείων τους.

Άρθρο 213

Θέματα ναυτικού απομαχικού ταμείου

Με το εν λόγω άρθρο ρυθμίζονται θέματα ναυτικού απομαχικού ταμείου (NAT). Ειδικότερα:

Με την παρ. 1 προτείνεται η αντικατάσταση της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του ν. 3863/2010 «Νέο Ασφαλιστικό σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις» (Α΄ 115), με διάταξη του παρόντος, κατά την οποία προβλέπεται η από 1.3.2012, με-

ταφορά αρμοδιότητας της άσκησης εποπτείας στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης:

α. του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (NAT) (ν. ΧΛΘ/1861)

β. του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης Ναυτικών (Κ.Ε.Α.Ν.) (ν. 1482/1984, Α΄ 153),

γ. του Κεφαλαίου Ανεργίας – Ασθενείας Ναυτικών (Κ.Α.Α.Ν.) (ν. 6002/1934, Α΄ 37),

δ. του Ταμείου Προνοίας Αξιοματικών Εμπορικού Ναυτικού (Τ.Π.Α.Ε.Ν.) (ν.δ. 3736/1957, Α΄ 148),

ε. του Ταμείου Προνοίας Κατωτέρων Πληρωμάτων Εμπορικού Ναυτικού (Τ.Π.Κ.Π.Ε.Ν.) (ν.δ. 3736/1957, Α΄ 148),

στ. της Εστίας Ναυτικών (Ε.Ν.) (ν.δ. 92/1973, Α΄ 169),

ζ. του Ειδικού Λογαριασμού Οικογενειακών Επιδομάτων (Ε.Λ.Ο.Ε.Ν.) (ν. 1085/1980) και

η. του Κεφαλαίου Δυτών (Κ.Δ.) (ν.δ. 420/1970 «Αλιευτικός Κώδιξ», Α΄ 27) και

ζ. του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ιδρυμάτων Εμπορικού Ναυτικού (ΤΕΑΠΙΕΝ) (ν. 619/1977, Α΄ 171)

που κατά τις ανωτέρω διατάξεις σύστασής τους καθώς και τις διατάξεις του Π.Δ. 242/1999 «Οργανισμός Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ανήκει σήμερα στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Προβλέπεται επίσης η διατήρηση της εποπτείας καθώς και η υπαγωγή, από 1.3.2012, αρμοδιότητας, μετά την εκκαθάριση των ναυτολογίων, διαχείρισης των ειδικών λογαριασμών:

α. Κεφάλαιο Ναυτικής Εκπαίδευσης (Κ.Ν.Ε.) (ν.δ.99/1973, Α΄ 173) και

β. Κεφάλαιο Πλοηγικής Υπηρεσίας (Κ.Π.Υ.) (ν. 3142/1955, Α΄ 43)

στις αρμόδιες Υπηρεσίες Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ναυτικών (ΔΕΚΝ) της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλίας, καθώς και του Κεφαλαίου Πλοηγικής Υπηρεσίας της Γενικής Γραμματείας Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής αντίστοιχα, του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Η ανάληψη της διαχείρισης των ως άνω αυτών ειδικών λογαριασμών, των οποίων δικαιούχος σήμερα είναι το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (NAT), από τις αρμόδιες Υπηρεσίες των ανωτέρω Γενικών Γραμματειών του ΥΠΑΑΝ είναι αναγκαία αφού από τα κεφάλαια αυτά καλύπτονται ανάγκες της Ναυτικής Εκπαίδευσης καθώς και της Πλοηγικής Υπηρεσίας και των Πλοηγικών Σταθμών.

Με την προβλεπόμενη σε επόμενο εδάφιο Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Με την παρ. 2 προτείνεται η αντικατάσταση της σχετικής διάταξης της παρ. β του άρθρου 3α που προστέθηκε μετά το άρθρο 3 του Κωδικοποιημένου Νόμου 792/1978 (Α΄ 110), σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 1085/1980 (Α΄ 255).

Η διάταξη προωθείται προκειμένου να καταστεί δυνατή η προσαρμογή της κείμενης νομοθεσίας στη νομολογία περί του τρόπου υπολογισμού του τριπλασίου ορίου πραγματικής ναυτικής υπηρεσίας.

Ειδικότερα προτείνεται από τη συνολική πραγματική ναυτική υπηρεσία επί πλοίων καθαρής χωρητικότητας άνω των 10 κόρων, τουλάχιστον πενταετής εξ αυτής να έχει πραγματοποιηθεί σε χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτε-

ρο του τριπλασίου αυτής.

Η αντικατάσταση της διάταξης θα απαλλάξει τη Διεύθυνση Παροχών του NAT από μεγάλο όγκο αγωγών και προσφυγών και θα υπάρχει ίση μεταχείριση έναντι όλων των ασφαλισμένων και όχι μόνον εκείνων που προσφεύγουν στα δικαστήρια και δικαιώνονται.

Από την προτεινόμενη τροπολογία δεν προκαλείται οικονομική επιβάρυνση του προϋπολογισμού του NAT.

Με την παρ. 3 προτείνεται αντικατάσταση των πινάκων I και II, που περιέχονται στο Παράρτημα Α του άρθρου 32 του ν. 2166/1993 (Α' 137) και αφορούν το ύψος της εφάπαξ χρηματικής παροχής που χορηγείται από τα ΤΠΑΕΝ και ΤΠΚΠΕΝ, αντίστοιχα, στους ασφαλισμένους των, με επισυναπτόμενους Πίνακες σε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII που ακολουθεί.

Άρθρο 214

Τροποποίηση διατάξεων περί ναυτικών προνομίων

Με την εν λόγω διάταξη εισάγεται διαφορετική τοποθέτηση των απαιτήσεων της β' και α' τάξης του άρθρου 205 του Κώδικα Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου (ΚΙΝΔ), καθώς αποτελεί σχήμα οξύμωρο οι απαιτήσεις του Οργανισμού Λιμένα Πειραιά (ΟΛΠ), που αποτελεί ανώνυμη εταιρεία, να προηγούνται, κατά τις ως άνω ισχύουσες διατάξεις, των απαιτήσεων που προέρχονται από εισφορές εκ ναυτολογίου, δηλαδή από ασφαλιστικές εισφορές πλοιοκτητών και ναυτικών.

Όσον αφορά τα έξοδα εκτελέσεως, αυτά δεν κατατάσσονται στον συντασσόμενο πίνακα δανειστών, αφού όπως προκύπτει από το άρθρο 975 ΚΠολ.Δικ. η κατάταξη των δανειστών στον Πίνακα που συντάσσει ο επί του πλειστηριασμού υπάλληλος γίνεται με αφαίρεση των εξόδων της εκτελέσεως, που προαφαιρούνται από το πλειστηρίασμα.

Τα έξοδα φυλάξεως μπορεί να έπονται των ασφαλιστικών εισφορών.

Άρθρο 215

Απαλλαγή άνεργων Γ.Ε.Ν.Ε. από υποχρέωση καταβολής ειδικής εισφοράς

Με την προτεινόμενη ρύθμιση συμπληρώνεται η παρ. 2 του άρθρου 29 του ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α' 152) με την οποία εξαιρούνται από την υποχρέωση ειδικής καταβολής οι μακροχρόνια άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ, καθώς και όσοι λαμβάνουν επίδομα ανεργίας από τον εν λόγω Οργανισμό, εφόσον κατά το χρόνο βεβαίωσης δεν έχουν πραγματικά εισοδήματα.

Προφανώς εκ παραδρομής στην ανωτέρω διάταξη δεν συμπεριλήφθησαν οι άνεργοι του Γραφείου Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας (Γ.Ε.Ν.Ε.) αρμοδιότητας ΥΠΑΑΝ κα των Λιμενικών Αρχών που λειτουργούν ως παραρτήματά του.

Κατά συνέπεια με την προτεινόμενη διάταξη επιδιώκεται η αποκατάσταση της ανισότητας αυτής και η εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Από την εφαρμογή της προτεινόμενης ρύθμισης δεν θα προκληθεί επιβάρυνση στον προϋπολογισμό του Κεφαλαίου Ανεργίας – Ασθενείας Ναυτικών (ΚΑΑΝ.)

Άρθρο 216

Στέγαση γενικού γραμματέα Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής

Με το άρθρο αυτό τροποποιείται η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 2 περίπτωση η) του ν. 3130/2003 (Α' 76) προκειμένου να διασφαλισθεί η δυνατότητα στέγασης του Γενικού Γραμματέα Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής στη Μυτιλήνη. Με το άρθρο 21 του ν.1947/1991 (Α' 70) έτυχαν εφαρμογής οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 39 του ν.1832/1989 (Α' 54) και του άρθρου 7 του ν.1900/1990 (Α' 125) για τον Υπουργό και Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Αιγαίου και επετράπη η παραχώρηση των κατάλληλων ακινήτων του Κράτους από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου, η κατασκευή καθώς και η ενοικίαση από το Κράτος κατάλληλων κατοικιών για την κάλυψη των αναγκών στέγασης κατά τη διαμονή τους στη Μυτιλήνη.

Επίσης με το άρθρο 3 παρ.2 περίπτωση η) του ν. 3130/2003 (Α' 76) δίνεται η δυνατότητα για κατ'εξαιρεση μίσθωση κατοικιών ή δωματίων ξενοδοχείων για κάλυψη στεγαστικών αναγκών του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, με διάρκεια μίσθωσης τεσσάρων ετών χωρίς δημοπρασία, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Στέγασης.

Με το Π.Δ.205/2007 (Α' 231) συγχωνεύθηκε το Υπουργείο Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (πρώην Υπ. Αιγαίου με έδρα τη Μυτιλήνη) με το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας σε Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής.

Με το π.δ. 215/2007 (Α' 241) συστήθηκε Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής και περιήλθαν σ' αυτή όλες οι θέσεις και υπηρεσίες του πρώην Υπουργείου Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής. Επίσης συστήθηκε θέση Γενικού Γραμματέα Προϊσταμένου της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής

Με το π.δ. 189/2009 (Α' 221) μεταφέρθηκε η ανωτέρω Γενική Γραμματεία στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και διατήρησε την έδρα της στη Μυτιλήνη.

Με το π.δ. 96/2010 Του π.δ. 96/2010 (Α' 170) «Σύσταση Υπουργείου Θαλασσίων Υποθέσεων...» μεταφέρθηκε εκ νέου η ανωτέρω Γενική Γραμματεία στο νεοουσταθέν Υπουργείο Θαλασσίων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας.

Τέλος, με το π.δ. 65/2011 «Διάσπαση του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στα Υπουργεία α) Εσωτερικών και β) Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, συγχώνευση των Υπουργείων Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Θαλασσίων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και μεταφορά στον Πρωθυπουργό των Γενικών Γραμματειών Ενημέρωσης και Επιικοινωνίας και στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς» (Α' 147) μεταφέρθηκε η Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Επειδή με τις ανωτέρω αλλαγές του θεσμικού πλαισίου δεν υφίσταται πλέον Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Αιγαίου αλλά Γενικός Γραμματέας της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, και επει-

δή εξακολουθεί να υφίσταται η ανάγκη στέγασης του νέου θεσμικού οργάνου στη Μυτιλήνη - έδρα της ανωτέρω περιφερειακής υπηρεσίας- με την προτεινόμενη τροπολογία-προσθήκη παρέχεται η δυνατότητα κάλυψής της με απευθείας μίσθωση ακινήτων όπως άλλωστε ισχύει για τους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών.

Άρθρο 217

Έξοδα υπεράσπισης και πολιτικής αγωγής προσωπικού της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλίας και της Γενικής Γραμματείας Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας

Με το άρθρο 1 (παράγ. 1 και 2) του π.δ. 281/93 (Α΄ 122) καθορίστηκε όπως τα έξοδα των αστυνομικών και πυροσβεστικών υπαλλήλων τα οποία υποβάλλονται προς υπεράσπισή τους στο στάδιο της προδικασίας και ενώπιον δικαστηρίων για ενέργειες ή παραλήψεις τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους στη πρόληψη και καταστολή του εγκλήματος καλύπτονται από το Δημόσιο. Στο άρθρο 2 της ίδιας διάταξης ορίζονται οι προϋποθέσεις καταβολής των υπόψη εξόδων.

Από το άρθρο 3 του ν. 2575/98 (Α΄ 23) και ειδικότερα της παραγ. 3 αυτού προβλέπεται ότι «η διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 20 του ν.1481/1984 (Α΄ 152), η οποία προστέθηκε σε αυτό με το άρθρο 16 του ν. 2018/1992 (Α΄ 33) και οι διατάξεις του π.δ/τος 281/1993 (Α΄ 122) που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου αυτής, εφαρμόζονται αναλόγως και για το στρατιωτικό προσωπικό του Λιμενικού Σώματος.

Από την παράγραφο 1 του άρθρου 53 του ν.2935/01 (Α΄ 162) μεταξύ άλλων προβλέπεται ότι «Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 2575/98 (Α΄ 23) εφαρμόζονται ανάλογα και για την κάλυψη των εξόδων υπεράσπισης όλου του προσωπικού του ΥΕΝ ή του προσωπικού των εποπτευόμενων Ν.Π.Δ.Δ. το οποίο αποκαθίσταται κατά τα παραπάνω»

Με την παρ. 3 του άρθρου 12 ν. 3103/03 (Α΄ 23) αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις το ν.1481/1984 (Α΄ 152), όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με το άρθρο 16 του ν. 2018/1992 (Α΄ 33), ενώ με τα άρθρα 1 και 2 του π.δ. 15/07 (Α΄ 11) προβλέφθηκε εκ νέου για το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σώματος η κάλυψη των εν δεμάτι εξόδων και με το άρθρο 4 του ίδιου π.δ. καταργήθηκε το Π.Δ. 281/1993 (Α΄ 122).

Μετά την κατάργηση των ως άνω διατάξεων, εκδόθηκε η αριθμ. 75/2010 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Τμήμα Β΄) η οποία έγινε αποδεκτή από την Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, και γνωμοδοτεί ότι για το πολιτικό προσωπικό του ΥΠΑΑΝ/ΓΓΝΠ, καθώς και των εποπτευόμενων από αυτό Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, εξακολουθούν να ισχύουν, κατά παραπομπή εκ του άρθρου 53 του ν. 2935/2001, οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 2575/1998 παρεπομένως και οι διατάξεις του άρθρου 20 παρ. 6 του ν. 1481/1984, που προστέθηκε με το άρθρο 16 του ν.2018/1992 και του π.δ. 281/1993 και μόνον καθόσον αφορά στην καταβολή εξόδων στα οποία υποβλήθηκαν τα μέλη του προς υπεράσπισή τους για τα συγκεκριμένα ποινικά αδικήματα του άρθρου 49 του ν.2935/2001 «Προσωπικό του Λιμενικού Σώματος και άλλες διατάξεις» (Α΄ 162).

Εντούτοις η καταβολή των εξόδων υπεράσπισης δύο κατηγορηθέντων υπαλλήλων για τους οποίους έχει εκδοθεί αμετάκλητο βούλευμα δεν έχει πραγματοποιηθεί διότι η Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου επέστρεψε την σχετική δαπάνη για μια σειρά από αιτιάσεις.

Προκειμένου να καταστεί δυνατή η κάλυψη των εξόδων υπεράσπισης του πολιτικού προσωπικού της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλίας, της Γενικής Γραμματείας Λιμένων και της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, σε περιπτώσεις που έχει εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική απόφαση ή αμετάκλητο βούλευμα που αποφαινεται να μην απαγγελθεί κατά αυτού κατηγορία ή η υπόθεση τεθεί στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα, προτείνεται η εν λόγω τροποποίηση του ε-δαφίου β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 53 του ν. 2935/2001 (Α΄ 162).

Άρθρο 218

Κατάργηση της Α.Ε. με την επωνυμία «Ποσειδών Ινστιτούτο Ναυτικής Κατάρτισης Α.Ε.»

Η κατάργηση της «ΠΟΣΕΙΔΩΝ Α.Ε.» αποτελεί συνείδηση της διαδικασίας κατάργησης και συγχώνευσης φορέων, οργανισμών και υπηρεσιών του δημοσίου τομέα, με στόχο την περιστολή της δημόσιας δαπάνης.

Άρθρο 219

Ινστιτούτο Ιστορίας Εμπορικής Ναυτιλίας

Με την παρ. 1 αυτού του άρθρου επιχειρείται η τροποποίηση του ποσοστού χρηματοδότησης των Ναυτικού Μουσείου Πειραιά και Ινστιτούτου Ναυτικής Ιστορίας, ως προς την μεταξύ των αναλογική κατανομή.

Με το ν. 4502/1966 θεσπίστηκε, ύστερα από ενέργειες των μελών του Ναυτικού Μουσείου της Ελλάδος και για τη συντήρηση τούτου, πόρος προερχόμενος από την επιβολή ποσοστού 10% επί των διατιμημένων εντύπων του ΝΑΤ.

Η ως άνω ρύθμιση περιήλθε ad hoc στο άρθρο 83 παρ. 4 του Π.Δ 913/1978, το οποίο κωδικοποίησε τις περί ΝΑΤ διατάξεις. Ειδικότερα:

Το έτος 1992 με διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 39 του ν. 2008/1992 η παρ. 4 του άρθρου 83 αντικαταστάθηκε σύμφωνα με την οποία προβλέπεται τα 9/10 του πόρου να αποδίδεται στο ιδρυθέν με το άρθρο 9 του ν. 1940/1991 Μουσείο Εμπορικής Ναυτιλίας. Τέλος, ο πόρος αυτός με τη διάταξη του άρθρου 32 του ν. 2638/1998 «Οργάνωση και λειτουργία της Ναυτικής Εκπαίδευσης... και άλλες διατάξεις» (Α΄ 204) μεταφέρθηκε στο ιδρυθέν Ινστιτούτο Ιστορίας Εμπορικής Ναυτιλίας,

Επειδή το Ναυτικό Μουσείο της Ελλάδος, έχοντας στερηθεί όλα αυτά τα χρόνια τον βασικό του πόρο, έχει περιέλθει σήμερα σε οικονομικό αδιέξοδο και δεν μπορεί να υλοποιήσει μελέτες ανακαίνισης και επέκτασης και λειτουργικής αναβάθμισης, με το παρόν άρθρο, για λόγους δικαιοσύνης και νομοθετικής ηθικής τόσο προς το Ιστορικό Μουσείο όσο και προς την πόλη του Πειραιά, προτείνεται η τροποποίηση της σχετικής διάταξης ώστε οι πόροι από την πώληση των διατιμημένων εντύπων μοιραστούν Ναυτικού Μουσείου της Ελλάδος και στο Ινστιτούτο Ιστορίας Εμπορικής Ναυτιλίας,

Άρθρο 220
Συμβάσεις ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας

Το άρθρο όγδοο του ν. 2932/2001 (Α' 145), όπως ισχύει σήμερα, προβλέπει τη δυνατότητα σύναψης συμβάσεων ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας στις θαλάσσιες ενδομεταφορές, σε περίπτωση μη εκδήλωσης ενδιαφέροντος για ελεύθερη δρομολόγηση πλοίου. Το επίμαχο άρθρο υπέστη πλείστες όσες τροποποιήσεις και συμπληρώσεις με διαφόρους νόμους (άρθρο 28 του ν. 3153/2003, άρθρου 1983 του ν. 3409/2005, άρθρο έκτο ν. 3482/2006, άρθρο 27 του ν. 3511/2006 κ.ά.), με σκοπό την παροχή δυνατότητας ταχείας κάλυψης των κοινωνικών αναγκών, χωρίς ωστόσο να αίρονται, όπως αποδείχθηκε στην πράξη, αδιέξοδες καταστάσεις σε ορισμένες περιπτώσεις. Με τις προτεινόμενες διατάξεις διατηρείται κατά βάση το μέχρι σήμερα υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, με μικρές επεμβάσεις και προσθήκες, προκειμένου να καταστεί σαφέστερο και εμπλουτίζεται με ρυθμίσεις που αίρουν τις αδιέξοδες καταστάσεις, για λόγους δε νομοτεχνικούς επελέγη η αντικατάσταση όλου του άρθρου, λόγω των πολλών τροποποιήσεων που υπέστη.

Ειδικότερα, διατηρούνται οι προϋποθέσεις, οι όροι και η διαδικασία για τη σύναψη και παράταση: α) συμβάσεων ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας για την αποκλειστική εξυπηρέτηση δρομολογιακής γραμμής, με την τήρηση διαγωνιστικής διαδικασίας, με ναύλο και κόμιστρο μεταφοράς οχημάτων, β) συμβάσεων ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας κατόπιν μειοδοτικού διαγωνισμού, έναντι μισθώματος και β) συμβάσεων δρομολόγησης πλοίου με απ' ευθείας ανάθεση μέχρι την ολοκλήρωση του μειοδοτικού διαγωνισμού.

Με νέες διατάξεις αποσαφηνίζεται ο χρόνος από του οποίου οι συμβάσεις θεωρούνται συναφθείσες και ο χρόνος υπογραφής του εγγράφου των συμβάσεων, σε συνάρτηση με τον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας που ασκεί το Ελεγκτικό Συνέδριο και προς άρση κάθε αμφισβήτησης ορίζεται ότι έγγραφο της σύμβασης δεν έχει συστατικό αλλά αποδεικτικό τύπο. Παράλληλα, θεσπίζεται η δυνατότητα ανάθεσης της διενέργειας δρομολογίων απ' ευθείας με σύμβαση δημόσιας υπηρεσίας, χωρίς την τήρηση διαγωνιστικής διαδικασίας, σε περίπτωση αθέτησης της υποχρέωσης εκτέλεσης των δρομολογίων ή αδυναμίας εκτέλεσης αυτών για οποιονδήποτε λόγο, στο πλαίσιο είτε τακτικής δρομολόγησης είτε με οποιασδήποτε μορφής σύμβαση ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας, αν κρίνεται απολύτως αναγκαίο, για λόγους κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής ή κάλυψης επειγουσών κοινωνικών αναγκών. Η ρύθμιση αυτή είναι επιβεβλημένη, διότι υπό το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο δεν υπήρχε τέτοια δυνατότητα, με αποτέλεσμα την πλήρη αδυναμία κοινωνιακής εξυπηρέτησης νήσων και μάλιστα για μεγάλα χρονικά διαστήματα, με εύκολα αντιληπτές συνέπειες.

Τέλος, στις περιπτώσεις που ο έλεγχος νομιμότητας από το Ελεγκτικό Συνέδριο ενεργείται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου έκτου του ν. 3755/2009 (Α' 52), αν ο έλεγχος αποβεί αρνητικός και η σύμβαση θεωρηθεί μη συναφθείσα, θεσπίζεται η υποχρέωση καταβολής στον ανάδοχο του μισθώματος που αντιστοιχεί στα δρομολόγια που είχε ήδη εκτελέσει μέχρι το πέρας του ελέγχου. Και η ρύθμιση αυτή είναι επιβεβλημένη προς αποφυγή ασκόπων δικαστικών αγώνων, που ευλό-

γως θα προκύψουν, αφού το μίσθωμα είναι καταβλητέο κατά τις διατάξεις του αδικαιολογήτου πλουτισμού, αλλά και για την αντιμετώπιση άρνησης των πλοιοκτητών να αναλάβουν την εκτέλεση δρομολογίων με αβέβαιη τη νομιμότητα της σύμβασης.

Άρθρο 221
Παράταση χρόνου εκπλήρωσης συμβατικής υποχρέωσης

Με την προτεινόμενη διάταξη παρέχεται η δυνατότητα παράτασης του χρόνου εκπλήρωσης της συμβατικής υποχρέωσης του αναδόχου προς αντικατάσταση του συμβατικού πλοίου ανώτερης κατηγορίας, συνακολούθως και της χρονικής διάρκειας της σύμβασης, έως και μία τριετία πέραν της προβλεπόμενης στο άρθρο 17 του ν. 3387/2010 διετίας.

Η δυνατότητα παράτασης αυτή κρίνεται επιβεβλημένη λόγω της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας, που ουσιαστικά επέφερε απρόοπτη μεταβολή συνθηκών και καθιστά ιδιαίτερα δυσχερή την εκπλήρωση της ως άνω συμβατικής υποχρέωσης στον προβλεπόμενο συμβατικό χρόνο ή και στο διάστημα της αρχικής διετούς παράτασης.

Με τη διάταξη αυτή, η δυνατότητα της παράτασης (αρχικής διετούς και επιπλέον τριετούς) παρέχεται, για λόγους ίσης μεταχείρισης, και επί συμβάσεων που καταρτίστηκαν μετά την έναρξη ισχύος του άρθρου 17 του ν. 3887/2010 και πριν από την έναρξη ισχύος της προτεινόμενης διάταξης, αφού και γι' αυτές συντρέχουν οι ίδιοι λόγοι.

Άρθρο 222
Πλήρης απελευθέρωση περιγητικών πλόων

Προτείνεται η τροποποίηση του ν. 3872/2010 «Εκτέλεση περιγητικών πλόων από πλοία με σημαία τρίτων χωρών με αφετηρία ελληνικό λιμένα και άλλες διατάξεις» (Α' 148), όσον αφορά τη σύναψη σύμβασης ανάμεσα στην πλοιοκτήτρια εταιρεία ή την εταιρεία που εκμεταλλεύεται το πλοίο, καταργώντας στο εξής την απαίτηση της προηγούμενης υπογραφής της σχετικής σύμβασης. Παράλληλα, ρυθμίσεις της Σύμβασης ενσωματώνονται στο νόμο, προκειμένου να διασφαλιστεί κυρίως η καταβολή εισφοράς και τα κίνητρα που δίδονται για την απασχόληση Ελλήνων ναυτικών.

Από την μέχρι τώρα εφαρμογή του ν. 3872/2010 «Εκτέλεση περιγητικών πλόων από πλοία με σημαία τρίτων χωρών με αφετηρία ελληνικό λιμένα και άλλες διατάξεις» (Α' 148) διαπιστώθηκε ότι η σύναψη της προβλεπόμενης από το αρ. 1 σύμβασης λειτούργησε αποτρεπτικά στο να δραστηριοποιηθούν πλοία με σημαία τρίτων χωρών στον χώρο της κρουαζιέρας στην χώρα μας, χωρίς ταυτόχρονα να αποκομίζει το Δημόσιο κάποιο σημαντικό όφελος από την κατάρτιση της σύμβασης. Η απαίτηση για μετάφραση όλων των προβλεπομένων εγγράφων στα ελληνικά και η επισημειώσή τους σύμφωνα με την Σύμβαση της Χάγης (Apostille) αποδείχθηκαν διαδικασίες χρονοβόρες και με σημαντικό κόστος, γεγονός το οποίο δεν συμβάλλει στην δημιουργία φιλικού επενδυτικού κλίματος. Η προτεινόμενη ρύθμιση θα ωφελήσει την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού στην χώρα, καταργώντας ένα γραφειοκρατικό εμπόδιο και καθιστώντας την δραστηριοποίηση στον χώρο της κρουαζιέρας

από πλοία με σημαία τρίτης χώρας στην Ελλάδα πολύ πιο ευχερή.

Με το άρθρο 2 καθορίζονται λεπτομερώς τα θέματα απασχόλησης Ελλήνων ναυτικών στα πλοία αυτά, θέματα τα οποία μέχρι τώρα αποτελούσαν αντικείμενο της υπογραφόμενης σύμβασης, χωρίς να διαφοροποιούνται οι ρυθμίσεις στην ουσία τους, αφού παραμένουν τα κίνητρα για την απασχόληση Ελλήνων ναυτικών. Δεν καταργείται η αρ. 59/10 απόφαση ΥΘΥΝΑΛ, με την οποία τίθενται πρόσθετα κίνητρα για την απασχόληση Ελλήνων ναυτικών, ούτε η εξουσιοδοτική διάταξη (παρ. 2) που ορίζει ότι το ύψος της εισφοράς μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του ΥΠΑΑΝ, οριζόμενων παράλληλα μέσω της απόφασης αυτής εκπτώσεων στο ύψος της εισφοράς, σε περίπτωση που η δραστηριοποιούμενη εταιρεία απασχολεί Έλληνες ναυτικούς.

Επίσης, ορίζεται ρητά ότι τα προνόμια της ρύθμισης του άρθρου 24 του ν. 3409/2005, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, εφαρμόζονται και στην περίπτωση πλοίων με κοινοτική σημαία ή σημαία του ΕΟΧ, για την άρση αμφισβητήσεων που είχαν προκύψει κατά την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 223

Προμήθειες πετρελαιοειδών της πλοηγικής υπηρεσίας

Με το άρθρο αυτό προτείνεται η μεταφορά της αρμοδιότητας για την προμήθεια πετρελαιοειδών στην Διεύθυνση Προμηθειών και Κτιριακών Εγκαταστάσεων της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3142/1955, η Πλοηγική Υπηρεσία διοικείται από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας δια των εντεταλμένων οργάνων της Κεντρικής Υπηρεσίας, όπως ορίζονται κάθε φορά στον ισχύοντα οργανισμό του Υπουργείου και έχει οικονομική αυτοτέλεια. Με την αριθμ. 2/59547/Α0024/7.8.2000 (Β' 1095) απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας διατηρήθηκε εκτός προϋπολογισμού ειδικός λογαριασμός 26111 με τίτλο ΝΑΤ/ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΛΟΗΓΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ, που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος, η δε διαχείρισή του υπόκειται σε έλεγχο σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 3142/1955. Μετά τη δημοσίευσή του νόμου 3697/2008 (Α' 194), το Κεφάλαιο Πλοηγικής Υπηρεσίας δεν καταργήθηκε. Αντίθετα, σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του σχετικού νόμου, και με την αρ. Οικ 2/83149/Α00024/23.11.2008 Εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους «το Κεφάλαιο Πλοηγικής Υπηρεσίας αποτελεί λογαριασμό διαχείρισης της Πλοηγικής Υπηρεσίας, η οποία είναι αποκεντρωμένη υπηρεσία του Δημοσίου με ίδια διοίκηση και διέπεται σύμφωνα με το άρθρο 1 του νομοθετικού διατάγματος 496/74 από τις διατάξεις του Λογιστικού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Σύμφωνα με την παράγραφο (6) του άρθρου 13 του νόμου 2503/1997 (Α' 107), η Πλοηγική Υπηρεσία, είχε ενταχθεί στις ρυθμίσεις για την προμήθεια πετρελαίου κίνησης (TRANSIT) που διενεργούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (ήδη, με τον νόμο 3852/2010, η αρμοδιότητα αυτή έχει μεταφερθεί στις Περιφέρειες).

Με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 11 του άρθρου 34 του ν. 2000/1991 «Για την αποκρατικοποίηση, απλούστευση διαδικασιών εκκαθάρισης, ενίσχυση των κα-

νόνων ανταγωνισμού και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 206), δόθηκε η δυνατότητα να παρέχεται εξουσιοδότηση στον ενδιαφερόμενο φορέα, για την ανάδειξη από τον ίδιο προμηθευτών με απόφαση του οικείου νομάρχη, ύστερα από γνωμοδότηση της επιτροπής προμηθειών της νομαρχίας, όταν ειδικοί λόγοι καθιστούν αδύνατη ή προδήλως δυσχερή την ανάδειξη προμηθευτών πετρελαιοειδών για τα ιδρύματα του Δημοσίου και τα νομικά πρόσωπα αρμοδιότητάς του.

Στην πράξη έχουν παρατηρηθεί τα εξής: Για τα έτη 2006, 2007 και 2008, η προμήθεια πετρελαιοειδών έγινε μέσω της Νομαρχίας. Ωστόσο, για τα έτη 2009, 2010 και 2011 οι διαγωνισμοί απέβησαν άγονοι και για το λόγο αυτό δόθηκε εξουσιοδότηση στον φορέα από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση – Περιφέρεια, μετά από απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, μέχρι να αναδειχθεί νέος μειοδότης ο φορέας να προβεί στις κατά νόμο διαδικασίες για την ανάδειξη προμηθευτών για την προμήθεια πετρελαιοειδών. Προκειμένου να καταστεί πιο ευχερής η διαδικασία προμήθειας πετρελαιοειδών, με δεδομένο ότι οι διαγωνισμοί αποβαίνουν σε μεγάλο βαθμό άγονοι, προτείνεται η μεταφορά της αρμοδιότητας για την διενέργεια διαδικασιών ανάδειξης προμηθευτών και θεώρησης τιμολογίων στην Διεύθυνση Προμηθειών και Κτιριακών Εγκαταστάσεων της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Άρθρο 224

Ωράριο λειτουργίας κλάδου ελέγχου εμπορικών πλοίων

Με το άρθρο αυτό προβλέπεται ειδικό ωράριο λειτουργίας για τις Υπηρεσίες του Κλάδου Ελέγχου Εμπορικών Πλοίων. Οι Υπηρεσίες αυτές λειτουργούν σε εικοσιτετράωρη βάση, προκειμένου να αντιμετωπίζεται άμεσα και οποιοδήποτε έκτακτο ζήτημα ανακύπτει, σχετικό με την ασφάλεια πλοίων. Μετά την έκδοση του π.δ. 67/2011 «Οργανισμός Λ.Σ. – ΕΛ. – ΑΚΤ., τα στελέχη του Λ.Σ. ΕΛ. ΑΚΤ» που υπηρετούσαν στον Κλάδο Επιθεώρησης εμπορικών Πλοίων και που, λόγω της ιδιότητάς τους εργάζονταν σε «βάρδιες», κατά τη νύκτα, το Σάββατο, την Κυριακή και τις αργίες, αποχωρούν σταδιακά, προκειμένου να στελεχώσουν Υπηρεσίες του Αρχηγείου. Οι ανάγκες των Υπηρεσιών αυτών, που συνδέονται άμεσα με την ασφάλεια των πλοίων και των επιβατών, κατά τη νύκτα, το Σάββατο, τη Κυριακή και τις αργίες, πρέπει να καλυφθούν επίσης από υπαλλήλους της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλίας.

Επίσης, προβλέπεται ότι με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας θα καθορίζεται το νέο σύστημα εργασίας του προσωπικού των προαναφερομένων υπηρεσιών, δεδομένου ότι είναι αναγκαίο να αναπτύσσεται σε κυλούμενη βάση καθ' όλο το 24ωρο και κατά τις Κυριακές και ημέρες αργίας. Για την εργασία κατά τις εξαιρέσιμες ημέρες και ώρες θα καταβλάται στους ανωτέρω υπαλλήλους η προβλεπόμενη από τις κείμενες σχετικές διατάξεις αποζημίωση.

Άρθρο 225

Εκπαίδευση σπουδαστών των Α.Ε.Ν.
και σε μη ελληνικά πλοία

Με την προτεινόμενη διάταξη επιχειρείται να αντιμετωπισθεί το ζήτημα της αδυναμίας ναυτολόγησης σπου-

δαστών και κυρίως σπουδαστριών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ), σε πλοία με ελληνική σημαία ή σε πλοία με ξένη σημαία, συμβεβλημένα με το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ) ή ελληνικών συμφερόντων, λόγω έλλειψης σχετικών ευκαιριών εύρεσης θέσης, ενώ όμως είναι αναγκαία η πραγματοποίηση των εκπαιδευτικών ταξιδιών για την απόκτηση Πτυχίου αλλά και Αποδεικτικού Ναυτικής Ικανότητας Γ΄ Τάξης Εμπορικού Ναυτικού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο η απορροφητικότητα των σπουδαστών για το α΄ εκπαιδευτικό ταξίδι ανέρχεται σε περίπου 80% για άντρες και 50% - 60% για τις γυναίκες. Με την εισαγόμενη ρύθμιση παρέχεται η δυνατότητα πραγματοποίησης εκπαιδευτικών ταξιδιών και σε πλοία με κοινοτική σημαία ή και σε πλοία τρίτων χωρών, ανεξάρτητα εάν αυτά είναι ελληνικών ή άλλων συμφερόντων, αυξάνοντας έτσι τον αριθμό των διατιθέμενων θέσεων εκπαίδευσης.

Άρθρο 226 Παράταση προθεσμίας

Με το άρθρο αυτό προτείνεται η παράταση κατά δύο έτη της προθεσμίας άσκησης του δικαιώματος που προβλέπεται από τις παραγράφους 9 και 10 του άρθρου 27 του νόμου 2971/2001 για την αδειοδότηση έργων χωρίς άδεια ή καθ΄ υπέρβαση αυτής. Η ρύθμιση κρίνεται αναγκαία λόγω της χρονοβόρας διαδικασίας αδειοδότησης που προβλέπεται από τον νόμο, με αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις να μην επαρκεί το χρονικό περιθώριο που καταλείπετε στους αρμόδιους φορείς προκειμένου να προβούν σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες. Με το δεύτερο εδάφιο της διάταξης ρυθμίζεται το ζήτημα των αιτήσεων που ενδέχεται να υποβληθούν μετά την λήξη της προηγούμενης προθεσμίας και μέχρι την δημοσίευση του παρόντος νόμου.

Άρθρο 227 Τροποποιούμενες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 228 Τροποποίηση διατάξεων για τα τεχνικά επαγγέλματα και τις μεταποιητικές δραστηριότητες

Με το άρθρο αυτό τροποποιούνται διατάξεις του ν. 3982/2011 «Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων και άλλες διατάξεις» (Α΄ 143).

Ειδικότερα, με τις παραγράφους 1 έως 6 του άρθρου αυτού τροποποιούνται διατάξεις του πρώτου μέρους του ν.3982/2011 με σκοπό την καθιέρωση ενός ολοκληρωμένου, ενιαίου και σύγχρονου θεσμικού πλαισίου για όλες τις επαγγελματικές δραστηριότητες αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας που σχετίζονται με τις ηλεκτρικές /μηχανολογικές εγκαταστάσεις, το οποίο θα επιτρέπει την πρόσβαση στην άσκηση των εν λόγω επαγγελματικών δραστηριοτήτων και από νέες ειδικότητες πτυχιούχων ανώτατης εκπαίδευσης.

Με τις παραγράφους 7 έως 11 του εν λόγω άρθρου τροποποιούνται διατάξεις του δεύτερου μέρους του ν. 3982/2011, προκειμένου να διορθωθεί η εκ παραδρομής μη αναφορά της Διεύθυνσης Εγκαταστάσεων Πετρελαιο-

οειδών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής στον ορισμό της Αδειοδοτούσας Αρχής της παρ. 14 του άρθρου 17 του ως άνω νόμου, καθώς, σύμφωνα με το π.δ. 381/1989 «Οργανισμός του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας» (Α΄ 168), η Διεύθυνση αυτή ορίζεται ως η αρμόδια για τη χορήγηση αδειών σε εγκαταστάσεις παραγωγής και εναποθήκευσης πετρελαιοειδών και λιπαντικών καθώς και σε εγκαταστάσεις ερευνών-εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. Οι δραστηριότητες αυτές αποτελούν μεταποιητικές δραστηριότητες και αδειοδοτούνται με βάση το ν. 3982/2011, χωρίς να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του (άρθρο 18).

Με την παράγραφο 12 εισάγεται νέα ρύθμιση με σκοπό την υποστήριξη της μεταποίησης αγροτοκτηνοτροφικών προϊόντων, κλάδου ιδιαίτερα δυναμικού για την Ελληνική Οικονομία, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητά του, μέσα από την οργανωμένη λειτουργία των Επιχειρηματικών Πάρκων, και τις συνδυασμένες δραστηριότητες που προβλέπονται σ΄ αυτά, όπως τη θερμοκηπιακή παραγωγή, με στόχο την προώθηση της πράσινης επιχειρηματικότητας και την προστασία του περιβάλλοντος σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.

Με την παράγραφο 14 του ίδιου άρθρου προστίθεται νέα διάταξη στο άρθρο 52 του ν.3982/2011, με σκοπό να καλύψει το θέμα των υψηλών αντικειμενικών αξιών γης στην Περιφέρεια Αττικής. Για το σκοπό αυτό κρίνεται σκόπιμη η μείωση του ύψους της εισφοράς σε χρήμα των ιδιοκτητών ακινήτων που βρίσκονται στα όρια Επιχειρηματικού Πάρκου εντός της Περιφέρειας Αττικής, προκειμένου να μην υπερκαλύπτεται από την εισφορά το κόστος του απαιτούμενου έργου για την έναρξη λειτουργίας του Πάρκου και να εκπληρώνεται ο αναπτυξιακός σκοπός του.

Άρθρο 229 Εκσυγχρονισμός επαγγελματικών εργαστηρίων

Με το ν. 3982/2011 «Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων και άλλες διατάξεις» (Α΄ 143) τροποποιήθηκαν πρόσφατα οι βασικές διατάξεις της βιομηχανικής νομοθεσίας, πλην του δεύτερου μέρους του ν. 3325/2005 (Α΄ 68) με τίτλο «Βιώσιμη Ανάπτυξη Αττικής».

Σκοπός του άρθρου αυτού είναι η άρση των διαφοροποιήσεων στην διαδικασία εκσυγχρονισμού για τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες εντός της Περιφέρειας Αττικής και η εφαρμογή και για τις δραστηριότητες αυτές όμοιας διαδικασίας με αυτή που ισχύει για το σύνολο της Επικράτειας, τηρουμένων πάντα των ενισχυμένων περιβαλλοντικών δεσμεύσεων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος. Στόχος των παρεμβάσεων αυτών είναι η εναρμόνιση με τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας/Αττικής 2011, που πρόσφατα παρουσιάστηκε, υπό το πρίσμα μιας πολιτικής στην οποία μπορούν να συνυπάρξουν επιλογές που στοχεύουν και στην προστασία του περιβάλλοντος και στην περαιτέρω ανάπτυξη της μεταποίησης.

Επιπλέον, όλες οι σημαντικές προβλέψεις του ν. 3982/2011, όπως η εφαρμογή του μοντέλου «πρώτα αδειοδοτώ» (αφού έχω θέσει τις απαιτήσεις μου) και «μετά ελέγχω», οι συγκεκριμένες χρονικές προθεσμίες ε-

ντός των οποίων η διοίκηση οφείλει να απαντήσει προς τους επιχειρηματίες, τα Επιμελητήρια ως Αδειοδοτούσα Αρχή, ο περιοδικός έλεγχος από τους Επιθεωρητές του Πιστοποιημένου Μητρώου και η τυποποίηση των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων, αποσαφηνίζεται ότι εφαρμόζονται και στην αδειοδότηση και λειτουργία των δραστηριοτήτων των εγκατεστημένων εντός της Περιφέρειας Αττικής.

Ειδικότερα, με τροποποίηση επιμέρους άρθρων του ν.3325/2005: Η χρονική ισχύς της άδειας λειτουργίας γίνεται από οκταετής αορίστου διάρκειας. Επίσης, τα επαγγελματικά εργαστήρια εντός της Περιφέρειας της Αττικής, που με την ισχύουσα ρύθμιση υποχρεούνταν σε εφοδιασμό με άδεια εγκατάστασης και άδεια λειτουργίας, πλέον απαλλάσσονται από την έκδοση αδειών και για την αδειοδότηση τους εφαρμόζονται τα όσα ισχύουν για τα επαγγελματικά εργαστήρια στο σύνολο της Επικράτειας.

Για τον εκσυγχρονισμό των δραστηριοτήτων που είναι εγκατεστημένες μέσα σε Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων σύμφωνα με τις διατάξεις των ν.4458/1965 «Περί Βιομηχανικών Πάρκων» (Α' 33), ν. 2545/1997 «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις» (Α' 254) και ν. 3982/2011 (Α' 143) δεν επιβάλλεται πλέον περιορισμός στην αύξηση της ενεργειακής κατανάλωσης, ενώ αίρεται και ο περιορισμός της διατήρησης ίδιου μηχανολογικού εξοπλισμού στην περίπτωση συμπλήρωσης ή αλλαγής δραστηριότητας.

Άρθρο 230

Τροποποίηση διατάξεων για το ΔΣ του Ε.Σ.Υ.Δ. (ν. 3066/2002) και τις υπό εκκαθάριση θυγατρικές εταιρείες του ΕΟΜΜΕΧ (ν. 4038/2012)

Με το ν. 3066/2002 (Α' 252) συστήθηκε η ανώνυμη εταιρεία «Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε. – ΕΣΥΔ Α.Ε.» Σκοπός της εταιρείας είναι η υλοποίηση, η εφαρμογή και η διαχείριση του Εθνικού Συστήματος Διαπίστευσης. Η εταιρεία αποτελεί τον Εθνικό Φορέα Διαπίστευσης της χώρας στο πνεύμα των διατάξεων του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 765/2008/ΕΚ, τον επίσημο τεχνικό σύμβουλο της πολιτείας σε θέματα διαπίστευσης και το ελληνικό μέλος στους ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς διαπίστευσης. Επιπλέον, χορηγεί πιστοποιητικά διαπίστευσης σε φορείς πιστοποίησης, επιθεώρησης και ελέγχου, σε περιβαλλοντικούς επαληθευτές, σε εργαστήρια δοκιμών, αναλύσεων και διακρίβωσης (μετρολογίας) τα οποία δραστηριοποιούνται τόσο στην Ελλάδα όσο και στην αλλοδαπή και αναλαμβάνει συμβουλευτικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που εντάσσονται στο πεδίο της διαπίστευσης.

Το «Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε. – ΕΣΥΔ ΑΕ» συστήθηκε ως ανώνυμη εταιρεία με το ν. 3066/2002 (Α' 252), ο οποίος τροποποίησε τον ν. 2231/1994 που συνέστησε το Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης ως υπηρεσία στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας. Επειδή με το άρθρο πρώτο του ν. 3899/2010 (Α' 212) τροποποιείται το άρθρο 19 του ν. 3429/2005 (Α' 314), επεκτείνεται το πεδίο εφαρμογής του κεφαλαίου Α και εντάσσεται σε αυτό και η εταιρεία «ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗΣ ΑΕ». Έτσι παρίσταται η ανάγκη να εναρμονιστεί το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο του ν. 3066/2002 με τις ρυθμίσεις του ν. 3429/2005.

Η προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιεί τον τρόπο συγκρότησης του Διοικητικού Συμβουλίου, τα προσόντα του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου, εναρμονίζει τις διατάξεις καθορισμού των αποζημιώσεων αυτών και των μελών του ΔΣ με την ισχύουσα νομοθεσία και, παράλληλα, δημιουργεί αντιπροσωπευτικότερη σύνθεση στο Διοικητικό Συμβούλιο. Ειδικότερα επέρχονται ρυθμιστικές αλλαγές στις υποπαραγράφους α), β), γ) και δ) της παραγράφου 2 του νόμου 3066/2002 ως ακολούθως :

Στο σημείο α) το ΔΣ παραμένει 5-μελές, δίνεται ωστόσο η δυνατότητα συμμετοχής σε αυτό εκπροσώπου των εργαζομένων σε περίπτωση ταύτισης των ιδιοτήτων του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου.

Στα σημεία β) και γ) καθορίζονται η ηθική, η οργάνωση και τα προσόντα του Προέδρου και δίδεται η δυνατότητα άσκησης των καθηκόντων Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου από το ίδιο άτομο.

Επίσης, εισάγονται στο σημείο δ) οι αναγκαίες διατάξεις για τον καθορισμό των αποζημιώσεων του Προέδρου, του Αντιπροέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου, των μελών εκτελεστικών και μη του Διοικητικού Συμβουλίου με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών και για την εναρμόνιση αυτών με το ισχύον σήμερα νομοθετικό πλαίσιο.

Επιπλέον, προβλέπεται διάταξη για καθορισμό των αποζημιώσεων των μελών Τεχνικών Επιτροπών και Εξωτερικών Αξιολογητών, που λειτουργούν τις διαδικασίες διαπίστευσης του Εθνικού Συμβουλίου Διαπίστευσης, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας στα πλαίσια της τιμολογιακής πολιτικής που θα εφαρμόζει.

Με το ίδιο άρθρο προστίθεται νέα διάταξη στο άρθρο 16 του ν.4038/2012, με το οποίο οι θυγατρικές εταιρείες του ΕΟΜΜΕΧ: ΕΛΚΑ ΑΕ, ΕΛΚΕΑ ΑΕ, ΕΛΚΕΔΕ ΑΕ, οι θυγατρικές της, ΚΕΓ ΑΕ και Θερμοκοιτίδα Νέων Επιχειρήσεων Χανίων λύθηκαν και τέθηκαν σε εκκαθάριση. Με τη διάταξη αυτή ορίζεται σαφώς ότι οι εκκαθαριστές δεν υπέχουν οιαδήποτε ποινική ή αστική ευθύνη κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης από τα χρέη των εταιρειών προς το Δημόσιο και τους ασφαλιστικούς φορείς.

Άρθρο 231

Τροποποίηση διατάξεων για την εγκατάσταση περάτωσης έψησης (ν. 3526/2007)

Με την προτεινόμενη τροποποίηση του ν. 3526/2007 (Α' 24) επέρχεται πλήρης απελευθέρωση της αρτοποιητικής διαδικασίας των ενδιάμεσων προϊόντων αρτοποιίας («bake off»). Με το ν. 3526/2007 (Α' 24), για πρώτη φορά, τέθηκαν απαιτήσεις για τους χώρους που πρέπει να διαθέτουν οι εγκαταστάσεις περάτωσης έψησης ενδιάμεσων προϊόντων αρτοποιίας («bake off»). Με το άρθρο 15 του ν. 3853/2010 (Α' 90) τροποποιήθηκαν διατάξεις του ν. 3526/2007 και συγκεκριμένα και όσον αφορά την αποκλιμάκωση της απαιτούμενης επιφάνειας της εγκατάστασης περάτωσης έψησης, ώστε τελικά, για δυναμικότητα αρτοκλιβάνου μέχρι πεντακόσια (500) χιλιόγραμμα ανά εικοσιτετράωρο η απαίτηση για επιφάνεια να είναι 25 τετραγωνικά μέτρα, έναντι των 32 τετραγωνικών μέτρων που απαιτούνταν με τον ν.3526/2007.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ωστόσο εκτίμησε ότι αυτή η μείωση δεν λαμβάνει υπόψη την ιδιαιτερότητα και τα ειδικά χαρακτηριστικά των ενδιάμεσων προϊόντων αρτοποιίας και απεύθυνε αιτιολογημένη γνώμη στην Ελλάδα

λόγω δημιουργίας, με την ισχύουσα νομοθεσία, εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία και στο εμπόριο των εν λόγω προϊόντων. Μετά την εκπνοή της προθεσμίας απόληξης της χώρας μας στην αιτιολογημένη γνώμη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε την κίνηση διαδικασίας για παράβαση του κοινοτικού δικαίου, με άσκηση προσφυγής κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του Δικαστηρίου της ΕΕ. Ως εκ τούτου, και προκειμένου να αποφευχθεί η καταδίκη της Ελλάδος από το ΔΕΕ, προτείνεται η ρύθμιση του παρόντος άρθρου με την οποία εναρμονίζεται το ελληνικό δίκαιο με τις επιταγές της κοινοτικής νομοθεσίας και νομολογίας.

Άρθρο 232

Περιορισμός υποχρεώσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.
για δημοσίευση πράξεων και στοιχείων

Πάγιο αίτημα του ελληνικού επιχειρηματικού κόσμου είναι η κατάργηση της υποχρεωτικής δημοσίευσης των πράξεων και στοιχείων των ΑΕ και ΕΠΕ δια του τύπου. Το ετήσιο κόστος με το οποίο επιβαρύνονται οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην χώρα μας με την εταιρική μορφή της ανώνυμης εταιρείας ή της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης έχει υπολογισθεί ότι κυμαίνεται κατά μέσο όρο σε περίπου 3.000 ευρώ, δρώντας ανασταλτικά για την ανταγωνιστικότητά τους. Επιπροσθέτως, οι λόγοι πληροφόρησης των συναλλασσομένων, τους οποίους οι σχετικές ρυθμίσεις εξυπηρετούσαν, ικανοποιούνται πλέον μέσω της ελεύθερης πρόσβασης στο ΦΕΚ/ΤΑΕ-ΕΠΕ και Γ.Ε.ΜΗ. αλλά και της επικείμενης (εντός του 2012) πλήρους ενεργοποίησης του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, στο οποίο θα δημοσιεύονται εφεξής όλα τα κατά το νόμο δημοσιευτέα στοιχεία και θα είναι προσβάσιμα στο κοινό χωρίς χρονική καθυστέρηση.

Εν όψει των ανωτέρω, κρίνεται σκόπιμη η τροποποίηση των σχετικών διατάξεων του κ.ν. 2190/1920 και του ν.3190/1955 περί υποχρεωτικής δημοσίευσης δια του τύπου, ούτως ώστε η σχετική υποχρέωση να περιορίζεται πλέον στην υποβολή αυτών στην δημοσιότητα του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, στη δημοσίευσή τους στο ΦΕΚ/ΤΑΕ-ΕΠΕ και Γ.Ε.ΜΗ. και στην ανάρτηση των σχετικών πράξεων και στοιχείων στην ιστοσελίδα της εταιρείας. Για λόγους ασφάλειας δικαίου και προκειμένου να είναι δυνατός ο καθορισμός της πραγματικής ημερομηνίας δημοσιοποίησης της πράξης μέσω διαδικτύου η υπόχρεη εταιρεία οφείλει να ενημερώνει το Γ.Ε.ΜΗ. με κάθε πρόσφορο μέσο, για την ανάρτηση στο διαδικτυακό της τόπο. Η προτεινόμενη ρύθμιση εξυπηρετεί εξίσου τους σκοπούς της μείωσης του διοικητικού κόστους και της επαρκούς και αποτελεσματικής πληροφόρησης των ενδιαφερομένων. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον η υπόχρεη εταιρεία δεν διατηρεί ιστοσελίδα ή δεν έχει κοινοποιήσει αυτήν στο Γ.Ε.ΜΗ., η δημοσίευση θα πραγματοποιείται, πέραν της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, και σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα.

Άρθρο 233

Τροποποίηση των διατάξεων για τη λειτουργία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) και τις υπηρεσίες μιας στάσης

Σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, η τήρηση και λειτουργία του Κεντρικού Εμπορικού Μητρώου αποτελεί θεσμοθετημένη αρμοδιότητα και ευθύνη της κεντρικής διοίκησης.

Η πλήρης λειτουργία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ) έχει αναδειχθεί σε μια από τις βασικές προτεραιότητες της κυβέρνησης, ενώ αποτελεί και μια από τις βασικές μνημονιακές μας υποχρεώσεις.

Είναι επομένως χρέος του κράτους να εξασφαλίσει την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία του μοναδικού, πλέον, εμπορικού μητρώου της χώρας κατά τρόπο που να επιτρέπει τον συνεχή και υπεύθυνο έλεγχο της βάσης ή των βάσεων δεδομένων που το απαρτίζουν, την άμεση και έγκαιρη διενέργεια των απαιτούμενων από το νόμο και από τις πραγματικές ανάγκες όπως καθημερινά διαμορφώνονται, πράξεων, καθώς και την εποπτεία της διαδικασίας ανταλλαγής και καταχώρισης δεδομένων από τους αρμόδιους, κατά περίπτωση, φορείς και υπηρεσίες.

Για το λόγο αυτό, αποφασίζεται η μεταφορά των αρμοδιοτήτων της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος (Κ.Ε.Ε.Ε) και της Κεντρικής Υπηρεσίας Γ.Ε.ΜΗ στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου καθώς και η κατάργηση του Εποπτικού Συμβουλίου του Γ.Ε.ΜΗ και η ανάληψη των καθηκόντων του από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου, προκειμένου, μέσω της άσκησης ενιαίας, κρατικής διοίκησης και εποπτείας του Μητρώου να διασφαλιστεί η εμπορική δημοσιότητα και η νομιμότητα και εγκυρότητα των πράξεων που καταχωρίζονται σε αυτό.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιχειρείται κατ' αρχήν η αναβάθμιση της λειτουργίας του Γενικού Εμπορικού Μητρώου και η ανάδειξη αυτού σε ουσιαστικό μέσο επίτευξης της εμπορικής δημοσιότητας.

Τροποποιούνται σχετικώς οι εφαρμοστέες διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 3419/2005, καθιερώνεται υποχρέωση για υποβολή των κρίσιμων στοιχείων στη δημοσιότητα του Γ.Ε.ΜΗ. και ορίζεται ότι η δημοσιότητα επιφέρει για όλους τους εγγραφόμενους, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, τις συνέπειες της εμπορικής δημοσιότητας που ήδη προβλέπονται από τα σχετικά άρθρα του κ.ν. 2190/20 για τις Α.Ε. και του ν. 3190/1955 για τις Ε.Π.Ε.

Ειδικότερα, η αντιταξιμότητα της πράξης συναρτάται από την δημοσίευσή της στο Γ.Ε.ΜΗ., ενώ σε περίπτωση ασυμφωνίας του κειμένου που δημοσιεύτηκε στον διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. με το περιεχόμενο της πράξης ή του στοιχείου που έχει καταχωρισθεί στο Γ.Ε.ΜΗ., οι υπόχρεοι δεν μπορούν να αντιτάξουν στους τρίτους το περιεχόμενο του κειμένου που δημοσιεύτηκε. Οι τρίτοι μπορούν να επικαλεστούν το στοιχείο που δημοσιεύτηκε στον διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ., εκτός αν τα ανωτέρω πρόσωπα αποδείξουν ότι οι τρίτοι γνώριζαν το κείμενο που έχει καταχωρηθεί στο Γ.Ε.ΜΗ. Καθίσταται όμως σαφές με την περίπτωση δ) της παραγράφου 3 ότι οι ειδικές διατάξεις δημοσιότητας που ισχύουν για τις Α.Ε. και Ε.Π.Ε. (ήτοι η δημοσίευση στο ΦΕΚ/ΤΑΕ-ΕΠΕ και Γ.Ε.ΜΗ.) συνεχίζουν να ισχύουν ως ειδικότερες διατάξεις αναφορικά με την διαδικασία και τα αποτελέσματα της δημοσιότητας.

Τέλος, με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 7 απλοποιείται το ζήτημα της σύνταξης των προτυποποιημένων καταστατικών, με την υιοθέτηση ενός ευέλικτου σχήματος σύμφωνα με το οποίο δεν απαιτείται πλέον η πρόταση του περιεχομένου τους από τη Συντονιστική Επιτροπή των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος και της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος. Με τον τρόπο αυτό, και τη συγκρότηση μεικτών επιτροπών από τα συναρμόδια Υπουργεία Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, θα

καταστεί δυνατή η αποτύπωση της βασικής δομής και περιεχομένου των καταστατικών διατάξεων ανά τύπο εταιρείας, με αποτέλεσμα να μειώνεται ακόμη περισσότερο το κόστος σύστασης των εταιρειών.

Άρθρο 234

Ρύθμιση θεμάτων της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ν. 3959/2011)

Προτείνονται οι ακόλουθες προσθήκες και τροποποιήσεις στο ν. 3959/2011 (Α' 93):

Με την πρώτη παράγραφο προτείνεται να ενισχυθούν οι προβλεπόμενες στο άρθρο 39 του ν. 3959/2011 διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση παρεμπόδισης των διεξαγόμενων από την Επιτροπή Ανταγωνισμού ερευνών (αιφνίδιων επιτόπιων ελέγχων) για τη διαπίστωση παραβάσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί επαρκώς το αποτρεπτικό τους αποτέλεσμα και, συνακόλουθα, η αποτελεσματικότητα και το αντικείμενο των διεξαγόμενων προς το σκοπό αυτό ερευνών. Η προτεινόμενη αλλαγή με τον υπολογισμό του προστίμου με ανώτατο όριο το 1% του κύκλου εργασιών της προηγούμενης χρήσης κρίνεται σκόπιμη και για λόγους συστηματικής ερμηνείας των διατάξεων που αφορούν γενικότερα τις εξουσίες έρευνας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, δεδομένου ότι αντίστοιχη κύρωση (δηλ. 1% του κύκλου εργασιών) προβλέπεται και στην περίπτωση άρνησης, δυστροπίας ή καθυστέρησης παροχής των κατά το άρθρο 38 αιτούμενων πληροφοριών. Η ίδια κύρωση προβλέπεται, επίσης, και στο άρθρο 23 παρ. 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2002 για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφορικά με τις εξουσίες έρευνας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Για τον ίδιο σκοπό και για λόγους πρόληψης, προτείνεται η πρόβλεψη και ποινικών κυρώσεων στις περιπτώσεις παρεμπόδισης των κατά το άρθρο 39 διενεργούμενων ερευνών, καθώς και άρνησης ή παρεμπόδισης παροχής των κατά το άρθρο 38 αιτούμενων πληροφοριών. Και τούτο, διότι πρέπει να αποτρέπονται οι ελεγχόμενοι από το να αρνούνται τον έλεγχο, αντί να διακινδυνεύσουν την αποκάλυψη τυχόν παραβάσεων τους στη διάρκεια των ελέγχων.

Επίσης, με τη δεύτερη παράγραφο προτείνεται η τροποποίηση της μεταβατικής διάταξης της παραγράφου 4 του ν. 3959/2011 με την οποία ορίστηκε ότι σε ένα έτος από την έναρξη της ισχύος του νόμου με κοινή απόφαση των αρμοδίων Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας θα διατεθεί ως έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού ποσοστό 80% του συσσωρευμένου πλεονάσματος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τον ισολογισμό της τελευταίας πριν από την ψήφιση του νόμου χρήση. Ήδη, μετά τα δημοσίευση του εν λόγω νόμου (20.4.2011) προσλήφθηκαν για την αναγκαία στελέχωση της Επιτροπής 38 νέοι επιστήμονες, κυρίως Νομικοί και Οικονομολόγοι, με αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός της Επιτροπής με τις δαπάνες μισθοδοσίας και λοιπές παροχές, την προμήθεια των αναγκαίων ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών γραφείου, τη δαπάνη για την πραγματοποίηση ελέγχων, όπου είναι τούτο επιβεβλημένο στην Αττική και την επαρχία, και την προμήθεια των αναγκαίων αναλωσίμων υλικών, για την παραγωγή μεγαλύτερης έκτασης έργου. Επί πλέον μισθώθηκε παρακείμενος χώρος για

την προσωρινή στέγαση τμημάτων της Επιτροπής. Παράλληλα, πρόσφατα αποδόθηκε στο Γενικό Λογιστήριο ποσό 5.736.912,00 ευρώ ως πλεόνασμα για τις διαχειριστικές χρήσεις 2009 και 2010 σε εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 17 του εν λόγω νόμου. Αυτά τα δεδομένα δεν μπορούσαν να ήταν γνωστά στο νομοθέτη κατά τη θέσπιση της πιο πάνω μεταβατικού χαρακτήρα διάταξης του άρθρου 50 και καθιστούν πλέον επιβεβλημένη την αντικατάστασή της, διότι αν εφαρμοστεί την 20 Απριλίου τρέχοντος έτους η Επιτροπή θα βρεθεί σε αδυναμία να καλύψει τις τρέχουσες ανάγκες και θα αναγκαστεί να προστρέξει στον κρατικό προϋπολογισμό για ενίσχυση της, για τον πρόσθετο λόγο, ότι λόγω της σοβαρής οικονομικής κρίσης τα έσοδα της Επιτροπής έχουν περιοριστεί αισθητά από τις επιχειρήσεις (εξαιρέση αποτελεί η κεφαλαιοποίηση Τραπεζών). Επίσης, μέρος των διαθέσιμων, έχει εγγραφεί σε ειδικό κωδικό εξόδου της Επιτροπής και έχει δεσμευτεί από το παρελθόν για την αγορά κτιρίου. Ήδη, εμφανίστηκε η δυνατότητα να αγοραστεί, ακριβώς σε επαφή, παλαιό κτίριο, από το οποίο θα διατηρηθεί μόνο η πρόσοψη και θα ανοικοδομηθεί κατά τα λοιπά. Η λύση αυτή θα αντιμετωπίσει οριστικά, το στεγαστικό πρόβλημα της Επιτροπής για το μέλλον και αποτελεί την προσφορότερη διεξοδό, αφού θα κρατηθεί το οίκημα στο οποίο ήδη λειτουργεί η Επιτροπή, το οποίο αγοράστηκε το 2003 με χρήματα της ίδιας αλλά ανήκει στην ιδιοκτησία του Δημοσίου. Επί πλέον, θα απαλλάξει την Επιτροπή από το να αναζητεί παρακείμενα, κατ' ανάγκη, ακίνητα για να στεγάσει μέρος των υπηρεσιών της και να επωμίζεται τη δαπάνη, του να τα καθιστά λειτουργικά, ιδιαίτερα από πλευράς τεχνικού εξοπλισμού (server κλπ). Εν όψει των ανωτέρω, προτείνεται να αντικατασταθεί η εν λόγω παράγραφος 4 του άρθρου 50 και να οριστεί, ως βάση απόδοσης τα συσσωρευμένα πλεονάσματα 31ης Δεκεμβρίου 2011 (αντί του 2010 που προβλέπονταν με το ν. 3959/2011), χωρίς το συνυπολογισμό του ποσού που έχει ήδη προϋπολογιστεί και εγκριθεί από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους με κωδικό 7241 για την αγορά κτιρίου.

Άρθρο 235

Τροποποιήσεις των άρθρων 99επ. του πτωχευτικού κώδικα

Γενικά:

Τον Σεπτέμβριο του 2011, με το ν. 4013/2011 (Α' 204), αντικαταστάθηκε ολόκληρο το έκτο κεφάλαιο του Πτωχευτικού Κώδικα (άρθρα 99-106 ν. 3588/2007) με κατάργηση της «διαδικασίας συνδιαλλαγής» και εισαγωγή νέας προπρωχευτικής διαδικασίας, της «διαδικασίας εξυγίανσης». Η νέα αυτή διαδικασία (νέα άρθρα 99-106ι του ν. 3588/2007) στοχεύει στη διόρθωση ατελειών του αρχικού νόμου, που καθιστούσαν δυνατή την κατάχρηση του θεσμού της συνδιαλλαγής, στην παροχή δυνατότητας στο δικαστήριο να καθιστά υποχρεωτική και για τους διαφωνούντες μια συμφωνία που έχει συγκεντρώσει κάποια σημαντική πλειοψηφία των πιστωτών, και σε άλλες βελτιώσεις του νόμου, εκ των οποίων σημαντική είναι η απευθείας επικύρωση συμφωνίας εξυγίανσης που έχει συναφθεί ήδη πριν από την υπαγωγή της επιχείρησης στα άρθρα 99 επ. (διαδικασία του άρθρου 106β, «prepackaged plan»). Με το ν. 4013/2011 επιδιώχθηκε όχι η αθρόα υπαγωγή επιχειρήσεων στα άρθρα 99 επ., με συνέπεια το «πάγωμα» των δικαιωμάτων των πιστωτών

και με μικρές πιθανότητες σύναψης συμφωνίας, αλλά η επίτευξη μικρότερου μεν αριθμού υπαγωγών, περισσότερων όμως συμφωνιών. Εξάλλου, σε πολλά σημεία η διαμόρφωση της νέας διαδικασίας επαφίεται στην κρίση του δικαστή, π.χ. κατά τον καθορισμό της περιμέτρου των προληπτικών μέτρων (νέο άρθρο 103), το διορισμό του «ειδικού εντολοδόχου» (νέο άρθρο 102 § 6), κλπ. ώστε να προσαρμόζεται καλύτερα η διαδικασία στις εκάστοτε ανάγκες της οφειλέτριας επιχείρησης και των πιστωτών της.

Με δεδομένο ότι η νέα διαδικασία εξυγίανσης εισήχθη πολύ πρόσφατα και δεν έχει ακόμη δοκιμασθεί και αποτιμηθεί στην πράξη, είναι πρόωρο να επιχειρηθεί εκ νέου αναμόρφωση, και μάλιστα εκ βάθρων, της σχετικής νομοθεσίας. Μπορούν ωστόσο να επιχειρηθούν επιμέρους βελτιώσεις, όπου κρίνεται ότι αυτό θα καταστήσει τη διαδικασία ταχύτερη και αποτελεσματικότερη, πιο φιλική για τους πιστωτές και τους εργαζομένους, και λιγότερο ευεπίφορη σε καταχρήσεις. Σε σχέση με το πρώτο θα πρέπει να σημειωθεί ότι ως καθυστέρηση της διαδικασίας δεν μπορεί να εκληφθεί ο χρόνος υλοποίησης της συμφωνίας, που καμιά φορά υπολογίζεται σε 4 έτη (ο νόμος δεν μνημονεύει τίποτε σχετικό, αλλά αποτελεί άποψη που διατυπώνεται καμιά φορά), διότι η υλοποίηση οποιασδήποτε συμφωνίας μπορεί να εκτείνεται έτσι κι αλλιώς στο χρόνο (αυτό μπορεί να συμβεί και με το ενδοπρωτοδικείο σχέδιο αναδιοργάνωσης). Αντίθετα, καθυστερήσεις που πρέπει να αντιμετωπισθούν είναι εκείνες που αφορούν την ίδια τη διαδικασία και που μπορεί να είναι οδυνηρές για τους πιστωτές, ιδιαίτερα αν έχουν διαταχθεί προληπτικά μέτρα. Ο ν. 4013/2011 περιόρισε δραστηκτικά τις προϋποθέσεις λήψης προληπτικών μέτρων, ιδίως εξαρτώντας τα από γνωμάτευση εμπειρογνώμονα για την ανάγκη λήψης τους (άρθρο 100 § 3). Ωστόσο υπάρχουν δυνατότητες περαιτέρω συντόμευσης της διαδικασίας, όπως θα φανεί από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Σε σχέση με τη θέση των εργαζομένων στη διαδικασία θα πρέπει να υπομνησθεί ότι με το ν. 4013/2011 προβλέφθηκαν τα ακόλουθα: Πρώτον, επετράπη στο δικαστή να εξαιρεί τις εργατικές απαιτήσεις για μισθούς από την αναστολή των ατομικών διώξεων που διατάσσει ως προληπτικό μέτρο (άρθρο 103 παρ. 5). Δεύτερον, προβλέφθηκε ότι στη συμφωνία εξυγίανσης η αρχή της ίσης μεταχείρισης των πιστωτών μπορεί να υποστεί εξαιρέσεις υπέρ των εργαζομένων (άρθρο 106ζ παρ. 2 δ'). Τρίτον, επαναλήφθηκε ο κανόνας του παλαιού άρθρου 103 παρ. 3, κατά τον οποίο στη συζήτηση για την επικύρωση της συμφωνίας ακούγεται και εκπρόσωπος των εργαζομένων (άρθρο 106στ παρ. 4). Είναι δυνατή ωστόσο και εδώ η περαιτέρω ενίσχυση της θέσης των εργαζομένων στη διαδικασία.

Ιδιαίτερη προσοχή αξίζει να δοθεί επίσης στο άρθρο 106η παρ. 3, που εξαλείφει το αξιόποινο της καθυστέρησης καταβολής οφειλών προς το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία και που έχει κατηγορηθεί ότι έχει αποτελέσει ή μπορεί να αποτελέσει μέθοδο καταχρήσεων.

Έτσι, οι προτεινόμενες με το παρόν νομοσχέδιο τροποποιήσεις έχουν ως στόχους την επιτάχυνση των διαδικασιών, που στο παρελθόν (πριν δηλ. την εισαγωγή του ν. 4013/2011) υπήρξε ζητούμενο, την καλύτερη προστασία των εργαζομένων και την αναθεώρηση της διάταξης για την εξάλειψη του αξιόποινου, σύμφωνα με το νέο άρθρο 106η παρ. 3.

Επί των κατ' ιδίαν διατάξεων:

1. Επί της παραγράφου 1 (συμπλήρωση του άρθρου 99 παρ. 1 ν. 3588/2007).

Ένα πρόβλημα του ισχύοντος νόμου είναι ότι δίνει στον οφειλέτη τη δυνατότητα να προσφύγει κατ' επανάληψη στα άρθρα 99 επ. του Πτωχευτικού Κώδικα. Με την νέα διάταξη περιορίζεται η δυνατότητα επικύρωσης νεότερης συμφωνίας εξυγίανσης, αν δεν έχει παρέλθει τουλάχιστον πενταετία από την επικύρωση της πρώτης. Στο ίδιο πνεύμα – κάνοντας λόγο για εφάπαξ δυνατότητα «απαλλαγής» - κινείται και αντίστοιχη διάταξη του νόμου για τα «υπερχρεωμένα νοικοκυριά» (βλ. άρθρο 1 παρ. 3 ν. 3869/2010). Η προτεινόμενη διάταξη αποτελεί καθεαυτήν μέτρο περιορισμού κατάχρησης, δίνει όμως κατ' εξαίρεση δυνατότητα στον οφειλέτη, αν έχει και πάλι δυσκολίες, να καταφύγει εκ νέου στα άρθρα 99 επ., μόνο όμως στη βάση του άρθρου 106β, δηλ. την απευθείας επικύρωση συμφωνίας που έχει ήδη συναφθεί. Με τον τρόπο αυτό ευνοούνται οι συμφωνίες που συνάπτονται και είναι έτοιμες ήδη πριν από την έναρξη της διαδικασίας, και που συντελούν στην αποφυγή των καθυστερήσεων.

2. Επί της παραγράφου 2 (συμπλήρωση του άρθρου 100 παρ. 6 ν. 3588/2007).

Με το άρθρο 106στ παρ. 4 επαναλήφθηκε ο κανόνας του παλαιού άρθρου 103 παρ. 3, κατά τον οποίο στη συζήτηση για την επικύρωση της συμφωνίας ακούγεται και εκπρόσωπος των εργαζομένων. Εύλογο όμως είναι να είναι δυνατή η παρουσία εκπροσώπου των εργαζομένων και κατά τη συζήτηση της αίτησης για έναρξη της διαδικασίας εξυγίανσης, προς τούτο δε προτείνεται η συμπλήρωση του άρθρου 100 παρ. 6.

3. Επί της παραγράφου 3 (αντικατάσταση του άρθρου 101 παρ. 1 ν. 3588/2007).

Όπως ήδη επισημάνθηκε, βασικό πρόβλημα της διαδικασίας συνδιαλλαγής υπήρξε η καθυστέρηση εκπόνησης της συμφωνίας. Όμοιο πρόβλημα ενδέχεται να ανακύψει και στο πλαίσιο της διαδικασίας εξυγίανσης. Για το λόγο αυτό με το παρόν νομοσχέδιο συντέμνεται ο διαθέσιμος χρόνος για τη σύναψη συμφωνίας του οφειλέτη με τους πιστωτές του. Ενώ δηλ. η προθεσμία για τη σύναψη συμφωνίας (και την κατάθεση της αίτησης επικύρωσης) είναι κατά την ισχύουσα διάταξη 4 μήνες, μπορεί δε να παραταθεί ακόμη για έναν ή και για 3 ακόμη μήνες, υπό τις διακρίσεις και προϋποθέσεις του άρθρου 101 παρ. 1 (πρβλ. και 104 παρ. 1), προτείνεται η συντόμευση των προθεσμιών σε δύο (2) μήνες με δυνατότητα εφάπαξ μηνιαίας παράτασης. Με τον τρόπο αυτό ασκείται πίεση στον οφειλέτη να έλθει σε επαφή με τους πιστωτές του ήδη πριν υποβάλει την αίτηση και πάντως κατά το χρόνο μεταξύ κατάθεσης της αίτησης και έκδοσης της απόφασης, ώστε να προλάβει τις προθεσμίες, και ει δυνατόν, να έχει συνάψει συμφωνία ήδη κατά το άνοιγμα της διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 106β. Με τον τρόπο αυτό ευνοείται και πάλι, αν και έμμεσα, η διαδικασία του άρθρου 106β (prepackaged plan).

4. Επί της παραγράφου 4 (συμπλήρωση του άρθρου 102 παρ. 5 ν. 3588/2007).

Το ισχύον άρθρο 102 παρ. 5 προβλέπει τη δυνατότητα δικαστικής ανάκλησης της απόφασης που άνοιξε τη διαδικασία, αν ο μεσολαβητής διαπιστώσει (και ενημερώσει περί αυτού το δικαστήριο) ότι η συμφωνία είναι ανέφικτη ή ότι ο οφειλέτης εγκαταλείπει την προσπάθεια εξυγίαν-

σης. Όμως μεσολαβητής μπορεί να μην υπάρχει, στο μέτρο που ο διορισμός του είναι προαιρετικός (άρθρο 102 § 1). Επίσης ο μεσολαβητής μπορεί να είναι ο ίδιος μέρος του προβλήματος, αν καθυστερεί ή καλύπτει την κωλυσιεργία του οφειλέτη. Προτείνεται συνεπώς η συμπλήρωση της διάταξης του άρθρου 102 παρ. 5, ώστε να προβλέπεται ότι, αν δεν υπάρχει μεσολαβητής ή ο μεσολαβητής παραλείπει να ενημερώσει το δικαστήριο, σε υποβολή σχετικής αίτησης για ανάκληση μπορεί να προβεί οποιασδήποτε πιστωτής.

5. Επί της παραγράφου 5 (συμπλήρωση του άρθρου 103 παρ. 3 ν. 3588/2007).

Για αποφυγή απολύσεων εργαζομένων με το πρόσχημα της έναρξης της διαδικασίας, προτείνεται η προσθήκη διάταξης στο άρθρο 103 (προληπτικά μέτρα), κατά την οποία το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη διατήρηση των αναγκαίων θέσεων εργασίας μέχρι να επικυρωθεί ή να απορριφθεί το σχέδιο εξυγίανσης. Η νέα διάταξη εναρμονίζεται με αντίστοιχη διάταξη του Πτωχευτικού Κώδικα (άρθρο 34 παρ. 3), που αφορά την πτωχευτική διαδικασία. Όπως είναι φυσικό, η εξουσία του δικαστηρίου θα ασκείται ανάλογα με την κατάσταση της επιχείρησης. Το δικαστήριο θα πρέπει να σταθμίζει το όφελος των εργαζομένων από τη διατήρηση θέσεων εργασίας με την πιθανή βλάβη της επιχείρησης από την παραμονή πλεονάζοντος δυναμικού.

6. Επί της παραγράφου 6 (αντικατάσταση του άρθρου 103 παρ. 5 ν. 3588/2007).

Ο κανόνας του άρθρου 103 § 5, που αφορά τη δυνητική εξαίρεση των απαιτήσεων των μισθών των εργαζομένων από τη διατασσομένη αναστολή, κρίνεται ότι πρέπει να βελτιωθεί υπέρ των εργαζομένων με μορφή αυτόματης εξαίρεσης, εκτός αν ο δικαστής αποφασίσει διαφορετικά (υπέρ της αναστολής δηλ. και των απαιτήσεων αυτών) λόγω σπουδαίου λόγου και για ορισμένο χρόνο, που πρέπει να αναφέρονται ειδικά και αιτιολογημένα στην απόφαση. Επομένως η υπαγωγή στη διαδικασία δεν θα επάγεται αναστολή των ατομικών δώξεων των εργαζομένων, ούτε θα απαιτείται σχετική δικαστική απόφαση. Μόνο αν το δικαστήριο κρίνει ότι για κάποιον ειδικό σπουδαίο λόγο ενδείκνυται η αναστολή θα επιτρέπεται η τελευταία. Εκτός αυτού, προβλέπεται ότι το δικαστήριο μπορεί να εξαιρέσει από την αναστολή σε μεγαλύτερη έκταση τα ποσά απαιτήσεων, που είναι αναγκαία για τη διατροφή πιστωτή ή της οικογένειάς του ή τρίτων προσώπων.

7. Επί της παραγράφου 7 (συμπλήρωση του άρθρου 103 ν. 3588/2007 με νέα παράγραφο 7).

Προτείνεται η επαναφορά του κανόνα που είχε εισαχθεί με το άρθρο 34 ν. 3588/2010 στο (παλαιό) άρθρο 99 παρ. 4 ν. 3588/2007, για μέγιστη (δίμηνη) διάρκεια της προσωρινής διαταγής. Όμως η ίδια μέγιστη διάρκεια αφορά και τα ίδια τα προληπτικά μέτρα που διατάσσονται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Εννοείται ότι σε καμιά περίπτωση δεν θα είναι δυνατόν τα προληπτικά μέτρα να ισχύουν μετά τη «λήξη» της διαδικασίας εξυγίανσης, (συνδ. άρθρα 103 παρ. 1 και 99 παρ. 6), ακόμη και αν αυτή συμβαίνει εντός του διμήνου, εκτός αν η συμφωνία προβλέπει κάτι τέτοιο (άρθρο 106ε παρ. 1 στοιχ. η').

8. Επί της παραγράφου 8 (τροποποίηση της παραγράφου 1 στοιχείο η' του άρθρου 106ε ν. 3588/2007).

Προτείνεται η μείωση της προθεσμίας του εξαμήνου του άρθρου 106ε παρ. 1 περ. η' σε τρίμηνο, ώστε οι μη

συμβαλλόμενοι στη συμφωνία πιστωτές να μην δεσμεύονται για μεγάλο χρονικό διάστημα από την αναστολή των ατομικών δώξεων, που έχει τυχόν αποτελέσει περιεχόμενο της συμφωνίας.

9. Επί της παραγράφου 9 (συμπλήρωση της παραγράφου 1 του άρθρου 106ε ν. 3588/2007 με νέο στοιχείο ι').

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζεται ότι η συμφωνία εξυγίανσης μπορεί να προβλέπει την καταβολή πρόσθετων ποσών σε περίπτωση βελτίωσης της θέσης του οφειλέτη. Βεβαίως η δυνατότητα αυτή θα υπήρχε και χωρίς τη νέα διάταξη, η τελευταία όμως κρίνεται χρήσιμη προκειμένου να διευκρινισθεί ότι σε μια τέτοια περίπτωση η συμφωνία θα πρέπει να ορίζει με ακρίβεια τις προϋποθέσεις καταβολής των επιπλέον αυτών ποσών.

10. Επί της παραγράφου 10 (αντικατάσταση του άρθρου 106ε παρ. 3 ν. 3588/2007).

Το ισχύον άρθρο 106ε παρ. 3 ορίζει ότι η συμφωνία μπορεί να ανάγει τη μη τήρησή της σε διαλυτική αίρεση ή σε λόγο καταγγελίας. Με την προτεινόμενη αναμόρφωση της παραγράφου 3 διευκρινίζεται για αποφυγή παρεξηγήσεων ότι μια τέτοια ρήτρα αφορά τη γενική κατάργηση ολόκληρης της συμφωνίας και ότι σε κάθε περίπτωση ο κάθε πιστωτής δεν εμποδίζεται να επιδιώξει ατομικά την ικανοποίηση των δικαιωμάτων του, όπως προκύπτουν από τη συμφωνία, με όλα τα μέσα του κοινού δικαίου, περιλαμβανομένης της υπαναχώρησης και της καταγγελίας.

11. Επί της παραγράφου 11 (συμπλήρωση του άρθρου 106στ ν. 3588/2007 με νέα παράγραφο 6).

Με τη νέα παράγραφο 6 εναρμονίζεται ο χρόνος της δικασίμου για την επικύρωση της συμφωνίας με το χρόνο για τη συζήτηση της αίτησης ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης (εντός διμήνου, άρθρο 100 παρ. 6). Η νέα αυτή διάταξη στοχεύει και αυτή στην κατά τον δυνατόν συντόμηση της όλης διαδικασίας.

12. Επί της παραγράφου 12 (τροποποίηση του άρθρου 106η παρ. 3 ν. 3588/2007, ποινική διάταξη)

Με τη διάταξη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 106η, όπως τέθηκε με το άρθρο 12 του Ν. 4013/2011, ορίστηκε η εξάλειψη του αξιοποίνου των αδικημάτων καθυστέρησης οφειλών προς το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία. Διατυπώθηκαν φόβοι ότι η διάταξη αυτή μπορεί να οδηγήσει σε καταχρήσεις. Είναι σαφές ότι ο νομοθέτης δεν αναφέρεται σε πράξεις φοροδιαφυγής, αλλά μόνο σε πράξεις «καθυστερήσεως», δηλαδή υπερμερίας σε σχέση με την καταβολή οποιωνδήποτε χρηματικών οφειλών προς το δημόσιο που είναι ήδη βεβαιωμένες ταμειακά σε Δ.Ο.Υ. ή Τελωνεία, για διάστημα καθυστέρησης μεγαλύτερο των 4 μηνών και που, ως γνωστό, τυποποιούνται ως ποινικά αδικήματα στο άρθρο 25 Ν. 1882/1990 (όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 2523/1997). Έτσι και υπό την ισχύουσα μορφή της, η ρύθμιση δεν καταλαμβάνει τα αδικήματα της φοροδιαφυγής που τυποποιούνται στο μν 2523/1997 και, ειδικότερα, δεν καταλαμβάνει τα αδικήματα των άρθρων 17 (αδίκημα φοροδιαφυγής με την παράλειψη υποβολής ή την υποβολή ανακριβούς δήλωσης φορολογίας εισοδήματος), 18 (αδίκημα φοροδιαφυγής με μη απόδοση ή ανακριβή απόδοση ΦΠΑ και παρακρατούμενων φόρων, τελών ή εισφορών) και 19 (αδίκημα φοροδιαφυγής με πλαστά ή εικονικά ή νοθευμένα φορολογικά στοιχεία καθώς και με μη εφαρμογή των διατάξεων του ΚΒΣ). Ωστόσο κρίνεται σκόπιμη η απαλοιφή οποιασδήποτε πιθανότητας παρερμηνείας της βούλησης του νομοθέτη προς την πα-

ραπάνω κατεύθυνση, επειδή παρατηρήθηκαν φαινόμενα καταχρηστικής επίκλησης της διάταξης. Προτείνεται έτσι η αναστολή της ποινικής δίωξης μόνο για τα αδικήματα του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 που έχουν τελεσθεί πριν από την υποβολή της αίτησης για το άνοιγμα της διαδικασίας κατά το άρθρο 100. Επίσης, κρίνεται πρώιμο να οδηγεί σε εξάλειψη του αξιόποινου μόνη η δικαστική επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης. Αντίθετα, κατά το στάδιο αυτό, προκειμένου να παρασχεθεί επιπλέον κίνητρο για την υλοποίηση της συμφωνίας και την επίτευξη της εξυγίανσης, κρίνεται ορθό να αναστέλλεται η ποινική διαδικασία και μόνο η απόλυτη υλοποίηση της συμφωνίας εξυγίανσης να οδηγεί σε εξάλειψη του αξιόποινου. Ας σημειωθεί ότι η ρύθμιση αυτή είναι ανάλογη και προς τα κίνητρα που παρέχει ο νομοθέτης με την υποπερίπτωση ββ της περ. στ' της παρ. 8 του άρθρου 3 Ν. 4038/2012.

13. Επί της παραγράφου 13 (μεταβατική διάταξη).

Η παράγραφος αυτή ορίζει ότι οι τροποποιήσεις που εισάγονται στον Πτωχευτικό Κώδικα με το παρόν νομοσχέδιο καταλαμβάνουν και τις εκκρεμείς διαδικασίες.

Άρθρο 236

Μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας

Με την προτεινόμενη διάταξη επιδιώκεται η υπαγωγή της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή στο Υπουργείο Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας από 1.6.2012. Το εγχείρημα της απομάκρυνσης της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή από το Υπουργείο Ανάπτυξης με το π.δ. 96/2010 (Α' 170) οδήγησε στην απομόνωση του καταναλωτή από τους άλλους φορείς της αγοράς, τον αποδυνάμωσε και αποτέλεσε τροχοπέδη στη βελτίωση της θέσης του. Σε μια περίοδο όμως οικονομικής κρίσης, είναι ιδιαίτερα σημαντικό η αγορά και η πολιτεία να ενισχύσουν τους δεσμούς τους με την κοινωνία.

Είναι γεγονός ότι το αντικείμενο της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τη λειτουργία της αγοράς και του ανταγωνισμού και κατά συνέπεια με τη λειτουργία της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Οι καταναλωτές αποτελούν θεμελιώδη φορέα της λειτουργίας της αγοράς. Η μεταφορά της αρμοδιότητας της προστασίας του καταναλωτή προκάλεσε σύγχυση αρμοδιοτήτων, διάσπαση των μηχανισμών εποπτείας της αγοράς, αδυναμία επιβολής της νομοθεσίας για την προστασία του καταναλωτή, με συνέπεια ο καταναλωτής να μείνει απροστάτευτος απέναντι στις αθέμιτες πρακτικές των εμπόρων. Είναι βέβαιο ότι με διασπασμένους τους πόλους παρακολούθησης του ανταγωνισμού, της αγοράς και του καταναλωτή δεν μπορεί κανείς να ελπίζει σε συγκράτηση των τιμών, ούτε και στην εφαρμογή μιας ενιαίας πολιτικής απαραίτητης για την ουσιαστική προστασία των καταναλωτών. Επιπρόσθετα, σε πολλές περιπτώσεις υπάρχει ασάφεια ως προς ποια νομοθεσία εφαρμόζεται, η Αγορανομική ή ο νόμος περί Προστασίας Καταναλωτή, γεγονός που δυσχεραίνει το έργο των οργάνων εποπτείας της αγοράς των δυο Υπουργείων αλλά και των Υπηρεσιών Εμπορίου των Περιφερειακών Διοικήσεων. Πεδίο εφαρμογής του βασικού νομοθετικού πλαισίου για την Προστασία του Καταναλωτή (ν. 2251/1994) είναι οι καταναλωτές και οι προμηθευ-

τές. Οι δύο ιδιότητες στη λειτουργία της αγοράς είναι αλληλένδετες και για το λόγο αυτό καλύπτονται από το ίδιο νομοθετικό πλαίσιο. Η Ευρωπαϊκή εμπειρία έχει δείξει ότι η προώθηση της πολιτικής για τον καταναλωτή επιτυγχάνεται καλύτερα, όταν η διάσταση της προστασίας του καταναλωτή εντάσσεται σε όλες τις πολιτικές που αφορούν στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Για όλους τους ανωτέρω λόγους προκρίνεται η μεταφορά του συνόλου των αρμοδιοτήτων, θέσεων και προσωπικού της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθώς και η υποκατάσταση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Εφαρμογής των Δράσεων στον τομέα του Εμπορίου στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εφαρμογή των δράσεων της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή για τις οποίες έχει ορισθεί με οποιοδήποτε τρόπο δικαιούχος η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής συγχρηματοδοτούμενων Ενεργειών από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Άρθρο 237

Διοικητικές κυρώσεις για αγορανομικές παραβάσεις

Με τις παραγράφους 1, 2, 3 και 4 του άρθρου αυτού επιδιώκεται αφενός η ενοποίηση του νομικού πλαισίου για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων για τις παραβάσεις του Αγορανομικού Κώδικα και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων Αγορανομικών Διατάξεων και, αφετέρου, η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του εν λόγω πλαισίου και η προσαρμογή του στα νέα δεδομένα οργάνωσης του Κράτους που εισήγαγε ο ν. 3852/2010 «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» (Α' 87), με στόχο την καλύτερη προστασία των συμφερόντων της αγοράς και των καταναλωτών.

Με τις παραγράφους 1 και 2 τροποποιείται η διαδικασία επιβολής προστίμου για τις παραβάσεις του Αγορανομικού Κώδικα, που αποποινικοποιήθηκαν βάσει του ν. 3668/2008 «Αναθεώρηση των διατάξεων περί κυρώσεων του ν.δ 136/1946 «Περί Αγορανομικού Κώδικος» και άλλες διατάξεις» (Α' 115), μέσα, αφ' ενός από την αντικατάσταση των άρθρων 3 και 8 και, αφ' ετέρου, την κατάργηση των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 4, καθώς και του άρθρου 5 του τελευταίου αυτού νόμου.

Στο νέο άρθρο 3 του ν. 3668/2008 επαναλαμβάνεται η προγενέστερη ρύθμιση περί επιβολής μικρών προστίμων απευθείας από τα ελεγκτικά όργανα ενώ για τα μεγαλύτερα πρόστιμα η αρμοδιότητα επιβολής μεταφέρεται από το Νομάρχη (πλέον Περιφερειάρχη από την ισχύ του ν. 3852/2010) στον ιεραρχικώς ανώτερο των ελεγκτών, για το σύνολο του προστίμου, ενώ η προθεσμία έκδοσης της σχετικής απόφασης συντομεύεται. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται η χρονική εγγύτητα της επιβολής του προστίμου στο χρόνο τέλεσής του καθώς και η άμεση πληροφόρηση του αρμόδιου για την επιβολή οργάνου από τους ελεγκτές.

Με το προτεινόμενο άρθρο 8 του ν. 3668/2008 επανακαθορίζεται η αρμοδιότητα διοικητικού ελέγχου των αποφάσεων επιβολής προστίμου. Για τα πρόστιμα που επιβάλλονται από όργανα της κεντρικής ή αποκεντρωμένης Διοίκησης η αρμοδιότητα ανατίθεται στον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ενώ για τα πρόστιμα που επιβάλλονται από τα ελεγκτικά όργανα της

τοπικής αυτοδιοίκησης και των εποπτευόμενων από αυτήν φορέων, αρμόδιος είναι ο Περιφερειάρχης.

Με την παράγραφο 3 εισάγεται νέο άρθρο 8α στο ν. 3668/2008 που αφορά την επιβολή διοικητικών κυρώσεων για παραβάσεις Αγορανομικών διατάξεων που εκδίδονται βάσει των άρθρων 1, 1α, 2 και 35 του Αγορανομικού Κώδικα. Με την αντικατάσταση επιδιώκεται η εναρμόνιση της διαδικασίας με αυτήν που εφαρμόζεται επί επιβολής διοικητικών προστίμων για παραβάσεις διατάξεων του Αγορανομικού Κώδικα που αποποινικοποιήθηκαν με το ν. 3668/2008. Επιπλέον, ενισχύεται η κυρωτική λειτουργία του επιβαλλόμενου προστίμου καθώς καταργείται η πρόβλεψη σύμφωνα με την οποία, κατά το στάδιο του δικαστικού ελέγχου από το αρμόδιο Διοικητικό Πρωτοδικείο, το 20% του εκάστοτε επιβαλλόμενου προστίμου που έπρεπε να καταβάλλεται για την παραδεκτή άσκηση της προσφυγής περιοριζόταν σε χίλια ευρώ (1.000 €). Τέλος, καταργείται η παράγραφος 5 του άρθρου 29 του ν. 3377/2005 «Αρχές και Κανόνες για την εξυγίανση της λειτουργίας και την ανάπτυξη βασικών τομέων του εμπορίου και της αγοράς – Θέματα Υπουργείου Ανάπτυξης» (Α' 202), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15 του ν. 3557/2007 (Α' 100), η οποία ρύθμιζε το ίδιο θέμα (άρθρο 281).

Με την παράγραφο 4 επιλύεται ένα διαδικαστικής φύσεως ζήτημα το οποίο ανέκυψε κατά την τετραετή μέχρι σήμερα λειτουργία της Υπηρεσίας Εποπτείας Αγοράς του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, η οποία συστάθηκε με το ν. 3728/2008 (Α' 258) και όπως εν συνεχεία αυτός τροποποιήθηκε με τους νόμους 3959/2011 και 4038/2012. Στο άρθρο 3 του νόμου προβλέπονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Εποπτείας της Αγοράς. Συγκεκριμένα στην περίπτωση θ), όπως αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 13 του ν. 4038/2012, προβλέπεται η αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Εποπτείας της Αγοράς, «περί επιβολής χρηματικών προστίμων κατά τον Αγορανομικό Κώδικα και την κείμενη νομοθεσία αναφορικά με την εμπορική δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του άρθρου 26 του παρόντος νόμου περί κανόνων τεκμηρίωσης τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών». Επιπλέον, στα άρθρα 9 και 10 του ν. 3728/2008 αναλύονται ειδικότερα οι αρμοδιότητες των Διευθύνσεων Ελέγχων και Κοστολόγησης και Έρευνας Αγοράς αντίστοιχα, στις οποίες διαρθρώνεται η Υπηρεσία Εποπτείας της Αγοράς. Σύμφωνα με το άρθρο 9, η περίπτωση θ) ανήκει μόνο στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Ελέγχων, η οποία επιβάλλει κάθε πρόστιμο για το οποίο είναι αρμόδια η Υπηρεσία Εποπτείας της Αγοράς.

Πλην όμως, η Διεύθυνση Κοστολόγησης και Έρευνας Αγοράς, παρά το γεγονός ότι έχει αρμοδιότητα για τον έλεγχο συγκεκριμένων ρυθμίσεων και τυχόν παραβάσεων τους είτε απορρέουσες από τις Αγορανομικές Διατάξεις κατ' εξουσιοδότηση του Αγορανομικού Κώδικα, είτε από άλλες κανονιστικές πράξεις κατ' εξουσιοδότηση της κείμενης νομοθεσίας, δεν διαθέτει αρμοδιότητα επιβολής των αντίστοιχων προστίμων καθώς η περίπτωση θ) δεν περιλαμβάνεται στις αρμοδιότητές της όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 10 του ν. 3728/2008. Με την προτεινόμενη ρύθμιση δίδεται η εξουσία στη Διεύθυνση Κοστολόγησης και Έρευνας Αγοράς να επιβάλει τα πρόστιμα για τις παραβάσεις τις οποίες διαπιστώνει κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, προς επιτάχυνση της διοικητικής διαδικασίας και τη μείωση των γραφειοκρατικών αγκυλώσεων.

Άρθρο 238

Συγχώνευση ανώνυμων εταιριών ΟΚΑΑ ΑΕ με ΕΤΑΝΑΛ ΑΕ

Με τη διάταξη του παρόντος άρθρου ρυθμίζονται επιμέρους διαδικαστικά θέματα για την ολοκλήρωση της συγχώνευσης των ανώνυμων εταιριών ΟΚΑΑ ΑΕ και ΕΤΑΝΑΛ ΑΕ. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι η συγχώνευση θα γίνει κατά παρέκκλιση των άρθρων του κ.ν.2190/1920 και εισάγονται διατάξεις για την ενοποίηση της παρουσίας των δύο εταιριών, ενώ δίδεται εξουσιοδότηση στο ΔΣ της απορροφώσας εταιρίας να προβεί σε κάθε απαραίτητη ενέργεια για την ολοκλήρωση της συγχώνευσης.

Άρθρο 239

Τροποποίηση διατάξεων για την αρχή δημόσιων συμβάσεων (ν. 4013/2011)

Με την παρούσα διάταξη επέρχονται ορισμένες βελτιώσεις στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων. Επιδιώκεται η βέλτιστη ρύθμιση σχετικά με τις πιστώσεις της Αρχής με την εισαγωγή σχετικών μεταβατικών και συμπληρωματικών διατάξεων για τον πρώτο χρόνο λειτουργίας της προκειμένου να επιτευχθεί η άμεση και απρόσκοπτη άσκηση των αρμοδιοτήτων της. Επιπλέον, θεσπίζονται διατάξεις για την περαιτέρω στελέχωση της Αρχής προκειμένου να ανταποκριθεί στις ιδιαίτερα αυξημένες αρμοδιότητές της. Επιπρόσθετα, θεσπίζονται διατάξεις που αποτελούν δικλίδες ασφαλείας και συντελούν στη διασφάλιση και λειτουργική ανεξαρτησία των μελών της Αρχής όπως η μη δίωξη για έκφραση γνώμης κατά την άσκηση των καθηκόντων των μελών και του προσωπικού αυτής.

Άρθρο 240

Κεντρική σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων υπηρεσιών από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου

Με την παρούσα διάταξη ανατίθεται στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης η αρμοδιότητα της σύναψης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ως Κεντρικής Αναθέτουσας Αρχής με στόχο την ορθολογική κατανομή και αξιοποίηση των δημοσίων πόρων και την επίτευξη υψηλού επιπέδου υπηρεσιών.

Άρθρο 241

Ρυθμίσεις για την ΕΤΕΑΝ Α.Ε. και ΜΟΔ Α.Ε.

Η προτεινόμενη διάταξη της παρ. 1 αποβλέπει στην βελτίωση του νομικού πλαισίου που διέπει την στελέχωση της ΕΤΕΑΝ Α.Ε. Δεδομένης της αποστολής του Εθνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί ευέλικτος και αξιοκρατικός μηχανισμός επιλογής του προσωπικού του – πάντα υπό τον έλεγχο του ΑΣΕΠ. Η προτεινόμενη διάταξη στηρίζεται σε ανάλογη διάταξη που έχει κριθεί συνταγματική με το Πρακτικό Επεξεργασίας της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας 96/2008 και στην οποία, σημειωτέον, δεν προβλεπόταν, όπως εδώ, ενεργή συμμετοχή του ΑΣΕΠ στην επιτροπή επιλογής.

Επιπλέον, με την παρ. 2 της προτεινόμενης ρύθμισης,

εισάγεται για την ΕΤΕΑΝ Α.Ε. εξαίρεση από τις διατάξεις περί ΔΕΚΟ, η οποία δικαιολογείται από σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, καθώς η ΕΤΕΑΝ αποτελεί εργαλείο για την χορήγηση ρευστότητας στην αγορά στην παρούσα δυσμενή δημοσιονομική και χρηματοπιστωτική συγκυρία. Η ανάγκη ταχείας προσαρμογής των δράσεων της ΕΤΕΑΝ Α.Ε. στις ανάγκες της αγοράς δεν συμβιβάζεται με τις δεσμεύσεις του καθεστώτος για τις ΔΕΚΟ. Αντίθετα, η μέχρι σήμερα υπαγωγή της ΕΤΕΑΝ Α.Ε. στο καθεστώς ΔΕΚΟ έχει οδηγήσει σε σοβαρή επιβράδυνση του έργου της. Σημειώνεται ότι η προτεινόμενη εξαίρεση δεν αφορά τις μισθολογικές δεσμεύσεις, αλλά περιορισμούς που περιορίζουν της ευελιξία της εταιρείας.

Άρθρο 242

Ρυθμίσεις θεμάτων για τις ιδιωτικές επενδύσεις
(ν. 3299/2004)

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν επενδυτικά σχέδια το αντικείμενο των οποίων εντάσσεται στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια που υποβλήθηκαν μέχρι τις 29.1.2010, αλλά και όλων των σχεδίων που υποβλήθηκαν για την υπαγωγή τους στο ν.3299/2004.

Ειδικότερα ρυθμίζεται το θέμα της μη ταυτόχρονης με την αίτηση, υποβολής ορισμένων δικαιολογητικών, όπως π.χ. η άδεια εγκατάστασης, ή έγκριση περιβαλλοντικών όρων κ.λπ. τα οποία όμως κατατέθηκαν μεταγενέστερα αλλά η σχετική ωστόσο αίτηση για την έκδοσή των στις αρμόδιες υπηρεσίες είχε κατατεθεί πριν την υποβολή της αίτησης ένταξης.

Με τη ρύθμιση αυτή ικανοποιείται ένα δίκαιο αίτημα αρκετών επιχειρηματιών, οι οποίοι καθυστέρησαν μεν να υποβάλλουν ορισμένα δικαιολογητικά, η καθυστέρηση όμως αυτή δεν οφείλεται σε δική τους υπαιτιότητα, αλλά στην καθυστέρηση ορισμένων υπηρεσιών να εκδώσουν τα δικαιολογητικά αυτά.

Για την επανεξέταση των αιτήσεων αυτών οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες θα πρέπει να καταθέσουν αίτηση εντός τριών μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης προσκομίζοντας και τα σχετικά στοιχεία με τα οποία θα αποδεικνύεται ότι η μεταγενέστερη κατάθεση των δικαιολογητικών στις υπηρεσίες εφαρμογής του επενδυτικού νόμου οφείλεται στην υπέρβαση των προβλεπόμενων ορίων για την έκδοση των εν λόγω δικαιολογητικών.

Τέλος, με την παράγραφο 6 δίδεται η δυνατότητα μεταβίβασης ακινήτων του οφειλέτη για την εξόφληση βεβαιωμένων οφειλών προς Δημόσιο από επιστροφή επιχορήγησης εφόσον υπάρχει έλλειψη ταμειακής ρευστότητας αυτού.

Άρθρο 243

Τροποποίηση διατάξεων Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α. – ν. 3614/2007)

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επέρχεται μια σειρά αλλαγών στο ν. 3614/2007, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Ειδικότερα, με τις διατάξεις της παραγράφου 1 ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στη λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος σώρευσης κρατικών ενισχύσεων. Η ανάγκη τροποποίησης του παρόντος άρθρου προέκυψε μετά από απαίτηση της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊ-

κού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 2 προστίθεται και ο παρών νόμος δεδομένου ότι δεν περιλαμβανόταν ώστε να είναι εφικτή η σχεδιαζόμενη αναδιάρθρωση ή κατάργηση και των ειδικών υπηρεσιών που συστάθηκαν με τον ν. 3614/2007. Τέλος, με την παράγραφο 3, προστίθενται τρεις νέοι παράγραφοι 10, 11 και 12 στο άρθρο 25 του ν. 3614/2007. Με την περίπτωση α) της παραγράφου 10 επιλύεται το πρόβλημα που αφορά πολλές συμβάσεις Δημοσίων έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη και δεν δόθηκε η δυνατότητα καταβολής προκαταβολής στους αναδόχους με την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τον περιορισμό της δανειοδότησής τους από τις Τράπεζες καθιστά αδύνατη τη γρήγορη εκτέλεση των έργων. Οι ανάδοχοι δεν έχουν την απαραίτητη χρηματοδότηση για να αναπτύξουν μέτωπο εργασιών με συνέπεια τα έργα να εκτελούνται με πολύ βραδείς ρυθμούς. Με την προτεινόμενη ρύθμιση της περίπτωσης β) της παραγράφου 10 προβλέπεται να παρέχεται η δυνατότητα λήψης προκαταβολής από τους αναδόχους υποχρεωτικά στις νέες διακηρύξεις για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα. Τέλος, με τη διάταξη της παραγράφου 11 λαμβάνεται μέριμνα για την ολοκλήρωση των έργων που υλοποιούν, ως δικαιούχοι, το Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ, οι ΟΤΑ, οι σύνδεσμοι ή επιχειρήσεις των ΟΤΑ, μη εισαγμένες στο χρηματιστήριο Ανώνυμες Εταιρίες του δημοσίου στις περιπτώσεις μη επιλεξιμότητας για συγχρηματοδότηση του ΦΠΑ των έργων π.χ. έργα ύδρευσης – αποχέτευσης. Λόγω έλλειψης των αναγκαίων πόρων από τα αντίστοιχα έσοδα (π.χ. από την ύδρευση και αποχέτευση) κατά το χρόνο υλοποίησης του έργου παρατηρείται συχνά αδυναμία πληρωμής του ΦΠΑ των τιμολογίων των έργων με αποτέλεσμα να σημειώνονται καθυστερήσεις στην εκτέλεσή τους λόγω μη εξόφλησης των αναδόχων με άμεσο κίνδυνο διάλυσης των συμβάσεων με υπαιτιότητα της αναθέτουσας αρχής καθώς και μείωση του ρυθμού εκτέλεσης των έργων του ΕΣΠΑ. Με τη ρύθμιση παρέχεται η δυνατότητα κάλυψης από το ΠΔΕ του συνόλου της δαπάνης για το έργο συμπεριλαμβανομένου και του ΦΠΑ και το ποσό του ΦΠΑ το οποίο ανακτάται, να αποτελεί οφειλή του φορέα μετά την ολοκλήρωση του έργου οπότε θα γίνεται και η εκκαθάριση του. Η διάταξη αφορά φορείς του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα, και για όσο διάστημα δεν μεταβάλλεται η νομική τους μορφή κατά τρόπο ώστε να απολέσουν τον δημόσιο χαρακτήρα τους. Η διαδικασία χρηματοδότησης, ο τελικός προσδιορισμός του ΦΠΑ που οφείλεται και η διαδικασία επιστροφής θα ρυθμιστεί με την προβλεπόμενη Υπουργική Απόφαση.

Τέλος, με την προστιθέμενη παράγραφο 12 δίδεται η δυνατότητα χρήσης πόρων του ΕΣΠΑ για τη δημιουργία Ταμείων ή/και Εγγυήσεων για έργα που πραγματοποιούνται στην Ελλάδα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μετά από εισήγηση της Ελληνικής Κυβέρνησης, έχει προχωρήσει στην πρόταση τροποποίησης του κανονισμού 1083/2006 για να παρέχεται η δυνατότητα μετά από πρόταση του Κράτους μέλους να δημιουργούνται ταμεία επιμερισμού κινδύνου για την παροχή εγγυήσεων ή Δανείων για έργα που εκτελούνται στη χώρα μας. Η δυνατότητα αυτή προϋποθέτει την αποδέσμευση των πόρων από το ΕΣΠΑ και την διαχείρισή τους από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για συγκεκριμένο σκοπό δηλαδή την χρηματοδότηση συγκεκριμένων έργων με την κάλυψη όλων των κεφαλαίων που απαιτούνται για να ολοκληρωθούν επιτυχώς. Η δια-

δικασία αυτή θα είναι σταδιακή σύμφωνα με τις ανάγκες που υπάρχουν για κάθε έργο. Για το λόγο αυτό θα εκδίδεται κοινή απόφαση των εμπλεκόμενων Υπουργών προκειμένου να ενεργοποιηθεί ο μηχανισμός αυτός για την συμπλήρωση της χρηματοδότησης των έργων.

Αναφορικά με την παράγραφο 4, στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων πράξεων (έργων) του ΕΣΠΑ 2007-2013 με φορείς υλοποίησης δημόσιους φορείς, είναι συχνά απαραίτητη η σύναψη συμβάσεων έργου με εξωτερικούς συνεργάτες, για την υποβοήθηση ή επιστημονική υποστήριξη τους στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης πράξης (έργου). Ενόψει του περιορισμένου χρόνου διάρκειας των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων και της υποχρέωσης των φορέων για αποδοτική και ταχεία υλοποίησή τους, είναι αναγκαίο να ακολουθείται μία κατά το δυνατόν ταχεία διαδικασία, πάντα όμως με τον απαιτούμενο έλεγχο. Αναλυτικός έλεγχος ως προς (α) την αναγκαιότητα σύναψης συμβάσεων με εξωτερικό συνεργάτη σε συνάρτηση με τις πραγματικές ανάγκες του φορέα καθώς και (β) ως προς το αντικείμενο και τη διάρκεια του έργου του (που σε καμία περίπτωση δεν δύναται να υπερβαίνει τη διάρκεια της συγχρ/ης πράξης) γίνεται για την έκδοση της απόφασης ένταξης της σχετικής συγχρηματοδοτούμενης πράξης. Στην ουσία επικαλύπτεται το αντικείμενο του ελέγχου που διενεργείται σήμερα από τους Υπουργούς Εσωτερικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και το συναρμόδιο υπουργό σύμφωνα με την ισχύουσα σήμερα παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 (Α' 206).

Αντίστοιχα, μεγάλη ανάγκη ταχείας και αποδοτικής υλοποίησης υφίσταται και για τα προγράμματα και ερευνητικά έργα από ευρωπαϊκούς ή διεθνείς πόρους ή ίδιους πόρους ή ιδιωτικά κονδύλια που υλοποιούν δημόσιοι ερευνητικοί φορείς. Οι σχετικές χρηματοδοτήσεις χορηγούνται για περιορισμένο χρονικό διάστημα και με αυστηρούς χρονικούς και ποιοτικούς περιορισμούς. Αντίστοιχα επίσης στα εν λόγω ερευνητικά έργα ο σχετικός αναλυτικός έλεγχος για τη σκοπιμότητα, το αντικείμενο και τις αμοιβές εξωτερικών συνεργατών των ερευνητικών φορέων γίνεται κατά τη διαδικασία αξιολόγησης και έγκρισης από τις αρμόδιες ευρωπαϊκές ή διεθνείς αρχές ή τον αρμόδιο ιδιωτικό φορέα.

Σχετικά με την παράγραφο 5 του άρθρου, σήμερα, ιδίως ενόψει της τρέχουσας οικονομικής κρίσης, η αξιοποίηση των πόρων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς ΕΣΠΑ 2007- 2013 για την οικονομική στήριξη των νέων σε παρεμβάσεις που διευκολύνουν την είσοδό τους στην αγορά εργασίας και την ανάδειξη της καινοτομίας είναι καθοριστικής σημασίας. Η χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης σε νέους για τους ανωτέρω σκοπούς κατοχυρώνεται συνταγματικά και στο Σύνταγμα (άρθρο 16 § 4 εδ. β Σ). Η Πολιτεία εκπληρώνει την συνταγματική αυτή επιταγή κατά κανόνα μέσω του διεθνώς αναγνωρισμένου θεσμού των υποτροφιών, ο οποίος, παρά την εκτεταμένη χρήση του, ρυθμίζεται περιπτωσιολογικά στο νόμο. Με την προτεινόμενη διάταξη εισάγεται μία γενικότερη ρύθμιση για τη δυνατότητα χορήγησης υποτροφιών με τους πόρους του ΕΣΠΑ 2007 -2013 με όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται στις διοικητικές πράξεις ίδρυσης (πρόσκληση, απόφαση ένταξης) της εκάστοτε σχετικής συγχρηματοδοτούμενης πράξης.

Τέλος, σχετικά με την παράγραφο 6, από τα σημαντικότερα συγχρηματοδοτούμενα έργα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 είναι τα

προγράμματα πρακτικής άσκησης ή μαθητείας για νέους, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος ή και εκτός αυτού. Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική διενέργεια του θεσμού είναι η ασφαλιστική κάλυψη του μαθητευομένου/ασκουμένου έναντι του κινδύνου ατυχήματος. Με την προτεινόμενη διάταξη επιχειρείται μία συνολική ρύθμιση για όλα τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα μαθητείας ή πρακτικής άσκησης για όλες τις ομάδες επωφελομένων (μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές, πρόσφατους αποφοίτους, ερευνητές), αντί για τις διακριτές ρυθμίσεις που υπάρχουν μέχρι σήμερα για μεμονωμένες ομάδες επωφελομένων. Ακολουθείται το πρότυπο της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν. 2009/1992 (Α' 18). Παράλληλα, δηλώνεται ρητά η αναλογική εφαρμογή του άρθρου 60 παρ. 3 του α.ν. 1846/1951 για να διασφαλίζεται η απαλλαγή των επιχειρήσεων που υποδέχονται ασκούμενους ή μαθητευόμενους από την αστική ευθύνη.

Άρθρο 244

Ρυθμίσεις θεμάτων ψηφιακής σύγκλισης

Μέχρι σήμερα, η Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού, έχει την αρμοδιότητα του συντονισμού και της διασφάλισης της εφαρμογής και υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ψηφιακή Σύγκλιση" (ΕΣΠΑ 2007-2013) και της εποπτείας της υπαγόμενης σε αυτήν Ειδική Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση».

Επιπλέον, στους σκοπούς της Ειδικής Γραμματείας Ψηφιακού Σχεδιασμού περιλαμβάνεται και η διαμόρφωση δράσεων και η διατύπωση εισηγήσεων και προτάσεων για όλα τα θέματα που σχετίζονται με την εκάστοτε ψηφιακή στρατηγική της χώρας και για την προώθηση της πληροφορικής και των ψηφιακών τεχνολογιών σε όλους τους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας της χώρας.

Η υλοποίηση, παρόλα αυτά, των ανωτέρω, κατόπιν της έκδοσης προσκλήσεων και κρατικών ενισχύσεων από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση», πραγματοποιείται από φορείς της Δημόσιας Διοίκησης και από επιχειρήσεις/ιδιώτες, ανάλογα με τη φύση και το αντικείμενο κάθε δράσης. Η Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού, συνεπώς, δεν δύναται μέχρι σήμερα αποτελέσει φορέα υλοποίησης δράσεων, περιοριζόμενη κατ' ανάγκην στον έλεγχο και την παρακολούθηση των ενεργειών των δικαιούχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Δεδομένου ότι έχει καταστεί πλέον επιτακτική η ανάγκη άμεσης υλοποίησης και ολοκλήρωσης πολύ σημαντικών, εξειδικευμένων, ψηφιακών παρεμβάσεων και οριζόντιων έργων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μεγάλου εύρους, ικανών να συντελέσουν στον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης, την αναμόρφωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες της χώρας μας, τον εξορθολογισμό και καλύτερο έλεγχο των δημοσιονομικών μεγεθών της χώρας, την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας και τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος της χώρας μας, κρίνεται σκόπιμο να καταστεί δυνατή η υλοποίηση των παραπάνω από την Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού, η οποία, ως έχουσα ήδη την αρμοδιότητα της διαμόρφωσης των δράσεων αυτών, διαθέτει την αναγκαία τεχνογνωσία να επιληφθεί και της υλοποίησής τους, ανταποκρινόμενη στις ιδιαίτε-

ρότητες, την πολυπλοκότητα και τις εξειδικευμένες απαιτήσεις που συνεπάγεται η υλοποίηση και διαχείριση τέτοιου είδους παρεμβάσεων.

Με την παράγραφο 2, εισάγεται ρύθμιση σχετικά με τη δέσμευση και απονομή ζωνών ραδιοσυχνοτήτων για την υποστήριξη της λειτουργίας δημόσιων αγροτικών ευρυζωνικών δικτύων σε υπο-εξυπηρετούμενες περιοχές της ελληνικής επικράτειας. Η Ε.Ε. με την απόφασή της SA.32866 (2011/N) της 11/11/2011 ενέκρινε, ως συμβατή με το άρθρο 107 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης περί κρατικών ενισχύσεων την χρηματοδότηση μέσω πόρων του Ε-ΣΠΑ της ανάπτυξης Δημόσιας υποδομής ευρυζωνικών δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών για αγροτικές και νησιωτικές υποεξυπηρετούμενες περιοχές σύμφωνα με τον σχεδιασμό του έργου που έχει κάνει η Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού του ΥΠΑΑΝ σε συνεργασία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η διάρκεια ζωής της συγκεκριμένης υποδομής υπολογίζεται σε 25 έτη και η διαχείριση της λειτουργίας της σύμφωνα με τον σχεδιασμό θα ανατεθεί σε Εταιρεία Ειδικού Σκοπού (Διαχειριστής) μέσα από συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία που περιγράφεται στον φάκελο κοινοποίησης που εγκρίθηκε από την ΕΕ. Το έργο διέπεται από την βασική αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας που σημαίνει ότι οι υποψήφιοι ανάδοχοι δύνανται να επιλέξουν την τεχνολογική λύση που κρίνουν καταλληλότερη προκειμένου να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις του έργου όπως αυτές έχουν περιγραφεί στο σχετικό φάκελο και θα εξειδικευθούν στην διακήρυξη του έργου. Αν οι υποψήφιοι ανάδοχοι επιλέξουν να αναπτύξουν τα δίκτυά τους με αξιοποίηση και ασύρματης τεχνολογίας, τότε θα απαιτηθεί η χρήση φάσματος συχνοτήτων το οποίο πρέπει να διασφαλιστεί εξ αρχής, δεδομένου ότι αποτελεί σπάνιο αλλά και κρίσιμο πόρο που συμπληρώνει την υποδομή που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο του έργου.

Η εκ των προτέρων δέσμευση του αναγκαίου φάσματος και η επί ίσοις όροις προαιρετική διάθεσή του στους υποψήφιους Διαχειριστές στο πλαίσιο του έργου, διασφαλίζει την ίση μεταχείριση, συμβάλει στην αποφυγή περιορισμού του ανταγωνισμού κατά τη διαδικασία επιλογής Διαχειριστή και μειώνει το συνολικό κόστος του έργου, άρα και τη συνολική Δημόσια Δαπάνη που θα απαιτηθεί για την επίτευξη συγκεκριμένου αποτελέσματος.

Για τους παραπάνω λόγους οι Ελληνικές αρχές πρέπει να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίσουν το απαιτούμενο φάσμα για τα επόμενα 25 χρόνια διαθέτοντας τις συγκεκριμένες συχνότητες αποκλειστικά για τα δημόσια αγροτικά ευρυζωνικά δίκτυα. Οι συχνότητες θα διατεθούν «ex officio» στον διαχειριστή (ές) των δημόσιων υποδομών για όλη την χρονική συμβατική περίοδο λειτουργίας και θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τα δημόσια ευρυζωνικά δίκτυα των αγροτικών και νησιωτικών περιοχών. Τα δικαιώματα χρήσης αυτών των συχνοτήτων θα μεταφέρονται στον επόμενο διαχειριστή στην περίπτωση που εντός της 25ετίας αντικατασταθεί από επόμενο διαχειριστή λόγω λήξης της συμβατικής περιόδου. Η χρήση των συχνοτήτων αυτών δεν είναι υποχρεωτική. Οι υποψήφιοι ανάδοχοι μπορούν να επιλέξουν αν θα κάνουν ή όχι χρήση του διαθέσιμου φάσματος, ανάλογα με την τεχνολογική λύση που θα επιλέξουν. Επιπλέον, η ρύθμιση μεριμνά για τη χρήση ζωνών συχνοτήτων που δε χαρακτηρίζονται από υψηλή εμπορικότητα και προβλέπει το γεωγραφικό περιορισμό

τους στις απομακρυσμένες και υποεξυπηρετούμενες περιοχές της ελληνικής επικράτειας, ώστε να μην υπάρχει επικάλυψη με περιοχές όπου ήδη δραστηριοποιούνται πάροχοι οι οποίοι έχουν προβεί στις σχετικές επενδύσεις.

Με βάση τα παραπάνω, προτείνεται να δεσμευθούν από το Ελληνικό Δημόσιο για 25 έτη με σκοπό την αποκλειστική παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών μέσω των δημόσιων αγροτικών ευρυζωνικών δικτύων οι ακόλουθες ζώνες ραδιοσυχνοτήτων 3670 MHz – 3700 MHz και 3770 MHz – 3800 MHz με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο προτεινόμενο άρθρο.

Άρθρο 245 Απασχόληση ταμίων

Με τη διάταξη αυτή επιλύεται το υφιστάμενο πρόβλημα της ανάγκης απασχόλησης κάποιων εργαζόμενων για την ταμειακή, λογιστική και φορολογική τάξη των καταστημάτων λιανικής πώλησης, μετά το πέρας του ωραρίου λειτουργίας τους. Με τη διάταξη προβλέπεται η δυνατότητα απασχόλησης ενός υπευθύνου ταμείων και μέχρι τριών ταμίων, επί 30 λεπτά της ώρας μετά το κλείσιμο του καταστήματος και υπό την προϋπόθεση πως το κατάστημα παραμένει κλειστό και δεν εξυπηρετεί πελάτες, ώστε να μην καταστρατηγείται ούτε το νόμιμο ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων ούτε το ωράριο απασχόλησης των εργαζόμενων. Προκειμένου να μην δημιουργούνται ζητήματα υπερωριακής απασχόλησης, προβλέπεται ότι οι συγκεκριμένοι εργαζόμενοι θα προσέρχονται στην εργασία τους μετά την τυπική έναρξη του ωραρίου τους, σε χρόνο ίσο προς το χρόνο παραμονής τους μετά το κλείσιμο του καταστήματος. Τέλος, προκειμένου να απαλειφθεί ο κίνδυνος επιβολής προστίμων ή ποινών στις επιχειρήσεις, τα στοιχεία της κατά τα ανωτέρω απασχόλησης θα αναγράφονται στα προγράμματα ωρών εργασίας και απασχόλησης προσωπικού και θα θεωρούνται από τις αρμόδιες Επιθεωρήσεις Εργασίας.

Άρθρο 246 Θέματα προσωπικού της μόνιμης ελληνικής αντιπροσωπείας στον ΟΟΣΑ

Οι ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου υπαγορεύτηκαν από την ανάγκη διασφάλισης της εύρυθμης λειτουργίας των Υπηρεσιών της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας στον ΟΟΣΑ μέσα από την καθιέρωση μιας ευέλικτης και με τη λιγότερη δυνατή δαπάνη διαδικασίας πρόσληψης προσωπικού ειδικών κατηγοριών. Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις:

α) τροποποιείται και συμπληρώνεται το άρθρο 40 του π.δ. 178/2000 «Οργανισμός του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας» (Α' 165), όπως ισχύει, προβλέποντας τη μετατροπή των θέσεων οδηγού αυτοκινήτου και καθαρίστριας από αορίστου χρόνου σε ορισμένου και τη δυνατότητα πρόσληψης, στη ΜΕΑ ΟΟΣΑ, επιτόπιου προσωπικού στις ανωτέρω θέσεις καθώς και στη θέση κλητήρα με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα πρόσληψης Ελλήνων πολιτών μόνιμων κατοίκων της έδρας της Αντιπροσωπείας (επιτόπιο προσωπικό) σε θέσεις Ειδικού Επισημονικού Προσωπικού της παραγράφου 1 του άρθρου 40, και

β) συστήνονται θέσεις βοηθητικού προσωπικού, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, στο Γραφείο Οικονομικού Συμβούλου στους Διεθνείς Οργανισμούς, στις οποίες προβλέπεται η δυνατότητα πρόσληψης επιτόπιου προσωπικού.

Κατά την επεξεργασία των ρυθμίσεων αυτών λήφθηκαν υπόψη ανάλογες διατάξεις που ισχύουν για προσλήψεις επιτόπιου προσωπικού (βοηθητικού και επιστημονικού) σε Υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών, σύμφωνα με το άρθρο 149 του ν. 3566/2007 (Α' 117).

Άρθρο 247

Θέματα του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας

Με το ν.1100/1980 «Περί ιδρύσεως του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος» (Α' 295) ιδρύθηκε το Οικονομικό Επιμελητήριο που αποτελεί τον οργανωτικό φορέα των οικονομικών επιστημόνων της χώρας. Μετά την τροποποίηση του ιδρυτικού Νόμου με το ν. 1479/1984 «Τροποποιήσεις του ν.1100/1980 και άλλες διατάξεις» (Α' 145) και την έκδοση των κατ' εξουσιοδότηση του ιδρυτικού νόμου Προεδρικών Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων διαπιστώθηκε ότι ο ιδρυτικός νόμος χρειάζεται κάποιες τροποποιήσεις ώστε το Οικονομικό Επιμελητήριο να καταστεί αποτελεσματικότερο στην υλοποίηση των σκοπών του.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις επέρχονται ειδικότερα οι εξής τροποποιήσεις :

Με την παρ. 1 προστίθενται παράγραφοι 4 και 5 μετά την παράγραφο 3 του άρθρου 4 του ν. 1100/1980. Με την προστιθέμενη στο άρθρο 1 παρ. 4 δίνεται η δυνατότητα στο Οικονομικό Επιμελητήριο να τηρεί τα διαθέσιμά του και σε άλλα πιστωτικά ιδρύματα και όχι μόνο και αποκλειστικά στην Εθνική Τράπεζα, όπως ισχύει σήμερα, δεδομένου ότι οι συνθήκες αγοράς (ανταγωνιστικό περιβάλλον) επιτάσσουν την ανεύρεση όσον τον δυνατόν καλύτερων και συμφερότερων όρων κατάθεσης. Στόχος του ΟΕΕ είναι η επίτευξη ασφαλούς διαχείρισης των διαθεσίμων του και η υψηλότερη απόδοση αυτών, ώστε να είναι όσο τον δυνατό πιο ανταποδοτικό προς τα μέλη του, προσφέροντάς τους υψηλού επιπέδου υπηρεσίες, λαμβανομένου υπόψη ότι οι εισφορές αυτών είναι ο κυριότερος πόρος του ΟΕΕ. Προκείμενου να μεγιστοποιηθεί η απόδοση των διαθεσίμων του το ΟΕΕ θα διενεργεί πλειοδοτικό διαγωνισμό καλώντας μεγάλο αριθμό τραπεζικών ιδρυμάτων να ανταποκριθούν.

Με την προστιθέμενη στο άρθρο 1 παρ. 5 δίνεται η δυνατότητα στο ΟΕΕ να προβαίνει σε αγορά ακινήτων για την στέγαση της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών του Τμημάτων. Η διάρθρωση του ΟΕΕ αναφέρεται στην Κεντρική του υπηρεσία και στα δέκα έξι Περιφερειακά Τμήματα σε όλη την ελληνική επικράτεια και μέχρι σήμερα εκμισθώνει ακίνητα μετά από δημόσιους μειοδοτικούς διαγωνισμούς. Χωρίς την δυνατότητα αγοράς ακινήτου το ΟΕΕ υποχρεώνεται στην ανάληψη μεγάλης δαπάνης για την μίσθωση όλων των ακινήτων που στεγάζονται οι υπηρεσίες του, ενώ με την αγορά ακινήτων και μάλιστα με τις σημερινές συνθήκες που επικρατούν στην αγορά επιτυγχάνεται, και μάλιστα με οικονομίες κλίμακος, η απόκτηση σημαντικής αξίας περιουσιακών στοιχείων.

Με την παράγραφο 2 του προτεινόμενου άρθρου, εισάγεται η κατάρτιση Κώδικα Δεοντολογίας. Το Οικονομικό Επιμελητήριο, αναγνωρίζοντας την ανάγκη θέσπισης

κανονιστικών διατάξεων σχετικά με την ανάληψη και εκτέλεση των πάσης φύσεως λογιστικών και φοροτεχνικών εργασιών, τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων των πιστοποιημένων λογιστών που απασχολούνται ως ελεύθεροι επαγγελματίες ή ως μισθωτοί στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, αποφάσισε την κατάρτιση Κώδικα Δεοντολογίας. Ο Κώδικας θα είναι σύμφωνος με τις διατάξεις του Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας της Διεθνούς Ομοσπονδίας Λογιστών (International Federation of Accountants). Η εφαρμογή του Κώδικα στοχεύει στην συμβολή των λογιστών φοροτεχνικών στην προστασία των φορολογουμένων και στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και αποκάλυψη της φορολογητέας ύλης στα πλαίσια της ήδη νομοθέτησης στοχευμένων μέτρων του Υπουργείου Οικονομικών.

Με την παράγραφο 3 του προτεινόμενου άρθρου διευρύνεται ο κύκλος πτυχιούχων που μπορούν να ασκήσουν το επάγγελμα του Λογιστή Φοροτεχνικού ώστε να περιλαμβάνονται πια και οι πτυχιούχοι των Τμημάτων Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας και Διοίκησης Κοινωνικών και Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων και Οργανισμών των Σχολών Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι..

Με το άρθρο 248 ορίζονται οι καταργούμενες διατάξεις του έκτου μέρους του νομοσχεδίου.

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

1. Είναι γνωστό ότι οι προσωπικές εταιρείες, δηλ. κατά βάση η ομόρρυθμη και η ετερόρρυθμη εταιρία αλλά, εν μέρει, και η αφανής εταιρία, είναι φορείς άσκησης πολύ μικρών, μικρών και μικρομεσαίων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Δεδομένου ότι οι μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας, η ύπαρξη λειτουργικού και αποτελεσματικού νομοθετικού πλαισίου είναι σημαντικός παράγων της οικονομικής ανάπτυξης.

Παρ' όλα αυτά ο κλάδος αυτός δικαίως δεν έχει εκσυγχρονισθεί με βάση τα νεότερα δεδομένα. Το δίκαιο των προσωπικών εμπορικών εταιριών (ομόρρυθμη, ετερόρρυθμη, αφανής), το οποίο περιέχεται στις διατάξεις των άρθρων 18-28, 38-50 και 64 του Εμπορικού Νόμου (ΕμπΝ), ισχύει αμετάβλητο από την εισαγωγή στην Ελλάδα του γαλλικού εμπορικού κώδικα του 1807, δηλ. από το 1835. Βέβαια, τα υπάρχοντα ρυθμιστικά κενά καλύφθηκαν κατά μεγάλο μέρος από τις διατάξεις των άρθρων 741-784 του Αστικού Κώδικα (ΑΚ), οι οποίες εφαρμόζονται αναλογικά και στις προσωπικές εμπορικές εταιρίες (ΕμπΝ 18). Οι ρυθμίσεις, εντούτοις, του Αστικού Κώδικα έχουν ως βάση αποκλειστικά τον μεταξύ των εταιριών προσωποπαγή συμβατικό δεσμό και δεν λαμβάνουν υπόψη την οπτική της εμπορικής επιχείρησης, φορέας της οποίας είναι το νομικό πρόσωπο της εταιρίας. Ως εκ τούτου οι διατάξεις για την αστική εταιρία δεν επαρκούν για την ικανοποιητική ρύθμιση ιδίως του δικαίου της ομόρρυθμης και της ετερόρρυθμης εταιρίας, ενόψει και των σύγχρονων οικονομικών δεδομένων. Έτσι, για παράδειγμα, ο θάνατος, η πτώχευση και η υποβολή σε δικαστική συμπαράσταση εταίρου αποτελούν, κατά τον Αστικό Κώδικα (άρθρα 773 εδ.1 και 775), λόγο λύσης ό-

λων των προσωπικών εταιριών, δηλ. και των εμπορικών, μολονότι η δυνατότητα συνέχισής τους με τους λοιπούς εταίρους αποτελεί τον κανόνα στις ομόρρυθμες και τις ετερόρρυθμες εταιρίες. Σύμφωνα, επίσης, με τη διάταξη της ΑΚ 766, όπως αυτή πάγια ερμηνεύεται από τη νομολογία, η καταγγελία ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας ορισμένου χρόνου από ένα εταίρο επιφέρει πάντα τη λύση της εταιρίας, ακόμα δηλ. και αν δεν υπάρχει σπουδαίος λόγος. Όπως είναι φανερό, τόσο οι ως άνω ρυθμίσεις του ΑΚ όσο και οι θέσεις της νομολογίας δεν ανταποκρίνονται στο αίτημα της διατήρησης της επιχείρησης, αφού, χωρίς να υπάρχει αποχρών οικονομικός λόγος, μπορούν να επιφέρουν τη διάλυση ακόμα και υγιών επιχειρήσεων.

Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα που απασχολεί είναι εκείνο της νομικής μεταχείρισης της αδημοσίευτης ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης εταιρίας. Όπως είναι γνωστό, νεότερες αποφάσεις (με βασική την ΟΛΑΠ 22/1998) δέχονται ότι η αδημοσίευτη ομόρρυθμη εταιρία, όπως ιδίως η κοινοπραξία, δεν έχουν νομική προσωπικότητα, θέση που δημιουργεί σημαντικά προβλήματα στις συναλλαγές. Μετά την εισαγωγή του γενικού εμπορικού μητρώου (ΓΕΜΗ), με την καταχώριση σε αυτό των προβλεπόμενων στον νόμο (άρθρο 5 του ν. 3853/2010) στοιχείων επιφέρει την κτήση της νομικής προσωπικότητας των ομορρυθμών και ετερορρυθμών εταιριών (άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 3419/2005 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 12 του ν. 3853/2010). Επομένως η καταχώριση των ομορρυθμών και ετερορρυθμών εταιριών στο ΓΕΜΗ, κατέστη, όπως και αυτή των κεφαλαιουχικών εταιριών, συστατική της νομικής τους προσωπικότητας. Παρ' όλα αυτά, παραμένει το ζήτημα της, μετά τη νομοθετική αυτή μεταβολή, τύχης της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, η οποία λειτουργεί χωρίς να έχει καταχωρισθεί στο ΓΕΜΗ, όπως ιδίως η κοινοπραξία, η οποία, σύμφωνα με την προαναφερθείσα νομολογία, έχει τον χαρακτήρα αδημοσίευτης ομόρρυθμης εταιρίας, καθώς και των ανώνυμων εταιριών που έχουν ιδρυθεί σε μη κοινοτικές χώρες και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τη νομολογία (βλ. μεταξύ άλλων, ΟΛΑΠ 2/2003, ΔΕΕ 2003, 525), οι εταιρίες αυτές, αν και ανυπόστατες ως ανώνυμες εταιρίες, ισχύουν κατά μετατροπή ως de facto ομόρρυθμες εταιρίες. Η, με βάση τις ως άνω νομοθετικές ρυθμίσεις, καθιέρωση του συστατικού χαρακτήρα της καταχώρισης των ομορρυθμών και ετερορρυθμών εταιριών, με τις οποίες καταργείται εφεξής η οντότητα της de facto (δηλ. της λειτουργούσας αδημοσίευτης εταιρίας), δημιουργεί σοβαρά προβλήματα (προς τα έσω και προς τα έξω σχέσεις των εταίρων, ευθύνη έναντι τρίτων, ικανότητα δικαίου), τα οποία η Επιτροπή έπρεπε να αντιμετωπίσει.

II. Ειδικότερα, οι προτεινόμενες διατάξεις έχουν ως εξής:

Άρθρο 249

Έννοια, εφαρμοζόμενες διατάξεις

Καθορίζεται η έννοια της ομόρρυθμης εταιρίας και προβλέπεται διάταξη γενικής εφαρμογής, σύμφωνα με την οποία εφαρμόζονται και ως προς την ομόρρυθμη εταιρία οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα για την εταιρία, εφόσον δεν υπάρχει άλλη ειδική ρύθμιση.

Άρθρο 250 Εταιρική επωνυμία

Προβλέπεται ότι η επωνυμία της ομόρρυθμης εταιρίας δεν είναι υποχρεωτικό να σχηματίζεται από τα ονόματα των εταίρων, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα, αλλά ότι μπορεί να σχηματισθεί και από το αντικείμενο της επιχείρησης ή από άλλες ενδείξεις. Η πρόταση λαμβάνει υπόψη την πραγματικότητα των συναλλαγών, όπου είναι πολύ συχνό το φαινόμενο η ομόρρυθμη εταιρία να είναι περισσότερο γνωστή με τον διακριτικό της τίτλο παρά με την επωνυμία της.

Άρθρο 251 Δημοσιότητα

Για να συσταθεί η ομόρρυθμη εταιρία πρέπει να καταχωρισθεί στο ΓΕΜΗ, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις που αναφέρονται στο άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 3853/2010, οπότε και αποκτάται η νομική της προσωπικότητα (άρθρο 251 παρ. 1 και 2).

Στην παρ. 3 αντιμετωπίζεται, με δυο επί μέρους διατάξεις (εδ. 1 και εδ.2), το προαναφερθέν ζήτημα της λειτουργούσας αλλά μη καταχωρισθείσας στο ΓΕΜΗ εταιρίας. Σύμφωνα με την πρώτη (εδ. 1), εφόσον η εταιρία αρχίσει εμπορική δραστηριότητα πριν από την καταχώρισή της στο ΓΕΜΗ, εφαρμόζονται, και ως προς αυτή, οι διατάξεις για την ομόρρυθμη εταιρία. Επομένως, για τα εταιρικά χρέη εταιρίας που ασκεί εμπορική δραστηριότητα χωρίς να έχει καταχωρισθεί στο ΓΕΜΗ ευθύνονται όλοι οι εταίροι απεριόριστα και εις ολόκληρον (και όχι διαιρεμένα, όπως προβλέπεται στην ΑΚ 759), οι δε συναλλαγές που συνάπτει έσω ένας εταίρος με τρίτους δεσμεύουν την εταιρία και τους εταίρους (κατ' αντίθεση προς τον κανόνα της ΑΚ 748, ο οποίος καθιερώνει τη συλλογική εκπροσώπηση), ακόμα και αν οι εταίροι είχαν συμφωνήσει μεταξύ τους ότι η εκπροσώπηση της εταιρίας θα ασκείται από περισσότερους ή και από όλους τους εταίρους. Σύμφωνα με τη δεύτερη διάταξη (εδ. 2), η μη καταχωρισθείσα στο ΓΕΜΗ εταιρία, η οποία ασκεί εμπορική δραστηριότητα, παρότι δεν έχει νομική προσωπικότητα, έχει ικανότητα δικαίου και πτωχευτική ικανότητα (έτσι, ήδη υπό το παλαιό καθεστώς, ΟΛΑΠ 14/2007). Με τη ρηξικέλευστη αυτή διάταξη αναγνωρίζεται ικανότητα δικαίου και πτωχευτική ικανότητα και σε ενώσεις προσώπων εμπορικού σκοπού. Σ' αυτές, φορέας της εταιρικής περιουσίας είναι η ένωση («συλλογική ενότητα»), η οποία έχει εταιρική επωνυμία και αδικοπρακτική ικανότητα. Με την ως άνω ρύθμιση αφ' ενός εξυπηρετούνται οι εμπορικές συναλλαγές, αφ' ετέρου εναρμονίζεται το ουσιαστικό δίκαιο με το δικονομικό, το οποίο αναγνωρίζει και στις ενώσεις προσώπων ικανότητα δικαίου (ΚΠολΔ 62 εδ.2).

Άρθρα 252-256 Σχέσεις προς τα έσω

Οι σπουδαιότερες ρυθμίσεις σχετικά με τις προς τα έσω σχέσεις των εταίρων είναι οι εξής:

α) Γίνεται σαφής διαχωρισμός της προς τα έσω εξουσίας των διαχειριστών (διαχειριστική εξουσία) από την προς τα έξω (εκπροσωπευτική εξουσία), μια διάκριση που δεν απαντάται στο κείμενο του ΑΚ για την αστική εταιρία αλλά που έχει καθιερωθεί. Η προς τα έσω εξουσία

είναι στενότερη της προς τα έξω, η δε υπέρβασή της δεν επηρεάζει το κύρος της πράξης αλλά δημιουργεί μόνο ευθύνες του διαχειριστή, σε αντίθεση με την υπέρβαση της προς τα έξω εξουσίας, η οποία έχει ως συνέπεια την ακυρότητα της πράξης

β) Προβλέπεται διάκριση αποφάσεων που λαμβάνονται από όλους τους εταίρους, όπως είναι π.χ. η τροποποίηση του καταστατικού (άρθρο 253), και διαχειριστικών αποφάσεων που λαμβάνονται από τους διαχειριστές (άρθρο 254). Παρ' όλα αυτά, προβλέπεται ότι για τη λήψη διαχειριστικών αποφάσεων που βρίσκονται εκτός της συνήθους διαχείρισης απαιτείται συναίνεση όλων των εταίρων, παρότι η, χωρίς τη συναίνεση, τέλεση από τον διαχειριστή πράξεων μη συνήθους διαχείρισης αφήνει ανεπηρέαστο το κύρος της πράξης (άρθρο 254 παρ. 3). Ο εσωτερικός αυτός περιορισμός της εξουσίας των διαχειριστών αποτελεί αντίβαρο της απεριόριστης και εις ολόκληρον ευθύνης των εταίρων.

γ) Πέραν της κατ' έτος διανομής κερδών, παρέχεται η δυνατότητα διανομής κερδών με βάση προσωρινό λογαριασμό, εφόσον τούτο προβλέπεται στην εταιρική σύμβαση (άρθρο 255). Με τη διάταξη αυτή αναγνωρίζεται, και νομοθετικά, το δικαίωμα απολήψεων.

δ) Η εταιρική συμμετοχή ανάγεται σε περιουσιακό αγαθό, το οποίο καθίσταται μεταβιβάστο με πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση ή με τη συναίνεση όλων των εταίρων (άρθρο 256).

Άρθρα 257-258

Σχέσεις προς τα έξω

α) Επεκτείνεται η εξουσία εκπροσώπησης, ώστε να ενισχυθεί η ασφάλεια στις συναλλαγές. Έτσι, σε σύγκλιση προς τις ρυθμίσεις που ισχύουν στις κεφαλαιουχικές εταιρίες, προβλέπεται ότι περιορισμοί της εκπροσωπτικής εξουσίας με την εταιρική σύμβαση ή με απόφαση των εταίρων δεν προβάλλονται στους τρίτους, χωρίς να εξετάζεται, αν οι τρίτοι είναι ή όχι καλόπιστοι (άρθρο 257 παρ. 3 εδ. 3). Σε περίπτωση όμως τέλεσης πράξης καθ' υπέρβαση του εταιρικού σκοπού, η εταιρία μπορεί να προβάλει την υπέρβαση, μόνο όμως εφόσον ο τρίτος δεν την γνώριζε ή δεν όφειλε να τη γνωρίζει (άρθρο 257 παρ. 3 εδ. 2). Η απόκλιση αυτή από την ακραιφνή αρχή της Prokura κρίθηκε σκόπιμη ενόψει και της απεριόριστης ευθύνης των εταίρων από τις πράξεις που τελεί ο διαχειριστής.

β) Μετά τον προσδιορισμό της ευθύνης των εταίρων, η οποία ουσιαστικά δεν μεταβάλλεται, προβλέπεται ότι ο νεοεισερχόμενος εταίρος ευθύνεται και για τα πριν την είσοδό του στην εταιρία χρέη, ζήτημα αμφιλεγόμενο μέχρι σήμερα (άρθρο 258).

Άρθρα 259, 260

Λύση της εταιρίας

Προβλέπεται ως νέος λόγος η λύση της εταιρίας με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση του εταίρου, εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος (άρθρο 259 παρ. 1 στοιχ. δ). Η ρύθμιση αποτρέπει τη λύση της εταιρίας χωρίς να υπάρχει πράγματι σπουδαίος λόγος, όπως δέχεται η νομολογία που προαναφέρθηκε σχετικά με την καταγγελία. Δεδομένου ότι προβλέπεται και δικαίωμα εξόδου του εταίρου, το δικαίωμα δικαστικής λύσης της εταιρίας παρέχεται ως *ultimum refugium* σε περιπτώσεις που ο ε-

ταίρος έχει προς τούτο ειδικό έννομο συμφέρον. Η δικαστική λύση της εταιρίας για σπουδαίο λόγο αφορά τόσο την εταιρία αορίστου όσο και την ορισμένου χρόνου.

Σε αντίθεση με το μέχρι σήμερα ισχύον δίκαιο, προβλέπεται ότι ο θάνατος, η πτώχευση και η υποβολή σε δικαστική συμπαράσταση εταίρου επιφέρουν τη λύση της εταιρίας μόνο, εφόσον προβλέπεται στην εταιρική σύμβαση (αντιστροφή του κανόνα των ΑΚ 773 και 775) (άρθρο 260). Η διάταξη λαμβάνει υπόψη την αρχή της διατήρησης της επιχείρησης, για την οποία έγινε ήδη λόγος.

Άρθρο 261

Εκούσια έξοδος εταίρου

Πέραν της δυνατότητας του εταίρου να επιφέρει τη δικαστική λύση της εταιρίας σύμφωνα με το άρθρο 259 παρ. 1 περ. δ, προβλέπεται, για πρώτη φορά, δικαίωμα εξόδου του εταίρου από την εταιρία. Το δικαίωμα εξόδου αντικαθιστά έτσι -χωρίς όμως να καταργεί, καθόσον μπορεί να εισαχθεί με την εταιρική σύμβαση- το δικαίωμα καταγγελίας. Η άσκηση του δικαιώματος επιφέρει, τόσο στην εταιρία αορίστου όσο και ορισμένου χρόνου, την άμεση έξοδο του εταίρου από την εταιρία. Εντούτοις, στην εταιρία ορισμένου χρόνου η καταβολή στον εξελθόντα εταίρο της αξίας της συμμετοχής του θα εξαρτηθεί από τη συνδρομή σπουδαίου λόγου, η ύπαρξη του οποίου κρίνεται από το δικαστήριο. Η ρύθμιση έχει το πλεονέκτημα ότι με αυτή ξεκαθαρίζουν αμέσως τα πράγματα αλλά και εξισορροπούνται τόσο τα συμφέροντα της εταιρίας -καθόσον η απώλεια της αξίας της μερίδας αποτελεί αντικίνητρο για την άσκηση αβάσιμης ή καταχρηστικών δηλώσεων εξόδου- όσο και του εξερχόμενου, ο οποίος δεν θα πρέπει να αναμένει την κρίση του δικαστηρίου, για να εξέλθει από την εταιρία, με συνέπεια να μη δεσμεύεται μέχρι την έκδοση της δικαστικής απόφασης με υποχρεώσεις και αντίστοιχες προσωπικές ευθύνες που δημιουργούνται από μια διαχείριση που δεν εγκρίνει.

Άρθρο 262

Έξοδος εταίρου προκαλούμενη από ατομικό δανειστή του

Στο δίκαιο των προσωπικών εταιριών υπάρχει ένα σημαντικό κενό: Οι ατομικοί δανειστές των εταίρων δεν έχουν τη δυνατότητα να ρευστοποιήσουν την αξία που περικλείεται στην εταιρική συμμετοχή του οφειλέτη εταίρου τους, παρά μόνο να κατάσχουν τις απαιτήσεις στα κέρδη και το προϊόν εκκαθάρισης. Τούτο οφείλεται στο ότι οι προσωπικές εταιρίες, λόγω ακριβώς του προσωποπαγούς τους χαρακτήρα, είναι κλειστές εταιρίες, στις οποίες δεν μπορούν να εισέλθουν τρίτα πρόσωπα. Γι' αυτό και η εταιρική συμμετοχή ανήκει στα περιουσιακά στοιχεία που εξαιρούνται από την κατάσχεση (ΚΠολΔ 982 παρ. 2 στοιχ. β). Με την προτεινόμενη ρύθμιση παρέχεται, κατά το πρότυπο του γερμανικού δικαίου, στους ατομικούς δανειστές των ομορρυθμών εταίρων το δικαίωμα να ζητήσουν από το δικαστήριο την έξοδο του οφειλέτη εταίρου, εφόσον αποβεί άκαρπη αναγκαστική εκτέλεση κατά της περιουσίας του. Έτσι, ο ατομικός δανειστής μπορεί να προβεί σε κατάσχεση της απαίτησης που έχει ο εξερχόμενος εταίρος κατά της εταιρίας για καταβολή της αξίας της μερίδας του.

Άρθρο 263
Αποκλεισμός εταίρου

Η διάταξη αναφέρεται στον αποκλεισμό εταίρου σε περίπτωση που το δικαστήριο καλείται να αποφασίσει τη δικαστική λύση της εταιρίας σύμφωνα με το άρθρο 259 παρ. 1 περίπτ. δ για λόγους που ανάγονται στο πρόσωπο ενός των εταίρων. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο μπορεί, αντί της λύσης της εταιρίας, να αποφασίσει τον αποκλεισμό του εταίρου αυτού μετά από αίτηση των λοιπών εταίρων.

Άρθρο 264
Δικαιώματα και υποχρεώσεις εξερχόμενου και αποκλειόμενου εταίρου

Η διάταξη καλύπτει ένα σημαντικό κενό του Αστικού Κώδικα, ο οποίος δεν προβλέπει, όπως ο γερμανικός αστικός κώδικας, ποια δικαιώματα έχει ο εξερχόμενος και ο αποκλειόμενος εταίρος κατά της εταιρίας. Στην προτεινόμενη διάταξη, που ομοιάζει με τη ρύθμιση του άρθρ. 33 ν. 3190/1955, προβλέπεται αφενός ότι ο εξερχόμενος ή αποκλειόμενος εταίρος έχει αξίωση κατά της εταιρίας για καταβολή της πλήρους αξίας της μερίδας του, εφόσον η εταιρική σύμβαση δεν προβλέπει διαφορετικά, αφετέρου ότι σε περίπτωση διαφωνίας ως προς τον προσδιορισμό της αξίας της μερίδας αποφαινεται το δικαστήριο. Προβλέπεται, επίσης, υποχρέωση του αποχωρούντος εταίρου για κάλυψη των ζημιών που του αναλογούν.

Άρθρο 265
Κληρονόμοι θανόντος εταίρου

Σκοπός των νέων ρυθμίσεων είναι η άρση του αδιεξόδου, στο οποίο μπορεί να βρεθεί ο κληρονόμος θανόντος ομορρύθμου εταίρου, στον οποίο περιήλθε η εταιρική συμμετοχή. Πράγματι, δεδομένου ότι δεν χωρεί μερική αποποίηση κληρονομίας, ο κληρονόμος βρίσκεται στο δίλημμα ή να μείνει στην εταιρία ως απεριόριστα ευθυνόμενος εταίρος ή να αποποιηθεί την κληρονομία. Σύμφωνα με τις προτεινόμενες διατάξεις, παρέχεται, κατά το πρότυπο του γερμανικού εμπορικού κώδικα, στον κληρονόμο θανόντος ομορρύθμου εταίρου το δικαίωμα να εξαρτήσει την παραμονή του στην εταιρία από το αν οι λοιποί εταίροι δεχτούν να λάβει τη θέση ετερόρρυθμου εταίρου. Αν οι εταίροι απορρίψουν την πρόταση αυτή, ο κληρονόμος μπορεί να εξέλθει από την εταιρία.

Άρθρο 266
Συνέχιση της εταιρίας

Προβλέπεται δυνατότητα συνέχισης της εταιρίας με απόφαση όλων των εταίρων σε περίπτωση πτώχευσης της εταιρίας, εφόσον επικυρώθηκε δικαστικά το σχέδιο αναδιοργάνωσης ή επήλθε η πτωχευτική αποκατάσταση της εταιρίας.

Άρθρο 267
Μονοπρόσωπη εταιρία

Δεδομένου ότι η ομόρρυθμη εταιρία δεν είναι μόνο σύμβαση αλλά και νομικό πρόσωπο, είναι νοητή η ύπαρξη μονοπρόσωπης εταιρίας. Με τη διάταξη παρέχεται η

δυνατότητα προσωρινής, επί τρίμηνο, συνέχισης της εταιρίας, σε περίπτωση που αποχωρήσουν όλοι οι εταίροι πλην ενός, μέχρι την είσοδο νέου εταίρου. Και η διάταξη αυτή, όπως και η προηγούμενη, λαμβάνει υπόψη την αρχή της διατήρησης της εταιρικής επιχείρησης.

Άρθρα 268, 269
Εκκαθάριση - Παραγραφή

Νέα είναι η διάταξη, σύμφωνα με την οποία τα βιβλία και έγγραφα της εταιρίας παραδίδονται προς φύλαξη σε έναν από τους εταίρους ή σε τρίτο (άρθρο 268 παρ. 5 εδ. 2), ενώ στο άρθρο 269 ρυθμίζεται κατά τρόπο ολοκληρωμένο το θέμα της παραγραφής των αξιώσεων των τρίτων κατά των εταίρων σε περίπτωση λύσης της εταιρίας ή εξόδου ή αποκλεισμού του εταίρου.

Άρθρο 270
Αστική εταιρία με νομική προσωπικότητα

Η προσθήκη της διάταξης του άρθρ. 784 στον Αστικό Κώδικα, παρότι επιτυχής, δημιουργεί ζητήματα, καθόσον όλες οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα για την εταιρία έχουν ως αφετηρία ότι η αστική εταιρία είναι ένωση προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα. Τίθεται, λοιπόν, το ζήτημα ποιες από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα για την εταιρία εφαρμόζονται και στην αστική εταιρία με νομική προσωπικότητα και ποιες όχι. Η πλέον γνωστή διχογνωμία που έχει προκύψει αναφέρεται στο αν οι εταίροι αστικής εταιρίας με νομική προσωπικότητα ευθύνονται ή όχι για τα χρέη της.

Η Επιτροπή θεώρησε ότι είχε μια καλή ευκαιρία να ρυθμίσει το θέμα των εφαρμοζόμενων διατάξεων στην αστική εταιρία με νομική προσωπικότητα, δεδομένου και ότι ήδη ο νέος Πτωχευτικός Κώδικας επέφερε ρήγμα στη με αποκλειστικά αστικού δικαίου κριτήρια αντιμετώπιση της, καθόσον προέβλεψε ότι ενώσεις προσώπων με νομική προσωπικότητα που επιδιώκουν οικονομικό σκοπό έχουν πτωχευτική ικανότητα (άρθρο 2 παρ. 1 ΠτωχΚ). Ιδίως όμως έχει πλέον επικρατήσει η αντίληψη ότι οι συνέπειες της εμπορικότητας πρέπει να επεκταθούν και στις επιχειρήσεις που επιδιώκουν οικονομικό σκοπό. Η νέα διάταξη του άρθρου 270 λαμβάνει υπόψη τις νεότερες αυτές εξελίξεις, ενόψει και του ότι η αστική εταιρία με νομική προσωπικότητα τυγχάνει τα τελευταία χρόνια ευρείας εφαρμογής. Σύμφωνα με τη διάταξη όλες οι διατάξεις για την ομόρρυθμη εταιρία, με εξαίρεση εκείνης του άρθρ. 251 παρ. 3, εφαρμόζονται αναλόγως και στην αστική εταιρία με νομική προσωπικότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Η ετερόρρυθμη εταιρία, όπως είναι γνωστό, δεν είναι ακραιφώς προσωπική όπως η ομόρρυθμη εταιρία, καθώς σε αυτήν συμμετέχουν δυο ειδών εταίροι, εκτός δηλ. από τους ομόρρυθμους και οι ετερόρρυθμοι. Για το λόγο αυτό στο προτεινόμενο νομοσχέδιο η Επιτροπή, όπου το έκρινε απαραίτητο, έθεσε ειδικότερες διατάξεις για τους ετερόρρυθμους εταίρους, ενώ όπου δεν υπάρχει ειδικότερη πρόβλεψη στο νόμο, θα εφαρμόζονται οι διατάξεις για την ομόρρυθμη εταιρία.

Πρέπει να ξεκινήσει κανείς από το δεδομένο ότι οι βα-

σικές διαφορές μεταξύ των δυο ειδών εταιρών, ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων, συνίστανται, πρώτον, στις διαφορετικές, δηλ. στις μειωμένες, εξουσίες που έχουν οι ετερόρρυθμοι εταίροι σε σύγκριση με εκείνες των ομόρρυθμων και δεύτερον, που αποτελεί και τη λογική συνέπεια, στην υπό προϋποθέσεις περιορισμένη ευθύνη τους.

II. Οι κατ' ιδίαν προτεινόμενες διατάξεις

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΑΡΘΡΑ 271-273)

Στο πρώτο μέρος του Β' Κεφαλαίου, στο οποίο ρυθμίζεται η ετερόρρυθμη εταιρία, με τίτλο γενικές διατάξεις, ορίζεται ότι πρόκειται για την προσωπική εμπορική εταιρία με νομική προσωπικότητα, η οποία έχει έναν τουλάχιστον εταίρο που ευθύνεται για τα χρέη της εταιρίας περιορισμένα, τον ετερόρρυθμο, και έναν άλλο τουλάχιστον εταίρο, ο οποίος ευθύνεται για τα χρέη αυτά απεριόριστα, τον ομόρρυθμο εταίρο (άρθρο 271). Για την επωνυμία της ετερόρρυθμης εταιρίας, εισάγεται καινοτομία, καθώς, ακολουθώντας τον κανόνα που προτείνεται και για την ομόρρυθμη εταιρία, επιτρέπεται να είναι αυτή υποκειμενική ή αντικειμενική ή να περιλαμβάνει επί πλέον και άλλες ενδείξεις. Εξάλλου, με έμμεσο τρόπο επιτρέπεται να περιλαμβάνονται στην επωνυμία της ετερόρρυθμης εταιρίας στο μέλλον, όχι μόνον ονόματα ομόρρυθμων, αλλά και ονόματα ετερόρρυθμων εταιρών, αφού κατά την προτεινόμενη ρύθμιση και σε αντίθεση με το ισχύον δίκαιο, δεν θα επηρεάζεται η ευθύνη του ετερόρρυθμου, του οποίου το όνομα βρίσκεται στην επωνυμία της εταιρίας, αν είναι γνωστή στον τρίτο η ιδιότητά του ως ετερόρρυθμου εταίρου (άρθρο 272).

Η δημοσίευση της ετερόρρυθμης εταιρίας στο Γ.Ε.ΜΗ είναι συστατικού χαρακτήρα για την απόκτηση νομικής προσωπικότητας από αυτήν, εκτός δε από τα στοιχεία που πρέπει να καταχωρίζονται για τους ομόρρυθμους εταίρους, επιβάλλει να καταχωρίζονται και τα στοιχεία ταυτότητας των ετερόρρυθμων εταίρων (σε αντίθεση με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 43 ΕμπΝ που ισχύει σήμερα), όπως και η αξία της εισφοράς τους (άρθρο 273).

ΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΟΥ ΕΤΑΙΡΟΥ (ΑΡΘΡΑ 274-280)

Το δεύτερο τμήμα του κεφαλαίου αυτού (άρθρα 274 έως και 280) αφορά την νομική θέση του ετερόρρυθμου εταίρου στην εταιρία. Για τις σχέσεις των εταίρων μεταξύ τους και για τον τρόπο λήψης των αποφάσεων δεν υπάρχει ρύθμιση, πράγμα που σημαίνει ότι εφαρμόζονται και για την ετερόρρυθμη τα άρθρα 4 και 5 που διέπουν την ομόρρυθμη εταιρία. Στη διάταξη του άρθρου 274, που εισάγει νέα ρύθμιση, προβλέπεται ότι «ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν συμμετέχει στη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων, ούτε στη λήψη των αποφάσεων, εκτός αντίθετης πρόβλεψης στην εταιρική σύμβαση». Ενώ συνεπώς, κατά το ισχύον σήμερα δίκαιο και τη νομολογία, γίνεται δεκτό ότι στην εσωτερική διαχείριση (σε αντίθεση με την εξωτερική δηλ. την εκπροσώπηση της εταιρίας) συμμετέχουν συνήθως άνευ ετέρου και οι ετερόρρυθμοι εταίροι, ως πραγματικοί εταίροι, με τη νέα ρύθμιση, αν δεν υπάρχει ειδική πρόβλεψη στο καταστατικό, δεν συμμετέχουν ούτε στην εσωτερική διαχείριση ούτε στη λήψη των αποφάσεων. Όσον αφορά στο δικαίωμα εναντίωσης, προτείνεται να μην μπορεί να ασκηθεί από τον ετερόρρυθμο εταίρο, παρά μόνον όταν πρόκειται

για πράξη άλλου εταίρου, που υπερβαίνει τη συνήθη διαχείριση (άρθρο 274).

Οι δυο επόμενες διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου είναι ενδοτικού δικαίου. Ο ετερόρρυθμος εταίρος έχει δικαίωμα ελέγχου των εταιρικών λογαριασμών και των βιβλίων της εταιρίας, εκτός αν υπάρχει αντίθετη πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση (άρθρο 275). Επίσης, κατ' αρχήν, απαγορεύεται σε αυτόν η άσκηση δραστηριότητας ανταγωνιστικής προς τους σκοπούς της εταιρίας για δικό του λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου, εκτός αν υπάρχει αντίθετη πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση (άρθρο 276).

Για τα κέρδη και τις ζημίες που αναλογούν σε κάθε εταίρο, εφαρμόζεται το άρθρο 255 που αφορά στους ομόρρυθμους εταίρους, ενώ διευκρινίζεται ότι ο ετερόρρυθμος συμμετέχει στις ζημίες της εταιρίας μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς του, πράγμα που συνάδει προς την περιορισμένη ευθύνη του, αποτελεί δε κίνητρο για να αποφασίσει κάποιος να συμμετάσχει ως ετερόρρυθμος εταίρος σε μια ετερόρρυθμη εταιρία. Και η διάταξη αυτή είναι ενδοτικού χαρακτήρα, καθώς μπορεί να συμφωνηθεί η συμμετοχή ενός ετερόρρυθμου εταίρου στις ζημίες και για χρηματικό ποσό μεγαλύτερο από την εισφορά του, εφόσον αυτό είναι ορισμένο (άρθρο 277).

Τα άρθρα 278 έως και 280 ρυθμίζουν τις εξωτερικές σχέσεις της εταιρίας και την ευθύνη του ετερόρρυθμου εταίρου. Καθώς, ως προς τους ομόρρυθμους εταίρους ισχύουν όσα αναφέρθηκαν για τις εξωτερικές σχέσεις στην ομόρρυθμη εταιρία, οι διατάξεις που ακολουθούν αναφέρονται συμπληρωματικά μόνο, στις σχέσεις των ετερόρρυθμων εταίρων με τους τρίτους.

Όσον αφορά στην εξουσία εκπροσώπησης της εταιρίας, τίθεται κατ' αρχήν ο κανόνας ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν έχει τέτοια εξουσία. Στη συνέχεια όμως, υιοθετώντας τα συμβαίνοντα στην πρακτική των συναλλαγών, η Επιτροπή έκρινε ότι πρέπει να δοθεί η δυνατότητα να ανατίθεται η εξουσία αυτή και στον ετερόρρυθμο εταίρο με πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση. Από την άλλη πλευρά, επειδή με τις συναλλαγές του ετερορρυθμού με τους τρίτους, όταν έχει τέτοια εξουσία, δεσμεύεται η εταιρία και δημιουργείται απεριόριστη ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων, προβλέπεται ότι στην περίπτωση εκπροσώπησης της εταιρίας από μέρους του ετερόρρυθμου, θα ευθύνεται και αυτός όπως οι ομόρρυθμοι. Σε αντίθεση όμως με την ισχύουσα σήμερα διάταξη (άρθρο 28 ΕμπΝ), που είναι αναγκαστικού δικαίου, προτείνεται από την Επιτροπή η δυνατότητα απαλλαγής του ετερορρυθμού από τη βαρύτερη αυτή ευθύνη, αν ήταν γνωστή στον τρίτο η ιδιότητα του ως ετερόρρυθμου εταίρου (άρθρο 278).

Για την κύρια ευθύνη του ετερόρρυθμου εταίρου διατηρείται ο κανόνας ότι, αν μεν έχει καταβάλει την εισφορά του, δεν έχει καμία ευθύνη έναντι των τρίτων, ενώ αν δεν την έχει καταβάλει ευθύνεται προσωπικά μέχρι του ύψους της αξίας της οφειλόμενης εισφοράς, πρόκειται δε για ευθύνη άμεση και εις ολόκληρον, όπως γίνεται δεκτό και κατά το ισχύον δίκαιο. Πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι κατά το ισχύον δίκαιο, γίνεται δεκτό ότι μπορεί να συμφωνηθεί ότι ο ετερόρρυθμος θα ευθύνεται και για μεγαλύτερο χρηματικό ποσό, πράγμα που δεν προβλέπεται στις προτεινόμενες διατάξεις. Σε περίπτωση εισόδου ετερόρρυθμου εταίρου μετά τη σύσταση της εταιρίας, η εν λόγω ευθύνη του εκτείνεται και για τα πριν από την είσοδο του στην εταιρία χρέη. Αντίθετη συμφω-

νία για τις δυο παραπάνω περιπτώσεις ευθύνης του ετερορρυθμού εταίρου δεν μπορεί να αντιταχθεί στους τρίτους (άρθρο 279).

Σε περίπτωση κατά την οποία μια ετερόρρυθμη εταιρία αρχίσει να λειτουργεί πριν να καταχωρισθεί στο Γ.Ε.ΜΗ., καθιερώνεται προσωπική και απεριόριστη ευθύνη και του ετερόρρυθμου εταίρου για τα χρέη που δημιουργήθηκαν κατά το διάστημα αυτό, εκτός αν οι τρίτοι γνώριζαν τη συμμετοχή του στην εταιρία ως ετερόρρυθμου εταίρου. Το ίδιο ισχύει και αν ο ετερόρρυθμος εταίρος εισήλθε μεν μετά την έναρξη λειτουργίας της εταιρίας, πριν όμως από την καταχώριση της στο Γ.Ε.ΜΗ. (άρθρο 280).

ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ (ΑΡΘΡΟ 281)

Το τρίτο τμήμα του Β Κεφαλαίου αφορά στη λύση της ετερόρρυθμης εταιρίας, για την οποία εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις του άρθρου 259. Κρίθηκε απαραίτητο να ρυθμιστεί ειδικότερα η περίπτωση κατά την οποία ο μοναδικός ομόρρυθμος εταίρος αποβιώσει, ή λόγω εξόδου ή αποκλεισμού αποχωρήσει από την εταιρία, καθώς το γεγονός αυτό αποτελεί έναν ακόμη λόγο λύσης της ετερόρρυθμης εταιρίας, πλην αυτών του άρθρου 259. Με τη νέα ρύθμιση η λύση της εταιρίας μπορεί να αποφευχθεί αν ένας από τους ετερόρρυθμους καταστεί ομόρρυθμος εταίρος ή αν εισέλθει στην εταιρία νέος εταίρος, ως ομόρρυθμος, μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Τέλος, με μια ενδοτικού χαρακτήρα διάταξη προβλέπεται ότι, αν μετά τη λύση της ετερόρρυθμης εταιρίας ακολουθήσει εκκαθάριση, καθήκοντα εκκαθαριστή ασκεί και ο ετερόρρυθμος εταίρος, εφόσον δεν προβλέπεται στην εταιρική σύμβαση ο αποκλεισμός του από αυτήν.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ (ΑΡΘΡΑ 282 ΚΑΙ 283)

Στο τέταρτο τμήμα του Κεφαλαίου Β ρυθμίζονται ορισμένες περιπτώσεις μετατροπής των προσωπικών εταιριών. Σε περίπτωση θανάτου ή σε περίπτωση αποχώρησης του μοναδικού ετερορρυθμού εταίρου λόγω εξόδου ή αποκλεισμού του, η ετερόρρυθμη εταιρία συνεχίζεται ως ομόρρυθμη. Επίσης, η ετερόρρυθμη εταιρία μπορεί να μετατραπεί σε ομόρρυθμη με ομόφωνη απόφαση των εταίρων (άρθρο 282). Φυσικά και στις δύο αυτές περιπτώσεις πρέπει να λάβει χώρα ανάλογη τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης και καταχώριση της στο Γ.Ε.ΜΗ.

Η ρύθμιση της μετατροπής της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης σε ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία ενδείκνυται, διότι είναι η μοναδική μετατροπή γνωστών εταιρικών μορφών, που παραμένει αρρυθμιστή. Ως πρωτότυπο χρησίμευσε το άρθρο 66 Α του κ.ν. 2190/1920, που προστέθηκε με το ν. 3604/2007, και που προβλέπει τη μετατροπή ανώνυμης εταιρίας σε ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία. Η εν λόγω μετατροπή μπορεί να πραγματοποιηθεί με ομόφωνη απόφαση των εταίρων. Από τη συντέλεση των διατυπώσεων δημοσιότητας, η μετατρεπόμενη εταιρία περιορισμένης ευθύνης συνεχίζει τη λειτουργία της με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, ενώ, όπως είναι προφανές, πριν από την ολοκλήρωση του συνόλου των διατυπώσεων δημοσιότητας, η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα. Μετά την επέλευση της μετατροπής, οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της νέας εταιρίας, χωρίς να επέλθει διακοπή τους (άρθρο 283).

ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΕΣ (ΑΡΘΡΟ 284)

Το τελευταίο, δηλ. το πέμπτο τμήμα του κεφαλαίου αυτού, περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την ετερόρρυθμη εταιρία κατά μετοχές. Αν και η εταιρική αυτή μορφή έχει περιπέσει σε αχρησία, κρίθηκε ορθότερο να μην παρλειφθεί από τις νέες ρυθμίσεις, αλλά να περιληφθεί έστω και με «μινιμαλιστική» ρύθμιση. Για τη ρύθμιση του άρθρου αυτού υιοθετείται η υπόθεση ότι όλοι οι εταίροι (ομόρρυθμοι και ετερόρρυθμοι) μετέχουν στο κεφάλαιο της εταιρίας και ότι οι εταιρικές μερίδες τους παρίστανται με μετοχές. Η εταιρία αυτή διέπεται και από το άρθρο 50 Α του ν. 3190/1955 «περί εταιριών περιορισμένης ευθύνης», όπως ισχύει καθώς και το π.δ. 326/1994 και κατά τα λοιπά από τους κανόνες που ισχύουν στην ανώνυμη εταιρία, στο μέτρο που συμβιβάζονται με τις διατάξεις του άρθρου 284 και τη φύση της εταιρίας.

Για την ετερόρρυθμη εταιρία, η οποία, ενώ χρησιμοποιείται ευρύτατα στην πρακτική των συναλλαγών, στο ισχύον δίκαιο ρυθμίζεται ελλιπώς και με απηρχαιωμένες διατάξεις (άρθρα 23-28 ΕμπΝ), ελπίζεται ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα προσφέρουν στους μεν συναλλασσόμενους ασφάλεια δικαίου, στους δε επιχειρηματίες κίνητρο για την επιλογή της, ως εταιρικής μορφής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΑΦΑΝΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑ (άρθρα 285-292)

Για την αφανή εταιρία το σχέδιο νόμου δεν αποστασιοποιήθηκε από τα ισχύοντα. Η αφανής εταιρία συνιστάται ατύπως, παραμένει «εσωτερική», χωρίς νομική προσωπικότητα και χωρίς καταχώριση στο ΓΕΜΗ, είναι δε η εταιρία στην οποία οι εταιρικές πράξεις (εμπορικής φύσεως) διενεργούνται στο όνομα του «εμφανούς» εταίρου, για λογαριασμό όμως ενός ή περισσότερων «αφανών» εταίρων. Κατά τη διατύπωση της διάταξης του άρθρου 285, ο εμφανής εταίρος «παρχωρεί σε άλλον ή άλλους εταίρους (αφανείς εταίρους) δικαίωμα συμμετοχής στα αποτελέσματα μιας ή περισσότερων εμπορικών πράξεων ή εμπορικής επιχείρησης, που διενεργεί στο όνομά του». Η αφανής εταιρία αποτελεί εταιρία και ρυθμίζεται ως εταιρία. Θα εφαρμόζονται έτσι οι διατάξεις του ΑΚ για την εταιρία, εκτός αν οι διατάξεις αυτές δεν συμβιβάζονται με τη φύση της αφανούς εταιρίας (π.χ. δεν θα εφαρμόζεται το άρθρο 759 ΑΚ για την ευθύνη των εταίρων απέναντι σε τρίτους). Η διαφορά της αφανούς εταιρίας από τις «μεριστικές συμβάσεις» (όπως είναι π.χ. το συμμετοχικό δάνειο) εκδηλώνεται στην ύπαρξη κοινού σκοπού της πρώτης και την «προς το κοινό συμφέρον των εταίρων» διενέργεια των εμπορικών πράξεων ή της εμπορικής επιχείρησης εκ μέρους του εμφανούς εταίρου. Οι ρυθμίσεις του νόμου για την αφανή εταιρία αποτελούν ενδοτικό δίκαιο.

Η αφανής εταιρία μπορεί να έχει ένα ή περισσότερους αφανείς εταίρους, οι σχέσεις των οποίων ορίζονται από την εταιρική σύμβαση και τις διατάξεις του ΑΚ. Αντίθετα, δεν νοείται αφανής εταιρία με περισσότερους εμφανείς εταίρους. Σε μια τέτοια περίπτωση (α) είτε θα υπάρχουν στην πραγματικότητα περισσότερες παράλληλες αφανείς εταιρίες, (β) είτε θα πρόκειται για μια αδημοσίευτη «εν τοις πράγμασι» εταιρία μεταξύ των περισσότερων

«εμφανών» εταιρών, διεπόμενη από το δίκαιο της ομόρρυθμης εταιρίας, με συμμετοχή των αφανών στην κοινή επιχείρηση των εμφανών, διεπόμενη αναλογικά από το δίκαιο της αφανούς εταιρίας.

Για τις εισφορές ισχύουν καταρχήν τα προβλεπόμενα στον ΑΚ. Ο αφανής εταίρος καταβάλλει την εισφορά του στον εμφανή. Το αντικείμενο της εισφοράς μεταβιβάζεται στον εμφανή, εν όλω ή εν μέρει (άρα και κατ' ιδανικό μερίδιο), ή παραχωρείται κατά χρήση (άρθρο 286).

Ο χαρακτηρισμός της αφανούς εταιρίας ως «εσωτερικής» οδηγεί στη ρύθμιση του άρθρου 287, κατά το οποίο: «Οι τρίτοι αποκτούν δικαιώματα και αναλαμβάνουν υποχρεώσεις μόνο έναντι του εμφανούς εταίρου». Ομοίως, τη διαχείριση της εταιρίας έχει μόνο ο εμφανής εταίρος, τα δε αποκτώμενα από τη διαχείριση της εταιρίας ανήκουν στον εμφανή εταίρο. Η απασχόληση του αφανούς εταίρου στις υποθέσεις της αφανούς εταιρίας (π.χ. ως υπαλλήλου, βοηθού εκπλήρωσης ή πληρεξουσίου) δεν αποκλείεται. Εννοείται όμως ότι σε μια τέτοια περίπτωση ο αφανής θα δρα στο όνομα του εμφανούς εταίρου.

Το άρθρο 289 αφορά τη συμμετοχή του αφανούς εταίρου στα κέρδη και τις ζημίες της εταιρίας. Πρόκειται για τα αποτελέσματα της διενέργειας των πράξεων ή της άσκησης της επιχείρησης εκ μέρους του εμφανούς. Ο αφανής εταίρος συμμετέχει στα αποτελέσματα αυτά και μάλιστα και στις ζημίες, κατά τον ίδιο λόγο που συμμετέχει στα κέρδη. Είναι επιτρεπτή όμως η συμφωνία κατά την οποία η συμμετοχή του αφανούς στις ζημίες δεν θα μπορεί να υπερβαίνει την αξία της εισφοράς του. Ιδιαίτερα ρυθμίζεται η ετήσια λογοδοσία του εμφανούς προς τον αφανή, από την οποία θα εμφανίζονται οι κερδοζημίες.

Για το δικαίωμα ελέγχου του αφανούς εταίρου γίνεται παραπομπή στις συμφωνίες των μερών και το άρθρο 755 ΑΚ, ρητά όμως διευκρινίζεται (άρθρο 290) ότι το δικαίωμα ελέγχου των βιβλίων σύμφωνα με το άρθρο αυτό περιορίζεται στα στοιχεία που αφορούν τις πράξεις ή την επιχείρηση που αποτελεί αντικείμενο της αφανούς εταιρίας.

Για τη λύση της αφανούς εταιρίας οι διατάξεις του νόμου που έχουν υιοθετηθεί για την περίπτωση της λύσης της ομόρρυθμης και της ετερόρρυθμης εταιρίας, και που εμπνέονται από τη μέριμνα διατήρησης της επιχείρησης, δεν κρίθηκαν απαραίτητες για την περίπτωση της αφανούς εταιρίας. Εδώ η επιχείρηση ασκείται από τον εμφανή εταίρο, μπορεί δε να παραμείνει σ' αυτόν και μετά τη λύση της αφανούς εταιρίας. Απλώς έκτοτε ο εμφανής θα ασκεί την επιχείρηση προς το δικό του και όχι «το κοινό συμφέρον των εταιρών».

Κατά το άρθρο 291 τη λύση της εταιρίας ακολουθεί η εκκαθάριση. Το άρθρο αυτό ορίζει ότι η εκκαθάριση συνίσταται στην απόδοση στον αφανή της αξίας της εισφοράς του μειωμένης κατά τις ζημίες που του αναλογούν. Εννοείται ότι το στάδιο της εκκαθάρισης μπορεί να παραλειφθεί ή να διέπεται από άλλους κανόνες, αν έτσι προβλέπουν οι συμφωνίες των εταιρών.

Τέλος, το άρθρο 292 ρυθμίζει την τύχη του αφανούς εταίρου σε περίπτωση πτώχευσης του εμφανούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Άρθρο 29 Κοινοπραξία

Σκοπός των προτεινόμενων διατάξεων δεν είναι η ρύθμιση της κοινοπραξίας ως ενός νέου εταιρικού τύπου αλλά η θέση ορισμένων κανόνων που εφαρμόζονται σ' αυτήν, ενόψει και της αβεβαιότητας που υπάρχει στη νομολογία.

Ο όρος «κοινοπραξία» απαντάται στη φορολογική νομοθεσία και σε διάφορα νομοθετικά κείμενα, τα οποία ρυθμίζουν ειδικές μορφές κοινοπραξιών, όπως στον ν. 3669/2008 για τα δημόσια έργα. Η χρησιμοποίηση, εντούτοις, του όρου «κοινοπραξία» στις συναλλαγές είναι πολύ ευρύτερη και δεν περιορίζεται στις μορφές των νομοθετικά ρυθμιζόμενων κοινοπραξιών.

Για την κάλυψη των μορφών εμφάνισης της κοινοπραξίας στις συναλλαγές βοηθά είναι η διάκριση μεταξύ «γνήσιας» και «μη γνήσιας» κοινοπραξίας. Η «γνήσια» κοινοπραξία είναι ένωση ανεξάρτητων επιχειρήσεων που έχουν συνασπισθεί για τη διεκπεραίωση ενός έργου. Η «μη γνήσια» κοινοπραξία δεν ασκεί δική της δραστηριότητα, ανεξάρτητη από αυτήν των μελών της, αλλά ο ρόλος της περιορίζεται στον συντονισμό, οργάνωση και διοίκηση της εμπορικής ή οικονομικής δραστηριότητας των μελών της. Στις συναλλαγές εμφανίζονται όμως και κοινοπραξίες, οι οποίες ασκούν (και) οι ίδιες εμπορική δραστηριότητα, οπότε γίνεται λόγος για «μη γνήσιες» κοινοπραξίες. Στις προτεινόμενες διατάξεις περιέχονται ρυθμίσεις και για τις δυο αυτές μορφές κοινοπραξιών.

Κοινό χαρακτηριστικό, τόσο της «γνήσιας» όσο και της «μη γνήσιας» κοινοπραξίας, είναι, όπως άλλωστε όλες οι προσωπικές εταιρίες, ότι υπάγονται στη γενική έννοια της εταιρίας του αστικού κώδικα, αλλά και ότι δεν έχουν νομική προσωπικότητα (άρθρο 293 παρ. 1 εδ. 1). Για λόγους διευκόλυνσης των συναλλαγών κρίθηκε, εντούτοις, σκόπιμο να παρασχεθεί και στις δυο αυτές μορφές κοινοπραξιών ικανότητα δικαίου και πτωχευτική ικανότητα, όπως, άλλωστε έχει γίνει δεκτό και με την υπ' αριθ. 14/2007 απόφαση της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου (άρθρο 293 παρ. 1 εδ. 2).

Στη «γνήσια» κοινοπραξία εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την αστική εταιρία. Επαφίεται, εντούτοις, στη βούληση των μερών, κατ' απόκλιση από την κατά την ΑΚ 759 αρχή της σύμμετρης ευθύνης των εταιρών, να εισαγάγουν ευθύνη εις ολόκληρον (άρθρο 293 παρ. 2).

Η «μη γνήσια» κοινοπραξία ασκεί ιδίαν εμπορική δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, θα μπορούσε να είχε συσταθεί ως ομόρρυθμη εταιρία. Η «μη γνήσια» κοινοπραξία καταχωρίζεται υποχρεωτικά στο ΓΕΜΗ, έχει δηλ. η καταχώριση συστατικό χαρακτήρα, εφαρμόζονται δε ως προς αυτήν αναλόγως οι διατάξεις για την ομόρρυθμη εταιρία (άρθρο 293 παρ. 3).

Τέλος προβλέπεται ότι οι ως άνω διατάξεις εφαρμόζονται και στις ρυθμιζόμενες με ειδικές νομοθετικές διατάξεις κοινοπραξίες, εκτός αν υπάρχει αντίθετη πρόβλεψη στην ειδική ρύθμιση (άρθρο 293 παρ. 4).

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΑΡΘΡΟ 294)

Ορίζεται ότι: α) η εφαρμογή του νόμου καταλαμβάνει και τις υφιστάμενες εταιρίες β) καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 18 – 28, 38, 39, 47 – 50 και 64 του Εμπορικού Νόμου και γ) οι νομίμως λειτουργούσες ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες εμπορικές εταιρίες υποχρεούνται εντός εξαμήνου να προβούν σε καταχώριση της σχετικής εταιρικής σύμβασης στο ΓΕΜΗ.

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΩΟ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Άρθρα 295 – 319

Τα περιλαμβανόμενα στο νομοσχέδιο άρθρα σκοπό έχουν την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2010/24/ΕΕ του Συμβουλίου για την αμοιβαία συνδρομή για την είσπραξη απαιτήσεων που αφορούν φόρους, δασμούς και άλλα μέτρα, στην εθνική νομοθεσία. Η Οδηγία αυτή αντικαθιστά την προηγούμενη όμοια 2008/55/ΕΚ, η οποία είχε ενσωματωθεί με το άρθρο 38 του νόμου 3943/11 (ΦΕΚ 66/Α/31.3.2011). Σε αυτά περιγράφεται η διαδικασία είσπραξης των προβλεπόμενων από αυτή απαιτήσεων, οι οποίες γεννήθηκαν στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αφορούν σε οφειλέτη που διαμένει σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην Ελλάδα, αντίστοιχα.

Ειδικότερα:

1. Στο ν.1402/1983 (Α' 167), με τον οποίο προσαρμόστηκε η τελωνειακή και δασμολογική νομοθεσία στο δίκαιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συμπεριελήφθη Κεφάλαιο ΙΑ', που αφορά στην αμοιβαία συνδρομή για την είσπραξη των απαιτήσεων και εισήχθησαν στη χώρα μας για πρώτη φορά οι ρυθμίσεις και καθορίστηκαν οι απαραίτητες λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος που απορρέει από το κοινοτικό παράγωγο δίκαιο, κατ' εφαρμογή της Οδηγίας 76/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την αμοιβαία συνδρομή για την είσπραξη απαιτήσεων που προκύπτουν από ενέργειες οι οποίες αποτελούν μέρος του συστήματος χρηματοδότησης του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, καθώς και από γεωργικές εισφορές και τελωνειακούς δασμούς και από το φόρο προστιθέμενης αξίας και ορισμένους ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

2. Στη συνέχεια η Οδηγία 2001/44/ΕΚ του Συμβουλίου τροποποίησε την προαναφερόμενη βασική Οδηγία 76/308/ΕΚ του Συμβουλίου, με κύριο στόχο την αποφυγή της εξάπλωσης της φοροδιαφυγής για την προστασία των δημοσιονομικών συμφερόντων, με την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της και τον εκσυγχρονισμό της διαδικασίας είσπραξης των προβλεπόμενων από αυτή απαιτήσεων.

3. Η Οδηγία 2008/55/ΕΚ του Συμβουλίου, για την αμοιβαία συνδρομή για την είσπραξη απαιτήσεων σχετικών

με ορισμένες εισφορές, δασμούς, φόρους και άλλα μέτρα, αποτελούσε ουσιαστικά μια κωδικοποιημένη έκδοση της βασικής Οδηγίας 76/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου, επειδή είχε επανειλημμένα τροποποιηθεί κατά τρόπο ουσιαστικό.

Εντούτοις, μολονότι οι ανωτέρω ρυθμίσεις αποτελούσαν ένα πρώτο βήμα προόδου για την καθιέρωση βελτιωμένων διαδικασιών είσπραξης εντός της Κοινότητας με τη σύγκλιση των ισχυόντων εθνικών κανόνων, αυτές έχουν αποδειχθεί ανεπαρκείς για την κάλυψη των απαιτήσεων της εσωτερικής αγοράς όπως έχει εξελιχθεί τα τελευταία 30 χρόνια.

Για την καλύτερη διασφάλιση των οικονομικών συμφερόντων των κρατών μελών και της ουδετερότητας της εσωτερικής αγοράς, κρίθηκε αναγκαία η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της αμοιβαίας συνδρομής για την είσπραξη απαιτήσεων σχετικών με φόρους και δασμούς, οι οποίες δεν καλύπτονταν από την αμοιβαία συνδρομή για την είσπραξη, με δεδομένο την αύξηση των αιτημάτων αμοιβαίας συνδρομής για είσπραξη και η οποία έπρεπε να γίνει αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη στην πράξη. Για το σκοπό αυτό ρυθμίζεται και διευρύνεται:

α) το πλήθος των φυσικών ή νομικών προσώπων που αφορά.

β) το είδος των απαιτήσεων για τις οποίες ζητείται αμοιβαία συνδρομή για είσπραξη συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών κυρώσεων.

Η αμοιβαία συνδρομή συνίσταται:

α) στην παροχή των πληροφοριών τις οποίες παρέχει η αποδέκτρια αρχή στην αιτούσα αρχή και αφορά απαιτήσεις προς είσπραξη.

β) στην κοινοποίηση στον οφειλέτη όλων των σχετικών εγγράφων που αφορούν μια απαίτηση και προέρχονται από το αιτούν κράτος μέλος.

γ) στην είσπραξη κατ' αίτηση του αιτούντος κράτους μέλους μιας απαίτησης, ή στη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την εξασφάλιση της είσπραξης.

Με την Οδηγία θεσπίζεται η χρήση ενιαίου εντύπου κοινοποίησης και ενιαίου τίτλου που επιτρέπει την εκτέλεση.

Δημιουργείται νομική βάση για ανταλλαγή πληροφοριών και για λόγους αποτελεσματικότητας προβλέπεται η παρουσία υπαλλήλων του ενός κράτους μέλους στο άλλο κατά τη διεξαγωγή των ερευνών. Επίσης μια γενική υποχρέωση κοινοποίησης αιτήσεων και εγγράφων σε ψηφιακή μορφή και μέσω ηλεκτρονικού δικτύου, με ακριβείς κανόνες για τη χρήση γλωσσών για αιτήσεις και έγγραφα με στόχο την ταχύτερη και ευκολότερη διεκπεραίωση των αιτήσεων. Τέλος προκειμένου να ενθαρρυνθούν τα κράτη μέλη να ανακτούν τις απαιτήσεις έχει προβλεφθεί η ανάκτηση του κόστους από τον ίδιο τον οφειλέτη.

Ενώψει των προαναφερομένων επιβάλλεται η έκδοση νόμου για την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας προς τη σχετική Οδηγία (2010/24/ΕΕ του Συμβουλίου) και την καθιέρωση ενιαίας σχετικής νομοθεσίας. Επειδή δε η Οδηγία 2010/24/ΕΕ καταργεί κάθε προηγούμενη όμοια, πρότασή μας είναι η κατάργηση και όλων των προαναφερόμενων εθνικών ρυθμίσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Άρθρα 320 - 326

Άρθρο 320

Τροποποιήσεις των ν. 3054/2002, ν. 3784/2009, ν. 2960/2001 και του άρθρου 187 ΠΚ

Η αγορά πετρελαιοειδών αποτελεί μια σημαντική πηγή εσόδων για την ελληνική οικονομία. Ωστόσο, στην αγορά αυτή εντοπίζονται και οι περισσότερες και μεγαλύτερες απώλειες εσόδων για το Δημόσιο λόγω της διαφορετικής φορολογικής αντιμετώπισης των διαφόρων ειδών καυσίμων αλλά και του τρόπου διακίνησής τους στην επικράτεια. Η έλλειψη χρήσης μέσων τεχνολογίας κατά τον έλεγχο της πώλησης και διακίνησης τους έχει ευνοήσει την ανάπτυξη του λαθρεμπορίου που κατά τους υπολογισμούς της αγοράς ξεπερνά ετησίως το ένα δις ευρώ.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις τροποποιούνται σχετικές διατάξεις του ν. 3054/2002 (Α΄ 230) και του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση της σχετικής αγοράς και την πάταξη της λαθρεμπορίας και γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές στον Ποινικό Κώδικα.

Παράλληλα, προστίθενται διατάξεις στο ν. 3784/2009 (Α΄ 137) για την επιβολή των κυρώσεων από το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Ειδικότερα, με την παράγραφο 1 του άρθρου 320 τροποποιούνται διατάξεις του ν. 3054/2002 για την αγορά πετρελαιοειδών. Ειδικότερα, με την παράγραφο 1 προστίθεται εκ νέου η υποχρέωση για την υποχρεωτική αναγραφή της επωνυμίας και του σήματος του κατόχου άδειας εμπορίας στα μεταφορικά μέσα πετρελαιοειδών προϊόντων, προκειμένου να αποτραπεί το φαινόμενο των «λευκών βυτιοφόρων». Η υποχρέωση αυτή αφορά τόσο τα ΦΙΧ όσο και τα ΦΔΧ, επεκτείνεται δε και στα πλωτά μέσα εφοδιασμού (σλέπια). Επιπλέον, προβλέπεται ρητά η υποχρέωση για την ηλεκτρονική σήμανση με σύστημα εντοπισμού (GPS) όλων των μεταφορικών μέσων πετρελαιοειδών, έτσι ώστε να είναι εφικτή κάθε στιγμή η παρακολούθηση της διαδρομής τους. Προκειμένου ο νόμος να προβλέψει την εξέλιξη της τεχνολογίας δίνεται η δυνατότητα της υποχρεωτικής στο μέλλον εγκατάστασης συστημάτων προμετρημένων δεξαμενών μεταφοράς υγρών καυσίμων που μπορούν να μεταφέρουν τηλεματικά δεδομένα κάθε παρέμβασης στα εν λόγω συστήματα κατά τη διακίνηση.

Με την παράγραφο 2 τροποποιείται η ευθύνη των ιδιοκτητών των Ανεξάρτητων Πρατηρίων και θεσπίζεται η από κοινού ευθύνη τους με τις εταιρίες εμπορίας ή τα διυλιστήρια, στις περιπτώσεις που η διακίνηση γίνεται απευθείας από αυτά. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται ότι κάθε μέρος έχει συμφέρον να διασφαλίσει την ποιότητα των δικών του προϊόντων. Στις περιπτώσεις που περισσότερες της μίας εταιρίας έχουν τροφοδοτήσει το εν λόγω πρατήριο, οι υφιστάμενες αγορανομικές διατάξεις επιτρέπουν τον καταμερισμό της ευθύνης (δείγμα προϊόντος κατά την τροφοδοσία).

Με την πρώτη περίπτωση της παραγράφου 3 διευκρινίζεται ότι οι εισαγωγές και εξαγωγές υπόκεινται στις υποχρεώσεις της νέας παραγράφου 8 α΄ του άρθρου 15 με σκοπό να αποτραπεί και στις συναλλαγές αυτές το

φαινόμενο των «λευκών βυτιοφόρων»

Με τη δεύτερη περίπτωση της παραγράφου 3 προστίθεται νέα παράγραφος 8 α΄ στο άρθρο 15 σύμφωνα με την οποία δεν επιτρέπεται η διακίνηση πετρελαιοειδών προϊόντων με μεταφορικά μέσα που δεν φέρουν το εμπορικό σήμα του κατόχου Άδειας Εμπορίας, καθώς και ηλεκτρονικό σήμα εντοπισμού κατά την διάρκεια μεταφοράς υγρών καυσίμων. Στόχος είναι η εξαφάνιση των «λευκών βυτιοφόρων» από τη διακίνηση της αγοράς καυσίμων. Δίνεται εξουσιοδότηση στους αρμόδιους υπουργούς για την εφαρμογή της ανωτέρω υποχρέωσης στα εκτός Ελλάδος ταξινομημένα μεταφορικά μέσα.

Τέλος, με την τρίτη περίπτωση της παραγράφου 3 προστίθεται παράγραφος 11 στο άρθρο 15 με την οποία προβλέπεται η υποχρεωτική ιχνηθέτηση των υγρών καυσίμων που κυκλοφορούν στην ελληνική επικράτεια. Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής καθιστά τη διακίνηση παράνομη.

Με την παράγραφο 4 τροποποιείται το άρθρο 16 του ν. 3054/2002 και καθορίζονται οι ποινικές κυρώσεις.

Με την παράγραφο 5 προστίθεται νέο εδάφιο για τις διοικητικές κυρώσεις και προβλέπεται ρητά ότι σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης αναγραφής του εμπορικού σήματος ή του ηλεκτρονικού σήματος εντοπισμού στα μεταφορικά μέσα πετρελαιοειδών προϊόντων, γίνεται άμεση κατάσχεση του μεταφορικού μέσου και ανάκληση της άδειας επαγγέλματος του διακινητή για 6 μήνες. Επιπλέον προβλέπονται συγκεκριμένα πρόστιμα για κάθε μία από τις ανωτέρω παραβάσεις.

Με την παράγραφο 6 συμπληρώνονται οι διατάξεις του ν. 3784/2009 (Α΄ 137), με τον οποίο καθιερώθηκε η υποχρέωση των κατόχων άδειας λιανικής εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων να εγκαταστήσουν στα πρατήρια υγρών καυσίμων σύστημα ελέγχου εισροών-εκροών, συνδεδεμένο με φορολογικό μηχανισμό, προκειμένου να ελεγχθούν φαινόμενα φοροδιαφυγής και να εξυγιανθεί εν γένει η λιανική αγορά πετρελαιοειδών. Ο τότε νομοθέτης δεν πρόβλεψε ειδικές κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης της εν λόγω υποχρέωσης και ως εκ τούτου η αποτελεσματικότητα της ρύθμισης μειώθηκε. Η προτεινόμενη ρύθμιση στοχεύει στην κάλυψη του παραπάνω νομοθετικού κενού προβλέποντας τη δυνατότητα του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας να κατηγοριοποιεί τις παραβάσεις, να επιβάλλει αυστηρές κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης των σχετικών υποχρεώσεων, λαμβάνοντας υπόψη ορισμένα κριτήρια, και να ρυθμίζει κάθε σχετική λεπτομέρεια. Τέλος, προβλέπεται η δυνατότητα επέκτασης της εφαρμογής του ολοκληρωμένου συστήματος ελέγχου εισροών-εκροών και στα πλωτά μέσα διακίνησης πετρελαιοειδών.

Με την παράγραφο 7 τροποποιούνται διατάξεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα. Ειδικότερα, προβλέπεται η εγκατάσταση ολοκληρωμένου ηλεκτρονικού συστήματος ελέγχου εισροών-εκροών στις φορολογικές αποθήκες πετρελαιοειδών προϊόντων και η υποχρεωτική σύνδεσή του με φορολογικό ηλεκτρονικό μηχανισμό. Επίσης, δίνεται εξουσιοδότηση για την εφαρμογή της διάταξης και το χρονοδιάγραμμα.

Με την παραγρ.4 του άρθρου 5 του ν. 3899/2010 (Α΄ 212), προστέθηκε παράγραφος 9 στο άρθρο 147 του ν.2960/2001 περί επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση μη καταχώρισης ή εκπρόθεσμης καταχώρισης ή ανακριβούς καταχώρισης των συναλλαγών πετρελαίου θέρμανσης στο Πληροφοριακό Σύστημα Παρακολούθησης Πετρε-

λαίου Θέρμανσης (ΗΦΑΙΣΤΟΣ) και συγκεκριμένα προβλέφθηκαν υψηλά πρόστιμα τα οποία ανέρχονται στο πενταπλάσιο της διαφοράς των συντελεστών ΕΦΚ πετρελαίου θέρμανσης – κίνησης .

Η επιβολή των παραπάνω προστίμων κρίθηκε αναγκαία προκειμένου οι διακινητές πετρελαίου θέρμανσης να υποχρεωθούν να καταχωρούν έγκαιρα και έγκυρα τις αγορές και πωλήσεις πετρελαίου θέρμανσης στο παραπάνω σύστημα, αφού δεν υπάρχει πλέον το «κίνητρο της επιστροφής των φορολογικών επιβαρύνσεων» καθώς από 1.1.2011 το πετρέλαιο θέρμανσης τίθεται σε ανάλωση με τον χαμηλό συντελεστή ΕΦΚ.

Όμως η αποσυσχέτιση της διαδικασίας καταχώρησης των συναλλαγών από την επιστροφή του Ε.Φ.Κ, σε συνδυασμό και με τεχνικά προβλήματα του συστήματος ΗΦΑΙΣΤΟΣ, είχε ως αποτέλεσμα τη μη έγκαιρη καταχώρηση των συναλλαγών από μεγάλο αριθμό διακινητών πετρελαίου θέρμανσης, γεγονός που οδήγησε σε επιβολή, βάσει της παραπάνω διάταξης, δυσανάλογα υψηλών προστίμων για πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες δεν σχετίζονται κατ' ανάγκη με λαθρεμπορικές πράξεις.

Εξάλλου υφίσταται πάντοτε η δυνατότητα επιβολής των ανωτέρω κυρώσεων με την επιφύλαξη της εφαρμογής των περι λθρεμπορίας διατάξεων.

Αν μάλιστα ληφθεί υπόψη ότι οι εκπρόθεσμες κινήσεις διαπιστώνονται αυτόματα από το σύστημα ΗΦΑΙΣΤΟΣ, τα παραπάνω επιβαλλόμενα πρόστιμα είναι υπερβολικά υψηλά και δυσανάλογα σε σχέση με τον σκοπό για τον οποίο θεσπίστηκαν, δηλαδή την ενημέρωση του ΗΦΑΙΣΤΟΣ για τις συναλλαγές των διακινητών στον τομέα του πετρελαίου θέρμανσης, προκειμένου αυτό να χρησιμοποιηθεί από τις ελεγκτικές αρχές ως τράπεζα άντλησης πληροφοριών για τον έλεγχο της νόμιμης χρήσης από τους τελικούς καταναλωτές.

Για λόγους χρηστής διοίκησης αλλά και για την αποφυγή προβλημάτων στον ομαλό εφοδιασμό της αγοράς με πετρέλαιο θέρμανσης τα οποία θα προκύψουν εφόσον κατ' εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων του άρθρου 147 παρ.9 του ν.2960/23001 διαγραφεί μεγάλος αριθμός μελών διακινητών πετρελαίου θέρμανσης (ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ) από το μητρώο, οι ανωτέρω κυρώσεις πρέπει να εξορθολογιστούν ώστε να είναι ανάλογες με το μέγεθος κάθε παράβασης, αφού αυτές δεν σχετίζονται κατ' ανάγκη με λαθρεμπορικές πράξεις.

Κατόπιν των ανωτέρω, με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 8 μειώνονται τα πρόστιμα που προβλέπονται στην παράγραφο 9 του άρθρου 147 του ν.2960/2001.

Με την παράγραφο 9 αντιμετωπίζεται η οργανωμένη λαθρεμπορία εμπορευμάτων και πειρατικών προϊόντων με προσθήκη σχετικού εδαφίου στο άρθρο 187 ΠΚ .

Με τις προτεινόμενες διατάξεις των παραγράφων 10, 11 και 12, μετατάσσονται στην κατηγορία των γενικών παραβάσεων, από αυτοτελείς που προβλέπονταν από τις διατάξεις των περιπτώσεων ιγ', ιδ' και ιε' του άρθρου 5 του ν.2523/1997, οι παραβάσεις που αναφέρονται: α) σε μη υποβολή στοιχείων, β) σε εκπρόθεσμη υποβολή στοιχείων, καθώς και σε ανακριβή υποβολή αυτών ως προς την ποσότητα και γ) σε μη υποβολή ή εκπρόθεσμη υποβολή των αντιτύπων των φορολογικών παραστατικών, ανεξάρτητα αν η παράλειψη αυτή αφορά ένα ή περισσότερα από αυτά, από τους επιτηδευματίες - μέλη ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ., στο Π.Σ. «ΗΦΑΙΣΤΟΣ», για τις συναλλαγές του πετρελαίου εσωτερικής καύσης (DIESEL) θέρμανσης της παρα-

γράφου 7 του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ. (π.δ.186/1992), όπως αυτές ίσχυαν μέχρι την 31.12.2010, πριν την κατάργησή τους με την παράγραφο 6 του άρθρου 5 του ν.3899/2010 (Α' 212).

Με τη ρύθμιση αυτή, που αποσκοπεί στην εκλογίκευση των ακραίων περιπτώσεων επιβολής προστίμων, αντιμετωπίζονται τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν από τον καταλογισμό των παραβάσεων και την επιβολή των σχετικών προστίμων του Κ.Β.Σ., στους επιτηδευματίες-μέλη ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ., κυρίως λόγω του πλήθους των προς καταλογισμό παραβάσεων, σε συνάρτηση με την αυτοτέλεια των υπόψη παραβάσεων και τους υψηλούς συντελεστές βαρύτητας που επιβάλλονταν με τις προϊσχύουσες διατάξεις.

Σημειωτέον ότι, από 1.1.2011 αποσυσχετίστηκε η διαδικασία υποβολής των καταστάσεων πετρελαίου εσωτερικής καύσης (DIESEL) θέρμανσης στο Π.Σ. «ΗΦΑΙΣΤΟΣ», με την επιστροφή του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) στους επιτηδευματίες – μέλη ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ..

Τέλος, η εκλογίκευση των προστίμων, εμπίπτει και στο πλαίσιο εφαρμογής του Εθνικού Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Καταπολέμηση της Φοροδιαφυγής (κεφάλαιο 4 παρ.4.2.).

Άρθρο 321

Τροποποιήσεις των ν.1078/1980, ν.1882/1990, ν. 3842/2010, ν. 2238/1994, ν. 3427/2005, ν. 4002/2011, ν. 4014/2011, ν.4015/2011 και του ν. 4038/2011

Με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 321 ορίζεται ότι δικαιούχοι της απαλλαγής α' κατοικίας είναι, εκτός από τους πολίτες κρατών-μελών της Ε.Ε., και οι πολίτες κρατών-μελών του ΕΟΧ. Η ρύθμιση αυτή κρίνεται επιβεβλημένη στο πλαίσιο συμμόρφωσης της Ελληνικής Δημοκρατίας προς την απόφαση της 20.1.2011 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Υπόθεση C-155/09).

Η προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 2β κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να δημιουργηθεί το συντομότερο δυνατόν ένα ολοκληρωμένο και ορθό Περιουσιολόγιο, στο οποίο να περιγράφεται το σύνολο της ακίνητης περιουσίας κάθε φυσικού προσώπου, χωρίς αυτό να συνδέεται με την οικογενειακή του κατάσταση και παράλληλα να απλουστευθεί η διαδικασία υποβολής των δηλώσεων αυτών. Για το λόγο αυτό, αποδεδειγμένα η υποχρέωση δήλωσης στοιχείων ακινήτων λόγω αλλαγής οικογενειακής κατάστασης και διατηρείται μόνο στις περιπτώσεις μεταβολής της περιουσιακής κατάστασης.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 3, από το έτος 2010 και επόμενα, το εκκαθαριστικό του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας θα εκδίδεται χωριστά για κάθε υπόχρεο φυσικό πρόσωπο. Με αυτό το διαχωρισμό θα αποφευχθούν οι προστριβές μεταξύ των φορολογουμένων που είναι υποχρεωμένοι από το νόμο να υποβάλουν από κοινού δηλώσεις στοιχείων ακινήτων και για τους οποίους μέχρι τώρα προβλεπόταν έκδοση κοινού εκκαθαριστικού ΦΑΠ (π.χ. συζύγων που τελούν σε διάσταση ή έχουν χωρίσει και ο σύζυγος δεν προβαίνει σε διακοπή της σχέσης στη δήλωση στοιχείων ακινήτων Ε9 κ.λπ.) .

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 4, το έκτακτο ειδικό τέλος ηλεκτροδοτούμενων δομημένων επιφανειών του άρθρου 53 του ν. 4021/2011, δεν αναγνωρίζεται ως δαπάνη από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχει-

ρήσεων, προκειμένου να επιτευχθεί ο δημοσιονομικός στόχος που είχε τεθεί με το μεσοπρόθεσμο πλαίσιο στρατηγικής πολιτικής. Επιπλέον κωδικοποιούνται στον ΚΦΕ παράλληλα και διατάξεις άλλων συγκεκριμένων νόμων περί μη αναγνώρισης φόρων ή τελών ως δαπανών.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 5 προβλέπεται ότι δύναται με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης να καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της προσωρινής δήλωσης ΦΜΥ. Η υποβαλλόμενη αυτή δήλωση δύναται να περιλαμβάνει για ορισμένες κατηγορίες υποχρέων, πέραν των ποσών φόρου και των ποσών της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 29 του ν.3986/2011 που παρακρατήθηκαν στον προηγούμενο ημερολογιακό μήνα και τα οφειλόμενα ποσά εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Με τον τρόπο αυτό ενοποιείται η είσπραξη οφειλών φόρου και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης διευκολύνοντας έτσι τους σχετικούς ελέγχους.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 6 γίνεται η αναγκαία νομοτεχνική προσαρμογή, έτσι ώστε το ύψος του εισοδήματος λόγω αντικειμενικών δαπανών διαβίωσης ή αυτό που προέρχεται αποκλειστικά από μισθούς και συντάξεις και λαμβάνεται υπόψη ως προς την υποχρέωση υποβολής δήλωσης φόρου εισοδήματος, να συμβαδίζει με το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 8 καθιερώνεται η ηλεκτρονική θεώρηση των ιδιωτικών εγγράφων μίσθωσης ακινήτων, με σκοπό την ευχερέστερη εξυπηρέτηση των φορολογούμενων και την ελάφρυνση του εργασιακού φόρτου των ΔΟΥ.

Με τις διατάξεις των παραγράφων 9 και 10, γίνεται νομοτεχνική τακτοποίηση με σκοπό την απλούστερη και πρακτικότερη εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων τόσο της Φορολογίας Κεφαλαίου όσο και της Φορολογίας Εισοδήματος. Συγκεκριμένα όσον αφορά τη Φορολογία Εισοδήματος η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης των υπογείων, των παταριών και των σοφитών των οποίων η αλλαγή χρήσης νομιμοποιήθηκε με το ν.4014/2011 ορίζεται σε ποσό ίδιο με αυτό που ισχύει για τους βοηθητικούς χώρους κύριας κατοικίας όπως αυτό ορίζεται με βάση τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε.. Το ποσό αυτό ανέρχεται στα σαράντα (40) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο (τ.μ.) και αντιστοιχεί στο μισό του ποσού της αντικειμενικής δαπάνης που ισχύει για τους κύριους χώρους κύριας κατοικίας.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 12 επιδιώκεται η διαφάνεια και η άμεση ενημέρωση όλων των φορολογουμένων για τις διοικητικές λύσεις που εκδίδονται από τις φορολογικές διευθύνσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών, είτε με την μορφή εγκυκλίων, είτε ατομικών απαντήσεων και οι οποίες θα αναρτώνται στο διαδίκτυο, ταυτόχρονα με τη διεκπεραίωσή τους, αφού προηγουμένως απαλειφθούν από τις ατομικές απαντήσεις τα στοιχεία των φορολογουμένων, καθώς και τυχόν αναφερόμενα ποσά φόρων, για να μην τίθενται θέματα δημοσιοποίησης προσωπικών στοιχείων και θέματα απορρήτου και ταυτόχρονα να μειωθεί η γραφειοκρατική διαδικασία υποβολής παρόμοιων ερωτημάτων όταν υπάρχουν τα ίδια πραγματικά περιστατικά.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 13

καταργούνται από τότε που ίσχυαν οι διατάξεις των παραγράφων 6 και 11 του άρθρου 15 του ν.4015/2011 και αντίστοιχα τροποποιούνται από τότε που ίσχυαν οι διατάξεις της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου και νόμου κατόπιν καταγγελίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τα φορολογικά κίνητρα, όπως αυτά απαριθμούνται στο εν λόγω άρθρο, καθόσον έρχονται σε πλήρη αντίθεση με τις ισχύουσες διατάξεις του Κ.Φ.Ε. που ισχύουν για τις Α.Ε. και τους συνεταιρισμούς, με βάση τις οποίες τα συνολικά κέρδη φορολογούνται στο όνομα του νομικού προσώπου και στη συνέχεια ενεργείται παρακράτηση φόρου στα διανεμόμενα. Επίσης, ο όρος πλεόνασμα είναι αδόκιμος φορολογικά καθόσον στη φορολογία εισοδήματος φορολογούνται τα κέρδη του νομικού προσώπου και οι τυχόν ζημίες της χρήσης μεταφέρονται για συμψηφισμό με κέρδη επομένων χρήσεων.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 14 προβλέπεται ότι με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται ο προεδρεύων της Επιτροπής Διοίκησης Κρατικών Λαχειών, σε περίπτωση έλλειψης του Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του ίδιου Υπουργείου.

Με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 15 επιδιώκεται η προσαρμογή της λειτουργίας των εταιρειών που ελέγχονται από το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου στους κανόνες του κ.ν.2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών, ώστε να καταστούν δυνατές όλες οι αναγκαίες αλλαγές για την γρήγορη αποκρατικοποίηση κάθε περιουσιακού στοιχείου, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν.4046/2012.

Άρθρο 322

Μετασχηματισμοί επιχειρήσεων - Φορολογία μετόχων

Με τις προτεινόμενες διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 322 παρατείνεται επ' αόριστον η ισχύς των διατάξεων του ν.δ.1297/1972, οι οποίες εξάλλου εφαρμόζονταν αδιαλείπτως από το 1972, με διαδοχικές παρατάσεις, μέχρι και 31.12.2011, προκειμένου να δημιουργηθούν μεγάλες οικονομικές μονάδες, οι οποίες θα έχουν τη δυνατότητα να ανταπεξέλθουν στον αυξανόμενο διεθνή επιχειρηματικό ανταγωνισμό και δεδομένου, ότι οι επιχειρήσεις οι οποίες έχουν στην ιδιοκτησία τους πολλά ακίνητα προτιμούν να μετασχηματίζονται με βάση τις διατάξεις του νομοθέτηματος αυτού και όχι με βάση αυτές του ν.2166/1993.

Με την παράγραφο 3 καταργείται η εξαίρεση από την υπαγωγή στις διατάξεις του ν.δ. 1297/1972 και του ν. 2166/1993 των επιχειρήσεων των οποίων το αντικείμενο εργασιών είναι κατά κύριο λόγο η κατασκευή ή εκμετάλλευση ακινήτων, για λόγους ίσης μεταχείρισης των επιχειρήσεων αυτών με τις υπόλοιπες, για την τόνωση της κτηματαγοράς, αλλά και γιατί έχει εκλείψει πλέον η δυνατότητα καταστρατήγησης των διατάξεων της φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων, αφού πλέον και κατά τη μεταβίβαση μετοχών κτηματικής εταιρείας οφείλεται φόρος 5%, υποχρέωση που δεν υπήρχε κατά τη θέσπιση των διατάξεων του ν.δ. 1297/1972 και του ν. 2166/1993.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 4 προβλέπεται ότι επί απορροφήσεως επιχείρησης από ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με τις ευεργετικές διατάξεις του ν. 2166/1993, η απορροφώσα εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα μεταφοράς των δικών της φορολογικά αναγνωρίσιμων ζημιών παρελθουσών χρήσεων, με τις

προϋποθέσεις που ορίζουν οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του Κ.Φ.Ε., προκειμένου να μην στερούνται οι ζημιογόνες εταιρείες το δικαίωμα απορρόφησης άλλων επιχειρήσεων. Τα πιο πάνω θα ισχύουν αναγκαστικά και για τις απορροφήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων που πραγματοποιούνται με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2515/1997, αφού με τις διατάξεις του νόμου αυτού επαναλαμβάνονται αυτά που ισχύουν για τους μετασηματισμούς των επιχειρήσεων που γίνονται είτε με τη διαδικασία του ν.δ. 1297/1972 (εκτίμηση από την επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920), είτε με τη διαδικασία του ν. 2166/1993 (σύνταξη ισολογισμού μετασηματισμού, χωρίς εκτίμηση των εισφερομένων περιουσιακών στοιχείων). Η πιο πάνω ρύθμιση γίνεται καθόσον το δικαίωμα μεταφοράς της υπόψη ζημίας παρέχεται και όταν η απορρόφηση λαμβάνει χώρα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, χωρίς τη χρήση ευεργετικών διατάξεων, αφού στη συγκεκριμένη περίπτωση, η απορροφώσα διατηρεί σε κάθε περίπτωση τη νομική της προσωπικότητα.

Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με την παράγραφο 5, για απορροφήσεις που γίνονται με βάση ισολογισμό μετασηματισμού που καταρτίζεται μετά τη δημοσίευση του παρόντος.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 6 επιβάλλεται αυτοτελής φορολόγηση με συντελεστή είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), σε βάρος των ανωνύμων εταιρειών ή εταιρειών περιορισμένης ευθύνης όταν μετατρέπονται σε προσωπική εταιρεία, για τα φορολογηθέντα κέρδη, για τα αφορολόγητα αποθεματικά λόγω πραγματοποίησης παραγωγικών επενδύσεων με βάση αναπτυξιακό νόμο, καθώς και για τα αποθεματικά από αφορολόγητα έσοδα ή από αυτοτελώς φορολογηθέντα εισοδήματα, τα οποία υφίστανται κατά το χρόνο μετατροπής, προς αποφυγή καταστρατήγησης των διατάξεων των άρθρων 54 και 55 του Κ.Φ.Ε. Από τη ρύθμιση αυτή εξαιρούνται τα αποθεματικά που έχουν σχηματίσει οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης από κέρδη παρελθουσών χρήσεων μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2010, αφού αυτά θεωρούνται ότι έχουν ήδη αποκτηθεί από τους εταίρους.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 7 παρατείνεται η επιβολή φόρου συναλλαγών 20/100 στην αξία των μετοχών που πωλούνται και οι οποίες είναι εισηγμένες στο Χ.Α. ή σε αλλοδαπά χρηματιστήρια, καθώς και σε άλλους διεθνώς αναγνωρισμένους χρηματιστηριακούς θεσμούς και έχουν αποκτηθεί μέχρι τη δημοσίευση του νόμου, καθώς και όσες θα αποκτηθούν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2012. Επίσης, προβλέπεται ότι η υπεραξία που προκύπτει από την πώληση των πιο πάνω μετοχών που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2013 και μετά, φορολογείται με τις γενικές διατάξεις.

Με τις παραγράφους 8 και 9 αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 38 του Κ.Φ.Ε., προκειμένου η υπεραξία από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α. ή σε αλλοδαπά χρηματιστήρια να φορολογείται με τις γενικές διατάξεις από το έτος 2013.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 10 προβλέπεται ότι οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 38 του Κ.Φ.Ε. με τις οποίες προβλέπεται απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος για κέρδη από εισηγμένες στο Χ.Α. μετοχές, εξακολουθούν να ισχύουν για όσες εισηγμένες μετοχές έχουν αποκτηθεί μέχρι τη δημοσίευση του νόμου, καθώς και όσες θα αποκτηθούν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2012.

Άρθρο 323

Ρυθμίσεις θεμάτων της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 323 του σχεδίου νόμου θεσπίζεται αρχικά η υποχρέωση των φορέων του ΕΛ.Σ.Σ. να εφαρμόζουν κατά την ανάπτυξη, παραγωγή και διάδοση των στατιστικών, τον κώδικα ορθής πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές, όπως κάθε φορά ισχύει, στο σύνολό του. Περαιτέρω, για να υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση της εφαρμογής των αρχών 1-6 (θεσμικό πλαίσιο) του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα, συνιστάται ανεξάρτητη συμβουλευτική επιτροπή ορθής πρακτικής, τα μέλη της οποίας επιλέγονται από θεσμούς που έχουν ευλόγως αυξημένο ενδιαφέρον για την ενίσχυση της ποιότητας των στατιστικών της χώρας. Για την εφαρμογή των αρχών 1-6 (θεσμικό πλαίσιο) του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα η επιτροπή ενημερώνει και τον Ευρωπαϊκό Συμβουλευτικό Φορέα για τη Διακυβέρνηση στον τομέα της Στατιστικής και συντάσσει ετήσια έκθεση προς τη Βουλή, η οποία δημοσιοποιείται. Ο ρόλος και η αποτελεσματικότητα της επιτροπής προβλέπεται να επανεξεταστούν σε εύλογο χρονικό διάστημα, όπως προβλέπεται άλλωστε αντίστοιχα σε ενωσιακό επίπεδο για τον ευρωπαϊκό συμβουλευτικό φορέα για τη διακυβέρνηση στον τομέα της στατιστικής.

Προβλέπεται πλέον ρητώς στον ιδρυτικό της νόμο ότι η ΕΛ.ΣΤΑΤ. έχει διακεκριμένη νομική προσωπικότητα, όπως προέκυπτε ερμηνευτικώς από τις διατάξεις των άρθρων 14 και 21 και του νόμου και είχε διευκρινιστεί και στο άρθρο 61 παρ. 1 του ν. 4002/2011. Περαιτέρω, προς εναρμόνιση με τον Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές, καταργείται το συλλογικό όργανο της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και ορίζεται, ότι τις αρμοδιότητές της ασκεί ο Πρόεδρος ως επικεφαλής της Αρχής, σύμφωνα πάντοτε με τις διατάξεις της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές και των βέλτιστων διεθνών στατιστικών πρακτικών. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του ο Πρόεδρος καθίσταται υπεύθυνος, μεταξύ άλλων, για την εφαρμογή του εθνικού πλαισίου διασφάλισης ποιότητας των στατιστικών.

Για την ενίσχυση του πλαισίου ποιότητας των στατιστικών προβλέπεται ότι η υψηλή επιστημονική κατάρτιση, με ακαδημαϊκή ή επαγγελματική εξειδίκευση αποτελεί το αποκλειστικό κριτήριο για την επιλογή του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και ότι οι λόγοι παύσης του δεν επιτρέπεται να θέτουν σε κίνδυνο την επαγγελματική και επιστημονική του ανεξαρτησία. Για τον ίδιο σκοπό ορίζεται, ότι η ΕΛ.ΣΤΑΤ. πρέπει να διαθέτει το ανθρώπινο δυναμικό και τους πόρους που απαιτούνται για την διάθεση στους χρήστες στατιστικών υψηλής ποιότητας σύμφωνα με όλες τις εθνικές και ευρωπαϊκές υποχρεώσεις.

Τέλος, παρέχεται στην Ελληνική Στατιστική Αρχή η δυνατότητα ανάθεσης με σύμβαση μίσθωσης έργου για την παροχή υπηρεσιών και εργασιών προς εξυπηρέτηση αναγκών που απορρέουν από τις δραστηριότητες της ΕΛ.ΣΤΑΤ. Η ανωτέρω διάταξη τίθεται στα πλαίσια των εκτεταμένων και σύνθετων εργασιών που προκύπτουν κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων και δραστηριοτήτων της ΕΛ.ΣΤΑΤ., οι οποίες απαιτούν άριστη οργανωτική λειτουργία κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η συνεχής

ροή των εργασιών και η ποιότητα του παραγόμενου έργου. Η ανάθεση με σύμβαση έργου σε επιχειρήσεις (εταιρικές και ατομικές) καθώς και σε φυσικά πρόσωπα επιλύει το ζήτημα της παροχής απαραίτητων υπηρεσιών στην ΕΛΣΤΑΤ ώστε να εξασφαλίζονται τα ανωτέρω.

Άρθρο 324

Έγκριση του σχεδίου συμφωνίας συμβιβασμού μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιριών Siemens Ag και Siemens A.E.

Με το εισαγόμενο προς έγκριση Σχέδιο Συμφωνίας Συμβιβασμού μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιριών Siemens AG και Siemens A.E. στο άρθρο 324, επιλύονται οι διαφορές και εκκρεμότητες που σχετίζονται κάθε είδους υποθέσεις, αξιώσεις ή ισχυρισμούς που συνδέονται καθ' οιονδήποτε τρόπο με δραστηριότητες διαφθοράς, πληρωμές ή υποσχέσεις πληρωμών προς τρίτους, ή άλλες παράνομες δραστηριότητες από την πλευρά της SIEMENS, περιλαμβανομένων των υποθέσεων που διερευνήθηκαν από τις Αρχές στην Ελλάδα, την Γερμανία και τις Η.Π.Α. ή την Debevoise & Plimpton LLP, και περιλαμβανομένων των υποθέσεων που καλύφθηκαν από τις ρυθμίσεις της Siemens το έτος 2008 με τις Γερμανικές Αρχές, καθώς και με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (SEC) και το Υπουργείο Δικαιοσύνης (DOJ) στις Η.Π.Α.

Η διαπραγμάτευση της συμφωνίας συμβιβασμού μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του ομίλου Siemens, που είχε ως αντικείμενο την αποκατάσταση της τυχόν βλάβης που υπέστη το Ελληνικό Δημόσιο και την διευθέτηση των διοικητικών προστίμων σε σχέση με τις κάθε είδους υποθέσεις που σχετίζονται με δραστηριότητες διαφθοράς, πληρωμές ή υποσχέσεις πληρωμών προς τρίτους, ή άλλες παράνομες δραστηριότητες από την πλευρά της Siemens έως το έτος 2007, ολοκληρώθηκε. Με τη συμφωνία διευθετούνται ζητήματα αστικού και διοικητικού δικαίου. Η συμφωνία δεν περιλαμβάνει ζητήματα ποινικού δικαίου.

Επιπλέον, παρέχεται στον Υπουργό Οικονομικών η εξουσιοδότηση να εκπροσωπήσει την Ελληνική Δημοκρατία και να υπογράψει το εγκεκριμένο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, Σχέδιο Συμφωνίας Συμβιβασμού.

Ειδικότερα, τα βασικά σημεία της προτεινόμενης συμφωνίας είναι τα εξής:

A. Σε σχέση με την Siemens

1. Παροχή προς το Ελληνικό Δημόσιο ύψους 80 εκατομμυρίων Ευρώ, μέσω του συμψηφισμού ισόποσων απαιτήσεων της Siemens που αυτή έχει έναντι διαφόρων δημοσίων φορέων μετά από διαδικασία επαλήθευσης των απαιτήσεων αυτών.

2. Παροχή προς το Ελληνικό Δημόσιο ύψους 90 εκατομμυρίων Ευρώ για τη χρηματοδότηση των παρακάτω φορέων και δραστηριοτήτων του Ελληνικού Δημοσίου:

Φορέων που υπηρετούν το δημόσιο συμφέρον και έχουν ως σκοπό την καταπολέμηση της διαφθοράς, της απάτης και του ξεπλύματος χρήματος.

Σχεδίων και προγραμμάτων, περιλαμβανομένων προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, που στοχεύουν στην καταπολέμηση της διαφθοράς, της απάτης και του ξεπλύματος χρήματος.

Πανεπιστημιακών και επιστημονικών ερευνητικών προγραμμάτων, που αποσκοπούν στη βελτίωση της γνώ-

σης και της εξειδίκευσης στους τομείς της ενέργειας, της υγείας, της βιομηχανίας, των υποδομών και της ανάπτυξης των πόλεων.

Εκατό (100) υποτροφιών το έτος για μεταπτυχιακές σπουδές στους τομείς της ενέργειας, της υγείας, της βιομηχανίας, των υποδομών και της ανάπτυξης των πόλεων μέσω του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ).

Ιατρικού εξοπλισμού (συμπεριλαμβανομένης της παράδοσης, εγκατάστασης και συντήρησης του εξοπλισμού αυτού) για τα Δημόσια Νοσοκομεία, με έμφαση στα Παιδιατρικά Νοσοκομεία.

3. Επένδυση, εντός του 2012, ύψους Ευρώ 100 εκατομμυρίων στην Siemens Ελλάδας ώστε να διασφαλιστεί η συνεχιζόμενη παρουσία και δραστηριότητα της εταιρείας, η οποία απασχολεί σήμερα περισσότερους από 600 εργαζόμενους.

4. Επενδυτική υποστήριξη

Η Siemens δηλώνει ότι γνωρίζει και εμπιστεύεται την δυναμική και την ανθεκτικότητα της οικονομίας της Ελλάδας και πιστεύει ειλικρινά, ότι, παρά τις σημερινές δυσκολίες της, η Ελλάδα θα επιστρέψει και πάλι σύντομα σε μια σταθερή ισχυρή οικονομική κατάσταση. Στην προσπάθεια αυτή, η Siemens επιθυμεί να είναι βασικός και ουσιαστικός υποστηρικτής. Με δεδομένο αυτό, η Siemens ενθαρρύνει θερμά μεγάλους παγκόσμιους επενδυτές να συμμετάσχουν στην οικονομική αναζωογόνηση της Ελλάδας, επενδύοντας στην χώρα, όπως η ίδια έχει κάνει και συνεχίζει να κάνει.

Η Siemens εξετάζει την πραγματοποίηση επένδυσης κατασκευής νέου εργοστασίου παραγωγής στην Ελλάδα, προϋπολογισμού άνω των 60 εκατομμυρίων Ευρώ που θα οδηγήσει στην απασχόληση άνω των 700 ατόμων.

Τα δύο μέρη συμφωνούν να συστήσουν κοινή Επιτροπή για να διερευνήσουν πραγματικούς και ουσιαστικούς τομείς στους οποίους μπορεί να επενδύσει η Siemens στην Ελλάδα, με ιδιαίτερη έμφαση σε τομείς που ενισχύουν την απασχόληση.

5. Συμμόρφωση και συνεργασία με τις Αρχές

Η Siemens θα εφαρμόσει στην Ελλάδα πρόγραμμα συμμόρφωσης κατά της διαφθοράς και των μη νόμιμων επιχειρηματικών πρακτικών διάρκειας τριών (3) ετών, με βάση το πρότυπο του ίδιου προγράμματος που εφαρμόσε σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ.

Κατά την διάρκεια του παραπάνω προγράμματος η Siemens στην Ελλάδα θα επιτηρείται από Επίτροπο Εταιρικής Συμμόρφωσης που θα διορίσει το Ελληνικό Δημόσιο.

Η Siemens θα συνεχίσει να παρέχει κάθε δυνατή υποστήριξη, όποτε της ζητηθεί αλλά και ανεξάρτητα, προς τις δικαστικές Αρχές σε σχέση με την συνεχιζόμενη ποινική διαδικασία κατά φυσικών προσώπων.

6. Όλες οι αμοιβές και δαπάνες της δικηγορικής εταιρείας, συμβούλου του Ελληνικού Δημοσίου για τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης και την οριστικοποίηση της συμφωνίας βαρύνουν εξ ολοκλήρου την Siemens.

B. Σε σχέση με το Ελληνικό Δημόσιο

1. Το Ελληνικό Δημόσιο (στενός δημόσιος τομέας και το Δημόσιο ως μοναδικός μέτοχος εταιριών) αναγνωρίζει την συνεργασία της Siemens υπό την νέα διοίκησή της στην διερεύνηση των υποθέσεων που σχετίζονται με δραστηριότητες διαφθοράς, πληρωμές ή υποσχέσεις πληρωμών προς τρίτους, ή άλλες παράνομες δραστηριό-

τητες από την πλευρά της SIEMENS έως το έτος 2007.

2. Το Ελληνικό Δημόσιο δηλώνει ότι η Siemens σήμερα αποτελεί αξιόπιστη και υπεύθυνη επιχείρηση, υπό την έννοια του Άρθρου 45 της Οδηγίας 2004/18 ΕΚ, ώστε να αίρονται εμπόδια συμμετοχής της εταιρείας σε δημόσιους διαγωνισμούς.

3. Το Ελληνικό Δημόσιο παραιτείται από τις αστικές και διοικητικές αξιώσεις και πρόστιμα κατά της Siemens, σε σχέση με τις υποθέσεις που αφορούν δραστηριότητες διαφθοράς, πληρωμών ή υποσχέσεων, πληρωμών προς τρίτους, ή άλλες παράνομες δραστηριότητες από την πλευρά της Siemens έως το έτος 2007.

Γ. Άλλα σημεία της Συμφωνίας

1. Η συμφωνία διέπεται από το ελληνικό δίκαιο και οποιαδήποτε διαφορά θα επιλύεται από Τριμελή Διαιτησία, με βάση τους διαιτητικούς κανόνες του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ICC) στη Γενεύη.

2. Τα μέρη αποδέχονται ότι η συμφωνία συμβιβασμού δεν επηρεάζει άλλες εκκρεμείς διαφορές που υπάρχουν ή θα προκύψουν εμπορικής, αστικής ή ποινικής φύσης οι οποίες δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο της συμφωνίας αυτής. Επίσης, αποδέχονται ότι η συμφωνία συμβιβασμού δεν έχει ούτε μπορεί να ερμηνευτεί ότι έχει οποιαδήποτε επιρροή με οποιονδήποτε τρόπο σε ζητήματα ποινικής φύσης κατά προσώπων.

3. Τα δύο μέρη συμφωνούν να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίλυση και άλλων ενδεχομένων διαφορών τους που δεν καλύπτονται από την συμφωνία, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό.

4. Η Siemens ζήτησε να περιληφθεί στο προοίμιο της συμφωνίας συμβιβασμού κείμενο δημόσιας συγνώμης προς τον Ελληνικό λαό, την Βουλή των Ελλήνων και την Ελληνική Κυβέρνηση.

Άρθρο 325

Ρύθμιση θεμάτων επιτροπής εποπτείας και ελέγχου παιγνίων

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 325 τροποποιείται και εξειδικεύεται, για λόγους σαφήνειας, η σχετική διάταξη όσον αφορά τη δομή και το περιεχόμενο του Οργανισμού της Ε.Ε.Ε.Π.

Με την παράγραφο 2 διευρύνεται η δυνατότητα άντλησης πόρων από την Ε.Ε.Ε.Π. και εξειδικεύεται ο τρόπος απόδοσής τους, ενώ με την παράγραφο 5 διευρύνονται οι τρόποι παρακολούθησης των παιγνίων, των παιγνιομηχανημάτων και των ιστοτόπων μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Εποπτείας και Ελέγχου της Ε.Ε.Ε.Π..

Με τις παραγράφους 3, 4 καταργούνται διατάξεις, οι οποίες μετά την μετατροπή της Ε.Ε.Ε.Π. σε ανεξάρτητη διοικητική Αρχή κατέστησαν περιττές.

Με την παράγραφο 6 εισάγεται απαγόρευση διεξαγωγής των τυχερών παιγνίων μέσω διαδικτύου (online) μέσω επίγειου συστήματος (offline) και με την παράγραφο 7 εισάγονται ποινικές κυρώσεις για τους παραβάτες της διάταξης της παραγράφου 8.

Με την παράγραφο 8 ανατίθεται ρητά στην Ε.Ε.Ε.Π. η έκδοση Κανονισμού Διεξαγωγής των παιγνίων της ΟΠΑΠ Α.Ε.

Με την παράγραφο 9 επιφέρονται διαδικαστικού χαρακτήρα διορθώσεις δεδομένου του νομικού καθεστώτος της Ε.Ε.Ε.Π. ως ανεξάρτητης αρχής και την ανάγκη παροχής ευελιξίας ως προς τον προσδιορισμό της έδρας

της.

Με την παράγραφο 10 εισάγεται ρύθμιση προσδιορισμού του χρόνου απόσπασης του προσωπικού στην Ε.Ε.Ε.Π.

Με τις παραγράφους 11 και 12 τροποποιείται η διαδικασία παροχής αδειών τυχερών παιγνίων στο διαδίκτυο, ώστε να συμβαδίζει με την ευρωπαϊκή και διεθνή αντίστοιχη πρακτική. Συγχρόνως, με την εισαγόμενη τροποποίηση επιταχύνεται η παροχή αδειών προκειμένου να λειτουργήσει το αντίστοιχο νόμιμο σύστημα παιγνίων και να αρχίσει η είσπραξη των αντιστοιχών δημοσίων εσόδων. Παράλληλα καταργούνται, ενόψει της νέας ρύθμισης, οι αντίστοιχες διατάξεις.

Με την παράγραφο 13 εισάγεται ρύθμιση που διασφαλίζει ότι η Ε.Ε.Ε.Π. θα έχει τη δυνατότητα να αναλαμβάνει σταδιακά τις αρμοδιότητές της, μέσα στο χρονικό περιθώριο που προβλέπει ο νόμος.

Με την παράγραφο 14 για λόγους δημόσιου συμφέροντος, και ειδικότερα με στόχο την επίτευξη, μεταξύ άλλων, υψηλού επιπέδου προστασίας για την καταπολέμηση απάτης και του εγκλήματος, για την τήρηση της δημόσιας τάξης, για την προστασία των καταναλωτών, την αποτροπή του εθισμού, για την αποτροπή ενθάρρυνσης συμμετοχής στα τυχερά παίγνια και την εξασφάλιση διαφανούς, αξιόπιστης και ασφαλούς διεξαγωγής, διαχείρισης, οργάνωσης και λειτουργίας των παιγνίων, η ΟΠΑΠ ΑΕ υπάγεται υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του Ελληνικού Δημοσίου. Για τον λόγο αυτό συνιστάται Επιτροπή Ελέγχου, προκειμένου να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση στις συμβατικές υποχρεώσεις της Ο.Π.Α.Π. Α.Ε έναντι του Ελληνικού Δημοσίου και του νομοθετικού πλαισίου για τα τυχερά παίγνια και να διασφαλίζεται τόσο ο ρυθμιστικός όσο και ο διαχειριστικός έλεγχος που ασκεί το Ελληνικό Δημόσιο στις δραστηριότητες της ΟΠΑΠ ΑΕ.

Με τις παραγράφους 15 και 16 καταργούνται αναμορφώνονται και καταργούνται διατάξεις που είναι αντίθετες ή κατέστησαν περιττές μετά τις ρυθμίσεις των ν.4002/2011 και 4038/2012 σχετικά με την αγορά παιγνίων και την Ε.Ε.Ε.Π.

Με την παράγραφο 17 διευκρινίζεται ότι οι αναστολές άσκησης λειτουργημάτων και καθηκόντων των μελών της Ε.Ε.Ε.Π. αφορούν τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες.

Τέλος, με την παράγραφο 18 χορηγείται εξουσιοδότηση έκδοσης Προεδρικού Διατάγματος κωδικοποίησης της νομοθεσίας για τα παίγνια και την Ε.Ε.Ε.Π.

Άρθρο 326

Ρύθμιση θεμάτων νομικού συμβουλίου του κράτους

Με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν. 3900/2010 (Α' 213), που άρχισε να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2011, αντικαταστάθηκαν οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 53 του π.δ. 18/1989, όπως είχαν τροποποιηθεί με το άρθρο 35 του ν.3772/2009, και περιορίστηκαν σημαντικά οι περιπτώσεις που μπορεί να ασκηθεί παραδεκτά αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Ενόψει της ανωτέρω ρυθμίσεως, έχουν εκλείψει οι λόγοι της επαναφοράς, με τη διάταξη του άρθρου 3 του ν.3900/2010, εκδόσεως γνωμοδοτήσεως του Ν.Σ.Κ. περί του παραδεκτού και βάσιμου των λόγων αναιρέσεως, που ασκούνται, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, από το Δημόσιο και τα ν.π.δ.δ., των οποίων η νομική

υπηρεσία και η δικαστική εκπροσώπηση διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ή από μέλη του.

Για τον παραπάνω λόγο και λαμβανομένου υπόψη ότι η ρύθμιση αυτή, χωρίς να συντελεί στην επιτάχυνση της δίκης, συνεπάγεται την άσκοπη ανάλωση εκατοντάδων ανθρωποωρών εργασίας, τόσο του κύριου όσο και του διοικητικού προσωπικού του Ν.Σ.Κ. και μάλιστα σε περίοδο δραματικής μείωσης του προσωπικού του, θεωρείται επιβεβλημένη η κατάργηση της ανωτέρω διάταξης με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 326.

Η μακρόχρονη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 61 του ν.δ. 86/1969 έχει καταδείξει ότι η εκδίκαση των πρωτοκόλλων σε πρώτο βαθμό ενώπιον του Ειρηνοδικείου και σε δεύτερο βαθμό ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου είναι πολυτελής και αναποτελεσματική. Περαιτέρω, μολοντί η υπόθεση εκδικάζεται σε δυο βαθμούς δικαιοδοσίας, η διαφορά δεν επιλύεται ουσιαστικά, αλλά επακολουθεί νέα δίκη κατά την τακτική διαδικασία.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 2 επιδιώκεται η απλούστευση και η επιτάχυνση της διαδικασίας εκδόσεως αποφάσεων επί ανακοπών κατά πρωτοκόλλων αποβολής, μη υποκειμένων σε ένδικα μέσα. Η επιλογή ως αρμόδιου δικαστηρίου του μονομελούς πρωτοδικείου, στο οποίο, ούτως ή άλλως, καταλήγει η εκδίκαση του συνόλου, σχεδόν, των σχετικών ανακοπών, κατόπιν ασκήσεως εφέσεως από τον ηττηθέντα διάδικο, δεν δημιουργεί πρόσθετη επιβάρυνση στο δικαστήριο αυτό, ενώ αποφορτίζει το ειρηνοδικείο και περιορίζει σημαντικά το διοικητικό κόστος που συνεπάγεται η εκδίκαση της υποθέσεως σε δυο βαθμούς. Ταυτοχρόνως, το δικάζον δικαστήριο έχει δυνατότητα άμεσης εκτίμησης των στοιχείων της υπόθεσης που άγεται ενώπιόν του, ενόψει και των τεχνικών δυνατοτήτων που υπάρχουν, όπως τηλεπισκόπηση, αεροφωτογραφίες, φωτοερμηνείες, ακριβής τοπογραφικός εντοπισμός, με βάση τις συντεταγμένες που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση του εθνικού κτηματολογίου.

Επιπροσθέτως, επιδιώκεται η ουσιαστική επίλυση των διαφορών, με την άσκηση της προβλεπόμενης τακτικής αγωγής εντός ορισμένης προθεσμίας, γεγονός που συντελεί στην επίσπευση της κατάρτισης του εθνικού κτηματολογίου, υπηρετεί την ασφάλεια δικαίου και συνάδει με την έννοια του σύγχρονου κράτους.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 3 επιδιώκεται, ομοίως, η απλούστευση και η επιτάχυνση της διαδικασίας εκδόσεως αποφάσεων επί ανακοπών κατά πρωτοκόλλων αποζημιώσεως χρήσεως του άρθρου 115 του από 11/12.11.1929 Διατάγματος «περί διοικήσεως δημοσίων κτημάτων», μη υποκειμένων σε ένδικα μέσα. Η επιλογή ως αρμόδιου δικαστηρίου του μονομελούς πρωτοδικείου, στο οποίο, ούτως ή άλλως, καταλήγει η εκδίκαση του συνόλου, σχεδόν, των σχετικών ανακοπών, κατόπιν ασκήσεως εφέσεως από τον ηττηθέντα διάδικο, δεν δημιουργεί πρόσθετη επιβάρυνση στο δικαστήριο αυτό, ενώ αποφορτίζει το ειρηνοδικείο και περιορίζει σημαντικά το διοικητικό κόστος που συνεπάγεται η εκδίκαση της υποθέσεως σε δυο βαθμούς. Ταυτοχρόνως, το δικάζον δικαστήριο έχει δυνατότητα άμεσης εκτίμησης των στοιχείων της υπόθεσης που άγεται ενώπιόν του, ενόψει και των τεχνικών δυνατοτήτων που υπάρχουν, όπως τηλεπισκόπηση, αεροφωτογραφίες, φωτοερμηνείες, ακριβής τοπογραφικός εντοπισμός, με βάση τις συντεταγμένες που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση

του εθνικού κτηματολογίου.

Παρατηρείται, επίσης, ότι κατά την αρχική διάταξη, η εκδίκαση των υποθέσεων αυτών ανήκε, αναλόγως του ύψους της αποζημιώσεως, στο Ειρηνοδικείο και στο Μονομελές Πρωτοδικείο και ότι οι αποφάσεις που εκδίδονταν δεν υπόκειντο σε ένδικα μέσα. Κατά την πάγια, όμως, νομολογία του Αρείου Πάγου (Α.Π. 245/2009, 481,482/2008) οι υποθέσεις αυτές εκδικάζονται σε πρώτο βαθμό στο Μονομελές Πρωτοδικείο και υπόκεινται τόσο σε έφεση, όσο και σε αναίρεση. Με την προτεινόμενη ρύθμιση καταργείται η άσκηση ενδίκων μέσων, διότι οι υποθέσεις αυτές είναι νομικά απλές και η επ' αυτών κρίση αποτελεί κατά κύριο λόγο εκτίμηση πραγματικών περιστατικών και στοιχείων. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται περιορισμός περιττής επιβάρυνσης των δικαστηρίων, λαμβανομένου υπόψη ότι, ζητήματα που αφορούν την κυριότητα ή τη νομή των κτημάτων μόνο κατά την τακτική διαδικασία επιλύονται.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 4 ανατίθεται σε υπάλληλο της Διοίκησης η πληρεξουσιότητα προς παράσταση για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου σε πρώτο βαθμό σε υποθέσεις απλές, που δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερα νομικά ζητήματα, ούτε έχουν ιδιαίτερη σοβαρότητα ή ευρύτερο ενδιαφέρον. Η υποστήριξη των θέσεων του Ελληνικού Δημοσίου εξαντλείται στα ουσιαστικά στοιχεία της υπόθεσης, η συλλογή και αξιολόγηση των οποίων ανήκει στην αρμοδιότητα της υπηρεσίας που εκδίδει την προσβαλλόμενη πράξη. Για το λόγο αυτό, και λαμβάνοντας υπόψη τη στενότητα του προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αφενός και το μεγάλο αριθμό των υποθέσεων αυτών αφετέρου, προτείνεται η συγκεκριμένη ρύθμιση.

Περαιτέρω, ορίζεται ότι, η άσκηση εφέσεως κατά των αποφάσεων που εκδίδονται, όπου απαιτείται, ανατίθεται χωρίς εξαίρεση στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος της Διοίκησης και αποστολής των στοιχείων με βάση τα οποία θα ασκηθεί η έφεση.

Η προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 5 αποβλέπει στην προστασία του Δημοσίου, ενόψει του ότι δεν είναι σπάνιο το φαινόμενο, όταν μετά από ικανό χρονικό διάστημα εκδικάζεται αμετακλήτως υπόθεση, το Δημόσιο να αδυνατεί να εισπράξει τα επιδικασθέντα ποσά, λόγω του ότι ο υπόχρεος προς επιστροφή είναι αναξιώχρεος ή παύει να υφίσταται (θάνατος φυσικού προσώπου, παύση λειτουργίας νομικού προσώπου κ.λ.π.) γεγονός που καθιστά άκρως δυσχερή ή και αδύνατη την καταβολή αυτών. Η κατάθεση εγγυητικής επιστολής, εξάλλου, αποτρέπει την παρέλκυση της δίκης από πλευράς του αντιδίκου του Δημοσίου με καταχρηστικά αιτήματα αναβολών στον αναιρετικό βαθμό κ.λ.π., προκειμένου να απομακρύνει το ενδεχόμενο ανατροπής της εκτελεσθείσας αποφάσεως.

Με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 6 απαγορεύεται η απόσπαση των υπαλλήλων του Ν.Σ.Κ. σε άλλη δημόσια υπηρεσία, αρχή ή ν.π.δ.δ. ή άλλο οποιοδήποτε φορέα, κατ' εφαρμογή είτε των διατάξεων του εκάστοτε ισχύοντος Υπαλληλικού Κώδικα, είτε ειδικών διατάξεων, καθόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο για το λόγο ότι το διοικητικό προσωπικό, που υπηρετεί στο Ν.Σ.Κ., είναι άκρως εξειδικευμένο και ιδιαίτερα περιορισμένο ως προς τον αριθμό. Εξάλλου, τόσο η βραχύχρονη όσο και η μακρόχρονη απομάκρυνση διοικητικού προσωπικού υπό την μορφή «αποσπάσεως», πρώτον, δεσμεύει

μια οργανική θέση του Ν.Σ.Κ. και δεύτερον, επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του με αποδοχές υπαλλήλων που υπηρετούν σε άλλη υπηρεσία.

Με την παράγραφο 7 συμπληρώνονται οι διατάξεις νόμων που προβλέπουν ότι ανατίθεται στα μέλη του Ν.Σ.Κ. πρόσθετες και ιδιαίτερα σημαντικές αρμοδιότητες. Η ανάθεση αυτή, κατά κανόνα, γίνεται χωρίς να ζητηθεί η γνώμη του Ν.Σ.Κ., χωρίς να ληφθεί υπόψη η προβλεπόμενη αλλά και η υφιστάμενη ελλιπής στελέχωσή του σε λειτουργούς και διοικητικό προσωπικό, χωρίς γενικό προγραμματισμό και χωρίς καμία πρόνοια για την αντιστάθμιση των δημιουργούμενων νέων αναγκών με ανάλογη ενίσχυση του δυναμικού σε λειτουργούς και διοικητικό προσωπικό. Συνέπεια της κατάστασης αυτής είναι ο άμεσος κίνδυνος αδυναμίας πλήρους ανταποκρίσεως του προσωπικού του Ν.Σ.Κ. στο σύνολο των υποχρεώσεων του και τον αποπροσανατολισμό του από τον κύριο σκοπό του. Ειδικότερα, εκτός Αττικής όπου υπηρετούν συνολικά 83 μέλη του Ν.Σ.Κ., η συμμετοχή τους σε πολυάριθμα συλλογικά όργανα, εντός και εκτός της έδρας της υπηρεσιακής μονάδας του Ν.Σ.Κ., υπερβαίνει κάθε δυνατότητα ανταποκρίσεώς τους.

Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 228 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας όριζε ότι : «Η προθεσμία άσκησης, καθώς και η άσκηση της ανακοπής, δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης». Με το άρθρο 67 παρ. 2 του ν. 3.900/2010 έγινε αντικατάσταση του προεκτεθέντος εδαφίου της ανωτέρω διατάξεως ως εξής: «Η προθεσμία άσκησης, καθώς και άσκηση της ανακοπής, δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, εξαιρουμένης της περίπτωσης ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 217, κατά την οποία η πράξη αναστέλλεται μέχρι να τελεσιδικήσει η ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης».

Πλην, όμως, εκ παραδρομής παρελείφθη μετά την φράση «η πράξη αναστέλλεται» του ανωτέρω εδαφίου η φράση «, ως προς τους δανειστές των οποίων προσβάλλεται η κατάταξη, ». Η προτεινόμενη προσθήκη της παραγράφου 8 της προεκτεθείσας φράσεως είναι απαραίτητη, διότι η ανωτέρω τροποποίηση έχει δημιουργήσει ερμηνευτικά προβλήματα ως προς την έκταση αναστολής της εκτελεστότητας του πίνακα κατάταξεως, εάν δηλαδή η αναστολή αυτή ισχύει έναντι όλων των καταγέντων δανειστών ή μόνον ως προς τους δανειστές των οποίων προσβάλλεται η κατάταξη.

Άρθρο 327

Κύρωση του ιδιωτικού συμφωνητικού τροποποίησης της από 25.11.2008 σύμβασης παραχώρησης των λιμενικών εγκαταστάσεων των προβλητών ΙΙ και ΙΙ του σταθμού εμπορευματοκιβωτίων της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε>

Με την κυρούμενη τροποποίηση της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ ΟΛΠ Α.Ε. και ΣΕΠ Α.Ε. (στο εξής η "Σύμβαση") στην οποία είχε συμβληθεί ως εκ τρίτου συμβαλλόμενη η εταιρία COSCO Pacific Limited που είναι η μοναδική μέτοχος της ΣΕΠ ΑΕ, αποκλειστικά προκειμένου να αναλάβει τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις που διαλαμβάνονται στο άρθρο 11 της Σύμβασης, όπως η Σύμβαση αυτή είχε κυρωθεί με το ν. 3755/2009 (Α΄ 52), επιλύεται με τρόπο αμοιβαία αποδεκτό από τα μέρη μία σειρά προβλημάτων, τα οποία αναφέρθηκαν κατά το πρώτο έτος της πλήρους εφαρμογής της Σύμβασης. Η κυρούμε-

νη τροποποίηση της Σύμβασης έχει συναφθεί μόνον μεταξύ ΟΛΠ Α.Ε. και ΣΕΠ Α.Ε., χωρίς την συμμετοχή της COSCO Pacific Limited, δεδομένου ότι καμία από τις τροποποιήσεις και διευκρινίσεις της Σύμβασης που διαλαμβάνονται στην κυρούμενη τροποποίηση της Σύμβασης δεν αφορά ούτε σχετίζεται με τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η COSCO Pacific Limited, ως εκ τρίτου συμβαλλόμενη στην αρχική Σύμβαση.

Η επίλυση και διευθέτηση των ζητημάτων αυτών επιτεύχθηκε από τα συμβαλλόμενα μέρη με την προβλεπόμενη στην Σύμβαση διαδικασία φιλικής διευθέτησης διαφορών (άρθρα 33.2 και 33.3 αυτής) και στηρίχθηκε πλήρως στους κυρωμένους με νόμο όρους της Σύμβασης αυτής. Με την κυρούμενη τροποποίηση διευκρινίσθηκαν με τρόπο αμοιβαία αποδεκτό τα ερμηνευτικά ζητήματα που ανέκυψαν από την εφαρμογή της Σύμβασης και αποφεύχθηκε έτσι προσφυγή των μερών σε χρονοβόρες και επιζήμιες για την λειτουργία του λιμένα διαιτητικές διαδικασίες.

Η εφαρμοσθείσα διαδικασία, αλλά και η διαμορφωθείσα συμφωνία, τέθηκαν υπόψη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο με την με αριθμό 340/2011 Πράξη του Ζ΄ αρμόδιου Κλιμακίου, έκρινε ότι από το υπό κρίση σχέδιο σύμβασης, οι επερχόμενες με αυτό τροποποιήσεις, δεν προκύπτει ότι συνεπάγονται αύξηση του οικονομικού της αντικειμένου τέτοια που να υπερβαίνει το εκάστοτε θεσπιζόμενο από τις ισχύουσες διατάξεις χρηματικό όριο υπαγωγής του ελέγχου νομιμότητας και κατά συνέπεια, επιτράπη η υπογραφή της σύμβασης αυτής. Στην ίδια πράξη κρίθηκε ότι οι τροποποιήσεις αποβλέπουν σε θεραπεία νόμιμου σκοπού δημοσίου συμφέροντος και δεν επέρχεται με αυτές ουσιώδης βλάβη των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής ούτε ουσιώδης μεταβολή του συμβατικού αντικειμένου, όπως προκηρύχθηκε, ούτε ανατροπή των οικονομικών δεδομένων ενόψει των οποίων αυτή καταρτίστηκε.

Με τους συμφωνηθέντες όρους τροποποίησης της αρχικής Σύμβασης, επιδιώκεται να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά, οι αρνητικές επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης και ιδιαίτερα της ύφεσης, η οποία ήταν αδύνατο να προβλεφθεί κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης, αφού κυρίως εκδηλώθηκε το 2010 και αναμένεται να διαρκέσει τουλάχιστον μέχρι και το 2012, με χρόνο αναμενόμενης ουσιαστικής ανάκαμψης μετά το έτος 2013.

Με την τροποποίηση της αρχικής Σύμβασης προκύπτει σαφής ωφέλεια για την ΟΛΠ Α.Ε., λόγω οριστικοποίησης της προσφοράς υπερβάλλουσας χωρητικότητας των λιμενικών υπηρεσιών φορτοεκφόρτωσης εμπορευματοκιβωτίων και της διατήρησης και αύξησης των συνολικών εσόδων από την παραχώρηση.

Προβλέπεται η έναρξη ισχύος της Τροποποιητικής Σύμβασης από την οριστικοποίηση των όρων αυτής, ήτοι από 26.7.2011, υπό την αναβλητική αίρεση ότι θα επακολουθήσει κύρωση από το Κοινοβούλιο, και τούτο διότι η Σύμβαση είναι εν ενεργεία και εκτελείται από τα συμβαλλόμενα μέρη, οι δε τροποποιήσεις ρυθμίζουν ορισμένους όρους λειτουργίας της που είναι αναγκαίοι για την επωφελέστερη εκτέλεσή της για αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη.

Ειδικότερα, με την Τροποποιητική Σύμβαση ρυθμίζονται:

Στις παραγράφους 1-3: Το χρονοδιάγραμμα της εκτέλεσης των έργων του Παραρτήματος 3 της αρχικής Σύμβασης, το σχετικό Τοπογραφικό Διάγραμμα του Παραρ-

τήματος 6 τροποποιούνται και προσαρμόζονται οι σχετικοί ορισμοί.

Στην παράγραφο 4: επαναδιατυπώνεται και διευκρινίζεται η έννοια της ολικής διακοπής της λειτουργίας και εκμετάλλευσης της Ν.ΣΕΜΠΟ, με σχετική προσθήκη νέου εδαφίου στην παράγραφο 4.7.1 της αρχικής Σύμβασης

Στην παράγραφο 5: αναδιατυπώνεται η παράγραφος 4.7.2 της Σύμβασης και διευκρινίζονται ζητήματα σχετικά με την μερική διακοπή της λειτουργίας και εκμετάλλευσης ,την ελάχιστη ημερήσια διακίνηση ΤΕΥ και την καταβολή του εγγυημένου ανταλλάγματος.

Στην παράγραφο 6: αναπροσαρμόζεται ο Πίνακας εγγυημένου ανταλλάγματος του άρθρου 4.3 της Σύμβασης.

Με την παράγραφο 7: προστίθεται νέα παράγραφος 4.7.4 στη Σύμβαση, που σχετίζεται με τη ρύθμιση της παραγράφου 4.7.2

Με την παράγραφο 8: αναδιατυπώνεται η παρ. 12.2.Β.1 της Σύμβασης Παραχώρησης και ρυθμίζονται θέματα χρονοδιαγράμματος έναρξης κατασκευής και ολοκλήρωσης του Ανατολικού Τμήματος του Προβλήτα Ι-ΙΙ

Στην παράγραφο 9: αναδιατυπώνεται η παρ. 12.2.Β.2 της Σύμβασης Παραχώρησης και ρυθμίζονται οι ενδιάμεσες τμηματικές προθεσμίες εκτέλεσης του έργου.

Στην παράγραφο 10: ρυθμίζονται ζητήματα προσαρμογής της καταβολής των ανταλλαγμάτων τα οποία αντιστοιχούν στον Προβλήτα ΙΙΙ αναλογικά με το νέο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των έργων και διασφαλίζονται τα δικαιώματα της ΟΛΠ ΑΕ σε περίπτωση έναρξης εργασιών νωρίτερα από το χρονοδιάγραμμα.

Στην παράγραφο 11: αναδιατυπώνεται η παρ. 12.2.β.4 της Σύμβασης Παραχώρησης και ρυθμίζονται θέματα για την μεταφορά των εγκαταστάσεων πετρελαιοειδών κατά τρόπο ευνοϊκότερο για τον ΟΛΠ.

Στην παράγραφο 12: ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την κατασκευή του Προβλήτα ΙΙΙ.

Στην παράγραφο 13: ρυθμίζονται θέματα και εξειδικεύονται ορισμένες λεπτομέρειες που αφορούν την κατασκευή του Προβλήτα ΙΙΙ

Στην παράγραφο 14: αναδιατυπώνεται το άρθρο 18 παρ. 4 της Σύμβασης Παραχώρησης.

Στις παραγράφους 14-15 ρυθμίζονται θέματα της διαδικασίας και του χρονοδιαγράμματος της απομάκρυνσης του Προβλήτα Πετρελαιοειδών. Αναδιατυπώνονται ανάλογα οι παράγραφοι εκείνες που αφορούν τις ποινικές ρήτρες που καταπίπτουν υπέρ της ΟΛΠ ΑΕ σε περίπτωση μη τήρησης των σχετικών προθεσμιών ενώ τροποποιείται ανάλογα και η αντίστοιχη υποχρέωση της ΟΛΠ ΑΕ να παραδώσει στην ανάδοχο το χώρο του υφιστάμενου Προβλήτα Πετρελαιοειδών ελεύθερου από τις εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών προϊόντων.

Στην παράγραφο 16 αναπροσαρμόζεται ο Πίνακας εγγυημένης Δυναμικότητας του άρθρου 14 της Σύμβασης Παραχώρησης, ώστε να προσαρμοσθεί στο νέο χρονοδιάγραμμα κατασκευής του Προβλήτα ΙΙΙ.

Στις παραγράφους 17-18 ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την συντήρηση των λειτουργιών και απαλλάσσεται ο ΟΛΠ της σχετικής ευθύνης, και διευκρινίζονται τα λιμενικά τέλη και χρεώσεις που δικαιούται να εισπράττει η ΣΕΠ ΑΕ από τα πλοία που προσορμίζουν στο Ν. ΣΕΜΠΟ.

Στις παρ. 19-20: ρυθμίζονται οι αναπροσαρμογές των σταθερών ετησίων ανταλλαγμάτων που καταβάλλει η

ΣΕΠ ΑΕ ως παραχωρησιούχος.

Στην παράγραφο 20: ρυθμίζεται ο χρόνος εφαρμογής της κυρούμενης τροποποιητικής συμφωνίας.

Άρθρο 328
Έναρξη ισχύος

Με το άρθρο 328 ορίζεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου.

Αθήνα, 22 Μαρτίου 2012

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Φ. Σαχινίδης

Δ. Ρέππας

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Α. Γιαννίτης

Στ. Δήμας

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Δ. Αβραμόπουλος

Α. Διαμαντοπούλου

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΑΓΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Γ. Παπακωνσταντίνου

Γ. Μπαμπινιώτης

ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝΚΑΙ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Μ. Βορίδης

Κ. Σκανδαλίδης

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Γ. Κουτρουμάνης

Μ. Χρυσοχοϊδης

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Μ. Παπαϊωάννου

Σ. Ξυνίδης

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Π. Γερούλανος

Π. Οικονόμου